

עזרי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר הַזֹּהַר

שִׁחְבֵר הַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זִיע"א

וּבּו: "סֵפֶר הַזֹּהַר", "זֹהַר חֲדָשׁ", "תְּקוּנֵי הַזֹּהַר"

מְנַקֵּד

- כֶּרֶךְ סח -

זֹהַר חֲדָשׁ רוּת - אֵיכָה - תְּקוּנֵי זֹהַר חֲדָשׁ

דף ק"ח ע"א - דף קי"ט ע"ב

מְבַאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עִם פֵּרוּשׁ מִל וְנִחְמָד לְמַעַן יִרוּץ הַלּוֹמֵד בּו

מַחֲלֵק לְשָׁנָה אַחַת וּלְשָׁלֹשׁ שָׁנִים

מוֹפֵץ לֵאל מִטְרוֹת רוּחַ כֹּלָל וְעִיקַר

לְקִירוּב הַגְּאוּלָּה בְּרַחֲמִים

בְּדַקוֹת סְפּוּרוֹת בְּלִבָּד תִּזְכָּה לְהִיּוֹת בֶּן עוֹלָם הַבָּא

נִסְדֵר, נְעֻרָה וְהוֹנָה מִחֲדָשׁ, בְּנִקּוּד וּפְסוּק מְלֵא, עִם מְרָאָה מְקוּזָמוֹת,

בְּחִלּוּק קְטָעִים לְפִי הָעֲנִינִים, בְּאוֹתֵיזוֹת גְּדוּלוֹת וּמְאִירוֹת עֵינַיִם

יֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֹּהַר הָעוֹלָמִי"

בְּעִידָה"ק בֵּית שְׁמַשׁ תּוֹבֵב"א

כְּסִילוֹ תִשְׁעֵ"א לִפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א
רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל
טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin
Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8
Ramat Beth Shemesh 99093, Israel
Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300
hazohar.com@gmail.com

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכלל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

כל הזכויות שמורות

ואין למכור או לסחור או לקבל רווח עבור הטקסט או חלקו
מותר ומצוה ללמוד ולזכות את הרבים **בחינם בלבד**

ניתן ל"מפעל הזוהר העולמי"

על ידי הרב הצדיק המקובל **הרב בניהו שמואלי** שליט"א
ראש ישיבת "נהר שלום" (רח' שילה 6 ירושלים)
לעילוי נשמת מורינו ורבינו הצדיק הקדוש
רבי **מרדכי** בן מרים **שרעב"י** זיע"א

תפלה קודם למוד הזהר (קבלה מהאר"ל)

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול פנה. על פן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לביניך.

ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכונן לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח נחות. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל בחינתינו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים ומירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה:

תפלה לאחר למוד הזהר (יאמר בפנות הלב)

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו בהמון רחמיך בגלל אבות שעשו רצונך. בנה ביתך כבתחלה וכוונן מקדשך על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירם ולזמרם. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאהבה את שמך הגדול הגבור והנורא אמן פן יהי רצון.

פְּרִי הַגֶּפֶן לְאֶלְמֵן וּלְאֶלְמֵנָה
כְּבַתּוּלָה, וְכוּלְלִים בְּרֻכָּה זֹו
בְּאֶמְצַע, וּלְבִסּוֹף חוֹתֵם הַמְּכַרְךָ:
אֲשֶׁר בְּרָא שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה חֲתָן
וְכֹלָה וְגו', מִשׁוּם הַכְּבוֹד שְׁלָהֶם,
שֵׁישׁ בּוֹ עֲשָׂרָה אָמוּנִים (אָמוּנִים),
כְּנִגְדַּ עֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת שְׁבָהֶם
נִבְרָא הָעוֹלָם.

רְבִי יוֹדָאֵי אָמַר, שְׁבַעֲהָ הֵם.
שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה - שְׁנַיִם. (אָהֳדָה חֲתָן -
שְׁנַיִם, וְכֹלָה - שְׁלֹשָׁה. גִּילָה וְרִנָּה - אַרְבַּעַה.
דִּיצָה וְחֲדוּה - חֲמִשָּׁה. אֶהְבָּה וְאֶחָה - שֵׁשָׁה.
שְׁלוֹם וְרַעוּת - שְׁבַעֲהָ). חֲתָן וְכֹלָה -
שְׁלֹשָׁה. אֶהְבָּה וְאֶחָה שְׁלוֹם
וְרַעוּת - שְׁבַעֲהָ.

רְבִי חֲנִינָא פִּרְשׁ כָּל אֶחָד וְאֶחָד
עַל מְקוֹמוֹ. שְׁשׁוֹן אֶחָד. שְׁמִחָה
ב'. חֲתָן ג'. וְכֹלָה ד'. וּמוֹסִיף,
גִּילָה ה'. דִּיצָה ו'. אֶהְבָּה ז'.
וְאֶחָה ח'. שְׁלוֹם ט'. וְרַעוּת י'.
שְׁהָרִי הֵם עֲשָׂרָה כְּנִגְדַּ מְאֻמְרוֹת
שְׁבָהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם. וַיֵּשׁ בְּבִרְכָּה
זֹו חֲמִשָּׁה קוֹלוֹת שְׁבָהֶם נִתְּנָה
הַתּוֹרָה, וְכֹלֵם יוֹרְשֵׁת פְּלָה בְּתוּלָה
בְּבִרְכוּת, שְׁהָרִי הִיא רְאוּיָה,
וְאֶלְמֵנָה אֵינָה רְאוּיָה.

כָּל הָעָם אֲשֶׁר בְּשַׁעַר - זֹו סְנֵהֲדָרִי
גְדוּלָה שְׁהָרִי שָׁם, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר
(שְׁמוּאֵל-ב כג טו) מִי יִשְׁקֵנִי מִים מְבוֹר
בֵּית לָחֶם אֲשֶׁר בְּשַׁעַר. וְהַזְקֵנִים
עֲדִים - אֵלוֹ תִּלְמִידֵי חֲכָמִים
וְהַפְּרָנְסִים. וְכֹלֵם בְּרָכוֹ בְּרֻכָּה זֹו
לָהֶם, שְׁהָרִי פְּרָנְס הַדּוֹר הִיָּה, וּמִי
הוּא? אֲבָצָן מְבִית לָחֶם.

וְהַתְּקַרְאָנָה לוֹ הַשְּׁכָנוֹת שָׁם לְאִמֹר
לֵד בֵּן לְנַעֲמִי (רוֹת ד). חֲכָמִים
פּוֹתְרִים הַפְּסוּק בְּזָה שְׁכָתוֹב (שְׁמוֹת
כב) אִם חָבֵל תִּחְבַּל שְׁלֵמַת רַעֲךָ
עַד בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ תִּשְׁכַּבְנוּ לוֹ.
הַפְּסוּק הַזֶּה בְּנִשְׁמָה שֶׁל אָדָם
מְדַבֵּר בְּזָה הָעוֹלָם. (וּבְגוֹפּוֹ בְּשִׁהוּלְךָ
לְבֵית עוֹלָמוֹ, בְּנִשְׁמָה בְּזָה הָעוֹלָם) מְלַמֵּד
שְׁנִשְׁמָתוֹ שֶׁל אָדָם יוֹצֵאת כָּל
לִילָה וְלִילָה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשִׁיב אוֹתָהּ לְחִיקוֹ
שֶׁל אָדָם.

וּלְאֶלְמֵנָה כְּבַתּוּלָה. וְכוּלְלִין בְּרֻכָּה זֹו בְּאֶמְצַע.
וּלְבִסּוֹף חוֹתֵם הַמְּכַרְךָ, אֲשֶׁר בְּרָא שְׁשׁוֹן
וְשִׁמְחָה חֲתָן וְכֹלָה וְגו', מִשׁוּם יְקָרָא דִּידָהוּ,
דְּאִית בֵּיה עֲשָׂרָה אָמוּנִים, (ס"א אָמוּנִים) כְּנִגְדַּ עֲשָׂרָה
מְאֻמְרוֹת שְׁבָהֶן נִבְרָא הָעוֹלָם.

רְבִי יוֹדָאֵי אָמַר, שְׁבַעֲהָ אֵינּוֹן, שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה
תְּרִין. (סד. חֲתָן תְּרִי. וְכֹלָה תְּלַת. גִּילָה וְרִנָּה אַרְבַּע. דִּיצָה וְחֲדוּה
חֲמִשָּׁה. אֶהְבָּה וְאֶחָה שֵׁשׁ. שְׁלוֹם וְרַעוּת שְׁבַע). חֲתָן וְכֹלָה תְּלַת.
אֶהְבָּה וְאֶחָה שְׁלוֹם וְרַעוּת שְׁבַע.

רְבִי חֲנִינָא, פִּרְשׁ כָּל חַד וְחַד עַל קִיּוּמִיהָ,
שְׁשׁוֹן חַד. שְׁמִחָה ב'. חֲתָן ג'. וְכֹלָה ד'.
וּמוֹסִיף, גִּילָה ה'. דִּיצָה ו'. אֶהְבָּה ז'. וְאֶחָה
ח'. שְׁלוֹם ט'. וְרַעוּת י'. דְּהָא אֵינּוֹן עֲשָׂרָה,
כְּנִגְדַּ מְאֻמְרוֹת, שְׁבָהֶן נִבְרָא הָעוֹלָם. וְאִית
בְּבִרְכָּה זֹו ה' קוֹלוֹת, שְׁבָהֶן נִתְּנָה הַתּוֹרָה.
וְכוּלְן יוֹרְשֵׁת פְּלָה בְּתוּלָה בְּבִרְכוּת. דְּהָא הִיא
רְאוּיָה. וְאֶלְמֵנָה אֵינָה רְאוּיָה.

כָּל הָעָם אֲשֶׁר בְּשַׁעַר, זֹו סְנֵהֲדָרִי גְדוּלָה, שְׁהָרִי
שָׁם. כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (ש"ב כג טו) מִי יִשְׁקֵנִי
מִים מְבוֹר בֵּית לָחֶם אֲשֶׁר בְּשַׁעַר. וְהַזְקֵנִים
עֲדִים, אֵלוֹ תִּלְמִידֵי חֲכָמִים וְהַפְּרָנְסִים. וְכוּלְן
בְּרָכוֹ בְּרֻכָּה זֹו לָהֶם, דְּהָא פְּרָנְס הַדּוֹר הִיָּה,
וּמִנּוֹ. אֲבָצָן מְבִית לָחֶם.

וְהַתְּקַרְאָנָה לוֹ הַשְּׁכָנוֹת שָׁם לְאִמֹר יֵלֵד בֵּן
לְנַעֲמִי. רַבְּנָן פְּתָרִין קָרָא, בְּהָאֵי.
דְּכִתְיִב, (שְׁמוֹת כב כה) אִם חָבֵל תִּחְבַּל שְׁלֵמַת רַעֲךָ
עַד בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ תִּשְׁכַּבְנוּ לוֹ. הִיא קָרָא בְּנִשְׁמָה
שֶׁל אָדָם מְדַבֵּר, בְּזָה הָעוֹלָם. (וּבְגוֹפּוֹ בְּשִׁהוּלְךָ לְבֵית
עוֹלָמוֹ, בְּנִשְׁמָה בְּזָה הָעוֹלָם) מְלַמֵּד, שְׁנִשְׁמָתוֹ שֶׁל אָדָם
יוֹצֵאת כָּל לִילָה וְלִילָה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְשִׁיב אוֹתָהּ, וּלְמַחֲרָתָהּ מְשִׁיב אוֹתָהּ לְחִיקוֹ
שֶׁל אָדָם.

לִילָה וְלִילָה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשִׁיב אוֹתָהּ, וּלְמַחֲרָתָהּ מְשִׁיב אוֹתָהּ לְחִיקוֹ שֶׁל אָדָם.

רַפִּיכָה צָרִיף הָאָדָם לְהַפְקִיד נִשְׁמָתוֹ לְיוֹצְרוֹ, וְקוֹרָא חַד פְּסוּקָא דְרַחֲמֵי, כַּגּוֹן (תהלים 101) בְּיַדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי פְּדִיתָ אוֹתִי ה' אֵל אִמָּת. וְהוֹאִיל וְהִיא בְּפִקְדוֹן, אַף עַל פִּי שֶׁהִיא מְחוּיָבֶת בְּכֶמֶה חוֹבוֹת, הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא מְשִׁיב אוֹתָהּ לְחִיקוֹ שֶׁל אָדָם.

כַּעֲנֵן זֶה, צָרִיף לְהַתְנַהֵג בְּמִידוּתוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא, וְלִלְכֶת בְּדַרְכָּיו. דְּכָתִיב, (דברים 10) וְהִלַּכְתָּ בְּדַרְכָּיו. שֶׁהִרִי נִשְׁמָתוֹ פִּקְדוֹן בְּיָדוֹ שֶׁהִיא מִתַּחַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד וְהוּא נוֹצֵר מִטְּפֵה סְרוּחָה הִרִי פִקְדוֹן נִשְׁמָתוֹ בְּיָדוֹ.

וְכָתִיב אִם חָבַל תַּחְבֵּל שְׁלֵמַת רַעְךָ, אִם חָבַלְתָּ מִעֲשֵׂיךָ, וְלִכְלַכְתָּ נִשְׁמָתְךָ, שֶׁהוּא מְאוּר לְבוּשׁוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא, שֶׁהוּא רַעַף וְרַע (דף קח ע"ב) אֲבִיךָ. עַד בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ, כְּשִׁיגִיעַ זְמַנְךָ לְהַפְטֹר מִהָעוֹלָם, תְּשִׁיבֵנוּ לוֹ. דְּכָתִיב, (קהלת יב 1) וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נָתַנָּה. תָּנָה לוֹ, כִּמוֹ שֶׁנִּתְּנָה לְךָ.

אִם חָבַל תַּחְבֵּל. אִם חָבַל אָדָם מִעֲשָׂיו, לְאַחַר כֵּן כְּשֶׁהִגִּיעַ שְׁעָתוֹ, מְרֹב חוֹבוֹתָיו לְקוֹנוֹ, חוֹבֵל אֶת שְׁלוֹ, וְנוֹטֵל נִשְׁמָתוֹ.

רַפִּיכָה כְּתִיב, (דברים כד יז) לֹא תַחְבֹּל בְּגַד אֱלֻמְנָה. מֵאֵי טַעֲמָא, הוֹאִיל וּמִשְׁפּוֹנְתוֹ בְּיָדוֹ שֶׁל מְקוֹם, אֵין צָרִיף לְמִשְׁפֵּן אוֹתָהּ פַּעַם אַחֲרָת. דְּכָתִיב, (נחום א ט) לֹא תִקוּם פְּעָמִים צָרָה. כָּל הַנְּפֹשׁוֹת בְּיָדוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא, אִם זָכוּ, נִכְנָסוֹת בְּמַחֲצֵתָן שֶׁל הַצְּדִיקִים בְּגַן עֵדֶן. לֹא זָכוּ, נִכְנָסוּ בְּגִיהֵנָם.

רַבִּי נְחוּנְיָא בְּרִי יוֹסִי אָמַר, מְקוֹם נִתְּבַצֵּר לָהֶם לְרַשְׁעִים בְּגִיהֵנָם, וּמִשָּׁם יוֹצְאוֹת וּמִשׁוֹטְטוֹת נִפְשׁוֹתָם בְּעוֹלָם, וְאֵין לָהֶם מְנוּחָה, וְחוֹזְרוֹת לְגִיהֵנָם, וּבָאוֹת לְאַחֲרֵי כֵן, וְנִדְּחוֹת מִשְׁעָרֵי חַיִּים, וְחוֹזְרוֹת לְעוֹלָם. וּמֵאֵן

רַפִּיכָה צָרִיף הָאָדָם לְהַפְקִיד נִשְׁמָתוֹ לְיוֹצְרוֹ, וְקוֹרָא פְּסוּקָא אֶחָד שֶׁל רַחֲמִים, כַּגּוֹן (תהלים לא) בְּיַדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי פְּדִיתָ אוֹתִי ה' אֵל אִמָּת. וְהוֹאִיל וְהִיא בְּפִקְדוֹן - אַף עַל פִּי שֶׁהִיא מְחֻיָּבֶת בְּכֶמֶה חוֹבוֹת, הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא מְשִׁיב אוֹתָהּ לְחִיקוֹ שֶׁל אָדָם.

כַּעֲנֵן זֶה צָרִיף לְהַתְנַהֵג בְּמִידוּתוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא וְלִלְכֶת בְּדַרְכָּיו, שֶׁכָּתוּב (דברים כח) וְהִלַּכְתָּ בְּדַרְכָּיו. שֶׁהִרִי נִשְׁמָתוֹ פִּקְדוֹן בְּיָדוֹ, שֶׁהִיא מִתַּחַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד, וְהוּא נוֹצֵר מִטְּפֵה סְרוּחָה. הִרִי פִקְדוֹן נִשְׁמָתוֹ בְּיָדוֹ.

וְכָתוּב אִם חָבַל תַּחְבֵּל שְׁלֵמַת רַעְךָ, אִם חָבַלְתָּ מִעֲשֵׂיךָ וְלִכְלַכְתָּ נִשְׁמָתְךָ, שֶׁהוּא מְאוּר לְבוּשׁוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא, שֶׁהוּא רַעַף וְרַע אֲבִיךָ - עַד בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ, כְּשִׁיגִיעַ זְמַנְךָ לְהַפְטֹר מִהָעוֹלָם, תְּשִׁיבֵנוּ לוֹ, שֶׁכָּתוּב (קהלת יב 1) וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נָתַנָּה. תָּנָה לוֹ כִּמוֹ שֶׁנִּתְּנָה לְךָ.

אִם חָבַל תַּחְבֵּל. אִם חָבַל אָדָם מִעֲשָׂיו, לְאַחַר כֵּן כְּשֶׁהִגִּיעַ שְׁעָתוֹ, מְרֹב חוֹבוֹתָיו לְקוֹנוֹ, חוֹבֵל אֶת שְׁלוֹ וְנוֹטֵל נִשְׁמָתוֹ.

רַפִּיכָה כְּתוּב לֹא תַחְבֵּל בְּגַד אֱלֻמְנָה. מֵהַ טַעֲמִים? הוֹאִיל וּמִשְׁפּוֹנְתוֹ בְּיָדוֹ שֶׁל מְקוֹם, אֵין צָרִיף לְמִשְׁפֵּן אוֹתָהּ פַּעַם אַחֲרָת, שֶׁכָּתוּב (נחום א) לֹא תִקוּם פְּעָמִים צָרָה. כָּל הַנְּפֹשׁוֹת בְּיָדוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא. אִם זָכוּ - נִכְנָסוֹת בְּמַחֲצֵתָן שֶׁל הַצְּדִיקִים בְּגַן עֵדֶן. לֹא זָכוּ - נִכְנָסוּ בְּגִיהֵנָם.

רַבִּי נְחוּנְיָא בְּרִי יוֹסִי אָמַר, מְקוֹם נִתְּבַצֵּר לָהֶם לְרַשְׁעִים בְּגִיהֵנָם, וּמִשָּׁם יוֹצְאוֹת וּמִשׁוֹטְטוֹת נִפְשׁוֹתָם בְּעוֹלָם וְאֵין לָהֶם מְנוּחָה, וְחוֹזְרוֹת לְגִיהֵנָם, וּבָאוֹת לְאַחֲרֵי כֵן, וְנִדְּחוֹת מִשְׁעָרֵי חַיִּים, וְחוֹזְרוֹת לְעוֹלָם. וּמֵי הֵם? אוֹתָם

שְׁהַפְּגִימוּ אֶת בְּרִיתֵם וְלֹא
נִתְעַסְקוּ בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה.

עַד שָׁבָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבֹנֵה
אוֹתָם, וְשׁוֹתֵל וְנוֹטֵעַ אוֹתָם
בְּעוֹלָם. מִשָּׁל לְאָדָם שֶׁנִּטַּע אֵילָן.
רָאָה שְׁלֹא הִצְלִיחַ, עוֹקְרוּ וְשׁוֹתְלוּ
בְּמָקוֹם אַחֵר. וְכֵן פְּעָמִים רַבּוֹת,
שֶׁכְּתוּב (אִיּוֹב ל) הֵן כָּל אֵלֶּה יַפְעַל
אֶל פְּעָמִים שְׁלוֹשׁ עִם גָּבֵר.

עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל
אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֵנו (עֲמוּס ב). (אַרְבָּעָה
פְּתָחִים חֲזוֹר הָאֲדָם) אַרְבָּעָה פְּתָחִים
בְּשָׁמַיִם, וּבְכָל פְּתָח וּפְתָח
מִמְּנִיִּם. הִרְאֵנוּנוּ רַחֲמָנִים,
וְעָקְרוּ וְשָׁתְלוּ בְּמָקוֹם אַחֵר. אִם
שָׁב בְּתִשׁוּבָה - הִרְאֵנוּנוּ
הִרְחַמְנִים אוֹמְרִים לוֹ: צֵא מִן
הַפְּתָח הַזֶּה, וְנַעֲזוֹר לְךָ שְׁתַּצֵּא מִן
הַפְּתָח הַזֶּה.

בְּדוֹגְמָא זוּ הַשְּׁנַיִם וְהַשְּׁלִישִׁים.
אִם יָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה וְיָרִיחַ
כְּבַתְחִלָּה, הִרְי הִרְאֵנוּנוּ שְׁנַיִם
וְשְׁלִישִׁים נַעֲשׂוּ כָּלֵם רַחֲמָנִים
וְיִוְצִיאוּהוּ. אֲבָל אִם יָבֹא לַפְּתָח
הַרְבִּיעִי, לֹא יֵצֵא לְעוֹלָם, שְׁנֵאמַר
עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל
אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֵנו. וְהֵם אוֹתָם
שֶׁהַפְּגִימוּ בְּרִית קֹדֶשׁ.

מָה הַטַּעַם? שְׁשִׁנֵּינוּ, אָמַר רַבִּי
יוֹסִי אָמַר רַבִּי יוֹדָא, מִפְּנֵי
שְׁמַמְעֵט אֶת הַדְּמוּת. וּמְנַדִּין
אוֹתָם בְּעוֹלָם הַבָּא, וּמִתְמַעֲטִים
מַעֲשֵׂיהֶם לְפָנֵי הַמָּקוֹם, וְעַלֵּיהֶם
כְּתוּב (יִשְׁעִיָּה טו) וְיֵצְאוּ וְרָאוּ בַּפְּגָרִי
הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי כִּי תוֹלַעְתֶּם
לֹא תָמוּת. שְׁכָל הַפּוֹגֵם בְּרִיתוֹ,
כְּבִיכּוֹל כָּאֵלוּ פּוֹגֵם בְּמָקוֹם אַחֵר.
רַבִּי יוֹסִי פָתַח, (תְּהִלִּים קכז) אֲשֶׁרִי
הַגָּבֵר אֲשֶׁר מֵלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מִהֶם
וְגו'. בְּמַתְעַסֵּק בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה
הַפְּתוּב מְדַבֵּר. מָהוּ לֹא יִבּוֹשׁ כִּי
יְדַבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר?

אֵינוֹן. אוֹתָם שֶׁהַפְּגִימוּ אֶת בְּרִיתֵם. וְלֹא
נִתְעַסְקוּ בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה.

עַד שָׁבָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבֹנֵה אוֹתָם,
וְשׁוֹתֵל וְנוֹטֵעַ אוֹתָם בְּעוֹלָם. מִשָּׁל, לְאָדָם
שֶׁנִּטַּע אֵילָן, רָאָה שְׁלֹא הִצְלִיחַ, עוֹקְרוּ וְשׁוֹתְלוּ
בְּמָקוֹם אַחֵר. וְכֵן פְּעָמִים רַבּוֹת. דְּכָתִיב, (אִיּוֹב
לג כט) הֵן כָּל אֵלֶּה יַפְעַל אֶל פְּעָמִים שְׁלוֹשׁ עִם
גָּבֵר.

עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל אַרְבָּעָה לֹא
אֲשִׁיבֵנו (עֲמוּס ו ב). (אַרְבַּע פְּעָמִים חֲזוֹר הָאֲדָם) אַרְבַּע
פְּתָחִים בְּשָׁמַיִם, וּבְכָל פְּתָח וּפְתָח מִמוֹנִים.
הִרְאֵנוּנוּ רַחֲמָנִים, וְעָקְרוּ וְשָׁתְלוּ בְּמָקוֹם
אַחֵר. אִם שָׁב בְּתִשׁוּבָה, הִרְאֵנוּנוּ הִרְחַמְנִים
אוֹמְרִים לוֹ, צֵא מִן הַפְּתָח הַזֶּה, וְנַעֲזוֹר לְךָ
שְׁתַּצֵּא מִן הַפְּתָח הַזֶּה.

בְּדוֹגְמָא זוּ הַשְּׁנַיִם וְהַשְּׁלִישִׁים, אִם יָשׁוּב
בְּתִשׁוּבָה, וְיָרִיחַ כְּבַתְחִלָּה. הִרְי
הִרְאֵנוּנוּ שְׁנַיִם וְשְׁלִישִׁים נַעֲשׂוּ כּוֹלֵם
רַחֲמָנִים, וְיִוְצִיאוּהוּ. אֲבָל אִם יָבֹא לַפְּתָח
הַרְבִּיעִי, לֹא יֵצֵא לְעוֹלָם. שְׁנֵאמַר, עַל שְׁלֹשָׁה
פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֵנו. וְאֵינוֹן
אוֹתָם שֶׁהַפְּגִימוּ בְּרִית קֹדֶשׁ.

מָה טַעְמָא, דְּתַנִּינָן, אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי
יוֹדָא, מִפְּנֵי שְׁמַמְעֵט אֶת הַדְּמוּת. וּמְנַדִּין
אוֹתָם בְּעוֹלָם הַבָּא, וּמִתְמַעֲטִין מַעֲשֵׂיהֶם לְפָנֵי
הַמָּקוֹם. וְעַלֵּיהֶם כְּתִיב, (יִשְׁעִיָּה טו כד) וְיֵצְאוּ וְרָאוּ
בַּפְּגָרִי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בִּי כִּי תוֹלַעְתֶּם לֹא
תָמוּת. שְׁכָל הַפּוֹגֵם בְּרִיתוֹ, כְּבִיכּוֹל, כָּאֵלוּ
פּוֹגֵם בְּמָקוֹם אַחֵר.

רַבִּי יוֹסִי פָתַח, (תְּהִלִּים קכז ה) אֲשֶׁרִי הַגָּבֵר אֲשֶׁר
מֵלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מִהֶם וְגו'. בְּמַתְעַסֵּק
בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה הַפְּתוּב מְדַבֵּר. מָהוּ לֹא יִבּוֹשׁ
כִּי יְדַבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר.

אָרְא בְּזִמְן שְׁהָאָדָם יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, וְנִפְשׁוּ בָּהּ לִיכְנֵס בְּמָקוֹם הָרְאוּי לָהּ, כַּמָּה מְלֹאכֵי חֲבֵלָה עוֹמְדִים מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה, וְכַמָּה מְלֹאכֵי שְׁלוֹם עוֹמְדִים מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה, זָכָה, מְקַדִּימִים לוֹ מְלֹאכֵי שְׁלוֹם, וְאוֹמְרִים לוֹ שְׁלוֹם בּוֹאֵךְ. לֹא זָכָה, מְלֹאכֵי חֲבֵלָה מְקַדִּימִים לוֹ, וְאוֹמְרִים (ישעיה ג יא) אוֹי לְרָשָׁע רַע כִּי גָמוּל יִדְּיו יַעֲשֶׂה לוֹ.

וּמֵאֵן אִיהוּ. מִי שְׁלֹא נִתְעַסַּק לְהַנִּיחַ בֶּן בְּעוֹלָם הַזֶּה. שְׁפָל הַמְּנִיחַ בֶּן בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמְלַמְדוֹ תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אֵין מְלֹאכֵי חֲבֵלָה וְגִיהֵנָם שׁוֹלְטִין בוֹ. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (תהלים קכד ה) לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר, אֵלוֹ מְלֹאכֵי חֲבֵלָה, שְׁאִינָם יְכוּלִים לְשַׁלוּט עֲלָיו.

שְׁרֵא יֹאמֵר אָדָם, הֲרֵי תוֹרְתִי וּמַעֲשִׂים טוֹבִים מְגִינִים עָלַי, וְלֹא אֶתְעַסַּק בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה. אֶלֶּא אַף עַל פִּי שְׂיֵשׁ בְּיָדוֹ תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אֵינוֹ נִכְנָס בְּמַחֲיצָתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֵין לוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא.

בְּגוֹן חַד מִחֲבַרְנָא, דְּאֶפְקוּהוּ מִתְּלִיסַר תְּרַעֲיָן דִּיהוּא עֲלֵמָא, דְּאֶלְמֵלֵא קְלִיָּה דְרַבִּי יוֹדָא חֲסִידָא, אֶתְטָרִיד מִתְרִין עֲלֵמִין. שְׁהֲרֵי אֵין לָךְ אָדָם בְּעַל תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים כְּחֻזְקָה מְלָךְ יְהוּדָה עֲלָיו הַשְׁלוֹם, וְכַתִּיב בִּיה, (ישעיה לח א) כֹּה אָמַר ה' צוֹ לְבִיתְךָ כִּי מֵת אַתָּה וְלֹא תַחֲיָה, כִּי מֵת אַתָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא תַחֲיָה בְּעוֹלָם הַבָּא. רַבִּי יוֹחָנָן הוּוּה דְרִישׁ, (קהלת יא ו) בְּבַקֵּר זֶרַע אֶת זֶרַעַךְ וְלַעֲרֹב אֶל תִּנַּח יָדְךָ וּגו'. צְרִיף אָדָם לְהִתְעַסַּק בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה, בְּבַחֲרוּתוֹ וּבְזַקְנוּתוֹ, דְּלֹא יִשְׁתַּבֵּיךְ מִיָּנִיָּה, אַף עַל פִּי דְאִיהוּ סָבָא, לֹא יִסְלַק גְּרַמִּיָּה. מֵאֵי טַעְמָא. כִּי

אָרְא בְּזִמְן שְׁהָאָדָם יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה וְנִפְשׁוּ בָּהּ לִיכְנֵס בְּמָקוֹם הָרְאוּי לָהּ, כַּמָּה מְלֹאכֵי חֲבֵלָה עוֹמְדִים מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה, וְכַמָּה מְלֹאכֵי שְׁלוֹם עוֹמְדִים מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה, זָכָה - מְקַדִּימִים לוֹ מְלֹאכֵי שְׁלוֹם, וְאוֹמְרִים לוֹ שְׁלוֹם בּוֹאֵךְ. לֹא זָכָה - מְלֹאכֵי חֲבֵלָה מְקַדִּימִים לוֹ וְאוֹמְרִים (ישעיה א) אוֹי לְרָשָׁע רַע כִּי גָמוּל יִדְּיו יַעֲשֶׂה לוֹ. וְכִי הוּא? מִי שְׁלֹא נִתְעַסַּק לְהַנִּיחַ בֶּן בְּעוֹלָם הַזֶּה. שְׁפָל הַמְּנִיחַ בֶּן בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמְלַמְדוֹ תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אֵין מְלֹאכֵי חֲבֵלָה וְגִיהֵנָם שׁוֹלְטִים בוֹ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים קכד) לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר. אֵלוֹ מְלֹאכֵי חֲבֵלָה שְׁאִינָם יְכוּלִים לְשַׁלֵּט עֲלָיו.

שְׁרֵא יֹאמֵר אָדָם, הֲרֵי תוֹרְתִי וּמַעֲשִׂים טוֹבִים מְגִנִים עָלַי, וְלֹא אֶתְעַסַּק בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה. אֶלֶּא אַף עַל פִּי שְׂיֵשׁ בְּיָדוֹ תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אֵינוֹ נִכְנָס בְּמַחֲצָתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֵין לוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא.

כְּמוֹ אֶחָד מִחֲבַרְנֵי, שְׁהוֹצִיאָהוּ מִשְׁלֵשָׁה עָשָׂר שְׁעָרִים שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם, שְׁאֶלְמֵלֵא קוּלוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹדָאֵי חֲסִידָא, הָיָה נִטְרָד מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת. שְׁהֲרֵי אֵין לָךְ אָדָם בְּעַל תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים כְּחֻזְקָה מְלָךְ יְהוּדָה, עֲלָיו הַשְׁלוֹם, וְכַתוּב בוֹ (ישעיה לח) כֹּה אָמַר ה' צוֹ לְבִיתְךָ כִּי מֵת אַתָּה וְלֹא תַחֲיָה. כִּי מֵת אַתָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא תַחֲיָה בְּעוֹלָם הַבָּא.

רַבִּי יוֹחָנָן הָיָה דוֹרֵשׁ, (קהלת יא) בְּבַקֵּר זֶרַע אֶת זֶרַעַךְ וְלַעֲרֹב אֶל תִּנַּח יָדְךָ וּגו' - צְרִיף לְהִתְעַסַּק בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה בְּבַחֲרוּתוֹ וּבְזַקְנוּתוֹ שְׁלֹא יַעֲזֹב מִמֶּנּוּ, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא זָקֵן לֹא

יסלק עצמו. מה הטעם? כי לא תדע [אינך יודע] אי זה יכשר הזה או זה וגו'.

רבי יוחנן היה קשיש ימים, וכהו עיניו מלהסתפל, והחלשה התגברה עליו. קם ואמר, מה אני לעולם הבא, שהיו לי בנים ומתו? אמרו לו, רבנו, מימך אנו שותים, פמה בנים נשארו (אתה השארתי) שמחזקים אותך לעולם הבא. לא נחה דעתו.

עד שהאיר הקדוש ברוך הוא את עיני זקן אחד. קם ואמר, עליך רבי יוחנן, שאתה זקן וחלשה התגברה עליך, ועל רבי חזקיה שהוא עקר אמר הכתוב (ישעיה נב) כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי ובחרו באשר חפצתי וכו', (שם) ונתתי להם בביתי ובחומתי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו אשר לא יפרת. נחה דעתו של רבי יוחנן. אמר לו, תנוח דעתך כמו שהנחת את דעתי.

רבי ברוקא אמר, כתוב (ויקרא כב) ונכרתה הנפש ההוא מלפני. אם הנפש תפרת, הגוף ההוא מה יהיה ממנו? אם כן, פמה קברים בריקנות! פמה ציונים לחנם! שהרי אם אחר כן הקדוש ברוך הוא בונה אותה הנפש כמו מקדם בעולם הזה, הגוף שעוב נאכד, והקבר לריק. אם כן, פמה עצמות נאכדו, וכמה קברים לחנם.

א"ל הקדוש ברוך הוא לא יכלה מעשי ידיו, אלא מהארץ ומפתח השמים האלה. ויגדו למטה, ויבנו בקיום אחר בתוך אותם המתחוננים, במדור שנקרא נשיה, ושם הם יתפנסו (שכחתי) לדורי דורות.

שהרי שבע ארצות למטה, ואלו הן: ארץ, אדמה, ארקא, גיא,

לא תדע איזה יכשר הזה או זה וגו'. רבי יוחנן קשישו יומיו, ותקיפו עינוי מלאסתפלא, וחולשא תקיף עלוי. קם ואמר, מה אנא לעלמא דאתי, דקא הוי לי בנין ומיתו. אמרו ליה, רבינו, מימך אנו שותים, פמה בנין אשתביקו (את שביקו) דאתקיפו לך לעלמא דאתי, לא נח דעתיה.

עד שהאיר הקדוש ברוך הוא את עינוי דחד סבא, קם ואמר, עליך רבי יוחנן, דאת סבא וחולשא תקיף עליך, ועל רבי חזקיה דאיהו עקר, אמר קרא, (ישעיה נב) כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי ובחרו באשר חפצתי וגו', ונתתי להם בביתי ובחומתי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו אשר לא יפרת. נח דעתיה דרבי יוחנן, אמר ליה, תנוח דעתך כמו שהנחת את דעתי.

רבי ברוקא אמר, כתיב, (ויקרא כב ג) ונכרתה הנפש ההיא מלפני. אי הנפש תפרת, הגוף ההוא מה תהא ממנו, אי הכי, פמה קברות בריקנות, פמה ציונים למגנא. דהא אי לבתר קודשא בריך הוא בני ליה הוא נפש כמלקדמין בהאי עלמא, גופא דשביק, אתאביד, וקברא בריקנא, אי הכי, פמה גרמין אתאבידו, וכמה קברין למגנא.

א"ל קודשא בריך הוא לא ישיצי עובדי ידוי, אלא מארעא ומתחות שמיא אלה. ויחתון לתתא, ויתבנון בקיומא אחרא גו אינון תתאי, בדיורא דאקרי נשיה, ותמן יתכנשוין (יתגשוין) לדרי דרין.

דהא שבע ארעין לתתא. ואלו הן: ארץ, אדמה, ארקא, גיא, נשיה, ציה, תבל. תבל, הוא דיורא דילן. בנשיה אמאי גופין

נְשִׂיָה, צִיָּה, תָּבַל. תָּבַל הוּא הַמְדוֹר שֶׁלָנוּ. לָמָּה הַגּוֹפִים הִלְלוּ הֵם בְּנִשְׂיָה? אֵלָּא שֶׁהֵם שָׁכְחוּ אֶת מִצְוֹת רַבּוֹנָם וְלֹא הִתְעַסְקוּ בַּפְרִיָּה וּרְבִיָּה וְלֹא גָרְמוּ לְהִתְפַּשְׁטוֹת בְּרִית הַקֹּדֶשׁ בְּעוֹלָם, לְכֵן הֵם יִשְׁכְּחוּ בְּנִשְׂיָה לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, וְלַעוֹלָם אֵין קָבֵר לְחַנָּם וְאֵין צִיּוֹן לְרִיק.

וּבְאוֹתוֹ הַמְדוֹר שֶׁל נְשִׂיָה, אֵין אֵלָּא אוֹתָם שְׁנִקְרָאִים גּוֹפֵי חָנָם, הַגּוֹפִים שִׁיּוֹרְדִים לְשֵׁם לְחַנָּם וְאֵין עוֹשִׂים תּוֹלְדוֹת, שֶׁהָרִי נָשִׂים אֵין בִּינֵיהֶם, וְזוֹרְעִים וְאוֹכְלִים, וְשׁוֹכְחִים כָּל מָה שֶׁעוֹשִׂים.

הַנְּפֻשׁוֹת, טָרָם שֶׁנִּבְנוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה, נִדְחוֹת מִפְּמָה שְׁעָרִים, וְהוֹלְכוֹת וּמְשׁוֹטְטוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה, עַד שִׁיִּמְצְאוּ גּוֹאֵל. וְאֵלוֹ נִקְרְאוֹת שְׁכָנוֹת. זֶהוּ שְׁכָנוֹב (רות ד) וְתִקְרָאנָה לוֹ הַשְּׁכָנוֹת שֵׁם וְגוֹ'. וְהַגּוֹף הַזֶּה נִבְנָה לְהִתְקַיֵּם בְּתַבְל אֶרְצוֹ.

רַבִּי יוֹדָאֵי הִיָּה לְפָנַי רַבִּי עֲזַרְיָה בְּרַ סִימָאֵי. אָמַר לוֹ, צְדִיקִים שֶׁהַזְּמַן לָהֶם חָטָא מֵאוֹתָם כְּרִיתוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, וְהִרְהָרוּ (וְחָשְׁבוּ) תְּשׁוּבָה וּמִתּוֹ, הֵאֵם מִיָּתָה מְכַפֶּרֶת עֲלֵיהֶם אוֹ לֹא? אָמַר לוֹ, כֵּן, וְלִפְעָמִים שֶׁנַּעֲנִשׁוּם בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וּמִתְכַּפֵּר לָהֶם.

רָאָה פְּנֵי יִרְקוֹת. אָמַר לוֹ, אָמַר מֵה שְׁתֵּאמַר, הַתּוֹרָה אֵין מְקַבֶּלֶת טְמָאָה, שְׁנֵאמַר (יִרְמִיָּה כג) הֲלוֹא כֹה דְבָרִי כְּאֵשׁ נֹאֵם ה'. הִרְהוּרִים רְטִישָׁן בְּלִבְכֶּךָ. אָמַר, (כה יד) סוֹד ה' לִירְאָיו. עֲשֵׂרָה סְבִי קְטוֹלֵי מַלְכוּת אֶתְעַנְשׁוּ עַל מְכִירַת יוֹסֵף. אָמַר לִיָּה, רַבִּי עֲקִיבָא לִית לִיָּה זְכוּת אָבוֹת. אָמַר, (דב"ה א יד לג) וּמִבְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר יוֹדְעֵי בִינָה לְעֵתִים.

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית ל) וַיָּבֵא יַעֲקֹב מִן הַשָּׂדֶה בְּעָרֵב וַתֵּצֵא לָאָה לְקִרְיַתוֹ וַתֵּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא פִּי שְׁכָרְתִּיךָ. שְׁכָר הַשְּׂתָא, שְׁכָרְתִּיךָ

אֵלַי. אֵלָּא, אֵינְהוּ אֲנָשִׁי פְּקוּדֵי דְמֵאֲרִיָּהוּ, וְלֹא אֶתְעַסְקוּ בַּפְרִיָּה וּרְבִיָּה, וְלֹא פְּשִׁיטוּ בְּרִית קְיָיִמָא בְּעֵלְמָא. לְכֵן אֵינוֹן יִתְנַשּׁוּ בְּנִשְׂיָה לְדוֹרֵי דְרִין. וְלַעוֹלָם לִית קָבֵרָא לְמַגְנָא, וְלִית (טד קט) צִיּוֹנָא בְּרִיקְנֵיָא.

וּבְהַהוּא דִּיּוֹרָא דְנִשְׂיָה, לֹא הוּי אֵלָּא אֵינוֹן דְּאִקְרוּן גּוֹפֵי מַגָּן, גּוֹפֵי דְלִמְגָן נְחֹתִין תַּמָּן, וְלֹא עֲבָדִין תּוֹלְדִין, דֵּהָא נָשִׁין לֹא בִּינֵיהוּ. וְזַרְעֵי וְאֹכְלֵי, וְאֲנָשִׁי כָּל מָה דְעֲבָדִין. נִפְשִׁין עַל דְּלֹא יִתְבַּנוּן בְּהַאי עֵלְמָא, אֶתְדַחֲוִין מִפְּמָה תַרְעֵי, וְאֲזִלֵי וּמְשַׁטְטֵי בְּהַאי עֵלְמָא, עַד דִּישְׁכַּחוּן פְּרוּקָא. וְאֵלַיִן אִיתְקְרוּן שְׁכִינּוֹת. הָדָא הוּא דְכָתִיב, וַתִּקְרָאנָה לוֹ הַשְּׁכָנוֹת שֵׁם וְגוֹ'. וְהַאי גּוֹפָא אֶתְבְּנֵי לְאֶתְקִיָּמָא בְּתַבְל אֶרְצוֹ.

רַבִּי יוֹדָאֵי הִיָּה קָמִיָּה דְרַבִּי עֲזַרְיָה בְּרַ סִימָאֵי, אָמַר לִיָּה, צְדִיקִים דְּאֲזַדְמָן לוֹן חוּבָה מֵאֵינוֹן כְּרִיתוֹת דְּאוֹרֵיָּיתָא, וְהִרְהָרוּ (וְחָשְׁבוּ) תְּשׁוּבָה וּמִתּוֹ, מִיָּתָה מְכַפֶּרֶת עֲלֵיהוּ, אוֹ לֹא. אָמַר לִיָּה, אֵין. וְלִזְמַנִּין דְּאֶתְעַנְשׁוּ בְּהַהוּא עֵלְמָא, וְאֶתְכַּפֵּר לְהוֹן.

חָמָא אֲנָפוּי יְרוּקֵי. אָמַר לִיָּה, אֵימָא מָה דְתִימָא, אוֹרֵיָּיתָא הוּא דְלֹא מְקַבֶּלֶה טוּמְאָה. שְׁנֵאמַר, (יִרְמִיָּה כג כט) הֲלוֹא כֹה דְבָרִי כְּאֵשׁ נֹאֵם ה'. הִרְהוּרִים רְטִישָׁן בְּלִבְכֶּךָ. אָמַר, (תהלים כה יד) סוֹד ה' לִירְאָיו. עֲשֵׂרָה סְבִי קְטוֹלֵי מַלְכוּת אֶתְעַנְשׁוּ עַל מְכִירַת יוֹסֵף.

אָמַר לִיָּה, רַבִּי עֲקִיבָא לִית לִיָּה זְכוּת אָבוֹת. אָמַר, (דב"ה א יד לג) וּמִבְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר יוֹדְעֵי בִינָה לְעֵתִים.

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית ל טז) וַיָּבֵא יַעֲקֹב מִן הַשָּׂדֶה בְּעָרֵב וַתֵּצֵא לָאָה לְקִרְיַתוֹ וַתֵּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא פִּי שְׁכָרְתִּיךָ. שְׁכָר הַשְּׂתָא, שְׁכָרְתִּיךָ

שְׂכַר שְׂכַרְתִּיךָ. שְׂכַר כְּעַתָּה,
שְׂכַרְתִּיךָ לְאַחַר זְמַן. יִשְׂשַׁכְר - יִשׁ
שְׂכַר. וְלֵאחֲרַי זְמַן נְהִיָּו לְמַלְכוּת
שָׁמַיִם. הַגּוֹפִים שְׁלֵהֶם יִשְׁאָרוּ
בְּמִקּוּמָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהַפֶּל חוֹזֵר
כְּמוֹ מִקְדָּם. כְּתוּב (שם מט) אִישׁ
אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ בְּרַךְ אִתְּם.

נִפְרַע עַל פְּנֵי רַבִּי יוֹדָאי, וְנִרְדָּם.
הֵרָאוּ לוֹ בְּחִלּוּמוֹ הַפְּסוּק הַזֶּה,
(קהלת ה) אֵל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לְחִטָּא
אֶת בְּשָׂרְךָ. נִכְנַסְתָּ - סָתַם. מֵאוֹתוֹ
הַיּוֹם לֹא דִיבַר בְּזֵה, אֲלֵא תִּהְיֶה
אוֹמֵר, (תהלים לו) מַה יִּקְרַח חֲסִדְךָ
אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ
יִחְסִיוּ. וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ מִמָּשׁ, וְלִית
לְדַבֵּר בְּבִנְיָו, שְׁהָרִי חֲסִד ה' בְּכָל
נִמְצָא.

אָמַר רַבִּי עֲזַרְיָה, וְדָאי כִּף הוּא,
שְׁהָרִי כְּתוּב (דברי הימים-א טז) אֵל
תִּגְעַעוּ בְּמִשְׁיַחִי וּבְנִבְיָאֵי אֵל תִּרְעוּ.
וְכַתּוּב (איוב יב) אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כָּל
חַי וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ. בְּכַבְשֵׁים
הַנְּעֻלְמִים שְׁלוֹ אֵין לְדַבֵּר כָּלֵל,
שְׁהָרִי מִי שְׁבִידוֹ רוּחוֹת וּנְשֻׁמוֹת
שֶׁל צְדִיקִים, הַדְּבָרִים הַנְּסַפְרִים
שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, אֵין לְהַפְגֵּס בְּהֶם.
יֵרֵד בֶּן לְנַעֲמִי (רות ד), מַה (בְּזֵה)
מִצָּאת הָאֲבֵדָה שְׁאֲבַדְתָּ. מִכָּאֵן
שְׁאוֹתָה הַנֶּפֶשׁ שְׁנֵדָה מִהַגּוֹף
הַדָּק, אֵין לָהּ רְשׁוּת לְהֵאִיר
וְלְהַתְפַּשֵּׁט, לְהֵרָאוֹת שְׁאֵין לוֹ כַּחַת,
שְׁכַתּוּב (איוב לג) יָשׁוּב לִימֵי
עֲלוֹמִיו.

בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה שְׁהַגּוֹף הַזֶּה נִבְנָה,
מִיָּד (כְּמוֹ שֶׁעֵץ דֶּק נִדְלָק מִיָּד) וְתִקְרָאנָה
לוֹ הַשְּׁכֵנוֹת שֵׁם. וְלָמָּה כָּאֵן שֵׁם?
בְּכָל מִקּוּם שְׁכַתּוּב שֵׁם, זֹו הַנֶּפֶשׁ,
כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (רות ד) וְלֹא יִכְרַת שֵׁם
הַמֵּת. זֹו הַנֶּפֶשׁ. וְכָאֵן וְתִקְרָאנָה
לוֹ הַשְּׁכֵנוֹת שֵׁם, אוֹתָן הַשְּׁכֵנוֹת
קוֹרְאוֹת לְאוֹתוֹ הַגּוֹף שְׁנִבְנָה כְּעַתָּה
שֵׁם, קוֹרְאוֹת לְאוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ
לְהַתְפַּקֵּן בְּאוֹתוֹ הַגּוֹף. שְׁהָרִי
לְפַעֲמִים מְזַמְנָת לְשֵׁם הַנֶּפֶשׁ,

לְבַתֵּר זִימְנָא. יִשְׂשַׁכְר: יִשׁ שְׂכַר. וְלְבַתֵּר זִמְנָא,
נְהִיָּו לְמַלְכוּת שָׁמַיִם. גּוֹפִין דְּלֵהוֹן יִשְׁתְּאָרוֹן
בְּדוּכְתִייהוּ בְּהָאֵי עֲלָמָא, וְכָלֵא אֶתְהִידֵר
כְּמִלְקָדְמִין. (שם מט כח) אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ בְּרַךְ
אִתְּם כְּתוּב.

נִפְרַע עַל אֲנַפּוּי רַבִּי יוֹדָאי, וְאֲדַמוּךְ. אֲחִזּוּ לִיָּה
בְּחִלְמִיָּה הָאֵי קָרָא, (קהלת ה ה) אֵל תִּתֵּן אֶת
פִּיךָ לְחִטָּא אֶת בְּשָׂרְךָ. נִכְנַסְתָּ סָתוּם. מַה הוּא
יוֹמָא לֹא אֲשַׁתְּעִי בְּהָאֵי. אֲלֵא הוּוּ אָמַר, (תהלים
לו כא) מַה יִּקְרַח חֲסִדְךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל
כְּנָפֶיךָ יִחְסִיוּ. וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ מִמָּשׁ, וְלִית
לְמִשְׁתַּעֲי בְּבִנְיָו דִּילִיָּה. דְּהָא חֲסִד ה' בְּכּוֹלָא
אֲשַׁתְּפַח.

אָמַר רַבִּי עֲזַרְיָה, וְדָאי הָכִי הוּא, דְּהָא כְּתוּב
(דב"ה א טז כב) אֵל תִּגְעַעוּ בְּמִשְׁיַחִי וּבְנִבְיָאֵי אֵל
תִּרְעוּ. וְכַתּוּב (איוב יב א) אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כָּל חַי
וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ. בְּכַבְשֵׁין סְתִימָאֵין דִּילִיָּה,
לִית לְמִשְׁתַּעֲי כָּלֵל, דְּהָא מֵאֵן דְּבִידיָה רוּחִין
וְנִשְׁמַתִּין דְּצְדִיקָאֵי. מִילִין סְתִימָאֵין דְּאִיָּהוּ
עֲבִיד, לִית לְאַעְלָא בְּהוֹן.

יֵרֵד בֶּן לְנַעֲמִי, מֵאֵי (אצ"ל בְּהָאֵי) אֲשַׁכַּחַת אֲבִידָה
דְּאֲבַדְתָּ. מִכָּאֵן, דְּהָאֵוּ נִפְשׁ דְּנָד מְגוּפָא
דְּקִיק, לִית לִיָּה רְשׁוּת לְאַנְהָרָא וְלְאַתְפַּשְׁטָא,
לְמִיחֲזִי לִית לִיָּה חִילָא, דְּכַתּוּב (שם לג כה) יָשׁוּב
לִימֵי עֲלוֹמִיו.

בְּהֵרָא שְׁעַתָּא דְּגוּפָא דָא אֲתַבְּנִי, מִיָּד (כְּמַה דְּאֵעֵי
דְּקוּם אֲדִלִּיק מִיָּד) וְתִקְרָאנָה לוֹ הַשְּׁכֵנוֹת שֵׁם.
וְאֵמֵאֵי הָכָא שֵׁם. בְּכָל אֶתֵר דְּכַתּוּב שֵׁם, דָּא
אִיָּהוּ נִפְשׁ. כְּמַה דְּאֵתֵר אָמַר, וְלֹא יִכְרַת שֵׁם
הַמֵּת, דָּא אִיָּהוּ נִפְשׁ. וְהָכָא וְתִקְרָאנָה לוֹ
הַשְּׁכֵנוֹת שֵׁם, אֵינּוֹן שְׁכִינּוֹת קָרוּ לְהָאֵוּ גּוּפָא
דְּאֲתַבְּנִי הַשְּׁתָא שֵׁם, קָרוּ לְהָאֵוּ נִפְשׁ,
לְאַשְׁתַּכְּלָלָא בְּהָאֵוּ גּוּפָא. דְּהָא לְזִימְנִין זְמִינָא

וּלְפַעֲמִים אֵינָהּ מְזַמְּנָת, מִשּׁוּם שֶׁהוֹלֵכֶת וּמְשׁוֹטֶטֶת בְּעוֹלָם, וְאֵז קוֹרְאִים לָהּ אֶל אוֹתוֹ הַגּוֹף.

וּבִשְׁעָה שֶׁמֵתְעוֹרֵר הַרְצוֹן, הוֹלֵכֶת אֶל קַבְרֵי הָאֲבוֹת, אֶל קַבְרֵי הַחֲסִידִים, עַד שֶׁמֵתְעוֹרֵר בְּעֵז כָּאֵן, וְשָׁר הַנְּשֻׁמוֹת קוֹרְאוֹת לָהּ, וּבָאָה וְנִמְצְאוֹת וּמִתְקַנֵּת בְּמָקוֹם הַזֶּה.

וְהָרִי כְתוּב, (איוב לב) אִם יֵשִׁים אֵלָיו לְבוֹ רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יֵאָסֵף? שׁוֹנֶה כָּאֵן, שֶׁהִיא גּוֹאֵל קְרוֹב, שֶׁהִיא תוֹעֵלֶת יִתְרָה בְּאוֹתוֹ הַגּוֹאֵל שְׁנִקְרָא קְרוֹב, שֶׁהֵתְעוֹרֵר לְהִיּוֹת מְזַמֵּן לְשֵׁם, מִיַּד שֶׁהֵתְעוֹרֵר אֵלָיו. וְכָאֵן שֶׁהִיא רְחוֹק, הַצֵּטְרָכוֹ לְקַרָּא לָהּ, שֶׁהִיא מִחֲשָׁבָה רְחוֹקָה הִיְתָה. בְּמִחֲשָׁבָה קְרוֹבָה אֵין צְרִיךְ, אֲלֵא הִיא בָּאָה בְּאוֹתָהּ הֵהֵתְעוֹרְרוֹת לְהַבְנֹת שֵׁם. וְעַל כֵּן וַתִּקְרָאנָה לְאוֹתוֹ הַגּוֹף שֵׁם, אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ לְהַבְנֹת שֵׁם.

רַבִּי סִימְאָה אָמַר, בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֶסֶד עִם אוֹתָן הַנֶּפְשׁוֹת שֶׁלֹּא מוֹצְאוֹת מִנִּיחָה, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא עָשׂוּ חֶסֶד וְלֹא עָשׂוּ כֵּן.

וְכֵּה נַעֲשֶׂה מֵהֶם, אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ שֶׁהוֹלֵכֶת בְּלִי וְלֹד לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְלֹא עָשְׂתָה בֵּן? רַבִּי סִימְאִי וְרַבִּי יוֹסִי. אֶחָד אוֹמֵר, מוֹרִיד אוֹתָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַרְצָן הַתְּחִתּוֹנָה. וְאֶחָד אָמַר בְּאַבְדוֹן. מִי שִׁיּוֹרֵד לְשֵׁם, אוֹבֵד מִכָּל וְכָל. וְעַלֵּיהֶם כְּתוּב (ויקרא כג) וְהֵאבְדֹתִי אֶת הַנֶּפֶשׁ הַזֵּאת.

רַבִּי יוֹדָאִי בַר סִימוֹן אָמַר, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל לְדַעַת אֶת אוֹתוֹ הָעוֹלָם שֶׁשֵׁם הַנְּשֻׁמוֹת. מִי שֶׁמִּפְּרִי אוֹתוֹ וּמִשְׁתַּדֵּל לְדַעַת אוֹתוֹ, אֵין שְׁעוֹר לְחַכְמָתוֹ.

רַבִּי פְּרַחְיָא אָמַר, כָּל זְמַן שֶׁהַגּוֹף לֹא נָח בְּמָקוֹמוֹ, נִפְשׁוֹ אֵף כָּךְ. וְהוּא הִנֵּה תָּמִיד מִשְׁתַּדֵּל לְדַעַת

תִּפְּזָן נִפְשָׁא, וְלִזְמַנִּין לָא זְמִינָא, בְּגִין דְּאִזְלָא וּמְשֻׁטָּא בְּעַלְמָא, וְכַדִּין קְרוּן לָהּ לְגַבֵּי הַהוּא גּוֹפָא.

וּבִשְׁעָתָא דְרַעוּתָא אֲתַעַר, אִזְלַת לְגַבֵּי קַבְרֵי דְאַבְהֵן, לְגַבֵּי קַבְרֵי דְחֲסִידֵי, עַד דְּאִתְעַר בּוֹעֵז הַכָּא, וְשָׁר נִשְׁמַתִּין קְרוּן לָהּ, וְאַתָּת וְאַשְׁתַּפַּחַת וְאַשְׁתַּכְּלַלַת בְּאַתְרֵי דָא.

וְהָא כְּתִיב, (שם לד יד) אִם יֵשִׁים אֵלָיו לְבוֹ רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יֵאָסֵף. שְׁאֵי הַכָּא, דְּהוּא גּוֹאֵל קְרוֹב, דְּהָא תוֹעֵלְתָא יִתְרָה, הַהוּא גּוֹאֵל דְּאִיקְרֵי קְרוֹב, דְּאִתְעַר לְמַהוּי זְמִינָא תִּפְּזָן, מִיַּד דְּאִתְעַר לְגַבֵּי. וְהָכָא דְּהוּא רְחוֹק, אֲצִטְרִיכוֹ לְמִיקְרֵי לָהּ, דְּהָא מִחֲשָׁבָה רְחוֹקָא הוּא. בְּמִחֲשָׁבָה קְרוֹבָא לָא אֲצִטְרִיךְ, אֲלֵא הִיא אֲתַת בְּהַהוּא אֲתַעְרוּתָא לְאַתְבְּנָא תִּפְּזָן. עַל דָּא וַתִּקְרָאנָה לְהַהוּא גּוֹפָא שֵׁם, הַהוּא נִפְשָׁא לְאַתְבְּנָא תִּפְּזָן.

רַבִּי סִימְאָה אָמַר, בְּכַמָּה דּוּכְתִי עָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֶסֶד בְּאִינוּן נִפְשָׁאן דְּלֹא אֲשַׁכְּחִין נִיחָא. בְּגִין דְּלֹא עָבִידוּ חֶסֶדָא, וְלֹא עָבִידוּ בַר.

וְכֵּה אַעֲבִיד מִיְנִייהוּ, הַהִיא נִשְׁמָה דְּאִזְלַת בְּלֹא וְלֹד לְהַהוּא עַלְמָא, וְלֹא עָבִידַת בַּר. רַבִּי סִימְאִי וְרַבִּי יוֹסִי, חַד אָמַר, נְחִית לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַרְצָן הַתְּחִתּוֹנָה. וְחַד אָמַר, בְּאַבְדוֹן, מֵאֵן דְּנְחִית תִּפְּזָן, אֲתַאבִּיד מִכָּל וְכָל. וְעַלֵּיהֶם כְּתִיב, וְהֵאבְדֹתִי אֶת הַנֶּפֶשׁ הַזֵּאת.

רַבִּי יוֹדָאִי בַר סִימוֹן אָמַר, זַפְּאָה מֵאֵן דְּאֲשְׁתַּדֵּל לְמַנְדַּע בְּהַהוּא עוֹלָם דְּנִשְׁמַתִּין תִּפְּזָן. מֵאֵן דִּידַע בִּי, וְאֲשְׁתַּדֵּל לְמַנְדַּע בִּי, לִית לִיהּ שְׁעוּרָא לְחַכְמָתִיהּ.

רַבִּי פְּרַחְיָא אָמַר, כָּל זְמַנָּא דְּגּוֹפָא לָא נָח בְּדוּכְתִי, נִפְשָׁא דִּילִיָּהּ אוּף הַכִּי. וְאִיהוּ

באותו העולם של הנשמות.
יום אחד היה הולך בשדה, ומצא
גוף אחד פחת אילן חרב מת.
השגיח בו, ומצא שהוא יהודי,
ומצא פריכות של מצוה, וספר
של אגדה עמו.

אמר, ודאי תלמיד חכם הוא.
התעסק בקברו, והלך לעיר, ותקן
לו תכריכים וקבר. והזמין בני
אדם, ובכה עליו, והשתדל עליו
והוציא כל מה שהיה בידו.

בין שנגזז ונקבר אותו הגוף,
הנפש שלו נכנסה לתוף הישיבה
העליונה. אמרו לה: אין לך כעת
רשות להכנס בכרך (למקום) הסלע
העליון, לכי והשלימי חסד למי
שהשלים לך!

יום אחד רבי פרחיה היה יושב
על השער של הפתח של לוד,
והיה עצוב, שהיתה לו דחוקה
השעה. בא אליו איש אחד. אמר
לו: רבי, התרצה ללכת למקום
פלוגי עמי, ואתן לך כלי כסף,
כדי שגשתדל בתורה יחד בדרך?
אמר לו: גלף. הלכו. אמר לו:
רבי, (מה) זה שכתוב (קהלת ט) פי
החיים יודעים שימתו והמתים
אינם יודעים מאומה? אמר לו:
החיים אלו הצדיקים, והמתים
אלו הרשעים.

אמר לו: חייך, רבי, אפלו
הרשעים באותו העולם יודעים
בצערם, ויודעים בכבוד
הצדיקים ובדיני הרשעים. אמר
לו: אם כן, מה זה והמתים אינם
יודעים מאומה?

אמר לו: בעולם הזה פתוב,
שחרי הצדיקים שנקראים חיים,
מסתכלים ויודעים שימתו,
ועתידים לתת את הדין, שיש דין
ויש דין, כמו שגאמר והחי יתן

והמתים יתן, וזמנין למהיב דינא,

היה משתדיל תדיר, למנדע בההוא עלמא
דנשמתיין.

יזמא חד הוה אזיל בחקלא, ואשתפח חד
גופא תחות אילן חריב מית. אשגח ביה,
ואשפח דהוא יהודאי, ואשפח פריכין דמצוה,
וספרא דאגדתא בהדיה.

אמר ודאי תלמיד חכם הוא. אשתדל בקבריה,
ואזיל למתא, ואתקין ליה תכריכין,
וקברא, וזמין בני נשא, ובכה עליה, ואשתדל
עליה, ואפיק כל מאי דהוי בידוי.

בין דאתגניז ואתקבר ההוא גופא, נפש דליה
אעלת לגו מתיבתא עילאה. אמרו לה,
לית לך הכא השתא רשות לאעלא בכרך (בדרך)
דטנרא עילאה. זילי ואשלימי טיבו, למאן
דאשלים לך.

יזמא חד, רבי פרחיה הוה (דף קט ע"ב) יתיב אבבא
דפתחא דלוד, והוה עצוב, דדחיקא ליה
שעתא. אתא חד בר נש לגביה, אמר ליה,
רבי תיבעי למיהך ברוך פלוגי בהדאי, ואתן
לך מאני כסף, בגין דנשתדל באורייתא כחדא
באורחא, אמר ליה גיזיל. אזלו. אמר ליה,
רבי, האי (מאי) דכתיב, (קהלת ט ה) פי החיים יודעים
שימתו והמתים אינם יודעים מאומה. אמר
ליה החיים אלו הצדיקים, והמתים אלו
הרשעים.

אמר ליה חייך רבי, אפילו הרשעים בההוא
עלמא, ידעין בצערא דידהו, וידעין
ביקרא דצדיקייא, ובדינהון דרשיעייא. אמר
ליה, אי הכי מאי והמתים אינן יודעים
מאומה.

אמר ליה, בהאי עלמא כתיב. דהא צדיקייא
דאיקרון חיים, מסתכלין וידעין דימותון, וזמנין למהיב דינא,

אֵל לְבוֹ. אֲבָל הַרְשָׁעִים שֶׁנִּקְרָאִים מֵתִים, לֹא יוֹדְעִים וְאִין מְשֻׁגְחִים, וְלֹא מְסַתְּפְלִים בְּמַעֲשֵׂי אוֹתוֹ הָעוֹלָם כְּלוּם. וּמִי שְׁאִינוּ מְפִיר בְּמַעֲשֵׂי אוֹתוֹ הָעוֹלָם נִקְרָא מֵת, מִשּׁוּם שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה לֹא מְבַנֵּי הַחַיִּים. שֶׁהָעוֹלָם הַהוּא שֶׁל נְשָׁמוֹת וְרוּחוֹת הוּא, וְזֶה הָעוֹלָם הוּא שֶׁל הַגּוֹף.

אוֹתוֹ הָעוֹלָם שֶׁדָּרִים בּוֹ אַחִיהֶם (רוּחוֹת) שֶׁל בְּנֵי הָאָדָם, וְדוֹמִים בְּדִיוֹקְנָאוֹת, מְפִירִים זֶה לְזֶה, וְיוֹדְעִים בְּמֵה דוֹמִים בְּעוֹלָם הַזֶּה (שְׁעֵתִיד לְבֹא לְעוֹלָם). וּמְשַׁתְּדָלִים לְהַפִּיר אֶת כְּבוֹד רַבּוֹנָם שָׁם, בְּאוֹתוֹ הַמְּלַבּוֹשׁ שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם.

כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְאוֹתוֹ הַשָּׂדֶה, אָמַר לוֹ: נִתְעַכֵּב כְּעֵת. נֶאֱמַר לוֹ: לְמָה אַתָּה נֶאֱמַר לוֹ: אֲבָדָה אֲבָדָה לִי בְּמָקוֹם הַזֶּה. אָמַר: הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִזְמַנֶּנָּה לָךְ.

מִצָּאוּ מְעַרָה אַחַת. אָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ: רַבִּי, נִפְגַּס לְכָאן, שְׁהָרִי יִדְעָתִי שְׁאִנִּי מְפִיר כָּאן. נִכְנָסוּ, יָרְדוּ בַּמְדַּרְגּוֹת, עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְפָרְדֵס אֶחָד, וְרָאוּ שָׁם אֵילָנוֹת מְשֻׁנִּים זֶה מִזֶּה וּמִשָּׂאֵר הָאֵילָנוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, וְאֵילָן אֶחָד מְשֻׁנֶּה מִשָּׂאֵר הָאֵילָנוֹת.

עָרַו לְשָׁם, שָׁמְעוּ קוֹל אֶחָד שֶׁל מַחְנוֹת רַבִּים שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים, (תְּהִלִּים צוה) בָּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה נִכְרַכָּה לְפָנָי ה' עֲשֵׂנוּ. תָּמָה רַבִּי פְּרַחְיָא, וְאָמַר: מֵה זֶה? אָמַר לוֹ: שְׂתַק.

אָמַר רַבִּי פְּרַחְיָא: הָאֵלֵהִים, כְּשֶׁהִגִּיעָתִי עִמּוֹ לְאִמְצַע הַפָּרְדֵס הַזֶּה, וְרָאִיתִי שְׁתֵּי דְרָכִים, וּמַחְנוֹת מְצַד זֶה וּמְצַד זֶה, וְאָמַרְתִּי לוֹ מֵה זֶה? וְאָמַר לִי, כָּאֵן נִפְרְדוֹת דְרָכֵי הַנְּפֻשׁוֹת, מִי שֶׁהוֹלְכִים לְגַן עֵדֶן, וּמִי שֶׁהוֹלְכִים לְגִיהֶנֶם. מִי שֶׁהוֹלֵךְ לְגַן עֵדֶן - אֵלּוּ הוֹלְכִים (עִמּוֹ),

דְּאִית דִּין וְאִית דִּינָן. כְּמָה דְאַתָּ אָמַר, (שם פסוק) וְהַחִי יִתֵּן אֵל לְבוֹ. אֲבָל רְשָׁעִים דְּאִיקְרוּן מֵתִים, לָא יוֹדְעִין, וְלֹא מְשֻׁגְחִין, וְלֹא מְסַתְּפְלִין בְּעוֹבְדֵי דֵהֵוּא עֲלֵמָא כְּלוּם. וּמֵאֵן דְּלֹא יוֹדַע בְּעוֹבְדָא דֵהֵוּא עֲלֵמָא, אִיקְרִי מֵת. בְּגִין דֵּהֵאִי עֲלֵמָא לָאוּ מְבַנֵּי חַיָּא. דֵּהֵוּא עֲלֵמָא דְנִשְׁמַתִּין וְרוּחִין אִיהוּ, וְהֵאִי עֲלֵמָא דְגוֹפָא הוּא.

הַהוּא עֲלֵמָא דְדִינָרִי בֵּיה אַחוּהוּן (רוּחוֹתָיו) דְּבְנֵי נְשָׂא, וְדוֹמִין בְּדִיוֹקְנֵין, אֲשַׁתְּמוּדְעֵן דָּא לְדָא, וְיוֹדְעִין בְּמֵה דוֹמִין בְּהֵאִי עֲלֵמָא (דוֹמִין לְמִתְּוִי בְּעֵלְמָא). וּמְשַׁתְּדָלִין לְמַנְדַּע בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיהוּן תְּמָן, בְּהֵוּא מְלַבּוֹשָׁא דֵהֵוּא עֲלֵמָא.

כִּד מְטָא לְהֵוּא חֲקַל, אָמַר לִיה נִתְעַכֵּב הַשָּׂתָא, אַתְנַח. אָמַר לִיה, אֲמַאי קָא מִתְנַחַת. אָמַר לִיה אֲבִידָא קָא אֲבִיד לִי בְּהֵאִי דוּכְתָא. אָמַר, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יִזְמַנֶּנָּה לָךְ. אֲשַׁבְּחוּ חַד מְעַרְתָּא. אָמַר הַהוּא גְבַרָא, רַבִּי, נִיעוּל הָכָא, דְּהָא יוֹדְעָנָא דְּאֲשַׁתְּמוּדְעָנָא הָכָא. אַעְלוּ. נַחְתִּין בְּדַרְגִין, עַד דְּמָטוּ לְגַבֵּי חַד פְּרִדֵס, וְחָמוּ תְּמָן אֵילָנִין מְשֻׁנִּין דָּא מֵן דָּא וּמִשָּׂאֵר אֵילָנֵי עֲלֵמָא, וְחַד אֵילָן מְשֻׁנִּיא מִשָּׂאֵר אֵילָנִין.

סְרִיקוּ תְּמָן, שָׁמְעוּ חַד קָלָא דְמִשְׁרִיין סְגִיאִין, דֵּהוּוּ אֲמָרִין, (תְּהִלִּים צוה ו) בּוֹאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה נִכְרַכָּה לְפָנָי ה' עוֹשֵׂנוּ. תְּוֹוֶה רַבִּי פְּרַחְיָא, אָמַר מַאי הָאִי. אָמַר לִיה שְׂתוּק.

אָמַר רַבִּי פְּרַחְיָא, הָאֵלֵהִים, כִּד מְטִינָא עִמִּיהָ לְאִמְצַע דֵּהֵאִי פְּרִדִּסָא, וְחָמִינָא תְּרִין אַרְחִין, וּמִשְׁרִיין מְסֻטְרָא דָּא וּמְסֻטְרָא דָּא, וְאֲמָרִי לִיה מַאי הָאִי, וְאָמַר לִי, הָכָא מִתְּפָרְשִׁין אוֹרְחִין דְּנִפְשִׁין, מֵאֵן דְּאֲזַלִּין לְגַן עֵדֶן, וּמֵאֵן דְּאֲזַלִּין לְגִיהֶנֶם. מֵאֵן דְּאֲזַל לְגַן עֵדֶן, אֵלִין

ומשלימים לו שלום. ומי שהולך
לגיהנם - אלו נוטלים לדון (אותם)
אותו בגיהנם.

עברנו אותו הפרדס, והגענו
לחומות ומגדלים ושערים.
כשהגענו לשער אחד, שנקרא
שער המזרח, קרא אותו האיש:
פתחו לי שערי צדק. אמרו לו:
למה? אמר להם: בשליחות של
רבון העולם באתי. פתחו ואמרו
כלם: מי נתן את ילוד האשה הזה
באן במקום הזה? אמר להם: זה
הוא רבי פרחיא. אמרו: זה הוא
שהשלים לך החסד באותו
העולם? אמר כן.

פתחו לו, ואמרו: הפשיטו אותו,
שאין רשות להפגס לכאן בגוף
של העולם ההוא. מיד הפשיטו
אותו, והתלבש באוירים של הגן
שלפנים.

ונכנס וראה אותו הרקיע שעל
גבי אותו הגוף (הגן). שאותו
הרקיע נפרד מאותו הרקיע
שעומד על שאר בני העולם.
הרקיע הזה נתחם בתחום מכל
הגונים של העולם. ארבעה
חלונות, משקופים פתוחים בו
בארבעת צדדי העולם, ואחד
באמצע.

חלון אחד שבצד מזרח, בו קימים
ארבעה משקופים מרקמים,
בסוד של ארבע אותיות יהו"ה,
עולות לשמים עשרה, שלש
אותיות לכל אחד ואחד.

שרש פעמים ביום מתחברים
אותם המשקופים, וכל האותיות
מתחברות לשם הקדוש. ממנה
אחד עומד לאותו הצד, ושמו
ויזריעאל (יעוראל). וארבעה
מפתחות בידו, שהוא פותח בהם
ארבעה שערים, שהם על גבי
אותו הרקיע, ואין מי שמפיר
בהם.

פרט לראשי חדשים ושבתות,

אזלי בהדייהו (בתריה), ואשלימו ליה שלמא.
ומאן דאזל לגיהנם, אלין נטלין ליה למידן
(יתהון) ליה בגיהנם.

אעברנא ההוא פרדס, ומטינא לשורין
ומגדלין ותרעין. פד מטינא
לתרעא חד, דאיקרי שער המזרח. קרא ההוא
גברא, (שם קיה יט) פתחו לי שערי צדק. אמר ליה
אמאי. אמר לון, בשליחותא דמאריה דעלמא
קא אתינא. פתחו ואמרו כולהו, מאן יהב
לילוד אשה באתרא דא. אמר להו דא איהו
רבי פרחיא. אמרו דא הוא דאשלים לך חסד
בההוא עלמא. אמר אין.

פתחו ליה. ואמרו, אפשיטו ליה, דלית רשו
למייעל הכא בגופא דההוא עלמא. מיד
אפשיטו ליה, ואתלבש באוירין דגנתא דלגו.

ועאל וחקמי ההוא רקיעא דעל גבי ההוא גופא
(גנתא). דההוא רקיעא אתפרש מההוא

רקיע דקאים על שאר בני עלמא. רקיע דא
אתתחם בתחומא מכל גוונין דעלמא. ארבע
חלונין משקופין פתיחין ביה בארבע סיטרי
עלמא, וחד באמצעיתא.

חלון חד דבסטר מזרח, ביה קיימין ארבע
משקופין מרקמן, ברזא דארבע אתון
יהו"ה, סלקין לתריסר, תלת אתון לכל חד
וחד.

תלת זמני ביומא, מתחברן אינון משקופין,
ואתון כולהו מתחברן לשמא קדישא.

חד ממנא קיימא לההוא סטרא, ויזריעאל
(יעוראל) שמייה. וארבע מפתחין בידיה, דאיהו
פתח בהו ארבעה תרעין, דאינון על גביה
דההוא רקיעא. ולית מאן דינדע בהו.

בר בריש ירחי ושבתאי, דאתין אינון נפשן
דמשתתפן עם גופא בקברי, למכרע

שְׂבָאוֹת אוֹתָן הַנִּפְשׁוֹת
שֶׁמִשְׁתַּתְּפוֹת עִם הַגּוֹף בְּקִבְרֵים,
לְכַרַע וּלְהַשְׁתַּחֲוֹת לִפְנֵי אוֹתָם
הַשְּׁעָרִים לְרַבּוֹן הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(ישעיה 60) וְהָיָה מִדֵּי חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ
וּמִדֵּי שַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹ יָבוֹא כָּל בֶּשֶׂר
לְהַשְׁתַּחֲוֹת לִפְנֵי. כָּל - לְרַבּוֹת
אוֹתָן נִפְשׁוֹת שֶׁדְּרוֹת עִם הַגּוֹף,
וְנִקְרְאוֹת כָּל בֶּשֶׂר.

חֲלוֹן אַחַר שֶׁבְּצַד הַדְּרוֹם, בּוֹ
עוֹמְדִים שֶׁשָּׂה מִשְׁקוֹפִים, לֹא
נִכְנָסִים לְמָקוֹם הַזֶּה, אֲלֵא אוֹתָן
שֶׁעוֹסְקוֹת בְּקִרְיַת שְׁמַע בְּרָצוֹן
וּבְכּוֹנָה בְּכָל יוֹם.

אָמַר רַבִּי פְּרַחְיָא: הָאֱלֹהִים,
כְּשֶׁהִסְתַּכְּלַתִּי בְּאוֹתוֹ הַחֲלוֹן, קָרַב
אוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה, שֶׁשָּׁמוּ עֲנַ"ל,
שֶׁמְּמַנֶּה עַל הַשְּׁעָר שֶׁל צַד הַדְּרוֹם.
אָמַר לִי, קוּם בְּמִקְוֵמְךָ, וּרְאֵה אֵת
הַחֲלוֹן הַזֶּה, שְׂאִין רְשׁוֹת לְהַפְּנִס
לְשֵׁם וְלֹא לְרְאוֹת אוֹתוֹ, פֶּרַט
לְאוֹתָם שֶׁעוֹסְקִים בְּקִרְיַת שְׁמַע
כְּרַאוּי.

וְכֹרַ אוֹתָם שֶׁעוֹסְקִים בְּקִרְיַת
שְׁמַע כְּרַאוּי, שֶׁשִּׁים מְמַנִּים
נִכְנָסִים לִפְנֵיו (שֶׁל הַמְּשִׁיחַ),
וּמִכְתִּירִים אוֹתוֹ בְּכַתְרִים
קְדוֹשִׁים, וְאוֹמְרִים לוֹ: זֶהוּ הַפֶּתֶר
שֶׁל פְּלוֹנִי שֶׁעָסַק בְּקִרְיַת שְׁמַע
כְּרַאוּי!

שְׂאֵרְתִי אוֹתוֹ וְאִמְרַתִּי לוֹ: אֲדוֹנִי,
הַקִּרְיַת שְׁמַע הַזֶּה כְּרַאוּי, מַה
הִיא? אָמַר לִי: אֵי חֲסִיד, סוּד
עֲלוֹן הוּא כָּאֵן. בְּקִרְיַת שְׁמַע
יֵשׁ אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת.

הַפְּרָשָׁה הַרְּאוּשׁוֹנָה שֶׁל הַיְּחִוּד,
שֶׁהִיא שְׁנֵי יְחִוּדִים, בְּשִׁתִּים
עֲשָׂרָה תְּבוּת. שֵׁשׁ תְּבוּת בַּיְחִוּד
הַעֲלִיּוֹן, וְשֵׁשׁ תְּבוּת בַּיְחִוּד אַחֵר.
הַפְּרָשָׁה הַשְּׁנִיָּה - וְאֵהֲבָתָה,
בְּאַרְבָּעִים וּשְׁתֵּים תְּבוּת, בְּסוּד
הַשֵּׁם שֶׁל אַרְבָּעִים וּשְׁתֵּים
אוֹתִיּוֹת.

וְהַשְּׂמַאל בְּיָמִין. וְהוּא בְּסוּד וְסִתָּר

וּלְמַסְגֵּד קָמִי אֵינוֹן תִּרְעִין לְמֵאֲרִי כּוּלָּא. כְּמָה
דְּאֵת אָמַר, (ישעיה 60 כג) וְהָיָה מִדֵּי חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ
וּמִדֵּי שַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹ יָבוֹא כָּל בֶּשֶׂר לְהַשְׁתַּחֲוֹת
לִפְנֵי. כָּל, לְאִסְגָּאָה אֵינוֹן נִפְשָׁאן דְּדִיִּירִי עִם
גּוּפָא, וְאִיתְקִרוֹן כָּל בֶּשֶׂר.

חֲלוֹן אַחֲרָא דְּבַסְטֵר דְּרוֹם, בֵּיה קְיִימִין שִׁית
מִשְׁקוֹפִין, לָא עָאֲלִין לְהֵאִי אֲתֵר, אֲלֵא
אֵינוֹן דְּלַעֲן קְרִיַּאת שְׁמַע בְּרַעוּתָא, וּבְכּוֹנָה בְּכָל
יּוֹמָא.

אָמַר רַבִּי פְּרַחְיָא, הָאֱלֹהִים, כַּד אִסְתַּכְּלַנָּא
בְּהֵוּא חֲלוֹנָא, קָרִיב הֵוּא מְמַנָּא,
וְעֲנַאל שְׁמִיָּה, דִּי מְמוֹנָה עַל תִּרְעָא דְּסִטֵּר
דְּרוֹם, אָמַר לִי, קוּם בְּקִיּוּמְךָ, וְחַמִּי הֵאִי חֲלוֹן,
דְּלִית רְשׁוֹ לְאֲעֵלָא (דְּר קי ע"א) תַּמָּן, וְלֹא לְמַחְמִי
בֵּיה, בַּר אֵינוֹן דְּלַעֲאן בְּקִרְיַת שְׁמַע כְּדָקָא
יְאוּת.

וְכֹרַ אֵינוֹן דְּלַעֲאן בְּקִרְיַת שְׁמַע כְּדָקָא יְאוּת,
שֶׁתִּין מְמַנָּן עָאֲלִין קָמִיָּה (ג"א דְּמִשִּׁיחַ),
וּמִכְתִּירִין לִיה בְּכַתְרִין קְדִישִׁין, וְאִמְרִין לִיה,
דָּא הוּא כְּתָרָא דְּפְלוֹנִי דְּלַעֲא בְּקִרְיַת שְׁמַע
כְּדָקָא יְאוּת.

שְׂאִירָנָא לִיה, וְאִמְרִי לִיה, מֵאֲרִי, הֵאִי קְרִיַּת
שְׁמַע כְּדָקָא יְאוּת מַה הוּא. אָמַר לִי,
אֵי חֲסִידָא, רְזָא עִילָאָה אִיהוּ הַכָּא. בְּקִרְיַת
שְׁמַע אֵית בֵּיה אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹן.

פְּרָשָׁה קְדָמָאָה דְּיְחִוּדָא, דְּאִיהוּ תִּרְין יְחִוּדִין,
בְּתִרְסֵר תִּיבִין. שִׁית תִּיבִין בְּיְחִוּדָא
עִילָאָה. וְשִׁית תִּיבִין בְּיְחִוּדָא אַחֲרָא. פְּרָשָׁה
תְּנַיִנָא וְאֵהֲבָתָה, בְּמ"ב תִּיבִין, בְּרְזָא דְּשֵׁם דְּמ"ב
אַתְרוּן.

פְּרָשָׁה תְּלִיתָאָה, וְהָיָה אִם שְׁמוּעָה, דְּאִתְכְּלִיל
יְמִינָא בְּשְׂמַאלָא, וְשְׂמַאלָא בְּיְמִינָא.

פְּרָשָׁה שְׁלִישִׁית - וְהָיָה אִם שְׁמוּעָה, שְׁנַכְלַל הֵימִין בְּשְׂמַאל,

של המרפכה הקדושה, עד ושמחתם, שהיא הפרשה ששולטת על הכל. היא בסוד של שבעים ושנים תבות, תוך הסוד של שבעים ושנים שמות של המרפכה הקדושה.

פרשה רביעית - ושמחתם, שהיא חמשים תבות, שהיא פנגד חמשים שערי בינה. פרשת הציצית כלולה מכלם. ועולות הפרשיות למגן של אדם.

וכר שאר הוקותי, בין בפקודי דאורייתא, בין בתורה, בין בכל שאר המקומות בתורה, הזכר לחוד והנקה לחוד. וכאן שהוא יחוד, שמתחבר בו הקדוש ברוך הוא, זכר ונקבה מתכנסים יחד, ועולים בשעור אחד.

הזכר נשתלם בה, מה שאין פן בכל שאר המקומות של התורה. וזהו השבח של האמונה העליונה, לדעת זה (שהנה) ה' הוא האלהים. הזכר נשלם בנקבה, ונקבלים אחד עם אחד, הזכר נבנה עם הנקבה. וזהו היחוד השלם. ואין שלמות אלא בזכר ונקבה יחד.

ובא ראה, כל מי שמשלים היחוד פראוי ומכון בפרשיות הללו בכל יום, זוכה למשקופים והחלונות הללו, להיות שלם פאן. ואין מי שיעכב על ידו, ובלבד שיקרא פראוי, ויכון בסודות העליונים הללו.

ואחז בימיני ואמר לי: אי חסיד, בא וראה את פבוד אותם שמיחדים את השם הקדוש פראוי ועוסקים בקריאת שמע כמו זה.

נבנמתי להיכל אחד, ובאותו היכל היו שלש מאות ששים וחמשה היכלות, כחשבון ימות השנה. אברהם יצחק ויעקב שולטים באותו ההיכל, ואדם הראשון בתוכם.

ואיהו ברזא וסתרא דרתיכא קדישא, עד ושמחתם. דאיהי פרשתא דשלטא על כולא. איהי ברזא דע"ב תיבין, גו רזא דע"ב שמהן דרתיכא קדישא.

פרשה רביעאה, ושמחתם, דאיהי חמשין תיבין, דאיהי לקביל חמשין תרעין דבינה. פרשה דציצית כלילא מפולהו. וסלקין פרשין למגנינא דאדם.

וכר שאר דוקתיין, בין בפקודי דאורייתא, בין כל שאר דוקתי דאורייתא, דכורא לחוד, ונוקבא לחוד. והכא דאיהו ייחודא, דאתיחד ביה קודשא בריך הוא, דכר ונוקבא אתפנישו פחדא, וסלקין בשעורא חדא.

דכורא אשתלים בה, מה דלאו הכי בכל שאר דוקתי דאורייתא. ודא שבחא דמהימנותא עילאה, למנדע ורזא דא (דחא) ה' הוא האלהים. דכורא אשתלים בנוקבא, ואתפלל חד בחד, דכורא אתבני בנוקבא. ודא איהו ייחודא שלים, ולא אית שלימו אלא דכורא ונוקבא פחדא.

ותא חזי, כל מאן דאשתלים ייחודא פדקא יאות, ומכוין בפרשיות אלין בכל יומא. זכי לאלין משקופין וחלונין, למהוי שלים הקא. ולית מאן דיעכב על ידוי, ובלבד דיקרי פדקא יאות, ויכוין בהני רזין עילאין.

ואחוד בימינא דילי ואמר לי, אי חסידא, תא חמי יקר דאינון דמיחדי שמא קדישא

פדקא יאות, ולעאן בקריאת שמע פגוונא דא. אעילנא בחד היכלא, ובההוא היכלא הוו שס"ה היכלים, פחושפן יומי שתא. אברהם יצחק ויעקב שליטין בההוא היכלא, ואדם הראשון בגוייהו.

וְרֵאִיתִי כַּמָּה קְבוּצוֹת שֶׁל נְשׂוֹת
מְלַבְּשׁוֹת בְּרֻקְמָה שֶׁל עֵץ הַחַיִּים,
וְכַמָּה גִּנּוּנִים שֶׁל כְּבוֹד עֲלִיּוֹן,
וְנִכְנָסִים לְתוֹךְ הַהֵיכָל, וְיוֹפִיאֵל
הַמְּמַנֶּה הַגְּדוֹל עַל הַכֹּל, מְמַנֶּה
גְּדוֹל שֶׁל הַתּוֹרָה עִמָּהֶם.

פָּתַח וְאָמַר: הַתְּעוֹרְרוּ קְדוּשֵׁי
הָעוֹלָם, הָרִי בְּנִיכֶם הַקְּדוּשִׁים,
שְׂמִיחִידִים אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ,
וּמְכוּוֹנִים בְּרֻצּוֹן שֶׁל הַפְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל
קְרִיאַת שְׁמַע.

וְרֵאִיתִי אֶת אָדָם הָרֵאשׁוֹן
שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בָּהֶם. וּבִשְׁעָה שֶׁנִּכְנָסֶת
קְרִיאַת שְׁמַע שְׁקוֹרָא בֶּן אָדָם,
עוֹלָה בְּרֵאשׁוֹנָה לְהֵיכָל הַזֶּה,
וּמְרִיחַ בַּה אָדָם הָרֵאשׁוֹן. אִם
חִסְרָה אוֹת אַחַת מִקְּרִיַת שְׁמַע,
אֵינוֹ מְקַבֵּל אוֹתָהּ, שֶׁהָרִי חִסֵּר
בְּנִינּוֹ שֶׁל אָדָם, שֶׁהוּא מְאִתִּים
אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה, בְּאוֹתָן הַתְּבוֹת
שְׁחוֹזֵר שְׁלִיחַ הַצְּבוֹר.

וְאִם מוֹצֵא אוֹתָהּ כְּרֵאוֹי, מְקַבֵּל
אוֹתָהּ, וְנוֹטְלִים מִמֶּנּוּ אַבְרָהָם
יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וְנוֹשְׁקִים אוֹתָהּ. מִי
רָאָה הַשְּׂמִיחָה, מִי רָאָה
הַעֲרַבּוּכִיָּה בְּכֹל אוֹתָם הַצְּדִיקִים
שֶׁבָּגַן עֲדָן, שְׂבָאִים לְאוֹתָהּ
הַשְּׂמִיחָה.

וּבִשְׁעָה שֶׁיֵּבֵא לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם, מִי
רָאָה אֶת שְׂמִיחָתוֹ, שְׂמוֹשִׁיבִים
אוֹתוֹ הָאֲבוֹת אֶצְלָם פְּעָמִים בְּיוֹם,
וּבְכֹל יוֹם יוֹרֵד עֲלָיו טַל מֵרֵאשׁ
הַמַּלְאָךְ.

וּבְאוֹתוֹ הַטַּל יוֹדְעִים וְאוֹכְלִים
הַמַּלְאָכִל שְׂמֵלָאכִים הַעֲלִיּוֹנִים
אוֹכְלִים. וְיוֹדְעִים מַה שֶׁהִיָּה, וּמַה
שֶׁיְהִיָּה, וּמַה שְׂעֵתִיד לִהְיוֹת, עַד
הַזְּמַן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִקַּם
אֶת הַגּוֹפִים הַסְּרוּחִים בְּעוֹלָם
הַזֶּה, וְיִקְיָמֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּבִגְדֵי מִתְקַן כְּרֵאוֹי.

בַּחֲלוֹן שֶׁבְּצַד הַדְּרוֹם הָיוּ רְשׁוּמִים
שׁ, שֶׁבְּצַד זֶה ו', וּבְצַד אַחֵר ו',
וּבְצַד הָאֲחֵר ו'. שְׂאֵלְתִי אוֹתוֹ

וְחַמִּינָא כַּמָּה חֲבִילֵי נְשָׁמְתִין, מִתְּלַבְּשִׁין
בְּרֻקְמָה דְּאֵילָנָא דְחַיִּי, וְכַמָּה גִּוּוֹנִין
דִּיקְרָא עֵילָאָה. וְעֵילִין גּוֹ הֵיכְלָא, וְיוֹפִיאֵל
רַב מְמַנָּא עַל כּוּלָא, רַב מְמַנָּא דְּאוּרִיַתָא
בְּהַדִּיָּהוּ.

פָּתַח וְאָמַר, אַתְּעֵרוּ קְדִישֵׁי עַלְמָא, הָא בְּנִיכּוֹן
קְדִישִׁין, דְּקָא מִיַּיְחָדִי שְׂמָא קְדִישָׁא,
וּמְכוּוֹנֵי בְּרַעוּתָא דְּפְרָשִׁין דְּקְרִיאַת שְׁמַע.

וְאָדָם הָרֵאשׁוֹן חֲמִינָא דְּמִשְׁתַּדֵּל בָּהּ. וּבִשְׁעָתָא
דְּעֵאלַת קְרִיאַת שְׁמַע דְּקָרִי בְּרֵאשׁוֹן,
סְלִיקָא בְּקַדְמִיתָא לְהַאי הֵיכְלָא, וְאַרְחַ בַּה אָדָם
הָרֵאשׁוֹן, אִי חִסֵּר אוֹת אַחַת מִקְּרִיַת שְׁמַע, לֹא
מְקַבֵּל לָהּ. דְּהָא חִסֵּר בְּנִינָא דְּאָדָם, דְּאִיְהוּ
מְאִתִּים וּשְׁמוֹנֶה וְאַרְבָּעִים, בְּאֵינוֹן תִּיבִין דְּחוֹזֵר
שְׁלִיחַ צְבוֹר.

וְאִי אֲשַׁבַּח יְתָהּ כְּדָקָא יְאוֹת, מְקַבֵּל לָהּ, וְנוֹטְלִין
לִיה אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב מִנִּיה, וְנוֹשְׁקִין
לָהּ. מֵאֵן חֲמֵי חֲדוּהָ, מֵאֵן חֲמֵי עֲרַבּוּכִיא, בְּכֹל
אֵינוֹן צְדִיקֵיא דְּבִגְיַנְתָּא דְּעֲדָן, דְּקָא אַתִּין
בְּהַהוּא חֲדוּהָ.

וּבִשְׁעָתָא דִּיִּתִּי לְהַהוּא עַלְמָא, מֵאֵן יַחֲמֵי
חֲדוּהָ דִּילִיה, דְּאוֹתְבִין לִיה אַבְרָהָם
לְגַבִּיָּהוּ תְרֵי זִמְנֵי בְּיוֹמָא, וּבְכֹל יוֹמָא נְחִית
עֲלֵיה טַלָא מְרִישָׁא דְּמִלְכָא.

וּבְהַהוּא טַלָא, יְדַעֵי וְאַכְלֵי מִיכְלָא, דִּי מִלְאָכֵי
עֵילָאִין אַכְלִין. וְיְדַעִין מַה דְּהוּהָ, וּמַה
דִּיהוּי, וּמַה דְּזִמְיִן לְמַהוּי, עַד זְמַנָּא דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא יוֹקִים לְגוֹפֵי דְּסְרִיחָן בְּהַאי עַלְמָא,
וְיוֹקִים לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּבִגְיַנְתָּא
מִתְתַּקְנָא כְּדָקָא יְאוֹת.

בַּחֲלוֹן דְּבַסְטֵר דְּרוֹם, הָיוּ רְשׁוּמִין שׁ,
דְּבַסְטֵר דָּא ו', וּבַסְטֵר אַחְרָא ו',
וּבַסְטֵר אַחְרָא ו'. שְׂאֵילָנָא לְהַהוּא גְּבַרָא,

הַאִישׁ, וְאִמְרָתִי: מִהֵן הָאוֹתִיּוֹת
הֵלְלוּ? אָמַר: אֵינִי יוֹדֵעַ.

עַד שֶׁבָּא אוֹתוֹ הַמַּמְנָה וְאָמַר לִי:
אֵי חֲסִיד, אוֹתֵן הָאוֹתִיּוֹת סִמְנֵי
(עמודי) הַפְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע.
אֲשֶׁרִי חֲלָקוּ שֶׁל מִי שְׂאוֹמֵר אוֹתָם
בְּכָל יוֹם בְּרִצּוֹן הַלֵּב.

חֲלֹן אַחַר שֶׁבְּצַד צְפוֹן, בּוֹ
עוֹמְדִים שְׁנֵי מִשְׁקוּפִים, וְחֻמֵּשׁ
אוֹתִיּוֹת לוֹהֲטוֹת וְנוֹצְצוֹת בְּתוֹכָם.
שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת בְּצַד זֶה וּשְׁתֵּי
אוֹתִיּוֹת בְּצַד זֶה, וְאַחַת לְמַעְלָה
מֵהֶם תְּלוּיָה עֲלֵיהֶם, וְהֵם בְּסוּד
הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ וְנִקְרָא אֱלֹהִים.

בְּחֲלוֹן הַזֶּה וּבְאוֹתָם הַמִּשְׁקוּפִים
שׁוֹרִים שְׁנֵי מַמְנִים בְּאוֹתוֹ הַרְקִיעַ,
וְהֵם צוֹרֵטֵק וְגוֹרִיאַל (עוֹרִיאַל),
שְׁמַמְנִים שֵׁם בְּאוֹתוֹ הַצַּד שֶׁלֹּא
נִפְתַּח.

וְשֵׁם יֵשׁ הַיֵּכַל אֶחָד מְרַקֵּם בְּכַמָּה
גּוֹנִים וְכַמָּה צִיּוֹרִים, וּבּוֹ עוֹמְדִים
כָּל אוֹתָם שְׁמַקְדָּשִׁים אֶת שֵׁם
רְבוֹנָם בְּאַמִּירָה בְּכָל יוֹם, אַחַר
שְׁמַבְרָכִים אוֹתוֹ, וְאוֹמְרִים בְּרוּךְ
ה' הַמְּבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד,
וּמְקַדְּשִׁים אוֹתוֹ אַחַר כֵּן בְּקִדְשָׁה
מְשֻׁלֶּשֶׁת.

וְאוֹתוֹ הַיֵּכַל נִקְרָא מְשֻׁלֶּשׁ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמִיָּה ז) הַיֵּכַל ה' הַיֵּכַל ה'
הַיֵּכַל ה' הַמָּה. וְאוֹתוֹ הַיֵּכַל הוּא
מְשֻׁלֶּשׁ. וְשְׂאֵלְתִי מֵה זֶה. אָמַר
אוֹתוֹ הַאִישׁ: אֵלּוּ הֵם שְׁלֹשׁ
אוֹכְלִים כָּל יְמֵיהֶם עַל דָּמָם.

מִשׁוּם שֶׁהַנְּשֻׁמָּה שֶׁל אָדָם בְּעוֹלָם
הַזֶּה יוֹצֵאת מִמֶּנּוּ בְּכָל לַיְלָה
וְלַיְלָה. בְּבִקּוּר חוֹזֶרֶת אֵלָיו, וְשׁוֹרָה
בְּחֻטְמֵם שֶׁל הָאָדָם, וְלֹא נִכְנָסֶת וְלֹא
מִתְיַשְׁבֶּת בְּמַעְיוֹ עַד שֶׁמְבֹרָךְ אֶת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִתְפַּלֵּל עַל
דָּמוֹ, אִזּוֹ מִתְיַשְׁבֶּת בְּמִקּוּמָה.

כְּדִין מִתְיַשְׁבָּא בְּדוּכְתָּהּ.

וְאִמְיָנָא, מַאי הֲנִי אֲתוּוֹן, אָמַר לָא יְדַעְנָא.
עַד דְּאַתָּא הֵהוּא מְמַנָּא, וְאָמַר לִי, אֵי חֲסִידָא,
אֵינּוֹן אֲתוּוֹן, סִמְנִין (נ"א סְמִכִין) דְּפִרְשֵׁייתָא
דְּקִרְיַת שְׁמַע. זַכָּאָה חוֹלְקִיָּה דְּמֵאֵן דְּאָמַר לוֹן
בְּכָל יוֹמָא בְּרַעוּתָא דְּלִבָּא.

חֲלוֹן אַחֲרָא דְּבִסְטֵר צְפוֹן, בִּיָּה קְיִימָן
תְּרִין מִשְׁקוּפִין, וְחֻמֵּשׁ אֲתוּוֹן מְלַהֲטִין
וּמִתְנַצְצִין בְּגוּיָיְהוּ. תְּרִין אֲתוּוֹן בְּסִטְרָא דָּא,
וְתְרִין אֲתוּוֹן בְּסִטְרָא דָּא, וְחַד לְעֵילָא מְנַיְיָהוּ
תְּלֵיא עֲלֵיָיְהוּ. וְאֵינּוֹן בְּרִזָּא דְּשְׁמָא קְדִישָׁא
וְאִיקְרִי אֱלֹהִים.

בְּחֲלוֹן דָּא וּבְאֵינּוֹן מִשְׁקוּפִין, שְׁרִיין תְּרִין
מַמְנָן בְּהֵהוּא רְקִיעָא, וְאֵינּוֹן צוֹרֵט"ק
וְגוֹרִיא"ל (נ"א עוֹרִיאַל), דִּי מַמְנָן תַּמָּן בְּהֵהוּא
סִטְרָא דְּלֹא אֲתַפְתַּחַת.

וְתַמָּן אֵית חַד הַיֵּכְלָא, מְרַקְמָא בְּכַמָּה גּוֹוִינִין,
וְכַמָּה צִיּוֹרִין. וּבִיָּה קְיִימִין כָּל אֵינּוֹן
דְּמְקַדְּשֵׁי שְׁמָא דְּמֵאֲרִיָּהוֹן בְּאַמִּירָה בְּכָל יוֹמָא,
לְבַתֵּר דְּמְבֹרְכִין לֵיה, וְאוֹמְרִין בְּרוּךְ ה'
הַמְּבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד, וּמְקַדְּשִׁים לֵיה לְבַתֵּר
בְּקִדּוּשָׁה מְשׁוּלֶּשֶׁת.

וְהֵהוּא הַיֵּכְלָא אִיקְרִי מְשׁוּלֶּשׁ, כְּמָה דְּאַתָּא אָמַר,
(יִרְמִיָּה ז ד) הַיֵּכַל ה' הַיֵּכַל ה' הַיֵּכַל ה'
הַמָּה. וְהֵהוּא הַיֵּכְלָא אִיָּהוּ מְשׁוּלֶּשׁ. וְשְׂאִילָנָא
מַאי הָאֵי. אָמַר הֵהוּא גְבֻרָא, אֵלִין אֵינּוֹן דְּלֹא
אָכְלִי כָּל יוֹמֵיהוֹן עַל דְּמֵהוֹן.

בְּגִין דְּנִשְׁמַתָּא דְּבֵר נֶשׁ בְּהָאֵי עֲלָמָא, נְפַקַת
מִיָּנִיָּה בְּכָל לַיְלָא וְלַיְלָא. בְּצַפְרָא
אֲתַהֲדָרָא לֵיה, וְשְׁרִיא בְּחוּטְמָא דְּבֵר נֶשׁ,
וְלֹא עָאלַת וְלֹא אֲתִישְׁבָּא בְּמַעְיוֹ, עַד דְּמְבֹרָךְ
לְקוּדְשָׁא בְּרִין הוּא, וּמְצִלִי עַל דְּמִיָּה.

וְעַל כֵּן פָּתוּב (ישעיה ב) חֲדָלוּ לְכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ. מֵה זֶה אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ? מִשּׁוֹם שִׁינּוּדֵת בְּבִקְרָה, וְאוֹמֵר לֵה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: לְכִי וְשִׁהִי לוֹ בְּחֻטְמוֹ, עַל מְנַת שְׁיִתְפַּלֵּל תְּפַלְתּוּ. אִם מְבַרְךְ הוּא כְּרֵאוֹי, הִיא תִשְׁרָה בְּתוֹכֵי. וְאִם לֹא, פּוֹרַחַת וְעוֹלָה, וְנִמְצָא הָאָדָם שֶׁחֲסָרָה מִמֶּנּוּ אוֹתָהּ קֹדֶשֶׁת הַנְּשֻׁמָּה.

וְכִינּוּן שֶׁנִּשְׁמָתוֹ חֲסָרָה מִמֶּנּוּ, בְּמָה נִחְשָׁב הוּא? אֵינּוּ נִחְשָׁב לְכֹלֹם, כְּאֵלוֹ לֹא הָיָה בְּעוֹלָם. וְעַל כֵּן אָסוּר לְאָדָם לְבַרֵךְ אֶת חֲבֵרוֹ עַד שֶׁמְבַרְךְ אֶת רַבּוֹנוֹ בְּרֵאשִׁית הַתְּפִלָּה.

וְהַחֲזוֹן אוֹמֵר בְּרַכּוּ אֶת ה', וְהוּא אוֹמֵר בְּרוּךְ ה' הַמְבַרְךְ לְעוֹלָם וָעַד. וְכִינּוּן שֶׁמְבַרְךְ לְרַבּוֹנוֹ, מִשֵּׁם רֵאשִׁית הַתְּפִלָּה לְהַתְּפַלֵּל, וְעַל כֵּן שׁוֹרֹת הַקְּדוּשׁוֹת. אֲשֶׁרֵי הֵם הַמְבַרְכִים וּמְקַדְּשִׁים אֶת רַבּוֹנָם בְּכָל יוֹם בְּרִצּוֹן הַלֵּב.

בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה לְמִדְתֵי, שְׂאִין רְשׁוֹת לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּה בְּעֶשְׂרֵה, עַד שֶׁמְבַרְכִים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרֵאשִׁית הַכֹּל. וְכִינּוּן שֶׁמְבַרְכִים אוֹתוֹ, מִתְּפַלְלִים תְּפַלְתֶּם.

אָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ: רַבִּי, הַבְּרָכָה הִיא אֵינָה אֶלָּא לְמַעַן הַשְּׁבַח לְרַבּוֹנָם, שֶׁחֲחִזִיר לָהֶם נִשְׁמָתָם, שֶׁנִּקְרָאת בְּחֻמְשָׁה שְׁמוֹת. וְהַבְּרָכָה בְּחֻמְשׁ תְּכוּבוֹת, בְּרוּךְ ה' הַמְבַרְךְ כּו'. וְעַל הַבְּרָכָה הַזֹּאת שׁוֹרָה הַתְּפִלָּה, וְהַקְּדוּשָׁה לֹא שׁוֹרָה אֶלָּא עַל הַבְּרָכָה, לְהַחֲזִיק בְּרַבּוֹנָם בְּכֹל. וְהַבְּרָכָה הַזֹּאת וְהַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת אֵינָה אֶלָּא בְּעֶשְׂרֵה. שְׂאֵרֵתָי אוֹתוֹ: לְמָה הֵיכֵל לְעַד הַצִּפּוֹן? אָמַר לִי: בְּהֵיכַל הַזֶּה נִכְנָעִים כָּל הַצִּדִּידִים הָרַעִים שֶׁלֹּא יִשְׁלְטוּ בְּעוֹלָם.

וְעַל דָּא פְּתִיב, (ישעיה ב כב) חֲדָלוּ לְכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ. מֵאִי אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ. בְּגִינְ דְּנַחְתָּא בְּצַפְרָא, וְאוֹמֵר לָהּ (ד' קי ע"ב) הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, זִילִי, וְשִׁרִי לִיָּה בְּחֻטְמוֹי, עַל מְנַת דִּי צְלִי צְלוֹתֵיהּ. אִי מְבַרְךְ הוּא פְּדִקָּא יָאוֹת, תְּשִׁירִי בְּגוֹיָהּ, וְאִי לֹא, פְּרַחָא וְסִלִּיקַת, וְאֲשַׁתְּפַח בְּרַנְשׁ דְּחֲסָרָא מִיָּנִיָּה הִיא קֹדוּשְׁתָּא דְּנִשְׁמָתָא.

וְכִינּוּן דְּנִשְׁמָתֵיהּ חֲסָרָא מִיָּנִיָּה, בְּמָה נִחְשָׁב הוּא, לֹא אֶתְחַשֵּׁב לְכֹלֹם, כְּאֵלוֹ לֹא הָיָה בְּעוֹלָמָא. וְעַל דָּא, אָסוּר לִיָּה לְאִינִישׁ לְבַרְכָּא לְחֲבֵרֵיהּ, עַד דְּמְבַרְךְ לְמֵאֲרִיָּה בְּשִׁירוֹתָא דְּצְלוֹתָא.

וְהַחֲזוֹן אוֹמֵר בְּרַכּוּ אֶת ה', וְהוּא אוֹמֵר בְּרוּךְ ה' הַמְבַרְךְ לְעוֹלָם וָעַד. וְכִינּוּן דְּמְבַרְךְ לְמֵאֲרִיָּה, מִתְּמַן שִׁירוֹתָא דְּצְלוֹתָא לְצִלְאָהּ. וְעַל דָּא שְׂרִיאָן קְדוּשָׁאן. זְכָאִין אֵינּוּן דְּמְבַרְכֵי וּמְקַדְּשֵי לְמֵאֲרִיָּהוּן בְּכָל יוֹמָא, בְּרַעוּתָא דְּלִבָּא. בְּהִיא שְׁעֵתָא אוֹלִיפְנָא, דְּלִית רְשׁוֹ לְצִלְאָה צְלוֹתָא בְּעֶשְׂרֵה, עַד דְּמְבַרְכִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּשִׁירוֹתָא דְּכוּלָּא. וְכִינּוּן דְּמְבַרְכִין לִיָּה, צְלוּ צְלוֹתְהוּן.

אָמַר הִיא גְּבֵרָא, רַבִּי, הִיא בְּרָכָה, לֹא אִיהוּ אֶלָּא לְאַתְקֵנָא שְׁבַחָא לְמֵאֲרִיָּהוּן. דְּאַהֲדַר לוֹן נִשְׁמָתְהוּן, דְּאִיתְקַרְיָא בְּחֻמְשׁ שְׁמָהּ. וּבְרַכְתָּא בְּחֻמְשׁ תִּיבִין, בְּרוּךְ ה' הַמְבַרְךְ וְכו'. וְעַל בְּרָכָה דָּא שְׂרִיא צְלוֹתָא. וְקְדוּשָׁה לֹא שְׂרִיא אֶלָּא עַל בְּרָכָה, לְאַתְקֵפָא לְמֵאֲרִיָּהוּן בְּכוּלָּא, וּבְרָכָה דָּא, וְקְדוּשָׁה דָּא, לֹא אִיהוּ אֶלָּא בְּעֶשְׂרֵה.

שְׂאִירָנָא לִיָּה, אִמָּאִי הֵיכְלָא דָּא לְסִטְרָ צְפוּן. אָמַר לִי, בְּהֵאִי הֵיכְלָא אֶתְפַּפְיִין כָּל סִטְרִין בִּישִׁין, דְּלֹא יִשְׁלְטוּן בְּעוֹלָמָא.

החלון הזה נקרא החלון של נגה, ואין רשות להסתכל בו, פרט לאותם שמדורם שם, והפל הם רואים, ומסתכלים, ויכולים להסתכל. כל אותם ששם, הולכים במלבושים בדמיות העולם הזה.

ושם ראיתי רבים מן החברים, ולא נתנה לי רשות להתקרב אליהם, וכלם מפרים זה לזה, ואוכלים מאכל של חזקים עליונים.

הרקיע הזה נוסע בכל יום לארבעת צדדי העולם. וכשנוסע, מרעיף טל של חיים לתוך הגן. ובאים כל הצדיקים של שם, ורוחצים באותו הטל, וזוהרים כזהר הרקיע, ונכנסים לפני המשיח, ולפני האבות, ואדם הראשון. ולא נתנה לי רשות להפיר אותם.

החלון שבצד מערב משנה מכל שאר החלונות, בגונים ובאורות. מתחם בארבע אותיות של השם הקדוש, שזוהרים ונוצצים על גב אותו החלון. לפעמים מתגלים, לפעמים נסתרים. והראוי לי במקום אחד פתות של צדיקים בדרגות יתרות על פלם.

מדרש הנעלם על איכה

שָׁרְחוּ לָהֶם בְּנֵי כָּבֵל לְבְנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה: לָנוּ מִתְאִים לְבָפוֹת, לָנוּ רְאוּי לַעֲשׂוֹת הַסֶּפֶד עַל חֲרַבַּן בֵּית אֱלֹהֵינוּ, עַל שֶׁהִתְפַּרְנוּ בֵּין הָעַמִּים, (כְּמִי שֶׁעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה) וַיֵּשׁ לָנוּ לַפְתַּח בְּהַסֶּפֶד, וּלְפָרֵשׁ הָאֶלְפִ"א בֵּיתָא שְׁשָׁלַח רַבּוֹן הָעוֹלָם לְהַסֶּפֶד שֶׁל חֲרַבַּן בֵּיתוֹ.

שָׁרְחוּ לָהֶם בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה: מִתְאִים שְׂאֵתֶם הִתְפַּרְתֶּם בֵּין הָעַמִּים, וְאַתֶּם מַחוּץ לְאָרֶץ הַקְדוּשָׁה, וְנָאָה לָכֶם לְבָפוֹת

חֲלוֹן דָּא, אִיקָרֵי חֲלוֹן דְּנוּגָה. וְלִית רִשׁוּ לְאַסְתְּפָלָא בֵּיה, בַּר אֵינוּן דְּדִינְרִיהוּן תַּמָּן, וְכֹלָא אֵינוּן חֲמָאן, וּמְסַתְּפִין, וְיִכְלִין לְאַסְתְּפָלָא. כָּל אֵינוּן דְּתַמָּן, אֲזִלִּי בְּמַלְבוּשֵׁין בְּדִיוֹקְנֵין דְּהָאֵי עֲלָמָא.

וְתַמָּן חֲמִינָא סְגִיָּאִין מִן חֲבַרְיָא, וְלֹא אֲתִיָּהִיב לִי רִשׁוּ לְאַתְקַרְבָּא לְגַבֵּייהוּ, וְכוּלְהוּ אֲשַׁתְּמוּדְעֵן דָּא לְדָא, וְאַכְלִי מִיכְלָא דְּתַקִּיפִי עֲלִיוֹנִים.

רְקִיעָא דָּא, נָטִיל בְּכָל יוֹמָא לְאַרְבַּע סְטַרֵי עֲלָמָא. וְכַד נָטִיל, אַרְעִיף טְלָא דְּחֵי לְגוּ גִנְתָּא. וְאַתְיִין כּוּלְהוּ צְדִיקָא דְּתַמָּן, וְאַסְתְּחִיין בְּהָהוּא טְלָא, וְאַזְהֵרן כְּזוּהַר הָרְקִיעַ, וְאַעֲלִין קָמִי מְשִׁיחָא, וּלְקָמִי אֲבָהֵן, וְאַדָּם הָרֵאשׁוֹן, וְלֹא אֲתִיָּהִיב לִי רִשׁוּ לְמַנְדַּע בְּהוּ.

חֲלוֹן דְּבַסְטֵר מַעֲרַב, מְשַׁנָּא מְכָל שְׁאָר חֲלוֹנֵין, בְּגוּוֹנֵין וּבְנֵהוּרֵין. מִתְתַּחֲמָא בְּאַרְבַּע אַתְוֹן דְּשָׂמָא קְדִישָׁא, דְּזִהְרֵין וְנֹצְצִין עַל גַּבֵּי הָהוּא חֲלוֹנָא. זִמְנִין אֲתַגְלִיין, זִמְנִין אֲתַטְמָרן. וְאַחֲזִי לִי בְּאַתֵּר חַד, פְּתוֹת שֶׁל צְדִיקִים, בְּדַרְגֵּין יִתִּיר עַל כּוּלְהוּ (ע"כ מצאתי).

מדרש הנעלם איכה

שָׁרְחוּ לָהּוּ בְּנֵי כָּבֵל לְבְנֵי אַרְעָא קְדִישָׁא, לָן יְאוֹת לְמַבְפִּי, לָן יְאוֹת לְמַעַבְד הַסֶּפֶדָא עַל חוּרְבַן בֵּית אֱלֹהֵנָא, עַל דְּאַתְבַּדְרָנָא בֵּינֵי עַמְמָא, (כְּמִי דְּפִלַּח מַעֲוֹן אַחֲרֵינוּ) וְאִית לָן לְמִיפְתַּח הַסֶּפִּידָא, וּלְפָרֵשׁ אֶלְפִ"א בֵּיתָא, דְּשָׁלַח מְאָרִי עֲלָמָא לְהַסֶּפִּידָא דְּחוּרְבַן בֵּיתֵיה.

שָׁרְחוּ לָהּוּ בְּנֵי אַרְעָא קְדִישָׁא, יְאוֹת דְּאַתוֹן אַתְבַּדְרָתוֹן בֵּינֵי עַמְמָא, וְאַתוֹן לְבַר מְאָרְעָא קְדִישָׁא, וְיְאוֹת לָכוּ לְמַבְפִּי עֲלִיכוּ וְעַל גְּרַמְיִכוּ, דְּנִפְקַתוֹן מִנְהוּרָא לְחֲשׂוּכָא,

עליכם ועל עצמכם, שיצאתם מאור לחשוף כעבד שיצא מבית רבו. אבל אנו יש לנו לבכות ולעשות הספד, ולנו שלח הקדוש ברוך הוא ספר ההספד, שאנו בני הגבירה, ואנו מבני ביתה, ויודעים את פבורו של רבון העולם, ולנו ראוי לבכות ולפרש אותם האלפ"א ביתי"ם. ואנו יתומים בלי אב ואם, ומסתכלים העינים לכתלי בית אמנו - והנה נחרב, ולא מצאנו אותה. שהיתה מניקה אותנו בכל יום בימים הראשונים מהיפי שלה (בין היפי של מעיה), והיתה מנחמת אותנו, ומדברת על לבנו כאם לבנה, כמו שנאמר (ישעיה טו)

כאיש אשר אמו תנחמנו וגו'. וכעת מסתכלות העינים לכל צד, ומקום בית מושבה של אמנו התבלבל, והנה נחרב. נפה הראש לכתלי הבית ומושבה. מי ינחם אותנו, ומי ידבר על לבנו ויגן עלינו לפני המלך?

בשהיינו חוטאים לפני אבינו, ומעלה הרצועה להלקות אותנו, היא עמדה לפנינו, ומקבלת המלקות של המלך כדי להגן עלינו, כמו שנאמר (שם נג) והוא מחלל מפשעינו מדכא מעונותינו כו' ובחברתו נרפא לנו. וכעת אין לנו אם. וי! לנו! וי! לכם! לנו ראוי לבכות, לנו ראוי לספד, לנו ראוי לפתור אותם דברי מרירות, להודיעם לאותם שיודעים לבכות דברי הספד.

נקרב כל יום למטת אמנו - ולא נמצא אותה שם. נשאל עליה - אין מי שמשגיח עלינו. נשאל למטתה - התבלבלה. נשאל לכסאה - נפלה. נשאל להיכלותיה - הם נשבעים שלא יודעים ממנה. נשאל את העפר - רשם של עקבות אין שם.

פעבדא דנפיק מבי מאריה. אבל אנן אית לן למבפי ולמעבד הספיידא, ולן שדר קודשא בריך הוא ספרא דהספיידא, דאנן בנהא דמטרוניתא, ואנן מבני ביתה, וידעין יקרא דמארי עלמא. ולן יאות למבפי, ולפרשא אינון אלפ"א ביתי"ן.

ואנן יתמין בלא אבא ואמא, ומסתכלין עיינין לכותלי ביתא דאימנא, והא אתחרב, ולא אשפחנא לה. דהות ינקא לן בכל יומין קדמאין, משפירו דילה. (בין שפירו דמעאה) והות נחיימת לן, וממללת על לבנא, פאמא לברה. פמה דאת אמר (ישעיה טו יג) פאיש אשר אמו תנחמנו וגו'.

והשתא אסתכלן עיינין לכל סטר, ואתר בית מותבא דאימנא אתבלבל, והא אתחרב. נבטש רישא לכותלי ביתא ומותבה. מאן ינחם לן, ומאן ימלל על לבנא, ויגין עלנא קמי מלכא.

בר הוינן חטאן קמי אבונא, וסליק רצועא לאלקאה לן, איהי קיימת לקמן, ומקבלת מלקיותא דמלכא, בגין לאגנא עלנא. פמה דאת אמר (שם נג ה) והוא מחלל מפשעינו מדכא מעונותינו וגו' ובחברתו נרפא לנו. והשתא אימא לית לן, ווי לן, ווי לכו. לן יאות למבפי, לן יאות למספד, לן יאות לפתרא אינון מילין דמרירו, לאודעא להו, לאינון יודעין למבפי מלין דהספיידא.

נקרב בכל יומא לגבי ערסא דאימנא, ולא נשפח לה תמן. נשאל עליה, לית מאן דישגח עלן. נשאל לערסא דילה, אתבלבלא. נשאל לכוורסייא, נפלת. נשאל להיכלין דילה, אומאן אינון דלא ידעין מניה. נשאל לעפרא, רשימו דעקבתא לית תמן.

נשאל את הגג - הרי הגג משיב לנו, שישבה שם מבכה ומייללת (עלינו) והולכת מבכה, צונחת בקול של מרירות עלינו מגג לגג, כמו שנאמר (שם כב) מה לך אפוא פי עלית כלך לגגות. נשאל את הדרכים והשבילים - כלם אומרים ששמעו קול מרירות של בכיה שמבכה על בניה, ולא יודעים לאן הסתלקה.

לנו ראוי לבכות! לנו ראוי לספד! ננשק את עפר רגליה, ננשק את מקום בית מושבה, ננשק את כתלי ההיכל, ונבכה במרירות. אנו נפתח בהספד, שראינו בכל יום כל זה. נבכה תמיד ולא נשפח מרירות הבכי מעמנו.

פתחו הם ואמרו, (איכה א) איכה ישבה בדרך העיר. פתוב (ישעיה כב) פי יום מהומה ומבוסה ומבוכה וגו'. פי יום, יום אחד יש לקדוש ברוך הוא, אהוב נפשו, כלול מפל שאר הימים. ששה ימים כלולים בו, והוא הכלל של כלם. ועל שהתרבו החטאים הסתלק למעלה, לבית עולם החיים.

אז, מתחת שפולי המשכן, קם יום של מרירות, יום של בכיה, יום של צער, יום שנקרא מהומה ומבוסה ומבוכה. ונכנס לתוף המשכן, ומכלה ומטמא. ורבון המשכן הלך וברח וגרש מתוף מושבו לתוף החר שפחוק, ולתוף החר שחרוב, והמשכן (השמוד) ונחרב.

אחר כך ירד אותו היום העליון שהסתלק, שאל על משכנו - והנה נחרב. נכנס והשיגח בכעלת המשכן, הגבירה אהובת נפשו - והיא גרשה וברחה, וכל בנינה סתור. אז התחיל לבכות, בכיה אחר בכיה, כנחמת התרנגול על נקבתו. זהו שפתוב

נשאל לאיגרא, הא איגרא אתיב לך, דתמן יתבה מבכה ומייללת (על) ואזלת מבכה, צונחת בקול מרירו עלך, מאיגרא לאיגרא. כמה דאת אמר, (שם כב א) מה לך אפוא פי עלית כלך לגגות. נשאל לאורחין ושבילין, פלהו אמרין דשמעו קל מרירו דבכיה, דמבכה על בנהא, ולא ידעין לאן אסתלקת.

לן יאות למבכי, לן יאות למיספד. ננשק עפרא דרגלהא, ננשק אתר פי מותבה, ננשק כותלי היכלא, ונבכי במרירו. אנו נפתח בהספידא, דחמינן בכל יומא פל האי. נבכי תדיר ולא איתנשי מרירו דבכיה מינן.

פתחו אינהו ואמרי, איכה ישבה בדרך העיר, פתיב (דף קיא ע"א) (ישעיה כב ה) פי יום מהומה ומבוסה ומבוכה וגו'. פי יום. חד יומא אית לקודשא בריהווא, רחימא דנפשיה, פלילא מפל שאר יומין, שית יומין פלילן ביה, והוא פללא דכלהו. ועל דאסגיא חובין, אסתלק לעילא, לבי עלמא דחיינן.

ברין מתחות שפולי משפנא, קם יומא דמרירו, יומא דבכיה, יומא דצער, יומא דאיגרי מהומה ומבוסה ומבוכה, ועאל בגו משפנא, ושיצי וסאיב. ורבונא דמשפנא, אזל וערק ואתתרוך מגו מותביה לגו טורא דלבר, ולגו טורא דחרוב, ומשפנא (אשתצי) ואתחרב.

לבתר, נחת ההוא יומא עילאה, דאסתלק, שאל על משכניה, והא אתחרב. עאל ואשגח על מארי דמשפנא, מטרוניתא רחימתא דנפשיה, והיא אתתרכת וערקת, וכל בנינה סתיר. פדין שארי למגעני, גועא פתר גועא, כנהימו דתרנגולא על נוקביה. הדא

הוא דְּכָתִיב, (שם) מְקַרְקַר קָר, נְהִימוּ פְתַרְנְגוּלָא.
קִיר, רַבּוּן שְׁלִיטָא.

וְשׁוּעַ אֶל הָהָר, (שם) עָבִיד שׁוּעָה וְצׁוּחַ לְגַבֵּי
טוֹרָא, דְּעַרְקַת תַּמָּן מְטְרוּנֵיתָא. עָבִיד
שׁוּעַ צׁוּחַ וְקָרִי בְּנְהִימוּ דְּבִכְיָה אֵיכָה. אֵיכָה
רְחִימָתָא דְּנַפְשָׁאֵי, אֵיכָה שְׁפִינֵיתִי שְׁלִימָתִי,
אֵיכָה יְחִידָתָא דִּילִי, דְּאֲתִיחַדָּא עִמִּי בִּיחׁודָא.
אֵיכָה דְּהוּיִת נְטָלָא בְּכָל יוֹמָא, חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים
אֲתוּוּן דִּיחׁודָא, וְאֲתַקְרִיאת פ"ה עַל דָּא.

אֲחֹתִי בְּרַתִּי אִמִּי, לְאָן אֲזַלְת, לְאָן פְּנִית לְמִיָּהָ.
אֲנִן דְּשִׁמְעִין בְּכָל יוֹמָא קְרַקְוֹרָא דָּא
דְּרַבּוּנָנָא, לָן יְאוּת לְמַכְפִּי, לָן יְאוּת לְמַסְפַּד,
לָן יְאוּת לְמַפְתַּח אֵיכָה. אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד וּגְוֹ.

רַבִּי לׁוּיטַס חוּזָאָה פְּתַח, (בראשית ג טו) וְאֵיכָה אֲשִׁית
בִּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זֶרְעֶךָ. דְּכָבוּ סַגִּי
הָוָה מִן יוֹמָא דְּאֲתַבְרִי עַלְמָא, עַל עֵילָה דְּעֵיטָא
דְּנַחֲשׁ, מַהֲהִיא שְׁעַתָּא דְּאֲתַלְטִיָּא, אֲתַדְּחִיָּא
מִקְמִי תַרְעָא דְּמַלְכָּא, וְהוּא פְּמִין תְּדִיר בֵּין
גְּדָרִין דְּעַלְמָא, בֵּין אֵינוּן גְּדָרִין דְּאוּרִיָּתָא, כָּל
אֵינוּן דְּדָשִׁין בְּעַקֵּב, בְּאֵינוּן גְּדָרִין, נְשִׁיף לׁוּן.
וּוּי דְּאִשְׁפַּח, וּוּי דְּנְשִׁיף. וּוּי עַל דְּכָבוּ בִּישָׂא
דְּאֲתַנְטִיר. עַל דְּכָבוּ בִּישָׂא דְּהוּוּת לִיה בְּהִאי
אִשָּׁה, דְּאֲתַקְרִיא (משלי לא ל) אִשָּׁה יִרְאֵת ה'. דְּכָבוּ
בִּישׁ נְטַר לָה מִן יוֹמָא דְּאֲתַבְרִי עַלְמָא, עַד
דְּתַבַּר לָה בְּתַבִּירו, לְמַשְׁכַּב לְעַפְרָא.

"אֵיכָה" יִשְׁבָּה "בְּדָד" הָעִיר "רַבְתִּי" עַם
"הֵיטָה, תַּסְתַּפַּל בְּאֲתוּוּן דְּרִישׁ כָּל
תִּיבָה וְתִיבָה, וְתַשְׁפַּח נְטִירו דְּכָבוּ בִּישָׂא,
דְּאֲתַנְטִירָא, עַד דְּאֲתַחַרְבַּ בִּי מִקְדָּשָׁא. אֵיב"ה
רַע"ה בְּרִישֵׁי אֲתוּוּן, אֲתַנְטִיר לָה לְהִיָּא אֲשֶׁת
חֵיל, בְּתַבִּירו דְּבִי מִקְדָּשָׁא, לְמַשְׁכַּב לְעַפְרָא.

(שם) מְקַרְקַר קָר, נְהִמַת הַתְּרַנְגוּל.
קָר - הַרְבּוּן הַשְּׁלִיט.

וְשׁוּעַ אֶל הָהָר, עֲשֵׂה שׁוּעָה וְצׁוּחַ
אֶל הָהָר, שְׁלֹשׁם בְּרַחַה הַגְּבִירָה.
עֲשֵׂה שׁוּעַ, צׁוּחַ וְקוֹרָא בְּנְהִמָּה
שֶׁל בְּכִיָּה אֵיכָה. אֵיכָה אֲהוּבַת
נַפְשִׁי, אֵיכָה יוֹנְתִי שְׁלִמָתִי, אֵיכָה
יְחִידָתִי, שְׁהֲתִיחַדָּה עִמִּי בִּיחׁוד.
אֵיכָה שְׁהֵיית נְטָלַת בְּכָל יוֹם
חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים אוֹתוּיֹת הַיְחׁוד,
וְנִקְרָאת עַל זֶה כ"ה.

אֲחֹתִי בְּתִי אִמִּי, לְאָן הִלַּכְתָּ? לְאָן
פְּנִית לְלַכְתָּ? אֲנִן שְׁשׁוּמְעִים בְּכָל
יוֹם הַקְּרַקוֹר הַזֶּה שֶׁל רַבּוּנָנּוּ, לָנוּ
רְאוּי לְבִכּוֹת, לָנוּ רְאוּי לְסַפֵּד, לָנוּ
רְאוּי לְפַתַּח אֵיכָה. אֵיכָה יִשְׁבָּה
בְּדָד וּגְוֹ.

רַבִּי לׁוּיטַס הַחוּזָה פְּתַח, (בראשית
ג) וְאֵיכָה אֲשִׁית בִּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה
וּבֵין זֶרְעֶךָ. שְׁנֵאָה רַבָּה הֵיטָה
מִיּוֹם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם, וְעַל הָעֵלָה
שֶׁל עֲצַת הַנְּחָשׁ. מֵאוּתָה הַשְּׁעָה
שְׁהֲתַקְלַל, נִדְּחָה מִלְּפָנֵי שַׁעַר
הַמְּלָךְ, וְהוּא אוֹרַב תְּמִיד בֵּין
הַגְּדָרוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, בֵּין אוֹתָם
גְּדָרוֹת הַתּוֹרָה, כָּל אוֹתָם שְׁדָשִׁים
בְּעַקֵּב, בְּאוֹתָם הַגְּדָרוֹת נוֹשֵׁף
אוֹתָם.

אוּי שְׁמַצָּא, אוּי שְׁנְשֵׁף. אוּי עַל
הַשְּׁנֵאָה הַרְעָה שְׁנִשְׁמְרָה, עַל
הַשְּׁנֵאָה הַרְעָה שְׁהֵיטָה לוּ בְּאִשָּׁה
הַזֹּאת, שְׁנִקְרָאָה אִשָּׁה יִרְאֵת ה'.
שְׁנֵאָה רַעָה שְׁמַר לָה מִיּוֹם שְׁנִבְרָא
הָעוֹלָם, עַד שְׁשִׁבַר אוֹתָהּ בְּשִׁבְר,
לְשַׁכַּב לְעַפְרָא.

"אֵיכָה" יִשְׁבָּה "בְּדָד" הָעִיר
"רַבְתִּי" עַם "הֵיטָה" (איכה א).
הַסְתַּפַּל בְּאוֹתוּיֹת שֶׁל רֹאשׁ כָּל
תִּבָּה וְתִבָּה, וְתַמְצָא שְׁמִירָה שֶׁל
שְׁנֵאָה רַעָה, שְׁנִשְׁמְרָה עַד שְׁנִחַרְבַּ
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אֵיב"ה רַע"ה
בְּרִישֵׁי הָאוֹתוּיֹת נְשִׁמְרָה לָה
לְאוֹתָהּ אֲשֶׁת חֵיל, בְּשַׁבְרוֹן שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, לְשַׁכַּב לְעַפְרָא.

זְהוּ שְׁפָתוֹב (שם) "כְּאֶלְמָנָה רַבָּתִי
"בְּגוֹיִם" שְׁרָתִי "בְּמַדִּינוֹת" הֵיִתָּה
"לְמַס. תִּקְרָא לְמַפְרַע בְּרֹאשִׁי
הָאוֹתִיּוֹת - לָ"ה בְּשִׁבְרִי".
בְּשִׁבְרוֹן שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
בְּשִׁבְרוֹנָה שֶׁל כְּנַסֵּת יִשְׂרָאֵל,
שְׁשֻׁנָּה רְעָה הַדְּבִיק לָ"ה
בְּשִׁבְרִי".

אִיכָּה שֶׁנִּדְבְּקָה לְאוֹתָהּ אִיכָּה
רְעָה הַזֶּה, קוֹל הַנְּחֹשׁ, קוֹל מְרִירוֹת
שֶׁל בְּכִיָּה בְּרַקִּיעִים. אֵלּוּ קוֹרְאִים
אִיכָּה, וּמַצֵּד אַחַר קוֹרְאִים אִיכָּה.
זְהוּ שְׁפָתוֹב וְאִיכָּה אֲשִׁית בִּינְךָ
וּבֵין הָאִשָּׁה. בֵּין הַצֵּד הַזֶּה, וּבֵין
הַצֵּד הַזֶּה, נִמְצָא הַשֵּׁם (שם) בְּחֶרְפֵּן
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וּבַפְּסוּק הַרְאֵשׁוֹן
נִרְשָׁם הַכֵּל, לְדַעַת שֶׁכֹּ"ה הַזֶּה
הַדְּבִיק אוֹתָהּ אִיכָּה רְעָה שֶׁשָּׁמַר
לָהּ מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם.

אִיכָּה יִשְׁבָּה בְּדָד, רַבִּי הַרְכִּינֵס
פְּתַח, (בראשית א) וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם
וַיִּשְׁכַּן מִקְדָּם לְגֵן עֵדֶן. וַיִּגְרַשׁ אֶת
- זו כְּנַסֵּת יִשְׂרָאֵל, בְּחֶרְפֵּן בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁגֵּרְשָׁה בְּגֵרוּשֵׁיךָ,
שֶׁנִּשְׁלַחָה בְּשִׁלּוּחֶיךָ, כִּסָּא הַמְּלִיךְ
שֶׁנִּפְלָה.

וַיִּגְרַשׁ אֶת - זֶה כִּסָּא הַמְּלִיךְ. אוֹי
שֶׁגֵּרְשָׁה, אוֹי שֶׁנִּפְלָה. הָאָדָם,
אוֹתוֹ שֶׁשׁוּלֵט עַל הַכִּסָּא, שְׁפָתוֹב
בוֹ (יחזקאל א) וְעַל דְּמוֹת הַכִּסָּא
דְּמוֹת כְּמֵרְאָה אָדָם וְכוּ'. נִפְלָה
הַכִּסָּא - נִפְלָה הַכֵּל.

וַיִּשְׁבֵּן - אוֹתוֹ שֶׁגֵּרַשׁ אֶת זֶה,
הַשְּׁכִינָה וְהַשְּׁרָה יְשׁוּב יֵשׁוּב אַחַר
בְּהַפְּוֹכוֹ. בְּשַׁעַת שֶׁנִּחְרַב בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, סָּלַק אֶת הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן
לְמַעְלָה, וְהַמְעִיט דְּמוֹתוֹ מִכְּמוֹ
שֶׁהִיָּה, וְהַכִּסָּא נִסַּע מִמֶּנּוּ וּנְפָרַד.
כְּבִיבוֹר הַשְּׁרָה אֶת גֵּן הָעֵדֶן עִם
הַכְּרוּבִים לְמִשָּׁה, וּנְפָרַד מֵאוֹתוֹ
הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן, וְהַשְּׁרָה אֶת אוֹתָהּ
לְהַט הַחֶרֶב, לְעַמֵּד בְּמִקוֹם
גְּבֻרָתוֹ, לְשָׁמַר וּלְשָׂאב וּלְהַסְתִּיר

הַדָּא הוּא דְכָתִיב, "כְּאֶלְמָנָה רַבָּתִי" בְּגוֹיִם
"שְׁרָתִי" בְּמַדִּינוֹת "הֵיִתָּה" לְמַס, תִּקְרָא
לְמַפְרַע בְּרִישֵׁי אֲתוֹן, לָ"ה בְּשִׁבְרִי". בְּתַבִּירוֹ
דְּבִי מִקְדָּשָׁא, בְּתַבִּירוֹ דְּכְנִישְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל,
דְּבָבוּ בִישָׂא אַדְבִיק לָ"ה בְּשִׁבְרִי".

אִיכָּה דְאֲתַדְבִּקַת לְהֵיחָא אִיכָּה רְעָה דָּא, קָל
דְּנַחֲשׁ, קָל מְרִירוֹ דְּבְכִיָּה בְּרַקִּיעִין. אֲלִין
קְרָאן אִיכָּה, וּמַסְטְרָא אַחְרָא קְרָאן אִיכָּה. הַדָּא
הוּא דְכָתִיב, (בראשית ג טו) וְאִיכָּה אֲשִׁית בֵּין
הָאִשָּׁה, בֵּין סְטְרָא דָּא, וּבֵין סְטְרָא דָּא,
אֲשֶׁתַּפַּח שְׁמָא (תּוֹמ) בְּחֶרְפֵּן בֵּי מִקְדָּשָׁא. וּבְקִרְאָה
קְדָמָא אֲתַרְשִׁים כְּלָא לְמַנְדַּע דְּהָאִי כֹ"ה,
אַדְבִיק לָהּ אִיכָּה רְעָה, דְּנִטִיר לָהּ מִיּוֹמָא
דְאֲתַבְרִי עַלְמָא.

אִיכָּה יִשְׁבָּה בְּדָד, רַבִּי הַרְכִּינֵס פְּתַח, (שם פסוק
כד) וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם וַיִּשְׁכַּן מִקְדָּם לְגֵן
עֵדֶן. וַיִּגְרַשׁ אֶת, דָּא כְּנַסֵּת יִשְׂרָאֵל. בְּחֶרְפֵּן בֵּי
מִקְדָּשָׁא, דְאֲתַתְּרַכַת בְּתִירוּכִין, דְאֲשֶׁתַּלְחַת
בְּשִׁלּוּחֶיךָ, כְּרִסְיָא דְמִלְכָּא נִפְלַת.

וַיִּגְרַשׁ אֶת, דָּא כְּרִסְיָא דְמִלְכָּא. וְוִי דְאֲתַתְּרַכַת,
וְוִי דְנִפְלַת. הָאָדָם, הַהוּא דְשָׁלִיט עַל
כְּרִסְיָא, דְכָתִיב בֵּיהּ (יחזקאל א כו) וְעַל דְּמוֹת הַכִּסָּא
דְּמוֹת כְּמֵרְאָה אָדָם וְכוּ'. נִפְלַת כְּרִסְיָא, נִפְלַת
כְּלָא.

וַיִּשְׁבֵּן, הַהוּא דְתַרִיךְ לְדָא, אֲשֶׁיִן וְאֲשֶׁרִי
יִישׁוּבָא אַחְרָא, בְּהַפְּוֹכָא. בְּשַׁעַתָּא
דְאֲתַחְרִיב בֵּי מִקְדָּשָׁא, סָּלִיק לְכְבוֹד עֵילְאָה
לְעֵילְאָה, וְאַזְעִיר דְיוֹקְנֵיהּ מִכְּמָה דְהָוּוֹת.
וְכוֹרְסִיָּא נְטִיל מַגִּיָּה וְאֲתַפְרֵשׁ.

כְּבִיבוֹר אֲשֶׁרִי לְגֵן עֵדֶן עִם כְּרוּבִים לְתַתָּא,
וְאֲתַפְרֵשׁ מֵהָהוּא כְבוֹד עֵילְאָה.
וְאֲשֶׁרִי לְהֵיחָא לְהַט הַחֶרֶב, לְמִיקָם בְּדוּכְתָא
דְרַבְּנוּתֵיהּ, לְמִיטֵר וּלְמִישָׂאב וּלְמַסְתִּיר, (נ"א

וּלְמַסְחֵי) הַהוּא אֹרַח דְּאַנְגִיד מֵעֵץ הַחַיִּים. וְשִׁלְמָה מְלָפָא צְוּוח וְאָמַר, (משלי ל כא) תַּחַת שְׁלוֹשׁ רְגָזָה אֶרֶץ וּגּוֹ' תַּחַת עֶבֶד פִּי יִמְלוֹךְ וּגּוֹ' וְשִׁפְחָה פִּי תִירֵשׁ גְּבֻרָתָהּ. שִׁפְחָה לְגוֹ, גְּבִירָתָהּ לְבַר. אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד, מֵאֵי בְּדָד. כִּמָּה דְאֵת אָמַר, (ויקרא יג מו) בְּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבֹו.

(ולחץ) אֹתָהּ הִדְרָף שְׁשׁוּפַעַת מְעַץ הַחַיִּים. וְשִׁלְמָה הַמְלֵךְ צְוּוח וְאָמַר, (משלי ל) תַּחַת שְׁלוֹשׁ רְגָזָה אֶרֶץ כּוֹ' תַּחַת עֶבֶד פִּי יִמְלוֹךְ כּוֹ' וְשִׁפְחָה פִּי תִירֵשׁ גְּבֻרָתָהּ. הַשִּׁפְחָה בַּפְּנִים, גְּבֻרָתָהּ בַּחוּץ. אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד, מַה זֶה בְּדָד? כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבֹו.

אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד, ר' חֲנִינְאִי וְרַבְּנָן פְּתַחֵי קְרָא בְּאֲדָם הָרֵאשׁוֹן. (בראשית ב טו) וַיִּקַּח ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיְנַיְחֵהוּ בִּגְן עֵדֶן וּגּוֹ'. וַיִּקַּח, בְּמָה לְקַחוּ. ר' חֲנִינְאִי אָמַר, לְקַחוּ בְּדַבְרִים. בְּמָה דְאֵת אָמַר (ויקרא ח ב) קַח אֶת אֶהְרֹן. וְרַבְּנָן אָמְרוּ, לְקַחוּ בְרוּחַ. כִּמָּה דְאֵת אָמַר, (מ"ב ב ה) הַיּוֹם ה' לִקַּח אֶת אֲדֹנָיָךְ מֵעַל רֹאשֶׁךְ.

אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד, רבי חנינאי ורבנן פותחים הפתוח באדם הראשון. (בראשית ב טו) ויקח ה' אלהים את האדם ויניחיהו בגן עדן וגו'. ויקח, במה לקחו? רבי חנינאי אמר, לקחו בדברים, כמו שנאמר (ויקרא ח) קח את אהרן. ורבנן אמרו, לקחו ברוח, כמו שנאמר (מלכים ב-ב) היום ה' לקח את אדניך מעל ראשך.

וַיְנַיְחֵהוּ בִּגְן עֵדֶן, כִּדִּי לַהֲיִיתָ לוֹ מְנוּחָה, לְדַעַת וּלְהַפִּיר הַחֲכָמָה וְהַתּוֹרָה. דְּאָמַר רַבִּי חֲנִינְאִי, הַתּוֹרָה לְמַדָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (איוב כח כז) אֲזוּ רָאָה וַיִּסְפְּרָהּ וּגּוֹ', וַיֹּאמֶר לְאָדָם. וְהָיוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת מִקְלָסִין לְפָנָיו.

וַיְנַיְחֵהוּ בִּגְן עֵדֶן, כדי להיות לו מנוחה, לדעת ולהפיר החכמה והתורה. שאמר רבי חנינאי, התורה למדה הקדוש ברוך הוא את האדם. זהו שכתוב (איוב כח) אז ראה ויספרה וגו', ויאמר לאדם. והיו מלאכי השרת מקלסים לפניו.

עַד שִׁרְאָה סַמְא"ל בַּשָּׁמַיִם, וְנִתְקַנָּא בּוֹ, וַיִּרְדּוּ מִן הַשָּׁמַיִם פְּדָמוֹת צַל עַל נַחֲשׁ. הַנְּחֹשׁ נִרְאָה, וְהַצַּל עָלָיו, תִּקְפָא וְחִילָא דִּילֵיהּ.

עד שראה סמאל בשמים, ונתקנא בו, וירדו מן השמים פדמות צל על נחש. הנחש נראה, והצל עליו, התקף והכח שלו.

קָרִיב הַהוּא נַחֲשׁ לְגַבֵּי אֵיתְתָא, דְּדַעַתָּא קִלְהָ מִן הָאִישׁ. מִכָּאֵן דְּאֵתְתָא לָא אֵתְתַת, אֲלָא בְּאֵתְתָא אַחֲרָא. (בראשית ג א) וַיֹּאמֶר אֶל הָאִשָּׁה אַף פִּי אָמַר אֱלֹהִים, מִיַּד פִּתַּח בָּאֵף. מִהֲכָא, דְּבַתְּחִלַּת דְּבִרְיוֹ שֶׁל אָדָם נִיכָר מִי הוּא. כִּף הוּא פִּתַּח בָּאֵף, לְהוֹדִיעַ מִי הוּא.

קריב ההוא נחש לגבי איתתא, דדעתתא קלה מן האיש. מכאן דאתתא לא אתתת, אלא באתתא אחרא. (בראשית ג א) ויאמר אל האשה אף פי אמר אלהים, מיד פתח באף. מהכא, דבתחלת דבריו של אדם ניכר מי הוא. כף הוא פתח באף, להודיע מי הוא.

נִטְרָ סִימָן זֶה, אִם תִּקְבֵּל, אִם לֹא תִקְבֵּל. וְהַמְשִׁיכָה בְּדַבְרִים, עַד שִׁפְתָּחָה בְּאוֹת מ"ם, וְאָמְרָה (שם) מִכָּל עֵץ הֶגְן אָכַל נֹאכַל. מִיַּד נָטַל הַנְּחֹשׁ אוֹת מ', וַיִּשֶׁם אוֹתָהּ עַל זְרוּעוֹ

נטר סימן זה - אם תקבל, אם לא תקבל. והמשיכה בדברים, עד שפתחה באות מ"ם, ואמרה (שם) מכל עץ הגן אכל נאכל. מיד נטל הנחש אות מ', וישם אותה על זרועו

זרועו השמאלית, והיה ממתין על וא"ו תי"ו מפיה, כדי להיות מו"ת נכון לפנייהם.

התחיל לפתותה, עד שכתוב (שם) ותרא האשה, בטעם גדול ותקיף. מלמד שפרחו האותיות וא"ו תי"ו, ועלו להתחבר עם האות מ"ם, והאות מ"ם היתה עולה ויורדת, ולא היתה מתחברת עמהם, עד שנתפתת.

ופרחו וא"ו תי"ו ארבע פעמים, והקיפו את האות מ"ם לארבעה צדדים, שכתוב (בראשית ג) ותקח מפריו ותאכל ותתן גם לאישה וכו' ותפקחנה עיני שניהם. הנה ארבע פעמים ו' ת'. מלמד שסבבו לאות מ"ם לארבעה צדדים, והמ"ם באמצע, מות ככל הצדדים.

כמו שנאמר (ירמיה ט) כי עלה מות בחלונינו, זה סמאל, שהוא אחד מחלונות השמים. ועל זה (תהלים פט) מי גבר יחיה ולא יראה מות. מיד שלט בה והטיל בה זהמא. ירד הקדוש ברוך הוא לראות, ויתחבא האדם ואשתו.

בא וראה, קדם שחטאו היתה השכינה עטרה על ראשיהם, להיות בשבילם שורה על העולם. כיון שחטאו, כביכול תש כחה, והסתלקה ולא שלטה. והקדוש ברוך הוא התחיל לקונן, ואמר איכה, מה יהיה ממנה? השלטון הוסר ממנה. אף פאן בחרבן בית המקדש השלטון הוסר, והקדוש ברוך הוא התחיל לספד, ואמר איכה, מה תהא עליה?

איכה. רבי פנחס פתח, (ירמיה לא) קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים וגו'. בשעה שנחרב בית המקדש ונשרף, בא קול והתעורר על קברי האבות הראשונים, ואמר: אבות

השמאלית, והיה ממתין על וא"ו תי"ו מפיה, כדי להיות מו"ת נכון לפנייהם.

התחיל לפתותה, עד דכתיב, (שם פסוק ו) ותרא האשה, בטעמא סגי ותקיף. מלמד שפרחו האותיות וא"ו תי"ו, וסלקו להתחבר עם אות מ"ם. ואות מ"ם היתה עולה ויורדת, ולא היתה מתחברת עמהם, עד שנתפתת.

ופרחו וא"ו תי"ו, ארבע זמנין, ואקיפו לאות מ"ם לארבע סטריין. דכתיב, (שם) ו"תקח מפריו ו"תאכל ו"תתן גם לאישה. (שם פסוק ז) ו"תפקחנה עיני שניהם. הא ארבע זמנין ו' ת'. מלמד, שסבבו לאות מ"ם לארבע צדדין, והמ"ם באמצע, מות בכל סטריין.

כמה דאת אמר, (ירמיה ט) כי עלה מות בחלונינו. דא סמאל, דאיהו חד מחלונני שמא. ועל דא (תהלים פט מט) מי גבר יחיה ולא יראה מות. מיד שלט בה, והטיל בה זהמא. נחת קודשא בריך הוא למיחמי, (בראשית ג ח) ויתחבא האדם ואשתו.

הא חזי, קודם שחטאו, היתה השכינה עטרה על ראשיהם, להיות בשבילם שורה על העולם. כיון שחטאו, כביכול, תש כחה, ואסתלקת ולא שליטת. וקודשא בריך הוא שארי לקונן, ואמר איכה, מה תהא מינה, שלטנותא אעדו מינה. אוף הכא בחורבן פי מקדשא, שולטנותא אעדו, וקודשא בריך הוא שארי למיספד, ואמר איכה, מה תהא עליה.

איכה, רבי פנחס פתח, (ירמיה לא יד) קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים וגו'. בשעתא דאתחרב פי מקדשא, ואתוקד. אתא קלא ואיתער על קברי אבהן קדמאי, ואמר, אבהן קדמאי, אתון דמיכין בשינתא, ולא ידעיתון

הראשונים, אתם רדומים בשנה, ואינכם יודעים על צער העולם. בניכם שגדלתם בצער, והכנסתם אותם לאמונה הרבה של הקדוש ברוך הוא, הנה מתו, והנה נהרגו, והנה הלכו לגלות בין שונאיהם, ידיהם מהדקות לאחור, מתים ברעב, בתיהם נשרפו. איה הרחמים שלכם? איה אמונתכם? קומו התעוררו אליהם!

מיד התעוררו האבות והאמהות והלכו אל משה. אמרו לו: משה הרועה הנאמן, איפה הבנים? איפה השארית אותם? מיד התעורר משה, והלך עמם אל יהושע. אמר לו: בני האבות הללו, בני ישראל, שהפקיד אותי הקדוש ברוך הוא עליהם, והשארתי אותם בידך, איפה הם?

השיב יהושע ואמר: רבנו משה, בארץ הקדושה השארתי אותם, וחלקתי להם הארץ על פי גורל, כמו שצויתני, וכלם השארתי איש על נחלתו ועל גורלו.

ומיד הלכו פלם לארץ הקדושה, ומצאו אותה שנוחרה, שאין נשמע בה קול. נכנסו למקדש, וראו שנושרף. עשו בו הספד, עד שנושמע קול מרידת הבכיה לרום השמים, וכל המלאכים העליונים בכו עמהם למעלה.

התעורר הקדוש ברוך הוא ובא אליהם, ומצא אותם ממררים בקול בכיה בתוף עפר המקדש. אמר להם: אהובי נפשי, מה אתם באן? (ירמיה א) מה לידידי בביתי? קם אברהם הזקן בראשונה, אמר לפני רבון העולם: אתה ידעת שהלכתי לפניך בדרך אמת. עשר פעמים נסית אותי, ועמדתי בכל. איפה הם בני? לא שמעתי קול

דבריהם בארץ שנושבעת לי לקים אותם בה.

אמר לו הקדוש ברוך הוא: אי אברהם אהוב נפשי, (שם) ובשר קדש יעברו מעליך. בטלו מהם

צערא דעלמא, בניכון דגדלתון בצערא, ואעילתון בהימנותא סגי דקודשא בריך הוא, הא מיתו, והא אתקטלו, והא אזלו בגלותא בין שנאיהון, ידיהון מהדקן לאחורא, מייתין בכפנא, בתיהון אתוקד. אן רחמין דילכוון, אן מהימנותא דילכוון, קומו איתערו לגבייהו.

מיד אתערו אבהן ואמהן, ואזלו לגבי משה, אמרו ליה, משה רעיא מהימנא, אן אינון בנין, אן שבקת לון. מיד איתער משה, ואזל עמהון לגבי יהושע. אמר ליה, בני אבהן אלין, בני ישראל, דפקדני קודשא בריך הוא עליהון, ושבקית לון בידך, אן אינון.

אתיב יהושע ואמר, רבינו משה, בארעא קדישא שבקית לון, ופליגית לון ארעא על פום עדבא, כמה דפקדתני, וכלהו שבקית גבר על אחסנתיה ועל עדביה.

ומיד אזלו פוליהו לארעא קדישא, ואשפחו לה דאתחרבא, דלא אשתמע בה קלא. עאלו גבי מקדשא, וחרמו דאתוקד. עבדו ביה הספידא, עד דאשתמע קל מרירו דבכיה לרום שמיא, וכל מלאכי עילאי בכו עמהון לעילא.

איתער קודשא בריך הוא ואתא לגביהון, ואשפח לון ממרין בקל בכיה, גו עפרא דמקדשא. אמר לון, רחימין דנפשאי, מה אתון הבא, (שם יא טו) מה לידידי בביתי.

קם אברהם סבא בקדמיתא, אמר קמיה מארי דעלמא, אתה ידעת דאזלית קמך באורח קשוט. עשר זמנין נסית לי, וקיימית בכלא. בני אן אינון, לא שמענא קל מליהון בארעא דאומית לי, לקיימא להון בה.

אמר ליה קודשא בריך הוא, אי אברהם

ברית הקדש ועבדו לעבודה זרה, ועל כן התגבר רגזי עליהם, ובגללך חפיתי להם כמה פעמים, ולא שבו לפני.

בין ששמע אברהם כן, אמר: ימחו על קדשת שמך כל אותם חטאיהם בין העמים, עד שיהיה רצונך להשיבם אליך. וכן כלם כמו זה, והלכו להם.

נשארה שם רחל, והרימה קול בכיה במרירות של תמרורים. אמר לה הקדוש ברוך הוא: רחל, מה את מבכה? אמרה לפניו: ולא אבכה?! איפה הם בני, ומה חטאו אליך? אמר לה: הכניסו צרתי לפני, והכניסוה לביתי. מיד אמרה: וכי אני לא עשיתי יותר, שהכנסתי צרתי לביתי?!

ששנינו, בשעה שכתוב (בראשית כט) ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא, אמר: התדווגי לי? אמרה לו: כן, אבל אחות יש לי קשישה ממני, ואני פוחדת מאבא, שהיא רמאי מיד - ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא, ברמאות.

מיד נתן לה סימנים. בין שנכנסה לאה באותו הלילה, אמרה רחל, כעת תתביש אחותי. הלכה ומסרה לה הסימנים.

ועל זה אמרה אל הקדוש ברוך הוא: ואני לא עשיתי יותר, שהכנסתי צרתי לביתי?! ואתה, שכתוב בך רחום וחנון ארך אפים, היה לך להעביר על חטאיהם.

ובכל מה שאמר לה - לא קבלה תנחומים. זהו שכתוב (ירמיה לא) קול ברמה נשמע וגו' כי איננו. לא רוצה לקבל תנחומים. מה הטעם? משום כי איננו, פימים הראשונים לשרות ביניהם, והרי הסתלק למעלה.

טעמא. בגין פי איננו, פיומין קדמאין לאשראה בינייהו, והא אסתלק לעילא.

רחימא דנפשאי, (שם) ובשר קדש יעברו מעליך. בטילו מינייהו ברית קדישא, ופלחו עבודה זרה, ועל דא איתקפת רוגזאי בהון, ובגיןך אוריך לון כמה זמנין, ולא תבו קדמי.

בין דשמע אברהם כן אמר ימחו על קדושת שמך כל אינון חוביהון ביני עממיא, עד דיהא רעווא דילך לאתבא לון לגבך. וכן פלהו פגוונא דא, ואזלו להו.

אשתארת תמן רחל, וארימת קל בכיה במרירו דתמרורים, אמר לה קודשא בריך

הוא, רחל, מה את מבכה. אמרה קמיה, ולא אבכה, בני אן אינון, ומה חטאן לגבך. אמר לה עאלו צרתי לקמי, ואעילו לה בביתי. מיד אמרה, וכי לא עבדית אנא יתיר, דאעילנא צרתי בביתי.

דתנן, בשעתא דכתיב, (בראשית כט יב) ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא, אמר הזדווגי

לגבאי, אמרה ליה אין, אבל אחתא אית לי קשישא מינאי, ומסתפינא מאבא, דרמאה איהו. מיד ויגד יעקב לרחל, כי אחי אביה הוא ברמאותא.

מיד ירב לה סימנין. בין דעאלת לאה בההוא ליליא, אמרה רחל, השתא מתפספא אחתי, אזלת ומסרה לה סימנין.

ועל דא אמרה לגבי קודשא בריך הוא, ואנא לא עבדית יתיר, דאעילנא צרתי בביתי.

ואת דכתיב בך, (שמות לד) ורחום וחנון ארך אפים, הוה לך לאעברא על חוביהון.

ובכל מה דאמר לה, לא קבילת תנחומין. הדא הוא דכתיב, (ירמיה לא יד) קול ברמה נשמע

וגו' כי איננו. לא בעאת לקבלא תנחומין. מאי

ומשום שכי איננו בגו בנהא, לא קבלית תנחומין, עד דאומי לה. דכתוב, (שם פסוק טו) כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה.

במו שעשתה רחל - אף כף השכינה למעלה. כפי שמתרגם, קול נשמע ברום השמים, השכינה מבכה על בניה. באותה השעה שהיא היתה מבכה, התעוררו אליה ששים רבוא מחנות עליונים, וכלם העירו אליה בכיה.

באותה השעה נשמע קול לרקיע ערבות, והודעו מעתים אלף עולמות שהיו גנוזים מיום שנברא העולם, עד שנשמע אותו הקול לרום השמים. ומי הוא? זה הרקיע פעין הקרח הנורא, שהוא על גבי החיות.

עד שהתגלתה האם לבתה, ואמרה לה: מנעי קולך. אז נפרדה משם, והלכה היא וכל אוכלוסיה לגלות, והצטרכו להתפור לכמה צדדים, שתהיה גלות לכל, והיא ישובה בדרך.

רבי נחוניא אמר, איכה, מי אמר זה? אותה הרוח העליונה נעימה, (הפנימית) העולם הבא. ועל זה תבה זו היא רוחנית, ואין בה שתפות כלל, לא לשון ושנים, ולא שפתים כלל.

האם שואלת על בתה, זה קרקור הקר, אדון רבון, גדול ושליט, ישובה, ולא עומדת. בתחלה עומדת, וכל אוכלוסיה עומדים. כעת יושבת ושוממה. בדרך, כמו שנאמר בדרך ישוב, כמי שמטמא בטמאה, ושפחה פי תירש גברתה, ההיא שהיתה טמאה, ישובה במקומה.

שׁלחו להם בני בכל לבני הארץ הקדושה: ראוי שאתם צריכים לבכות, ולכם ראוי לספד ולעשות אכל, בראותכם את

ובגין דכי איננו בגו בנהא, לא קבלית תנחומין, עד דאומי לה. דכתוב, (שם פסוק טו) כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה.

במה דעבדת רחל, אוף הכי שכינתא לעילא. פדמתרגם קל ברום שמייא אשתמע, שכינתא מבכה על בנהא. בההיא שענתא דאיהי הות מבכה, אתערו לגבה שתין רבוא משריין עילאין, וכלהו איתערו בכיה לגבה. בההיא שענתא, אשתמע קלא לרקיע ערבות, ואודעו מעתים אלף עלמין, דהו גניזי מן יומא דאתברי עלמא, עד דאשתמע ההוא קלא לרום שמייא. ומאן איהו, דא (יחזקאל א כב) רקיע פעין הקרח הנורא, דאיהו על גבי החיות.

עד דאתגלית אימא לברתא, ואמרה לה, מנעי קולך. פדין אתפרשת מתמן, ואזלת היא וכל אוכלוסיה בגלותא. ואצטריכו לאתבדרא לכמה סטרין, למהוי גלותא לכולא, והיא ישובה בדרך.

רבי נחוניא אמר, איכה, מאן אמר דא, ההוא רוח עילאה נעימאה, (ס"א פנימאה) עלמא דאתי. ועל דא, תיבה דא רוחני איהו, ולא אית בה שותפו כלל, לאו בלישן ולא בשיניין, ולא בשפון כלל.

אימא שאלה על בריתה, דא קרקורא דקיר, אדון רבון רב ושליט, ישובה, ולא עומדת, בתחלה עומדת, וכל אוכלוסיה עומדים, השתא יושבת ושוממה. בדרך, כמה דאת אמר (ויקרא יג מו) בדרך ישוב, כמאן דמסאיב במסאבו, (משלי ל כג) ושפחה פי תירש גברתה, ההיא דהוות מסאבא, יתבא בדוכתהא.

שׁלחו להו בני בכל לבני ארעא קדישא, יאות דאתון צריכין למבכי, ולכוון יאות

היכלות האם חרבים, ומקום
מטתה שהתהפך באבל, והיא
איננה שם, ופּרחה מכם, ולא
ידעתם ממנה.

האמרו שהיא עמנו בתוך הגלות
והורידה את מדונה? אם כן, אנו
צריכים לשמח, שהרי יחזקאל
הנביא ראה אותה כאן, וכל
אוכלוסייה.

וְדַא, על זה אנו צריכים לבכות
ולספד פתנין, וכיענות המדבר,
שהיא גרשה מחוץ להיכלה, ואנו
בגלות, והיא באה עלינו
במרירות, ורואה אותנו בכל
הימים בכמה צרות, בכמה
הנהגות שגוזרים עלינו בכל זמן,
ולא יכולה להסיר מעמנו את
הצרות, וכל אותם הפכות שאנו
סובלים.

שָׁלְחוּ לָהֶם בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה:
נָאָה הוּא שְׂאֵמְנוּ בְּרַחָה, וּגְרָשָׁה
מִתּוֹךְ הַיְכָלָה, וַיְרַדְהָ אֵלֵיכֶם
בְּמַרְרֹת וּבְקוֹל עֲצוּב, כִּאֲשֶׁה
שִׁיּוּשְׁבַת בְּלִי דַעַת, וּכְאִישׁ שֶׁלֹּא
יְכוּל לְהִצִּיל, וְנָאָה לָכֶם לְסַפֵּד.
אֲבָרְ אָנוּ יֵשׁ לָנוּ לְבָבוֹת וְלְסַפֵּד
בְּנֵהוּ וּבְמַרְרֹת, שְׂאֵנוּ רוּאִים
בְּכָל יוֹם הַהֵיכָל חָרָב, וְשׁוּעֵלִי
הַמְדַבֵּר נִכְנָסִים וַיּוֹצֵאִים,
וְשׁוֹרְקִים הַיְעֲנִים בְּתוֹכּוֹ, וְאָנוּ
רוּאִים וּבּוֹכִים.

וּבַעֲוֹד שְׂאֵנוּ יוֹשְׁבִים נְבוֹכִים
וְשׁוֹכְבִים פִּינוּ בְּעַפְרָה, אָנוּ
שׁוֹמְעִים קוֹל נְעִימוֹת רַגְלֵיהָ
בְּשִׁלֵּשׁ מִשְׁמֵרוֹת שֶׁל הַלֵּילָה,
יֹרֶדֶת וְרוֹאֶה אֶת הַיְכָלָה, אִיף
יוֹשְׁבִים (חֲרָבִים) נִשְׂרָפִים. נִכְנָסֶת
מֵהֵיכָל לְהֵיכָל, מִמְּקוֹם לְמְקוֹם,
וּגּוֹעָה וּמְיַלְלֶת, וּבּוֹכָה עֲלֵינוּ וְעַל
נַפְשָׁנוּ.

ואנו מתעוררים לקול נעימות
בכיתה ויללותיה, ורוחנו הולכת
אחריה, ופורחת אליה. ולפי
שעה פורחת והולכת, ולא

לְמַסְפֵּד, וְלִמְעַבֵּד אֲבָלָה, בְּמַחֲזִיכוֹן הַיְכָלִין
דְּאִימָא חֲרִיבִין, וְאַתְרַ עֲרֶסָה דְּאַתְהַפֵּךְ בְּאַבְלָה,
וְהִיא לִית פִּמָּן, וּפְרַחָא מְנַכוּן, וְלֹא (דְּרִיב ע"א)
יְדַעְתּוֹן מִינָהּ.

תימרון דאיהי עמנא גו גלותא, ונחתת דיורה
בגוונא. אי הכי, אנו צריכין למחדי,
דהא יחזקאל נביאה חמא לה הכא, וכל
אוכלוסהא.

וְדַא, על דא אנו צריכין למבפי, ולמספד
פתנינא, וכיעני מדברא, דאיהי
אתתרכת לבר מהיכלה, ואנו בגלותא, והיא
אתת עלנא במרירו, וחמאת לנא בכליומין
בכמה עאקו, בכמה נימוסין גזרין עלנא בכל
זמן, ולא יכלא לאעדאה מינו עאקין, וכל
אינון מכתשין דאנו סבלין.

שָׁלְחוּ לָהּ בְּנֵי אֶרֶץ קְדִישָׁא, יְאוֹת דְּאִימָנָא
עֲרַקְתָּ, וְאַתְתְּרַכְתָּ מִגּוֹ הַיְכָלָהָ, וְנַחֲתַת
לְגַבְיֵיכוֹ בְּמַרְרֵיוֹ וּבְקָל עֲצִיב, כִּאִיתְתָּא דִּיתְבָּא
בְּלֹא דַעַתָּא, וּכְגַבְרָא דְּלֹא יְכִיל לְשִׁיזְבָּא, וַיְאוֹת
לְכוּן לְמַסְפֵּד.

אֲבָרְ אָנוּ, אִית לָן לְמַבְפִּי וְלְמַסְפֵּד בְּנֵהוּ
וּמַרְרֵיוֹ, דְּאָנוּ חֲמָאן בְּכָל יוֹמָא הַיְכָלָה
חֲרִיב, וְתַעֲלִין דְּמַדְבְּרָא עֲאֵלִין וּנְפִקִין, וְשִׁרְקִין
יְעֲנִים בְּגוּיָהּ, וְאָנוּ חֲמָאן וּבְכָאן.

וּבַעֲוֹד דְּאָנוּ יְתַבִּין נְבוֹכִין, וְשׁוֹכְבִין פּוּמָנָא
בְּעַפְרָא, אָנוּ שְׂמַעִין קוֹל נְעִימוֹ
דְּרַגְלָהָ, בְּתַלְתַּת מִשְׁמֵרוֹתָא דְּלֵילָהּ, נַחֲתַת
וְחֲמַאת לְהַיְכָלָהָ, אִיף יְתַבִּין (חֲרָבִין) מִתּוֹקְדִין,
אַעֲלַת מֵהַיְכָלָה לְהַיְכָלָה, מִדּוּף לְדוּף, וְגַעַת
וּמְיַלְלַת, וּבְכַת עֲלָנָא וְעַל נַפְשָׁנָא.

ואנו מתעורין לקול נעימו דבכיתה ויללותה.
ורוחנא אזלת אבתרה, ופרח לגבה.
ולפום שעתא פרחת ואזלת, ולא שמענא, ולא

שמענו, ולא ידענו דבר, שהנה
הולכת ונשארונו נבוכים, ישנים,
בלי רוח, בלי דעת. צועקים,
ואומרים איכה.

שנינו, בכל לילה וליילה קול
מרירות של פאב של ציו"ן נשמע
מרום הרקיע למטה, וממטה
לרקיע, כמו שנאמר (ירמיה כה) ה'
ממרום ישאג וממעון קדשו יתן
קולו ישאג על נוהו.

בראשית הלילה היא מכונת
בבכיה, ושואגת מרום הרקיע
למעלה. יורדת למטה, למקום
המזבח החיצון, ורואה מקומה
חרב, טמא בטמאה, וכל מקום
לא נמצא בו. גועה ומיללת,
צונחת בקול של מרירות,
ואומרת: מזבחי, מזבחי, פרנסתי
שריית אותי בכמה נסוכים,
בכמה עולות טהורים קדושים.

כל האישים הקדושים, הגדולים
הממנים, היו רויים ושמחים ממך.
אוכלים עדונים, ומחלקים
חלקיהם ברומי הרקיע. (ועתה)
נתנו כף נבלת חסידים קדושים.
בני שנזבחו עליך, אוי לי
מדמיהם. וכל האישים הגדולים
הממנים נפלו ממקומם לקול
צנחותיהם.

יושבים בחוץ צווחים ובוכים
אותם אראלים קדושים, שאות
שמו הקדוש היה מתעטר עליהם,
ובו הם שמחים ועומדים. לקול
בכיותיהם האות הוא פרתה מהם,
ועלתה לרומי מרומים. ונשארו
בנקבה שבוכה ומיללת. זהו
שכתוב (ישעיה לג) הן אראלם צעקו
חצה. אראלם בלא יו"ד, צעקו חוצה.
חוצה.

מזבחי מזבחי, אחר שהריות
אותי בנבלות בנים חסידים
קדושים, שמסרו נפשם ונשמתם
עליך, נגנזת. איפה אמצא אותך?
איפה האש שעליך? גועה

ידענא מידי, דהא אזלת, ואשתארנא נבוכין,
דמיכין, בלא רוחא, בלא דעתא. צעקין,
ואמריין איכה.

הנינו, בכל לילה וליילה, קול מרירות דכאיבא
דציו"ן אשתמע מרום רקיעא לתתא,
ומתתא לרקיעא. כמה דאת אמר, (ירמיה כה ל) ה'
ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאג
ישאג על נוהו.

בשירותא דליליא, היא אתפונת בבכיה,
ושואגת מרום רקיעא לעילא.
נחתת לתתא, לאתר מדבח החיצון, וחרמת
דוכתה חריב, מסאב במסאבו, וכל אתר לא
אשתכח ביה. געת ומיללת, צונחת בקול
מרירו, ואמרת, מדבחי מדבחי, פרנסתי
דמרוית לי בכמה ניסוכין, בכמה עליון דכין
קדישין.

כל גברין קדישין, רברבן ממנן, הוו מרוון
וחדאן מינה, אכלין עידונין, ופלגין
חולקיהון, ברומי רקיעא. (א"ה צ"ל והשתא) יהבו
כף נבלת חסידים קדושים. בני דאתדבחו
עליך, ווי לי מדמיהון. וכל גברין רברבין ממנן,
נפלו מדוכתיהון לקול צנחותיהון.

יתבין לבר צווחין ובכאן, אינון אראלים
קדישין, דאת שמייה קדישא הוה
מתעטר עלייהו, וביה אינון חדאן וקיימין.
לקל בכיותהון את דא פרחא מנייהו, וסלקא
לרומי מרומים, ואשתארו פנוקבא דבכאת
ומיללת. הדא הוא דכתיב, (ישעיה לג ז) הן אראלם
צעקו חצה. אראלם בלא יו"ד, צעקו חוצה.

מדבחי מדבחי, לבתר דמרוית לי בניבלות
בנין חסידין קדישין, דמסרו נפשיהון
ונשמתיהון עליך, איתגניזת. אן אשפח לך, אן
אשתא דעליך. געת ומייללת ובכת בקל עציב.

שְׁתָּא אֶלְפֵי גְבֵרֵי קְדִישִׁין, בְּכָל סֵטְרָא דְאַרְבַּע
סֵטְרֵי עֲלָמָא, אֵינֻן דְהוּוּ אֶכְלֵי קַרְבְּנָא
בְּכָל יוֹמָא, נִחְתֵי בְהֶדְהָ, וּמַיִלְלִין וּבִכְיִין עַל
מַדְבַּח דְעֲלוּן. וַיִּתִּיר הוּוּ, אֶלָּא אֲתַמְעֵטוּ.

וְאִפְּלִי אֵינֻן דְקִיָּמִין לְבַר, בְּרוּחַ אֲחֵרָא,
דְמַרוּן מְאִינֻן אֵימְרִין וּפְדָרִין.
בְּשִׁירוּתָא דְלִילְיָא צְוּחִין גָּעָאן וּמַיִלְלִין עַל
הַאי מַדְבַּח. וְוֵי לְחַמְרָא דְאָבִיד אַבּוּסָה, אֲתַר
דְמַתְרוּהָ מְנִיָּה. מֵאֵן חָמֵי נְהִימוּ דְגְבֵרִין קְדִישִׁין
בְּמַטְרוּנִיתָא, מַתְתָּא לְעֵילָא, וּמַעִילָא לְתַתָּא.
בְּפִלְגֵנוּ לִילְיָא, עָאֵל לְגוּ הָהִיא נְקוּדָה דְצִיּוֹן,
אֲתַר דְבֵית קֹדֶשׁ הַקְדָּשִׁים, חֲמַת לִיה
דְאֲתַחְרִיב, וְאֲסַתָּאב אֲתַר בֵּית מוֹתְבָה וְעַרְסָה,
גָּעַת וּמַיִלְלָת, סְלָקָא מַתְתָּא לְעֵילָא, וּמַעִילָא
לְתַתָּא, אֲסַתְּפַל בְּאֲתַר דְכְרוּבִים, צְוּחָא בְּקוֹל
מְרִירו, וְאֲרִימַת קְלָא וְאֲמָרָה, עַרְסֵי עַרְסֵי, אֲתַר
בֵּית מוֹתְבֵי.

עַל הַאי דּוּכְתָא פְתִיב, (ש"ש ג א) עַל מְשַׁכְּבֵי
בְּלִילוֹת. מְשַׁכְּבֵי, עַרְסָא דְמַטְרוּנִיתָא. גָּעַת
בְּבִכְיָה וְאֲמָרָה, עַרְסֵי אֲתַר מְקַדְּשֵׁי, אֲתַר
דְמַרְגְּלָאִין טְבָאן, בֵּי פְרוּכְתָא וּכְפוּרְתָא, דְהוּוּ
סְמִכִין עֲלוּהֵי שְׁתֵּין אֶלְפִין רַבּוּן אַבְנֵי יֶקֶר,
סְדָרִין סְדָרִין, שׁוּרִין שׁוּרִין, מְסַתְּפְלָאן דָּא
לְדָא. סְדָרִין דְרַמּוֹנִין מַתְצַעֵן עֲלֵךְ לְאַרְבַּע
סֵטְרִין. עֲלָמָא קִיָּמָא בְּגִינָךְ.

רַבּוּן עֲלָמָא, בְּעֵלֵי, הָוָה אֲתֵי לְגַבֵּי, וְהוּא שְׁכַב
בֵּין דְרוּעֵי, וְכָל מָה דְבְעֵינָא מְנִיָּה, וְכָל
פְעוּתֵי עֶבֶד בְּעֵידָנָא דָּא. פַּד הָוָה אֲתֵי לְגַבֵּי,
וְשְׁבִיק (וְשׁוּ) בֵּי מְדוּרִיָּה, וּמִשְׁתַּעֲשַׁע בֵּין שְׁדֵי.
עַרְסֵי עַרְסֵי, לִית אֶת דְכִיר פַּד הוֹינָא אֲתָא
לְגַבְךָ בְּחֶדְוָה וּבְשִׁפּוּרוּ דְלִפְּא, וְאֵינֻן
רַבִּיין עוֹלָמִין, הָוֵי נְפָקֵי לְקַדְמוּתֵי,

וּמַיִלְלָת וּבּוֹכָה בְּקוֹל עֲצוּב.
שֵׁשֶׁת אֶלְפֵי גְבֵרִים קְדוּשִׁים, בְּכָל
צַד שֶׁל אַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, הֵם
שֶׁהֵיוּ אוֹכְלִים קֶרֶבֶן בְּכָל יוֹם,
יָרְדוּ עִמָּהּ, וּמַיִלְלִים וּבוֹכִים עַל
מִזְבַּח הָעוֹלוֹת. וַיּוֹתֵר הֵיוּ, אֶלָּא
שֶׁהִתְמַעְטוּ.

וְאִפְּלִי אוֹתָם שְׁעוּמָדִים בַּחוּץ,
בְּרוּחַ אַחֵרָת, שְׁרוּם מֵאוֹתָם
הָאֵיכָרִים וְהַפְּדָרִים, בְּרֵאשִׁית
הַלְלִיָּה צְוּחִים, גּוֹעִים וּמַיִלְלִים
עַל הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה. אוֹי לְחַמּוֹר
שְׁאֵבֵד אַבּוּסוֹ, הַמְּקוֹם שֶׁמַּתְרוּהָ
מִמֶּנּוּ. מִי רָאָה נְהַמַּת הַגְּבֵרִים
הַקְדוּשִׁים בְּגְבִירָה, מִמְּטָה
לְמַעְלָה, וּמַמְעָלָה לְמַטָּה.

בְּחֻצוֹת הַלְלִיָּה נִכְנַסַּת לְתוֹךְ
אוֹתָהּ הַנְּקֻדָּה שֶׁל צִיּוֹן, מְקוֹם בֵּית
קְדִישֵׁי הַקְדָּשִׁים, רוֹאֶה אוֹתָהּ
שׁוֹחֲרֵב, וְנִטְמָא מְקוֹם בֵּית
מוֹשְׁבָהּ וּמִטְתָּהּ, גּוֹעָה וּמַיִלְלָת,
עוֹלָה מִמְּטָה לְמַעְלָה, וּמַמְעָלָה
לְמַטָּה, מְסַתְּפֵלַת בְּמְקוֹם
הַפְּרוּבִים, צְוּחַת בְּקוֹל מֶר,
וּמְרִימָה קוֹלָה וְאוֹמְרַת: מִטְתִּי
מִטְתִּי, מְקוֹם בֵּית מוֹשְׁבֵי!

עַל הַמְּקוֹם הַזֶּה פְּתוּב (שִׁיר א) עַל
מְשַׁכְּבֵי בְּלִילוֹת. מְשַׁכְּבֵי, מִטַּת
הַגְּבִירָה. גּוֹעָה בְּבִכְיָה וְאוֹמְרַת:
מִטְתִּי, מְקוֹם מְקַדְּשֵׁי, הַמְּקוֹם שֶׁל
הַמְּרַגְלִיּוֹת הַטּוֹבוֹת, בֵּית הַפְּרֻכַּת
וְהַכְּפֻרַת, שֶׁהֵיוּ סוּמְכִים עָלֶיהָ
שְׁשִׁים אֶלֶף רַבּוֹת שֶׁל אַבְנֵי יֶקֶר,
סְדָרִים סְדָרִים, שׁוּרוֹת שׁוּרוֹת,
מְסַתְּפְלִים זֶה עַל זֶה. סְדָרֵי רַמּוֹנִים
מְצַעִים עֲלֵיךְ לְאַרְבַּעַת צְדָדִים.
הָעוֹלָם עֲמֵד בְּשִׁבְלֵךְ.

רַבּוּן הָעוֹלָם, בְּעֵלֵי הֵיךְ בָּא אֵלַי,
וְהוּא שׁוֹכֵב בֵּין זְרוּעֵי, וְכָל מָה
שֶׁרְצִיתִי מִמֶּנּוּ, וְכָל רְצוֹנֵי עוֹשֶׂה
בְּזַמַּן הַזֶּה, כְּשֶׁהֵיךְ בָּא אֵלַי וְעִזַּב
(ש"ס) בֵּי מְדוּרוֹ וּמִשְׁתַּעֲשַׁע בֵּין
שְׁדֵי.

מִטְתִּי מִטְתִּי, אֵינְךָ זוֹכֵרַת כְּשֶׁהֵייתִי בָּאָה אֵלֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵב, וְאוֹתָם הַתֵּינֻקוֹת הָעֲלָמִים

היו יוצאים כנגדי, מפים בכנפיהם בשמחה לקבלני.

העפר שפך היה קם ממקומו, ורואה איך נשפח ארון התורה שניה כאן. מכאן יצא מזון לכל העולם, ואור, וברכות לכל.

אשגח על בעלי - אינו כאן. אשגח לכל צד. בזמן הזה כשהיה בא אצלי בעלי, וסביבו כמה בנים חסידים, וכל אותם העלמות מזמנות לקבלו.

והיינו שומעים מרחוק קול זוגי הפעמונים מקשקשים בין רגליו, כדי שאשמע קולו טרם הפנסו אלי. כל עלמותי משבחות ומודות לפני הקדוש ברוך הוא, אחר כך הולכות כל אחת לבית מושבה, והיינו יחידות מחבקות בנשיקותינו באהבה.

בעלי בעלי, איפה פנית? כעת הוא הזמן שהייתי משגיחה בך. הסתפלתי בכל צד - ואינך. איפה אשגיח לך, ולא אבקש בשבילך? ורוי מקומך בזמן הזה לבא אלי, הרני מזמנת כאן. והרי נשפחת ממני. אינך זוכר ימי האהבה, כשהייתי שוכבת בחיקך, וחקוקה בדיוקנך, ודיוקני היה חקוק בך. פחותם הזה שמשאיר דיוקנו בחקיקת הכתב, כך השארתי דיוקני בך, כדי שתשתעשע בדיוקני, בעודי בתוך צבאותי.

נועה בבכיה ואומרת: בעלי בעלי, האור של העינים הרי נחשף. אינך זוכר, כשהיית מושיט שמאלך מפתח לראשי, ואני מתענגת על רב שלום, וימינך מחבקת באחווה ובנשיקות. ונדרת לי שלא תעזב אהבתי לעולמים. ונשבעת לי (תהלים קלו) אם אשפוך ירושלים תשפח ימיני, הנה נשפחתי ממך. אינך זוכר, כשעמדתי אצלך בהר

בטשי בגדפייהו בחדוה, לקבלא לי. עפרא דבך, הוה קם מדוכתיה, וחזו איך איתנשיא ארונא דאורייתא דהות הכא, מהכא נפקא מזונא לכל עלמא, ונהורא, וברכאן לכלא.

אשגח על בעלי, לית הכא. אשגח לכל סטר. בעידנא דא פד הוה אתי בעלי לגבי, וסחרניה כמה בנין חסידין, וכל אינון עולמתאן זמינין לקבלא ליה.

והוינא שמעין מרחיק, קל זוגין דפעמונים מקשקשין בין רגלוי, בגין דאשמע קליה עד דלא יעול לגבי. כל עולימתאן דילי, משבחין ואודין קמי קודשא בריך הוא, לבתר אזלין כל חד על פי מותביה, והוינן יחידאין מחבקן בנשיקתהון ברחימו.

בעלי בעלי, אן פנית, השתא הוא עדנא דהוינא אשגח בך. אסתפלנא בכל סטר, ולית אנת. אן אשגח לך, ולא אתבע בגינך.

דא הוא אתרך בעידנא דא, למיתי לגבי, הא אנא זמינא הכא. הא אתנשית מנאי, לית אנת דכיר יומי דרחימו, פד הוינא שכבת בתוקפה, ומחקקא בדיוקנך, ודיוקני הוות מחקקא בך, פהאי חותם דשביק דיוקניה בגליפו דכתבא, הכי שבקנא דיוקני בך, בגין דתשתעשע בדיוקני, בעוד דאנא בגו חילי.

געת בבכיה, וצוחת, בעלי בעלי, נהירו דעיניי הא איתחשף. לית אנת דכיר, פד הוית אושיט שמאלך מתחות רישי, ואנא מתענגנא על סגיאוי דשלם, וימינך מחבקא באחווה ובנשיקין. ונדרת (דף קיב ע"ב) לי דלא תשבוק רחימותא דילי לעלמין. ואומית לי, (תהלים קלו ה)

אם אֶשְׁפַּחַךְ יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁפַּח יְמִינִי, הָא
אֵיתְנִשְׁנָא מְנַף.

לִית אַנְתָּ דְכִיר, פִּד קְאִימְנָא לְגַבְךָ בְּטוֹרָא
דְּסִינִי, שְׁלִימִין שְׁתִּין רַבּוּ דְקִבִּילוּ לָךְ
עַלְיֵהוּ, וְאַתְעַטְרָנָא לָךְ בְּהוּ, יְתִיר מְכַל
עַמְמַיָא, וְהוּינָא אֲזֻלִין אֲבַתְרָךְ לְכָל רְעוּתָךְ.
וְהֵיא שְׁפַחָה קְטָלָא בְּהוּ לְאַלְפִים וּרְבּוּוֹן,
וְלֹא אֶשְׁגַּחְנָא. וְאַתְאַבִּידוּ כְּלָהוּ בְּמַדְבְּרָא,
וְשַׁבְּקִית לֹוֹן תַּמָּן, וְאַעִילְנָא בְּגִיהוֹן זְעִירִין
לְקִימָא קַמָּךְ בְּאַרְעָא דָא. וּבְדִילְנָא לֹוֹן
לְקִימָא קַמָּךְ, בְּגִין רְעוּתָךְ.

בְּעֲרִי הוּי דְכִיר, בְּכַמְה בְּגִין קְדִישִׁין קְאִימְנָא
קַמָּךְ בְּכָל דְרָא וְדָרָא, בְּיוֹמֵי דְדוּד
וְשְׁלֵמָה בְּרִיה. לִית אַנְתָּ דְכִיר כְּמָה טְבָאן
דְעַבְדוּ קַמָּךְ. יֵאוּת לָךְ לְמִדְכַר חוּבִין, וְלֹא
תְדַכַּר זְכוּוֹן. אִיךְ אַתְהַפִּיכַת עַלְךָ.
בְּעִינָא עַלְךָ, לִית אַנְתָּ. בְּעִינָא עַל בְּנָאי, לִית
אִינוּן. בְּעִינָא עַל קְדוּשְׁתָא דְאַתְר דָא,
הָא אֶסְתָּאב. כָּל עַלְמָא הוּהוּ בְּשֵׁלָם בְּגִין אַתְר
דָא. כְּלָבִין לֹא נְבַחֲזִין בְּעִידְנָא דָא, כּוּלְהוּ הוּוּ
בְּשֵׁלָם. גְּעָה וּמֵיילָלַת, וְכָל אִינוּן אוּכְלוּסִין
לְעִילָא. וְכְלָבִים צְוּוּחִין לְתַתָּא, בְּשֵׁרוּתָא
דְמִשְׁמוּרָה תְּלִיתָאָה.

נְבַקְתָּ וְאַתְתָּ, קְיִימָא עַל אַתְר דְּמַדְבְּחָא קְטוּרַת
בוּסְמִין, גְּעַת וּמֵיילָלַת, וְסַלְקַת לְעִלָא,
וְאַשְׁפַּחָא חַד כְּרוּב מְאִינוּן תְּרִין כְּרוּבִין דְּהוּוּ
בְּהַדְהָ, וּמַהְהוּא זְמָנָא לֹא הוּהוּ לָהּ אֶלָא חַד.
וְהֵהוּא רַבִּיָא עוּלִימָא דְאַשְׁתָּאר, יְנַקָא מִינָהּ
כְּכִיָה וּיְלָלוּתָא.

בְּרִין קוּדְשָׁא בְּרִין הוּא אֲזִדְמָן לְגַבְהָ, וְנַחֲתִית
לָהּ, וּמְמַלִּל עִמָּה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ירמיה לא
טו) כֹּה אָמַר ה' מִנְעִי קוּלְךָ מִכְּבִי וְעֵינֶיךָ מִדְּמָעָה
כִּי יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֶךָ. וְעַל דָּא תְּנִינָן, תְּנִינוּךְ

סִינִי, וְשֵׁשִׁים רַבּוּא שְׁלָמִים
שְׁקַבְלוּךְ עֲלֵיהֶם, וְהִתְעַטְרִיתִי לָךְ
בְּהֶם יוֹתֵר מְכַל הָעַמִּים, וְהֵיִינוּ
הוּלְכִים אַחֲרֶיךָ לְכָל רְצוּנָךְ.
וְאוֹתָהּ שְׁפַחָה הִרְגָה בְּהֶם
לְאַלְפִים וּרְכֻבוֹת, וְלֹא הִשְׁגַּחְתִּי.
וְכֹלֵם נְאָבְדוּ בְּמַדְבַּר, וְהִשְׁאַרְתָּ
אוֹתָם שָׁם, וְהִכְנַסְנוּ בְּנֵיהֶם
הַקְּטָנִים לְעַמְד לְפָנֶיךָ בְּאַרְץ הַזֹּו.
וְהַכְּדִלְנוּ אוֹתָם לְעַמְד לְפָנֶיךָ
בְּשַׁבִּיל רְצוּנָךְ.

בְּעֲרִי, הִיָה זוֹכֵר, בְּכַמְה בְּנִים
קְדוּשִׁים עַמְדִּיתִי לְפָנֶיךָ בְּכָל דוּר
וְדוּר, בְּיַמֵּי דוּד וְשְׁלֵמָה בְּנוּ. אִינְךָ
זוֹכֵר כְּמָה טוֹבוֹת שְׁעָשׂוּ לְפָנֶיךָ? !
הָאִם נָאָה לָךְ לְזַכֵּר חֲטָאִים, וְלֹא
תִזְכֵּר זְכוּיֹוֹת?! אִיךְ הִתְהַפְּכוּ
עַלְיָךְ?

אֲנִי מְבַקֶּשֶׁת אוֹתָךְ - וְאִינְךָ.
מְבַקֶּשֶׁת עַל בְּנֵי - וְאִינִם. מְבַקֶּשֶׁת
עַל קְדוּשַׁת הַמְּקוֹם הַזֶּה - וְהִרִי
נְטָמָא. כָּל הָעוֹלָם הִיָה בְּשֵׁלָוִם
מִשׁוּם הַמְּקוֹם הַזֶּה. הַכְּלָבִים אִין
נוֹבְחִים בְּזַמַּן הַזֶּה, כְּלָם הִיוּ
בְּשֵׁלָוִם. גּוֹעָה וּמֵיילָלַת, וְכָל אוֹתָם
הָאוּכְלוּסִים לְמַעְלָה. וְהַכְּלָבִים
צוּוּחִים לְמַטָּה, בְּרֵאשִׁית
הַמִּשְׁמוּרָה הַשְּׁלִישִׁית.

הִיא יוֹצֵאת וּבָאָה, וְעוֹמְדַת עַל
מְקוֹם מְזַבַּח קְטֻרַת הַסָּמִים, גּוֹעָה
וּמֵיילָלַת, וְעוֹלָה לְמַעְלָה, וּמוֹצֵאת
כְּרוּב אַחַד מְאוֹתָם שְׁנֵי הַכְּרוּבִים
שְׁהִיוּ עִמָּה, וּמְאוֹתוֹ הַזַּמַּן לֹא הִיָה
לָהּ אֶלָא אַחַד. וְאוֹתוֹ הַתִּינוּק
הָעֵלָם שְׁנִשְׁאַר, יוֹנֵק מִמֶּנָּה כְּכִיָה
וּיְלָלָה.

וְאִזְּ הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא הַזְּדִמָּן
אַלְיָה, וְיוֹרֵד אַלְיָה, וּמְדַבֵּר עִמָּה.
וְעַל זֶה כְּתוּב (ירמיה לא) כֹּה אָמַר
ה' מִנְעִי קוּלְךָ מִכְּבִי וְעֵינֶיךָ
מִדְּמָעָה, כִּי יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֶךָ.
וְעַל זֶה שְׁנִינוּ, תִּינוּךְ יוֹנֵק מִשְׁדֵּי
אִמוֹ, וְאַשָּׁה מִסְפַּרְתָּ עִם בְּעִלָּה.

(עד כאן הפתיחה, מכאן ואילך ראשיתה של

יוֹנֵק מִשְׁדֵי אָמוּ, וְאִשָּׁה מִסִּפְרַת עַם בְּעֵלָהּ. (עד
הָכָא פְתִיחָתָא, מִכָּאן וְלַהֲלָאָה שְׁרִיזְתָּא דְמִגִּילַת אִיכָה).

אִיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד, רַבְּנָן פְּתַחֲהִי הָאִי קָרָא, (קהלת
יב א) וּזְכוֹר אֶת בּוֹרְאֶיךָ בַיָּמִי בַחֲזוֹרוֹתֶיךָ
עַד אֲשֶׁר לֹא יָבוֹאוּ יָמֵי הָרָעָה. הָאִי קָרָא,
אוֹקִימְנָא לִיה בְּיִשְׂרָאֵל כַּד הוּוּ בְּאַרְעָא קְדִישָׁא.
וּזְכוֹר אֶת בּוֹרְאֶיךָ, הָוִי דְכִיר כָּל אֵינוֹן טְבָאן,
וְכָל אֵינוֹן אֲתִין וְנִסִּין, דְעֵבֵד לָךְ קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ
הוּא בְיוֹמִין קְדָמָאִין, כַּד הָוִית רַבִּיא
בְּמַהִימְנוּתָא, פְּמָה דְאֵת אָמֵר, (הושע יא א) כִּי נֶעַר
יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֶּהוּ.

בַּיָּמִי בַחֲזוֹרוֹתֶיךָ, בְּזַמְנָא דְאִיהוּ אִיתְרַעֲי בְּךָ
מִכָּל עַמִּין דְעֵלְמָא. עַד אֲשֶׁר לֹא יָבוֹאוּ
יָמֵי הָרָעָה, יוֹמִין דְיִשְׁלֹטוֹן בְּךָ שְׂאָר עַמִּין,
וַיְבַדְרוּן לָךְ בְּכָל עַמְמָא.

בַּיָּמִי בַחֲזוֹרוֹתֶיךָ, יוֹמִין דְשַׁתָּא, דְאֵינוֹן בְּרִירִין
לָךְ, וְנִטְרִירֵי דְלַעֲיִלָּא עֲלֶיךָ. וְאֵינוֹן אַרְבַּע
יְרַחֵי דְשַׁתָּא, אֲדָר נִסָּן אֲיִיר סִינֹן. אֲלִין אֵינוֹן
יוֹמִין דְבַחַר קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא בְיִשְׂרָאֵל, וְעֵבֵד
בְּהוֹן עַמְהוֹן נִסִּין. וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתַּעֲטָרָא
בְּבַעֲלָהּ, וְאֵתְקַרִיבַת בְּהַדִּיהָ.

עַד אֲשֶׁר לֹא יָבוֹאוּ יָמֵי הָרָעָה, יָמֵי הַזְקָנָה, יָמֵי
הָרָעָה מִמֶּשׁ, וְאֵינוֹן: תַּמוּז אָב טַבַּת שְׁבַט.
אַף עַל גַּב דְּלֹא אִיתְגַּלְיָא כָּל כְּךָ, וְסִימָן (משלי
יג) וְשִׁבְט לָגו חֶסֶר לָב.

וְהִגִּיעוּ שָׁנִים, שָׁנִים דְגָלוּתָא, דְאֲזַלִּין יִשְׂרָאֵל
מִטּוֹלְטָלִין. וְלִית בְּהוּ חַפְצֵן, דְתַנִּינָן,
זְמִינִין בְּיוֹמָא דְגָלוּתָא, דְלֹא יִשְׁתַּפַּח בִּידָא דְבַר
נֶשׁ (חפץ) לְמִיזְבֵּן בְּשׁוּקָא, וְכַדִּין תַּכְלָה פְּרוּטָה
מִן חַפְסִים.

עַד אֲשֶׁר לֹא תַחֲשַׁף הַשְּׁמֶשׁ, דָּא קָלְסַתָּר פָּנִים
שֶׁל שְׂכִינָה, מְלַעֲיִלָּא וּמִתַּתָּא. מִתַּתָּא מֵאֵן
אֵינוֹן. מְאִרֵי מִתְּנִיתִין דְהוּוּ בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל,

מִגִּילַת אִיכָה).
אִיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד, רַבּוֹתֵינוּ
פּוֹתְחִים בְּפִסּוּק הַזֶּה, (קהלת יב)
וּזְכוֹר אֶת בּוֹרְאֶיךָ בַיָּמִי בַחֲזוֹרוֹתֶיךָ
עַד אֲשֶׁר לֹא יָבוֹאוּ יָמֵי הָרָעָה.
הַפִּסּוּק הַזֶּה בְּאַרְנוּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל,
כְּשֶׁהָיוּ בְּאַרְץ הַקְּדוּשָׁה. וּזְכוֹר אֶת
בוֹרְאֶיךָ - תְּהִיָּה זְכוֹר אֶת כָּל אוֹתָן
הַטּוֹבוֹת וְכָל אוֹתָם הָאוֹתוֹת
וְהַנְּסִים שֶׁעָשָׂה לָךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְיָמִים הָרִאשׁוֹנִים, כְּשֶׁהָיִית
נֶעַר בְּאַמּוֹנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הושע
יב) כִּי נֶעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֶּהוּ.

בַּיָּמִי בַחֲזוֹרוֹתֶיךָ - בְּזַמֵּן שֶׁהִתְרַצָּה
כְּךָ מִכָּל הָעַמִּים שֶׁל הָעוֹלָם. עַד
אֲשֶׁר לֹא יָבוֹאוּ יָמֵי הָרָעָה - יָמִים
שֶׁיִּשְׁלֹטוּ בְּךָ שְׂאָר הָעַמִּים, וַיִּפְזְרוּ
אוֹתְךָ בְּכָל הָעַמִּים.

בַּיָּמִי בַחֲזוֹרוֹתֶיךָ - יָמוֹת הַשָּׁנָה,
שֶׁהֵם בְּרוּרִים לָךְ, וְהַשְּׁמִירָה
שֶׁלְמַעֲלָה עֲלֶיךָ. וְהֵם אַרְבַּעַה
יְרַחֵי הַשָּׁנָה, אֲדָר נִסָּן אֲיִיר סִינֹן,
אֵלוֹ אוֹתָם הַיָּמִים שֶׁבַחַר הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל, וְעָשָׂה בְּהֵם
עֲמָהֶם נִסִּים. וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל
מִעֲטָרַת בְּבַעֲלָהּ וּמִתְקַרְבַת אֲלֵיו.
עַד אֲשֶׁר לֹא יָבוֹאוּ יָמֵי הָרָעָה -
יָמֵי הַזְקָנָה, יָמֵי הָרָעָה מִמֶּשׁ,
וְהֵם: תַּמוּז אָב טַבַּת שְׁבַט. אַף
עַל גַּב שֶׁלֹּא הִתְגַּלָּה כָּל כְּךָ,
וְסִימָנָךְ - (משלי י) וְשִׁבְט לָגו חֶסֶר

לָב.
וְהִגִּיעוּ שָׁנִים - שָׁנִים שֶׁל גָּלוּת,
שֶׁיִּשְׂרָאֵל הוֹלְכִים מִטּוֹלְטָלִים.
וְאֵין בְּהֵם חַפְצֵן - שֶׁשָּׁנֵינוּ, עֲתִידִים
בַּיָּמִי הַגָּלוּת שֶׁלֹּא יִמָּצֵא בְּיָד
הָאָדָם (חפץ) לְקַנּוֹת בְּשׁוּק, וְאֵז
תַּכְלָה הַפְּרוּטָה מִן חַפְסִים.

עַד אֲשֶׁר לֹא תַחֲשַׁף הַשְּׁמֶשׁ - זֶה
קָלְסַתָּר פָּנִים שֶׁל הַשְּׂכִינָה,
מִלְמַעֲלָה וּמִלְמַטָּה. מִמֶּטָּה מִי
הֵם? בְּעֵלֵי הַמַּשְׁנֶה שֶׁהָיוּ בְּאַרְץ
יִשְׂרָאֵל, פְּטִישֵׁי בְרוּזַל, מְהַדְקִים
סְלַעִים, וְתוֹלְשִׁים הָרִים רָמִים.

והאור - זה תלמוד הירושלמי, שמאיר אור התורה, אחר שהתבטל זה, כביכול נשארו בחשך, שכתוב (איכה א) במחשכים הושיבני, זה תלמוד בבלי, שהולכים בו בני העולם במחשכים.

והנר - אלו הן הבריתות, שהיו מאירות אור החכמה הנסתרת. והפוכים - אלו אותם המשכילים שהיו בארץ הקדושה, כל אותם התנאים והאמוראים, שכל העולם עומד בשבילם. שפשהו עומדים יחד, היה אומר איש לחברו: מתוך דבר זה שפרח מפיו, אני רואה מה שיהיה היום הזה או למחר כך וכך.

דבר אחר, (קהלת יב) עד אשר לא תחשך השמש - האור של קלסתר פני השכינה, שהיה מאיר לה בכל יום, ומאותו האור העולם התקיים, וישאל שהו בארץ לבטח.

והאור - האור שברא הקדוש ברוך הוא במעשה בראשית, שהיה מאיר מסוף העולם ועד סוף העולם, ונגנו. והקדוש ברוך הוא (היה) מאיר, ומוציא ממנו חוט אחד של ימינו של הקדוש ברוך הוא, ואוחז בלכנה. ובאותו הזמן כתוב (איכה ב) השיב אחר ימינו.

והנר - שכתוב (ישעיה א) צדק ילין בה. והפוכים - מלאכי השרת, שהיו באים בה וידועים אצלה, ובטלו מקיומיהו, ושבו העבים אחר הגשם, שכתוב (שם לב) מלאכי שלום מר יכפיון.

ביום שיזעו שמרי הבית (קהלת יב) - אלו שלשה בתי דין שהיו מלמדים תורה בלשפת הגזית. והתעוּתו אנשי החיל, אלו סנהדרי גדולה

פטישי דפרזלא, מהדקין טגרין, ותלשין טורין רמאין.

והאור, זה תלמוד ירושלמי, דנהיר נהורא דאורייתא, לבתר דאתבטל דא, כביכול, אשתארו בחשוכא. דכתיב, במחשכים הושיבני, זה תלמוד בבלי, דאזלין ביה בני עלמא במחשכים.

והנר, אלין אינון הברייתות, דהוו נהירין נהירו דחכמה סתימאה. והפוכים, אלין אינון משפילים דהוו בארעא קדישא, כל אינון תנאים ואמוראים, דכל עלמא קיימא בגינייהו. דכד הוו קיימי פחדא, הוה אמר בר נש לחבריה, מגו מלה דא דפרח מפומוי, אנא חמא מה דיהא יומא דא, או למחר, כך וכך.

דבר אחר עד אשר לא תחשך השמש, נהירו דקלסתר פני שכינה, דהוה נהיר לה בכל יומא, ומההוא נהירו עלמא אתקיים, וישאל שראן על ארעא לרוחצנו.

והאור, אור שברא הקדוש ברוך הוא במעשה בראשית, דהוה נהיר מסייפי עלמא לסייפי עלמא, ואתגניז. וקודשא בריך הוא (הוה) נהיר, ואפיק מיניה חד חוטא דימינא דקודשא בריך הוא, ואחיד לסיהרא. ובההוא זימנא פתיב, השיב אחר ימינו.

והנר, דכתיב (ישעיה א כא) צדק ילין בה. והפוכים, מלאכי השרת, שהיו באים בה וידועים אצלה, ובטלו מקיומיהו, ואלין איקרון מלאכי שלום. ושבו העבים אחר הגשם, דכתיב (שם לג ז) מלאכי שלום מר יכפיון.

ביום שיזעו שמרי הבית, אלין תלת בתי דינין, דהוו אולפי תורה בלשפת הגזית. והתעוּתו אנשי החיל, אלו סנהדרי גדולה

סנהדרין גדולה וסנהדרין קטנה. ובטלו הטחנות - אלו כהנים ולוים, וכל המשמרות שהיו עומדות בירושלים.

וחשבו הראות בארבות - אלו נביאים וצופים, שהיו רואים בנבואה וברוח הקדש. (שם) וסגרו דלתים בשוק - שבני אדם צוחים, ואין מי שמשׁיב להם, שהרי כל השערים ננעלו מיום שנחרב בית המקדש, ובטלה עבודת בית אלהינו.

בשפ"ר קול הטחנה (שם) - אלה אותם פותשי הקטרת, שהיו נותנים קול בכל יום בפתישת שלה. דבר אחר, קול הטחנה - קול השכינה, שצווחת בכל יום שובו בנים שוכבים, ואין מי שישגיח עליה.

וישחו כל בנות השיר - אלו אותם שעולים לדוכן בכל יום, ומנגנים נגון של שיר. כל - לרבות מלאכי עליון למעלה, שהיו מתחלקים משמרות למעלה - כנגד אותם המשמרות למטה. שחו אותם שלמטה - כביכול אף אלו שלמעלה שחו. גם מגבה יראו, ואף על גב שמגבוה הם ננטים, היו פוחדים.

שחו אותם בנות השיר, משום שהרי שמונים אף לויים היו ידיהם מהדקין לאחור. כשהגיעו לנהרות בכל, פנורתיהם היו תלויים על האילנות שם, היו מבקשים מהם לנגן, ואומרים (תהלים קלז) איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר? נשכו בשניהם בהגני ידיהם וכרתו אותם, ולא יכלו לנגן, והרגו אותם.

ותחתתים בדרף - שהרי היו הולכים בריחים על צואריהם, ומההדוק שהיה חזק, היו נופלים אצבעותיהם בדרף, וירמיה היה מלקטם בטליתו, ונושק אותם,

וסנהדרין קטנה. ובטלו הטחנות, אלו כהנים ולוים, וכלהו משמרות דהו קיימי בירושלים. וחשבו הראות בארבות, אלין נביאים וצופים, דהו חמאן בנבואה וברוח הקדש. וסגרו דלתים בשוק, דבני נשא צווחין, ולית מאן דיתיב עליהו, דהא כל תרעין ננעלו, מן יומא דאתחרב בי מקדשא, ובטילת עבדת בית אלהנא.

בשפ"ר קול הטחנה, אלין אינון פותשי קטורת, דהו יהבי קלא בכל יומא, בכתישו דיליה. דבר אחר קול הטחנה, קלא דשכינתא, צווחא בכל יומא, (ירמיה ג כב) שובו בנים שוכבים, ולית מאן דישיגח בה.

וישחו כל בנות השיר, אלין אינון דסלקין בדוכנא בכל יומא, ומנגני ניגונא דשיר. כל, לאסגאה מלאכי עילאה לעילא, דהו מתחלקי משמרות לעילא, לקבל אינון משמרות לתתא. שחו, אלין דלתתא. כביכול, אף אלין דלעילא שחו. גם מגבה יראו. ואף על גב דמגבוה הו ננטא, הו דחלין.

שחו אינון בנות שיר, בגין דהא שמונים אף לויים, הו ידיהו מהדקן לאחורא. פד מטו לנהרות בכל, פנוריהו הו תליין על אילנין דתמן. הו שאלין לון לנגנא. ואמרי, (תהלים קלז) איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר. נשכו בשניהו בוגהי ידיהו וכרתו לון, ולא יכילו לנגנא, וקטלו לון.

ותחתתים בדרף, דהא הו אזלין בריחין על צואריהו, ומההדוק דהנה פקיף,

הו נפלו אצבעותיהו באורחא. (דף קיג ע"א) וירמיה הו לקיט לון בטליתיה, ונשיק לון, ובכי עליהו. והו אמר להו, בני, ולא אמרית לכו, (ירמיה יג טז) תנו לה' אלהיכם כבוד בטרם

ובוכה עליהם. והיה אומר להם:
בני, ולא אמרתי לכם (ירמיה א) תנו
לה' אלהיכם כבוד בטרם יחשיף
וגו'?! ועל זה כתוב (שם ט) על
ההרים אשא ככי ונהי ועל נאות
מדבר קינה.

וינאץ השקד (קהלת יב) - מיום
שמנצנץ האילן הזה לכלובים עד
היום שעושה פרי, הם עשרים
ואחד יום. כף משבעה עשר תמוז
עד תשעה באב - עשרים ואחד
יום ביניהם. זהו שכתוב (ירמיה א)
מקל שקד אני ראה.

ויסתבר החגב (קהלת יב) - שנתן
משא על כתפי זרע דוד. ותפר
האבינה - שהתבטלה עבודת
בית אלהינו. כי הלך האדם אל
בית עולמו - זהו הכבוד
שהסתלק למעלה, ובני אדם
צוחים, ואין מי שמשגיח בהם.
עד אשר לא ירתק חבל הכסף
(שם) - המקום שהכחן היה מקטיר
קטרת על המזבח הפנימי. ותרץ
גלת הזהב - זהו בית קדש
הקדשים, ששם הכרוכים של
הזהב. ותשבר פד על המבוע -
זו מלכות בית דוד שנשברה.
וישב העפר על הארץ פשהיה -
יחרב בית המקדש, ויהיה כעפר.
והרוח תשוב אל האלהים אשר
נתנה - זו השכינה, והסתלקות
של רוח הנבואה מן העולם.

רבי יודאי פתח, (שם יב) ביום
שיזעו שמרי הבית - אלו תנאים
ואמוראים, שהיו שומרים העם
של ארץ ישראל, והזדעזעו
ממקומם.

והתעוררו אנשי החיל, כמו
שנאמר (בראשית מז) ויש בם אנשי
חיל. החטא של בני יעקב, שהיו
אנשי חיל וסובלים עוות הדין,
כמו שנאמר (איוב ח) האל יעוה

משפט. קבלו עוות הדין אותם אנשי חיל. שכף דרכי הנחש - אחר שהורג את האדם, חוזר
ונושף אותו נשיכה בלי רחמים. זהו עוות הדין.

יחשיף וגו'. ועל דא כתיב, (שם ט) על ההרים
אשא ככי ונהי ועל נאות מדבר קינה.

וינאץ השקד, מן יומא דנציץ אילנא דא
לבלבין, עד יומא דעביד איבה, חד
ועשרים יומא ניהו. כף משבעה עשר בתמוז
עד תשעה באב, עשרים ואחד יום ביניהו.
הדא הוא דכתיב, (שם א יא) מקל שקד אני רואה.
ויסתבר החגב, דאתיהב מטולא על כתפוי
דזרעא דדוד. ותפר האבינה,
דאתבטל עבידת בית אלהנא. פי הולך האדם
לבית עולמו, דא הוא כבוד, דאסתלק לעילא.
ובני נשא צווחין, ולית מאן דישיגח בהו.

עד אשר לא ירתק חבל הכסף, אתר דכהנא
מקטיר קטורת על מדבחה דלגאו. ותרץ
גלת הזהב, דא הוא בית קדש הקדשים, דתמן
כרוכים דדהב. ותשבר פד על המבוע, דא
מלכות בית דוד דאיתבר.

וישב העפר על הארץ פשהיה, יתחרב בי
מקדשא, ויהא כעפרא. והרוח תשוב
אל האלהים אשר נתנה, דא שכינתא,
ואסתלקותא דרוח נבואה מן עלמא.

רבי יודאי פתח, ביום שיזעו שמרי הבית,
אלין תנאים ואמוראים, דהוו נטרי עמא
דארעא דישראל, ואזדעזעון מהיוכתייהו.

והתעוררו אנשי החיל, כמה דאתא אמר, (בראשית
מז) ויש בם אנשי חיל. חובא דבני

יעקב, דהוו אנשי חיל, וסבלי עוות דינא, כמה
דאתא אמר, (איוב ח א) האל יעוה משפט. קבילו
עוות דינא. אינון אנשי חיל. דכף אורחוי
דנחש, לבתר דקטיל לבר נש, אהדר ונשיף
ליה נשיכו בלא רחמין, דא איהו עוות דינא.

משפט. קבלו עוות הדין אותם אנשי חיל. שכף דרכי הנחש - אחר שהורג את האדם, חוזר
ונושף אותו נשיכה בלי רחמים. זהו עוות הדין.

שָׁלַחוּ לָהּ בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה:
נָאָה שְׂאֵתָם יֵשׁ לָכֶם לְבָבוֹת כְּמִי
שְׂבוּכָה מֵרְחוֹק, שְׁהָרִי אָבֵל
וּבְכִיָּה וּמִסְפַּד בְּנֵהי וּמְרִירוֹת לֹא
מֵגִיעַ לָכֶם, שְׁהָרִי רַחֲצֵתֶם
וּגְלִיכֶם, וְלֹא רִצִּיתֶם לְטַנֵּף אוֹתָם
כְּמוֹ מִקְדָּם, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (שיר ה)
רַחֲצֵתִי אֶת רַגְלֵי אֵיכָכָה אֶטְנַפֵּם.
אָבֵל אֲנוּ שְׂשׁוֹכְנִים בֵּין גְּדָרֵי
הַנְּחֹשׁ, וְאוֹרֵב לָנוּ בְּכָל יוֹם, הוֹרֵג
וְנוֹשֵׁף, וְאֲנוּ רוֹאִים בְּעֵינַיִם עוֹוֹת
הַדִּין שְׁנַעֲשֶׂה בַּיַּיְנוּ, בְּאוֹתָם
אֲנָשֵׁי חֵיל, שְׂבִימֵיהֶם שׁוֹתֵק, וְלֹא
רוֹצֶה דִּין, שְׁפוֹחֵד מֵהֶם פֶּחַד
גְּדוֹל, וְלֹא יָכוֹל לַעֲמֹד לִפְנֵיהֶם.
וְכִינּוֹן שְׁעָבְרוּ לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם (הבא)
בַּתְּשׁוּבָה, עוֹמֵד הַנְּחֹשׁ לִפְנֵי
הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא וְתוֹכֵעַ דִּין.

וְדִיָּק הַכְּתוּב, שְׁפָתוֹב (שמות כא)
וְגַבֵּי אִישׁ וּמְכָרוּ וּנְמָצָא בְּיָדוֹ מוֹת
יִמָּת. אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא
לְנַחֵשׁ: יוֹסֵף לֹא הָיָה אִישׁ. וְנְמָצָא
בְּיָדוֹ וְגו', הָרִי בִּידֵיהֶם לֹא נִמְצָא.
חֹזֵר וְאָמַר, (דברים כד) כִּי יִמְצָא אִישׁ
גֹּבֵה נֶפֶשׁ מֵאֲחֵיו מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְהִתְעַמֵּר בּוֹ וּמְכָרוּ וּמָת הַגֹּבֵה
הַהוּא.

שְׂמוּנָה מְאוֹת שָׁנִים הָיָה עוֹמֵד
אוֹתוֹ הַנְּחֹשׁ וּמְבַקֵּשׁ דִּין. וְאֲנוּ
שְׁנִינוּ, מִי שְׁנַתְּחִיב בְּשָׁנֵי דִינִים -
גְּדוֹן בְּחֻמְרוֹהָ. אוֹי לְמִי שְׁקִבֵּל
עֵנֶשׁ עַל חֲטָאוֹ, שְׁהָרִי הַמִּיתָה
מִכְּפָרָת עַל הַחֲטָאִים, וְחֹזֵר
לְקַבֵּל עֵנֶשׁ אַחֵר. אוֹי שְׁהַתְעוֹתוֹ
אֲנָשֵׁי חֵיל, וְסַמְא"ל וְנַחֵשׁ עֲמָדוֹ
לְתַבַּע הַדִּין.

עַל זֶה נָאָה לָנוּ לְבָבוֹת וְלִסְפַּד,
שְׁהַקְרִיָּה הַקְדוּשָׁה נִשְׁאַרָה בְּדָד
מִכָּל הַטּוֹבוֹת שְׁהָיוּ בָּהּ. בְּאוֹתָהּ
הַשְּׁעָה יָרַד סַמְא"ל וּבִלְבָל אֶת
הָעוֹלָם, וְהַכְּנִיס הָרוּחַ הַזֶּה בְּמַעֲוֵי
שֶׁל אוֹתוֹ הַרְשַׁע מְלַף רוּמִי, וְתַבַּע
דִּין מִגְּבוּרֵי הָעוֹלָם. וַיִּלְזָה! וַיִּלְזָה!
לְעוֹלָם! עוֹוֹת הַדִּין לֹא נִמְצָא

שָׁלַחוּ לָהּ בְּנֵי אֶרֶץ קְדִישָׁא, יְאוֹת דְּאֵתוֹן
אֵית לְכוּן לְמַבְפִּי, כְּמֵאֵן דְּבְכִי מֵרַחֲקִי.
דְּהָא אָבֵלָא וּבְכִיָּה וּמִסְפַּדָּא בְּנֵהי וּמְרִירוֹ לֹא
מֵטָא לָכוּ. דְּהָא רַחֲצֵתִין רַגְלֵיכוֹן, וְלֹא בְּעִיתוֹ
לְטַנַּפָּא לוֹן כְּמִלְקַדְמִין. כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (שה"ש)
רַחֲצֵתִי אֶת רַגְלֵי אֵיכָכָה אֶטְנַפֵּם.

אָבֵל אֲנוּ דְּשְׁכָנִין בֵּין גְּדָרֵי נְחֹשׁ, וְכְמִין לוֹן
בְּכָל יוֹמָא, קָטִיל, וְנָשִׂיף, וְאֲנוּ חֲמִינָן
בְּעֵינֵין עוֹוֹת הַדִּין דְּאֶתְעָבִיד בֵּינָנָא, בְּאִינוֹן
אֲנָשֵׁי חֵיל, דִּי בְּיוֹמֵיהוֹן שְׁתִּיק, וְלֹא בְּעָא דִּינָא.
דְּדַחִיל מִיַּיְנוֹהוּ דְּחִילוֹ סָגִי, וְלֹא יָכִיל לְקִיּוּמָא
קְמִיּוּהוּ. וְכִינּוֹן דְּעָבְרוּ לְהֵהוּא עֲלֵמָא (ג"א דאתי)
בַּתְּיֹבְתָא, קְיִימָא נְחֹשׁ קְמִי קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא,
וְתַבַּע דִּינָא.

וְדִיָּק קָרָא דְכְּתִיב, (שמות כא טז) וְגוֹבֵב אִישׁ וּמְכָרוּ
וּנְמָצָא בְּיָדוֹ מוֹת יוֹמָת. אָמַר קוּדְשָׁא
בְּרִיף הוּא לְנַחֵשׁ, יוֹסֵף לֹא הָיָה אִישׁ. וְנְמָצָא
בְּיָדוֹ וְגו', הָא בִּידֵיהוֹן לֹא אֶשְׁתַּפַּח. אֶהְדַּר
וְקָאֲמַר, (דברים כד ז) כִּי יִמְצָא אִישׁ גּוֹבֵה נֶפֶשׁ מֵאֲחֵיו
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִתְעַמֵּר בּוֹ וּמְכָרוּ וּמָת הַגֹּבֵב
הַהוּא.

תְּמַנֵּי מְאָה שָׁנִין הָוָה קְיִימָא הַהוּא נְחֹשׁ וְתַבַּע
דִּינָא. וְאֲנוּ תְּגִינָן, מֵאֵן דְּאֶתְחִיִּיב בַּתְּרִי
דִּינִין, אֶתְדִּין בְּחֻמְרָא. וּוִי מֵאֵן דְּקַבִּיל עוֹנֵשָׁא
עַל חוֹבוֹי, דְּהָא מִיתָה מְכַפְרָה עַל חוֹבִין,
וְאֶהְדַּר לְקַבֵּל עוֹנֵשָׁא אוֹחְרָא, וּוִי דִי הַתְעוֹתוֹ
אֲנָשֵׁי חֵיל, וְסַמְא"ל וְנַחֵשׁ קְיִימוּ לְתַבַּעָא
דִּינָא.

עַל דָּא יְאוֹת לָן לְמַבְפִּי וְלִמְסַפַּד, דְּקָרְתָא
קְדִישָׁא אֶשְׁתַּאֲרַת בְּדָד מִכָּל טְבִין דְּהוּוּ
בָּהּ. בְּהֵיא שְׁעָתָא נַחַת סַמְא"ל וּבִלְבָל עֲלֵמָא,
וְאֶעִיל רוּחָא דָּא בְּמַעוֹי דְּהֵהוּא רְשַׁע מְלַפָּא
דְּרוּמִי, וְתַבַּע דִּינָא מִתְקִיפִי עֲלֵמָא. וּוִי לְדָא,

ווי לעלמא, עוות דינא לא אשתפח מן יומא
דאתברי עלמא, פדא.

איכה בניך עמודים דעלמא, קיימין סמכין,
דעלמא קיימא עליהון, ואנא (ואנת)
מתעטרא עליהון בכל יומא. היך התעותו על
ידוי דנחש, היך התעותו רוחין קדישין,
לאתלבשא בלבושין נכראין אתרנין, למידן
לון בקלנא סגי, ווי לדא, ווי לעוותא דא.

מאן חמא גו גנתא דעדן, בשעתא דאתמסר
דינא לעילא. עשר מרגלאן שפיראן,
נהירו דכל גנתא, בין כל אינון אילנין.
מתפשטין ונפקין פלהו לבר. וכל אינון אילנין
דגנתא דעדן, צוחין ואמרין, ווי דהתעותו
אנשי החיל. ונטורי תרעא דגנתא דעדן
מדעזען, אינון פרובים, סלקין ונחתין, ולא
יהבי דוכתא לאפקא אלין נהורין.

כד אתפשטו מגו נהורין דלבושיהון. ועילאין
ותתאין צוחין לקדמותהון, ואינון נטורי
חומות לעילא מדעזעין, וכל חיילי רום
שמייא בכאן ומיילין. מאן חמא לאימנא געת
ומייללא. נחתת לגבי פרובים, נטורי תרעין
דבגנתא, ואינון מדעזעין. סלקת אימנא, וחד
פרוב בהדה.

וכרין להט החרב המתהפכת, שננא סגי, בטש
לגו תרעין, ונפקו אינון עשר נהורין.
עילאין ותתאין צוחין, ווי לעלמא, ווי לדרא.
אנן יאות לן למספד פתנים, פד נחתת אימא,
ולא אשפחת לון תמן בגנתא, וכל אינון
נהורין ובוסמין, געאן ומיילין, פדין געת
ומייללת. אינון פרובים נטורי תרעין בכאן
ומיילין, פתחין בבכיה, אנן על אחת פמה
וכמה יאות לן למבפי על פולא, ועל עוותא
דא.

מיום שנברא העולם פזה.
איכה בניך העמודים של העולם,
עמודים תומכים, שהעולם עומד
עליהם, ואני (ואת) מתעטר בהם
בכל יום? איך התעותו על ידי
הנחש? איך התעותו רוחות
קדושות להתלבש בלבושים
נכריים אחרים לדון אותם בקלון
רב? וי לזה! וי לעוות הזה!
מי ראה בתוך גן העדן, בשעה
שנמסר הדין למעלה. עשר
מרגליות פות, האור של כל הגן,
בין כל אותם האילנות,
מתפשטים וכלם יוצאים החוצה.
וכל אותם האילנות של גן עדן
צוחים ואומרים: וי שהתעותו
אנשי החיל! ושומרי השער של
גן העדן מדעזעים, אותם
הפרובים, עולים ויורדים, ולא
נותנים מקום להוציא את
האורות הללו.

כשהתפשטו מתוך האור של
לבושיהם. ועליונים ותחתונים
צוחים פנגדם, ואותם שומרי
החומות למעלה מדעזעים, וכל
צבאות רום השמים בוכים
ומייללים מי ראה את אמנו גועה
ומייללת? יורדת לפרובים, שומרי
השערים שבגן, והם מדעזעים.
עולה אמנו, וכרוב אחד עמה.
ואז להט החרב המתהפכת,
שנונה הרבה, מכה לתוך
השערים, ויצאו אותם עשרה
האורות. העליונים והתחתונים
צוחים: וי לעולם! וי לדור!
לנו יאה לספד פתנים, כשירדה
האם, ולא מצאה אותם שם בגן.
וכל אותם האורות והבשמים
גועים ומייללים. אז היא גועה
ומייללת. אותם הפרובים שומרי
השערים בוכים ומייללים,
פותחים בבכיה. אנו על אחת
פמה וכמה נאה לנו לבכות על
הכל, ועל העוות הזה.

עוד פתח, (בראשית ו טז) ויצונו אל יוסף
לאמר וגו', (ס) אָנָא שָׂא נָא פִּשְׁע
אֲחִיד וְחִטָּאתָם וְגו', וַיִּבֶךְ יוֹסֵף
בְּדַבְרָם אֵלָיו. חֲטָא - לוֹ הֵם
עָשׂוּ, וְהוּא מְכַפֵּר עַל הַכֹּל, וּמְכַפֵּר
עַל חֲטָאָם. כִּינן שְׂהוּא מוּחַל, לְמִי
יֵשׁ לְתַבַּע עַל חֲטָאָם? זְהוּ
וְהַתְּעוּתוֹ אֲנָשֵׁי הַחֵיל. עוֹוֹת הַדִּין
רַב הֵיךְ לְאוֹתָם אֲנָשֵׁי הַחֵיל. וַי
לְנוּ, מִי יִנַּחֵם אוֹתָנוּ?

לְמָה הֵיךְ עוֹוֹת הַדִּין הֵיךְ? מִשּׁוּם
שֶׁהָרִי אֲמַנּוּ גִרְשָׁה וּבְרָחָה, וְהִלְכָה
לָהּ, וּמִשּׁוּם זֶה עוֹוֹת הַדִּין נִמְצָא,
שֶׁנִּמְצָא לְבָדוֹ אוֹתוֹ שֶׁהִסְטִין
עָלֵינוּ, וְלֹא הֵיךְ מִי שֶׁיִּמְחָה בְּיָדוֹ
וַיִּטְעַן עָלֵינוּ טַעֲנָה. עַל זֶה נִמְסְרוּ
בְּיָדָהּ כָּל תִּיקוּנֵי דְאִימָנָא.

שְׂאֵלֵי נִמְצָאָה שֵׁם אֲמַנּוּ, לְפָנִים
מִשׁוֹרֵת הַדִּין הֵיטָה מְכַנִּיסָה
אוֹתָנוּ. עַל זֶה הִיא בּוֹכָה, וְעַל זֶה
הִיא מִיְלָלָת, עַל בְּנֵיהָ שֶׁגָּלוּ,
וְשֶׁנִּהְרְגוּ, וְשֶׁהִשְׁמָדוּ בְּחַנּוּם.

וּבְדִינֵיהֶם לֹא נִמְצָאָה, וְעָשָׂה בְּהֵם
אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ אֵת רְצוֹנוֹ. וְעַל זֶה
כְּתוּב וּבִפְשָׁעֵיכֶם שִׁלַּחָה אִמְכֶם,
שֶׁלֹּא תִהְיֶה מְזַמְנַת בְּדִינֵיכֶם.
אִיכָּה יִשְׁבָּה בְּדָד בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה
שֶׁהִיא הֵיטָה לּוֹקַחַת טַעֲנַת בְּנֵיהָ,
וּבִשְׂבִילָהּ הֵיךְ נִקְרַע הַדִּין.

וּבְשִׂאוֹתָם עֶשֶׂר הַמְרַגְּלִיּוֹת
(הַשְּׂבָטִים) יֵצְאוּ מִגֵּן הַעֲדָן לְהַתְּלַבֵּשׁ
בְּלִבּוּשִׁים אַחֲרִים, כָּל הַלְּבוּשִׁים
נִמְסְרוּ בְּיַד הַנְּחָשׁ, פָּרַט לְאַחַד,
שֶׁהוּא רְאוּבֵן, שֶׁכְּתוּב (בראשית לו)
וַיִּשָּׁב רְאוּבֵן אֶל הַבּוֹר.

וְעַד שֶׁנִּתְּנָה הַעֲצָה לְזָרְקוֹ לְבָאָר,
הוּא נִתְּפַס בְּבָאָר, וְנִצָּל. וְזֶהוּ רַבִּי
אֲלֵיעָזָר הַגָּדוֹל, כְּשֶׁתְּפָשׂוּהוּ
לְמִינוֹת, וּנְתַנּוּהוּ בְּבוֹר, וְנִצָּלָה
נִשְׁמָתוֹ שֶׁל רְאוּבֵן. בְּרוּךְ יְהוָה
לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יְמַלּוּךְ יְהוָה
לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

תו פתח, (בראשית נ טז) ויצונו אל יוסף לאמר וגו'
אָנָא שָׂא נָא פִּשְׁע אֲחִיד וְחִטָּאתָם וְגו' וַיִּבֶךְ
יוֹסֵף בְּדַבְרָם אֵלָיו. חוֹבָא לִיהַ עֲבָדוֹ, וְהוּא
מְכַפֵּר כּוּלָא, וּמְכַפֵּר עַל חוֹבֵייהוּ. כִּינן דְאִיהוּ
מְחִיל, מֵאֵן אִית לִיהַ לְתַבַּעַא עַל חוֹבֵייהוּ. הָיָה
וְהַתְּעוּתוֹ אֲנָשֵׁי הַחֵיל. עוֹוֹת הַדִּין סָגִי, הָיָה
לְאִינוּן אֲנָשֵׁי הַחֵיל, וּוִי לָן, מֵאֵן יִנַּחֵם לָן.

אֲמַאי הָיָה עוֹוֹת דִּינָא דָא. בְּגִין דְּהָא אִימָנָא
אֲתַתְּרַכַת וְעַרְקַת, וְאַזְלַת לָהּ, וּבְגִין דָּא
עוֹיִת דִּינָא אֲשַׁתְּפַח, דְּאֲשַׁתְּפַחָא בְּלַחוּדָהּ
הִהוּא דְאֲשַׁטְנָא עֲלֵנָא, וְלֹא הָיָה מֵאֵן דִּימְחִי
בִּידֵיהּ, וַיִּטְעִין עֲלֵנָא טַעֲנָתָא. עַל דָּא אֲתַמְסְרוּ
בִּידֵיהּ כָּל תִּיקוּנֵי דְאִימָנָא.

דְאֵלֵי אִימָנָא אֲשַׁתְּפַחַת תַּמָּן. לְגוּ מִשׁוֹרֵת הַדִּין
אֲעֵלַת לוּן. עַל דָּא הִיא בְּכַאת, עַל דָּא
הִיא מִיְלָלָא, עַל בְּנֵיהָ דְאֲתַגְּלוּ, וְדָאֲתַקְטְלוּ,
וְדָאֲשַׁתְּצִיאוּ עַל מַגֵּן.

וּבְדִינֵיהוּ לֹא אֲשַׁתְּפַחַת, וְעַבִּיד הִהוּא נְחָשׁ
רַעוּתִיָּה בְּהוּ. וְעַל דָּא פְתִיב, (ישעיה נ
א) וּבִפְשָׁעֵיכֶם שִׁלַּחָה אִמְכֶם. שִׁלַּחָה אִמְכֶם,
דְּלֹא תִהָא זְמִינַת בְּדִינֵיכוֹן. אִיכָּה יִשְׁבָּה בְּדָד
בְּהִהוּא שְׁעָתָא, דְאִיהִי הוֹת נִסְכָּה טַעֲנַת בְּנֵיהָ,
וּבְגִינָה אֲתַקְרַע (דף קיג ע"ב) דִּינָא.

וְכַד אִינוּן עֶשֶׂר מְרַגְּלָן נִפְקוּ מִגֵּן עֲדָן,
לְאַתְלַבֵּשָׂא בְּלִבּוּשֵׁין אַחֲרֵינִין, כְּלָהוּ
לְבוּשֵׁין אֲתַמְסְרוּ בִּידָא דְנְחָשׁ, בַּר חַד, דְאִיהוּ
רְאוּבֵן. דְכַתִּיב (בראשית לו כט) וַיִּשָּׁב רְאוּבֵן אֶל הַבּוֹר.
וְעַד דִּיהֵב עֵיטָא לְמַרְמֵי לְבִירָא, אִיתְּפַס אִיהוּ
בְּבִירָא, וְאֲשַׁתְּזִיב. וְדָא אִיהוּ רַבִּי אֲלֵיעָזָר
הַגָּדוֹל, כַּד תְּפָשׂוּהוּ לְמִינוֹת, וַיִּהְבּוּהוּ בְּבִירָא,
וְאֲשַׁתְּזִיבַת נִשְׁמָתִיהּ דְרְאוּבֵן. בְּרוּךְ יְי' לְעוֹלָם
אָמֵן וְאָמֵן. יְמַלּוּךְ יְי' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן

תקונים מזהר חדש

תקונים מזהר חדש

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. בא וראה, שְׁתֵּי הַתְּבוּת הַלְלוּ נִחְלְקוּ לְשֵׁנֵי צְדָדִים כָּל אַחַת. בְּרֵאשִׁית - בְּרֵאשִׁית שֵׁנִית. אֱלֹהִים - מִי אֱלֹהֵי מַה זֶה שֵׁנִית? אֵלֹהֵי שֵׁשֶׁת הַצְּדָדִים שֶׁל הַמְּשָׁפָן שֶׁהוּא כְּמוֹ שֵׁשֶׁת הַמְּשָׁפָן וְהָאָרְצַי, וּבְשִׁבְלֵם נֶאֱמַר (שְׁמוֹת ל"ח) אֱלֹהֵי פְקוּדֵי הַמְּשָׁפָן. וְזֶה הוּא מִי אֱלֹהֵי זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (ישעיה מ) שְׁאוֹ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְרָא אֱלֹהֵי וּשְׁנֵי מְשָׁפְנוֹת הֵם שְׁנַרְמְזוּ בַּפְּסוּק הַזֶּה: אֱלֹהֵי פְקוּדֵי הַמְּשָׁפָן מְשָׁפָן הָעֵדֻת, הַמְּשָׁפָן הָעֵלְיוֹן. מִי, וְזֶה הָעוֹלָם הָעֵלְיוֹן, הַמְּשָׁפָן הַתַּחְתּוֹן מֵה.

הַמְּשָׁפָן הָעֵלְיוֹן בְּשִׁבְלֵה נֶאֱמַר מִי בְרָא אֱלֹהֵי, מַה זֶה אֱלֹהֵי? אֵלֹהֵי מוֹעֲדֵי ה' וּמִי הֵם מוֹעֲדֵי ה'? אֵלֹהֵי הֵם חַג הַמְּצוֹת וְחַג הַשְּׁבוּעוֹת וְחַג הַסְּפֹת, הָרִי שְׁלֹשָׁה. שְׁלֹשֶׁת הָאֲחֵרִים - רֵאשׁ הַשְּׁנָה, חֲנֻכָּה וּפּוּרִים. שְׁלֹשָׁה מֵהֵם נִקְרְאִים מוֹעֲדֵי ה', וְהֵם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ. שְׁלֹשֶׁת הָאֲחֵרִים נִקְרְאִים אֱלֹהֵי הֵם מוֹעֲדֵי, וּכְנֻגָדִם נֶאֱמַר (איוב ל"ג) הֵן כָּל אֱלֹהֵי יַפְעֵל אֵל פְּעָמִים שְׁלוֹשׁ עִם גָּבֵר.

וְזֶה הַמְּשָׁפָן הָעֵלְיוֹן שְׁעֲלֵיהֶם נִקְרָא מִי. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב מִי בְרָא אֱלֹהֵי. וְזוֹ מִי, הִיא בִּינָה, וְזֶה שְׁמָה, וְהַדְרָגָה שְׁלֵה הוּא וְדָאֵי יוֹם הַכְּפוּרִים, וְהַדְרָגָה הַזֹּאת שְׁנִקְרָאת בִּינָה נִקְרָאת הָעוֹלָם הַבָּא. וּבְעוֹלָם הַבָּא אֵין בּוֹ אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה. כְּמוֹ כֵּן יוֹם הַכְּפוּרִים שְׁלוֹ אֵין שֵׁם אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה. הַמְּלָכוֹת נִקְרָאת מ"ה, זֶה מְשָׁפָן הָעֵדוּת. וּמֵשׁוּם שְׁבוֹ נִמְצְאָת עֵדוּת, נֶאֱמַר בּוֹ מָה אֶעֱיֹדֶךָ. (וְזֶה שְׁמָה, וְהַדְרָגָתָה שְׁכָת) וּכְמוֹ שֶׁהָעוֹלָם הָעֵלְיוֹן הוֹצִיא שְׁשָׁה מוֹעֲדִים, כִּף הָעוֹלָם

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. תָּא חֲזִי, תְּרִין תִּיבִין אֵלִין אַתְּפִלְגוּ לְתִרִין סְטָרִין כָּל חַד. בְּרֵאשִׁית, בְּרָא שֵׁנִית. אֱלֹהִים, מִי אֱלֹהֵי. מֵאֵי שֵׁנִית. אֵלִין שֵׁנִית סְטָרִין דְּמִשְׁפָּנָא דְּאִיהוּ פְּגוּנָא דְּשָׁמַיִם וְאָרְצַי. וּבְגִינֵיהוּ אַתְּמַר (שְׁמוֹת ל"ח) אֱלֹהֵי פְקוּדֵי הַמְּשָׁפָן. וְדָא הוּא מִי אֱלֹהֵי. הָדָא הוּא דְּכֵתִיב (ישעיה מ כ"ו) שְׁאוֹ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְרָא אֱלֹהֵי. וְתִרִין מְשָׁפְנוֹת אֲנוּן דְּאִתְרַמְיָזוּ בְּהַאי קְרָא, אֱלֹהֵי פְקוּדֵי הַמְּשָׁפָן מְשָׁפָן הָעֵדֻת. מְשָׁפָן עֲלָאָה. מִי, וְדָא עֲלָמָא עֲלָאָה מְשָׁפָן תַּתְּאָה מֵה.

מְשָׁפָן עֲלָאָה בְּגִינָה אַתְּמַר מִי בְרָא אֱלֹהֵי, מֵאֵי אֱלֹהֵי. אֵלִין (ויקרא כ"ג ד) אֱלֹהֵי מוֹעֲדֵי ה'. וּמֵאֵי אֲנוּן מוֹעֲדֵי ה', אֵלִין אֲנוּן חַג הַמְּצוֹת וְחַג הַשְּׁבוּעוֹת וְחַג הַסְּפֹת, הָרִי תִלְתָּה. תִּלְתָּה אַחֲרָנִין, רֵאשׁ הַשְּׁנָה חֲנֻכָּה פּוּרִים. תִּלְתָּה מְנַהוּן אֲקָרוּן מוֹעֲדֵי ה'. וְאֲנוּן מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ. תִּלְתָּה אַחֲרָנִין אֲקָרוּן אֱלֹהֵי הֵם מוֹעֲדֵי. וּלְקַבְּלֵיהוּן אַתְּמַר (איוב לג כ"ט) הֵן כָּל אֱלֹהֵי יַפְעֵל אֵל פְּעָמִים שְׁלוֹשׁ עִם גָּבֵר.

וְהַאי מְשָׁפָן עֲלָאָה דְּעֲלֵיהוּ אַתְּקָרִי מִי. הָדָא הוּא דְּכֵתִיב מִי בְרָא אֱלֹהֵי. וְהַאי מִי אִיהִי בִּינָה. וְדָא שְׁמָא וְדְרָגָא דִּילָהּ יוֹם הַכְּפוּרִים אִיהוּ וְדָאֵי, וְהַאי דְרָגָא דְּאִתְקָרִי בִּינָה אַתְּקָרִי הָעוֹלָם הַבָּא. וּבְעוֹלָם הַבָּא, לִית בִּיהּ אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה. פְּגוּנָא דָּא יוֹם הַכְּפוּרִים דִּילָהּ לִית תְּמָן אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה. מְלָכוֹת אַתְּקָרִי מ"ה, דָּא מְשָׁפָן הָעֵדֻת. וּבְגִין דְּבַהּ אֲשִׁתְּכַח עֵדוּת, אַתְּמַר בִּיהּ (איכה ב י"ג) מָה אֶעֱיֹדֶךָ (וְדָא שְׁמָא וְדְרָגָא דִּילָהּ שְׁכָת).

וּבְמָה דְּעֲלָמָא עֲלָאָה אַפִּיק שֵׁנִית מוֹעֲדִים, כִּף עֲלָמָא תַּתְּאָה אַפִּיק שֵׁנִית. וְאֲנוּן אַתְּ

הפתחון הוציא ששה מועדים, והם את השמים ואת הארץ. ומנין שהם ששה בשמים והארץ? זהו שכתוב כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ. כי ששת ודאי שהם ששה. ומשום זה לא אמר כי בששת ימים.

ובכו שנאמר עדות בעולם הפתחון. זהו שכתוב מה אעידך, כך יש עדות בשמים ובארץ. זהו שכתוב העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ. הרי העולם העליון בראשית, והעולם הפתחון בראשית, ואלו הם שני משפנות לאביר יעקב. אם כן, אחר שאמר אלה מועדי ה' מקראי קדש שהם ששה.

מהו במועדים שאמר אחר כן? אלא אין רשות לקרא להם אלא במועדים, שהיא מלכות. ובמקום אחר אמר אלה הם מועדי ה' הוא בהפוך אותיות מ"ה, וזהו אלה הם מועדי. וזהו שמיני חג עצרת, שהוא חג בפני עצמו.

בא וראה, אלה מועדי ה' הולכים על תקון הגוף של המלך הקדוש, ואלה הם: פסח - זרוע ימין של המלך, וזה חסד, ובשבילה נאמר הימין מקרבת. ראש השנה - זרוע שמאל של המלך, וזו גבורה, ובשבילה נאמר שמאל דוחה. שבועות - זה הגוף של המלך, וזו תפארת, העמוד האמצעי. חנכה ופורים - אלה הם שתי השוקים של המלך, שעליהם שורה הנס, ובשבילם נאמר אלה פקודי, שתי מצוות ודאי, שבשבילם נאמר פקד פקדתי. שני נביאים, שני משיחים הם ודאי.

כר העבר על הפקדים - זה היסוד, וזה חג הסוכות כלול הוא בצבא שלו. ולמה נקרא כל?

השמים ואת הארץ. ומנין דאנון שית בשמים והארץ, הדיא הוא דכתיב פי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ. פי ששת ודאי דאנון שית. ובגין דא לא אמר פי בששת ימים. ובמה דאתמר עדות בעלמא תתאה. הדיא הוא דכתיב מה אעידך, הכי אית עדות

בשמים ובארץ. הדיא הוא דכתיב (דברים ד כו) העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ. הא עלמא עלאה בראשית, ועלמא תתאה בראשית, ואלין אנון תרין (תהלים קלב ה) משפנות לאביר יעקב. אם כן פתר דאמר אלה מועדי ה' מקראי קדש, דאנון שית.

מאי ניהו במועדים דאמר פתר כן. אלא לית רשו למקרי לון אלא במועדים דאיהי מלכות. ובאתר אחרא אמר (ויקרא כג ב) אלה הם מועדי ה' הם איהו בהפוך אתון מ"ה. ודיא איהו אלה ה' הם מועדי. ודיא איהו שמיני חג עצרת דאיהו חג בפני עצמו.

הא חזי, אלין מועדי ה', אזלין על תקוונא דגופא דמלכא קדישא, ואלין אנון פסח דרועא ימינא דמלכא, ודיא חסד, ובגינה אתמר ימין מקרבת. ראש השנה דרועא שמאלא דמלכא, ודיא גבורה, ובגינה אתמר שמאל דוחה. שבועות דא גופא דמלכא, ודיא תפארת, עמודא דאמצעיתא. חנכה ופורים אלין אנון תרין שוקין דמלכא, דעליהו שריא נס, ובגיניהו אתמר אלה פקודי, תרין פקודין ודאי, דבגיניהו אתמר (שמות ג טז) פקד פקדתי.

תרין נביאים, תרין משיחין אנון ודאי. כר העבר על הפקדים (שם ל יג), דיא יסוד, ודיא חג הסוכות כליל מכלהו, ואיהו העבר על הפקדים. דאנון נצח והוד הוא בצבא מכלם, והוא העבר על הפקדים. שאותם נצח והוד, אות

משום שעליו שורה בינה, שהיא
השביעית. (י"ם ב"ל)

י"ם, זה יום הפפורים, היא ודאי,
ועמה חמשים שערים של חרות
בחשבון כל, בינה בן י"ה, שהוא
הולך מהלך חמש מאות שנים,
ומגיע ליסוד, שהוא חג הסכות,
כדי להתחבר עם הפלה שלו,
שהיא חג שמיני עצרת. ובשעה
שהם בחבור אחד, נקראו שניהם
כ"ל פליה. פסח צריכים ישראל
לומר בו הלל גמור והלל שאינו
גמור. הלל גמור לקבועו.

ספר שני

והמשכלים יזוהרו כזהר הרקיע
ומצדיקי הרבים כפוכבים לעולם
ועד (דניאל יב). והמשכלים - אלו
רבי שמעון וחבריו, יזוהרו
כשהתפנסו לעשות את החבור
הזה, שהוא מזהר העליון
שלמעלה, הרצון העליון התגלה,
נתנה רשות לרבי שמעון וחבריו
לגלות בו רזים נסתרים עמקים,
ולכל הנשמות של הישיבה
שלמעלה, והישיבה התחתונה,
ולשבעה הרים עליונים, שהם
שלת האבות והרועה הנאמן
ואהרן ודוד ושלמה, ואלהיו
עמהם, ולכל הנשמות של
הישיבות שהולכים מערטלים,
והמלאכים שממנים עליהם,
והולכים מערטלים בשבילם,
שהם בתולות אחריה רעותיה של
השכינה. שהיא מערטלת מהם,
והם מערטלים ממנה. וכך הם
צבאות המלך מערטלים ממנה,
שכתוב (ישעיה לג) הן אראלם צעקו
חצה מלאכי שלום מר יבכיון.

ובנין לנו שהשכינה יחידה
מצבאותיה? זהו שכתוב איכה
ישבה בדר. אי כ"ה ישבה בדר,
שנאמר בו (תהלים קמה) וחסדיך
יברכו כ"ה. ועל הקדוש ברוך הוא

שלו. ולמה אתקרי כל, בגין דעלה שריא בינה
דאיהי שביעאה (י"ם ב"ל).

י"ם, דא יום הפפורים, איהי ודאי, ועמה חמשים
תרעין דחירו בחשבון כל. בינה בן י"ה,
דאיהו אזיל מהלך חמש מאה שנין, ומטי
ליסוד דאיהי חג הסכות. בגין לאתחברא
בכלה דילה דאיהי חג שמיני עצרת. ובשעתא
דאנון בחבורא תדא, אתקריאו תרויהו כ"ל
פל"ה. פסח צריכין ישראל למימר ביה הלל
גמור והלל שאינו גמור. הלל גמור לקבועו
(חסר כאן).

ספרא תנינא

והמשכלים יזוהרו כזהר הרקיע ומצדיקי
הרבים כפוכבים לעולם ועד (דניאל
יב). והמשכלים, אליו רבי שמעון וחבריו,
יזוהרו כד אתפנשו למעבד האי חבורא דאיהו
מזיהרא עלאה דלעלא, רעותא עלאה
אתגליא, רשותא אתיהיב לרבי שמעון וחבריו
לגלאה ביה רזין סתימין עמיקין, ולכל
נשמתין דמתיבתא דלעלא, (דקיד ע"א) ומתיבתא
תתאה, ולשבע טורין עלאין, דאנון תלת אבהן
ורעיא מהימנא ואהרן ודוד ושלמה, ואליהו
עמהון, ולכל נשמתין דמתיבתאן דאזלין
ערטילאין, ומלאכין דממנן עליהו, ואזלין
ערטילאין בגיניהו, דאנון בתולות אחריה
רעותיה דשכינתא, דאיהי ערטילאה מנהון
ואנון ערטילאין מנה. והכי אנון חילין דמלכא
ערטילאין מנה, דכתיב (ישעיה לג ז) הן אראלם
צעקו חצה מלאכי שלום מר יבכיון.

ומנא לן דשכינתא יחידא מחילהא, הדא הוא
דכתיב (איכה א א) איכה ישבה בדר. א"י
כ"ה ישבה בדר, דאתמר ביה (תהלים קמה)
וחסדיך יברכו כ"ה. ועל קודשא ברוך הוא

ושכינתו אמר הכתוב (משלי כו) כצפור נודדת מקנה פן איש נודד ממקומו, שנאמר בו (שמות טו) ה' איש מלחמה. ובזמן שהיא מערטלת, תלמידי חכמים וצדיקים ואנשי מדות שלה, כלם הולכים ונודדים ממקום למקום, מאתר לאתר, כמו שבארוה בעלי המשנה, דור שבן דור בא, אנשי חיל יסובבו מעיר לעיר, ולא ירחמו.

ומשום זה הספים הקדוש ברוך הוא ושכינתו לעשות את החבור הזה על יד אותו שהתגלה, וכנס בו עליונים ותחתונים למצא בו מנוחה לשכינה בגלות, וחרות לה ולבניה. זהו שכתוב (תהלים פד) גם צפור מצאה בית ודרור קן לה. והיא שנאמר בה (ויקרא כה) ויקראתם דרור בארץ לכל ישביה. אשר שטה אפרוחיה - אלו שנאמר בהם (דברים כב) והאם רבצת על האפרחים, והם בעלי הפנפים, שבהם נאמר (יחזקאל א) וארבעה פנים לאחת וארבע פנפים לאחת להם. שאלה הם שממנים על בעלי המשנה, שרוחם פורחת מהם.

או על הביצים - אלו האופנים שממנים על בעלי המקרא. שבשכיל החבור הזה, והאם רבצת על האפרחים או על הביצים לא תקח האם על הבנים, אלו שנאמר בהם בנים אתם לה' אלהיכם. אלו רבי שמעון וחבריו ומורי הישיבה שעושים את החבור הזה.

והחבור הזה היה כמו תבת נח שהתכנסו בה כל מין ומין. כף מתכנסים בחבור הזה כל נשמות הצדיקים ואנשי מדות, שנאמר בהם (תהלים קיח) זה השער לה' צדיקים יבאו בו. ואחרים שאינם מתכנסים אליו, שנאמר בהם (דברים

ושכינתה אמר קרא (משלי כז ח) כצפור נודדת מן קנה פן איש נודד ממקומו, דאתמר ביה (שמות טו א) ה' איש מלחמה. ובזמנא דאיהי ערטילאה, תלמידי חכמים וצדיקים ואנשי מדות דילה, פלהו אזלין מנדיין מדוה לדוה, מאתר לאתר. כמה דאוקמוה מארי מתניתין דור שבן דוד בא, אנשי חיל יסובבו מעיר לעיר ולא ירחמו. ובגין דא אסתכם קודשא בריך הוא ושכינתה למעבד האי חבורא, על יד ההוא דאתגליא וכניס ביה עלאין ותתאין לאשפחא ביה נייחא לשכינתא בגלותא, וחירו לה ולבנהא. הדיא הוא דכתיב (תהלים פד ד) גם צפור מצאה בית ודרור קן לה. והיא דאתמר בה (ויקרא כה י) ויקראתם דרור בארץ לכל ישביה.

אשר שטה אפרוחיה, אלין דאתמר בהון (דברים כב ו) והאם רבצת על האפרחים. ואנון מארי דגדפין דאתמר בהו (יחזקאל א ו) וארבעה פנים לאחת וארבע פנפים לאחת להם. דאלין אנון דממנן על מארי מתניתין דרוחיהון פרחין מנהון.

או על הביצים, אלין אופנים דממנן על מארי מקרא. דבגין האי חבורא, והאם רבצת על האפרחים או על הביצים לא תקח האם על הבנים, אלין אנון דאתמר בהון (דברים יד א) בנים אתם לה' אלהיכם. אלין רבי שמעון וחברוי ומארי מתיבתא דעבדי האי חבורא.

והאי חבורא הוא כגונא דתבת נח דאתפנש בה כל מין ומין, הכי מתפנשין בהאי חבורא כל נשמתין וצדיקיא ואנשי מדות, דאתמר בהון (תהלים קיח כ) זה השער לה' צדיקים יבאו בו, ואחרנין דלא צדיקים, אתדחין מתמן. וכד אתגליא האי חבורא, בעלמא, צדיקים, נדחים משם. וכשהתגלה החבור הזה בעולם, רבים

כט) כי את אשר ישנו פה וגו', ואת אשר איננו פה - בחבור הזה - עמנו היום. ועליהם נאמר (דניאל יב) ומצדיקי הרבים פכוכבים לעולם ועד, פאותם הפוכבים שיהיו קימים לעולם ולעולמי עולמים. ונאמר בהם, והיה זרעך פכוכבי השמים, שהוא העמוד האמצעי, שהוא אתה תשמע השמים, ולא פכוכבים משמים, שנאמר בהם (ישעיה נא) כי שמים פעשן נמלחו, (תהלים קב) המה יאבדו ואתה תעמד.

ועוד והמשפלים, אלו שיש בהם שכל לדעת את גזרת הנשמות שלהם, מאלו הספירים שהם דברים שגזורים מעשר ספירות, שעליהם נאמר (תהלים יט) השמים מספרים כבוד אל. שכלם מלאים סגלות. ואותם אנשי מדות, נשמותיהם רשומות שם, ומשם אצילותם. מצדה של המלכות הם בני מלכים, שנאמר בהם כל ישראל בני מלכים, ומצד זה יוצאים מישראל מלכים.

ומצד של הצדיק נקראו צדיקים. זהו שכתוב (ישעיה ס) ועמך כלם צדיקים. ומהצד של נצח והוד נקראו נביאים. ומהצד של העמוד האמצעי נאמר בהם (ירמיה ב) ואנכי נטעתיך שורק פלה זרע אמת, ועליהם נאמר (מלאכי ג) תורת אמת היתה בפיהו. ומצד של הגבורה נקראו גבורים עומדים בפירץ דוחים את הגזרות. ומצד של החסד נקראו חסידים. ומהצד של חכמה ובינה נאמר בהם פלנו חכמים פלנו נבונים.

ומצד של הפתר, שהוא הראש של הכל, הם ראשי אלפי ישראל, שעליהם נאמר אנשי מדות. אלו הם המשפלים שיש בהם שכל

סגיאין מתפנשין לגבה דאתמר בהון (דברים כט) כי את אשר ישנו פה וגו', ואת אשר איננו פה, בהאי חבורא, עמנו היום. ועליהו אתמר (דניאל יבג) ומצדיקי הרבים פכוכבים לעולם ועד, פאנון פוכביא דיהון קימין לעלם ולעלמי עלמיא, ואתמר בהון (בראשית כב יז) והיה זרעך פכוכבי השמים, דאיהו עמודא דאמצעיתא, דאיהו (מ"א ח ט) אתה תשמע השמים, ולא פכוכביא משמיא דאתמר בהון (ישעיה נא ו) כי שמים פעשן נמלחו, (תהלים קב כז) המה יאבדו ואתה תעמד.

ועוד והמשפלים, אלין דאית בהון שכל למנדע גזירו דנשמתין דילהון, מאלין ספירין דאנון מלין גזירן מעשר ספירן, דעליהו אתמר (תהלים יט ב) השמים מספרים כבוד אל. דכלהו מלין סגלות, ואנון אנשי מדות, נשמתין דילהון רשימין תמן, ומתמן אצילותהון, מסטרא דמלכות אנון בני מלכים, דאתמר בהו כל ישראל בני מלכים, ומסטרא דא נפקין מישראל מלכים.

ומסטרא דצדיק אתקריאו צדיקים, הדא הוא דכתיב (ישעיה ס כא) ועמך כלם צדיקים, ומסטרא דנצח והוד אתקריאו נביאים. ומסטרא דעמודא דאמצעיתא. אתמר בהו (ירמיה ב כא) ואנכי נטעתיך שורק פלה זרע אמת, ועליהו אתמר (מלאכי ב) תורת אמת היתה בפיהו, ומסטרא דגבורה אתקריאו גבורים עומדים בפירץ דוחים את הגזרות. ומסטרא דחסד אתקריאו חסידים. ומסטרא דחכמה ובינה אתמר בהו פלנו חכמים פלנו נבונים.

ומסטרא דקתר דאיהו רישא דכלא אנון ראשי אלפי ישראל, דעליהו אתמר אנשי

מדות, אלין אנון המשפלים דאית בהון שכל למנדע למאריהון, דרזין

לְהַפִּיר אֶת רְבוּנָם, שְׁסוּדוֹת רְבוּנָם
אֵין מִתְכַּסִּים מֵהֶם, שְׁכֶלָם הָיוּ
בְּהִסְתַּכְּמָה בַּחֲבוּר הַזֶּה.

וְלֹאֲדָה שֶׁהֵם בְּמִדּוֹת הַלֵּלוֹ, צְרִיף
לְגַלוֹת סוּדוֹת טְמִירִים. אָבֵל מִי
שֶׁמְגַלֶּה סוּדוֹת לְרֹשְׁעִים, כְּאֵלוֹ
מְגַלֶּה עֲרִיּוֹת בַּתּוֹרָה. שְׁבִנִי
שֶׁפָּחָה הַרְעָה לֵילִית, אִמָּם שֶׁל
הַרֹשְׁעִים, עֲרֹבֹבֵיָה רָעָה. מִי
שֶׁמְגַלֶּה סוּדוֹת הַתּוֹרָה, גּוֹרֵם
לְצַדִּיק שֶׁהוּא יְסוּד, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ
(תהלים כח) סוּד ה' לִירְאִיו,
שֶׁהִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ הַמַּעֲזִין וּמִן
הַשְּׂכִינָה. זֶהוּ שְׂכֵתוֹב (איוב יד) אֲזָלוּ
מִים מִנֵּי יָם וְנִהַר יַחֲרַב וַיִּבֶשׁ.

בְּאוֹתוֹ זְמַן אוֹתָם הַצַּדִּיקִים
לְמַטָּה עֲנִיִּים מִהַכֵּל, עֲנִיִּים
מִסוּדוֹת הַתּוֹרָה, עֲנִיִּים בְּגוּף. וְכֵל
מִי שֶׁמְגַלֶּה סוּדוֹת לְצַדִּיקִים, גּוֹרֵם
לְצַדִּיק לְהֵאִיר בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה,
וְלִשְׂכִינָה, שֶׁהָאִיר נִקְרָא ר"ז.

וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ הַרְקִיעַ.
כִּזְהַר הַרְקִיעַ. מַה זֶה כִּזְהַר?
הַדְרָגָה שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם, הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, שֶׁעַל
שְׁמוֹ נִקְרָא הַחֲבוּר הַזֶּה סֵפֶר
הַזֶּהָר. וְהַשְּׂכִינָה מְאִירָה בּוֹ,
וְזוֹהֶרֶת בְּלִבָּהּ מִן הַשֶּׁמֶשׁ.
שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ מְאִירָה בְּשֵׁשׁ הַרִים
גְּדוֹלִים, וְהַלְבָּנָה בְּשִׁבְעֵית
כְּלוּלָה מִשְׁבַּע.

שֵׁם אֲבִיגַיִת"ץ, עָלֶיהֶם נֶאֱמַר (ישעיה
ו) שֵׁשׁ כְּנָפִים שֵׁשׁ כְּנָפִים לְאַחַד.
וְהַשֵּׁם הַזֶּה הוּא סְגֻלָּתוֹ לְכַסּוֹת
וְלִנְשָׂמָה, כְּשֶׁעוֹלָה לְמַעְלָה בְּכֹל
לֵלָה וְלֵילָה לְהַעֲדִי עַל הַמַּעֲשִׂים
הַטּוֹבִים שֶׁל הָאָדָם, וְלְהַצִּילוֹ
מִמְּלֹאכֵי הַחֲבָלָה וּמִכָּל הַמַּזִּיקִים
וְהַרוּחוֹת וְלִילִין וְשָׂדִים, וּבֵהֶם
פּוֹרַחַת לְמַעְלָה. בְּשִׁפְתֵי אוֹתִיּוֹת
מִכָּל שֵׁם תְּכַסֶּה פְּנֵיהֶם מֵהֶם, בְּשִׁפְתֵי
אוֹתִיּוֹת תְּכַסֶּה רַגְלֵיהֶם, וּבְשִׁפְתֵי
אוֹתִיּוֹת פּוֹרַחַת לְמַעְלָה, וְאֵף כֶּף
לְרוּחַ וְאֵף כֶּף לְנַפְשׁ. עַד כָּאֵן.

דְּמַאֲרִיהוּן לֹא אֶתְכַפֵּינָן מִנִּיהוּ. דְּכִלְהוּ הוּוּ
בְּאַסְפְּמוּתָא בְּחֲבוּרָא דָא.

וְלֹאֲדָין דְּאֲנוּן בְּאֵלִין מִדּוֹת צְרִיף לְגַלְאָה רְזִין
טְמִירִין. אָבֵל מֵאֵן דְּמְגַלֶּה רְזִין
לְרֹשְׁעִיָא, כְּאֵלוֹ מְגַלֶּה עֲרִיִין בְּאוֹרֵיתָא. דְּבִנִי
שֶׁפָּחָה בִישָׂא לֵילִית אִמָּא דְרֹשְׁעִיָא עֲרֹבֹבֵיָא
בִישָׂא. מֵאֵן דְּמְגַלֶּה רְזִין דְּאוֹרֵיתָא גְרִים לְצַדִּיק
דְּאִיהוּ יְסוּד, דְּאֶתְמַר בֵּיה (תהלים כח יד) סוּד ה'
לִירְאִיו, דְּאֶסְתַּלַּק נְבִיעוֹ מִנָּהּ וּמִן שְׂכִינְתָא,
הַדָּא הוּא דְכֶתִיב (איוב יד יא) אֲזָלוּ מִים מִנֵּי יָם
וְנִהַר יַחֲרַב וַיִּבֶשׁ.

בְּהוּוּא זְמַנָּא אֲנוּן צַדִּיקָא לְתַתָּא עֲנִיִּים מִכְּלָא,
עֲנִיִּים מִרְזִין דְּאוֹרֵיתָא, עֲנִיִּים בְּגוּפָא.
וְכֹל מֵאֵן דְּמְגַלֶּה רְזִין לְצַדִּיקָא, גְרִים לְצַדִּיק
לְאַנְהָרָא בְּרִזִין דְּאוֹרֵיתָא, וְלִשְׂכִינְתָא דְּאוֹר ר"ז
אֶתְקַרִי.

וּבְהוּוּא זְמַנָּא וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ הַרְקִיעַ.
מֵאִי כִזְהַר, דְּרִגָא דְּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם, עֲמוּדָא דְּאֲמֻצְעִיָא, דְּעַל שְׁמֵהּ
אֶתְקַרִי הָאִי חֲבוּרָא סֵפֶר הַזֶּהָר. וְשְׂכִינְתָא בֵּיה
נִהָרָא וְזֶהָרָא בְּסִיְהָרָא מִן שְׁמֵשָׁא. דְּשִׁמְשָׁא
נִהָרָא בְּשִׁית טוּרִין רַבְרַבִּין, וְסִיְהָרָא
בְּשִׁבְעֵיָא כְּלִילָא מִשְׁבַּע.

שֵׁם אֲבִיגַיִת"ץ, עָלֶיהוּ אֶתְמַר (ישעיה ו ב) שֵׁשׁ
כְּנָפִים שֵׁשׁ כְּנָפִים לְאַחַד. וְהָאִי שְׁמָא
אִיהוּ סְגוּלְתָא דִּילָהּ לְכַסָּאָה וּלְנִשְׁמָתָא, כִּד
סְלִיקַת לְעֵלָא בְּכֹל לֵילָא וְלֵילָא, לְאַסְהָדָא
עַל עוֹבְדֵינָן טְבִין דְּבַר נֶשׁ, וְלִישְׁזַבֵּיה מִמְּלֹאכֵי
חֲבָלָה וּמִכָּל מַזִּיקִין וְרוּחִין וְלִילִין וְשָׂדִין,
וּבְהוּן פְּרַחַת לְעֵלָא. בְּשִׁפְתִים אֶתְוֹן מִכָּל שֵׁם
תְּכַסֶּה אֲנַפְהָא מִנְהוּן, בְּשִׁפְתִים אֶתְוֹן תְּכַסֶּה
רַגְלָאָה, וּבְשִׁפְתִים אֶתְוֹן פְּרַחַת לְעֵלָא, וְאֵוֹף הֶכִי
לְרוּחָא וְאֵוֹף הֶכִי לְנַפְשָׁא.

אב"ג ית"ץ, קר"ע שט"ן, נג"ד יכ"ש, בט"ר
צת"ג, חק"ב טנ"ע, יג"ל פז"ק, שק"ו
צ"ת. דנשמטא בהון פרחת לעלא בכל ליליא
וליליא, והאי איהו נשמת כל חי, דאצילותא
מאמא (דף קיד ע"ב) עלאה, ושבע שמחן אלין
דפרכת בהון, אנון שבע, דכלילן בבת שבע
דאיהי שכינתא תתאה, כלילא משבע ספירן,
דעליהו אמר דוד (דברי הימים א, כט) לך ה' הגדלה
והגבורה והתפארת והנצח וההוד פי כל
בשמים ובארץ.

והאם העליונה היא הנשר הגדול
בעל הכנפים, האדם הגדול,
חכמה, ועשר חכמות נקראו עשר
ספירות מצדו. וכתר עליון נקרא
מצדו חכמה קדומה, והיא יו"ד
ה"א וא"ו ה"א, שהתפשטותו
בעשר ספירות, אבל האם
העליונה נשר עליון,
שהתפשטותו בשבע, והיא
השמינית, ובה שבחו של משה.
או ישיר משה, וממנו תמצא את
סוד קן הצפור, שלח תשלח את
האם של אצילות. אריה חסד,
שור גבורה, זוהי המרכבה
העליונה. המרכבה השנייה,
תפארת אדם שנית, שנאמר בו
(יחזקאל א) ודמות פניהם פני אדם,
דמות אריה שור נשר. נצח הוד
יסוד מלכות היא תכנית כלם. זהו
הסוד של תקון אחד.

אבר מצד הנשמה הם נקראו
שרפים, ומחצד של רוח - חיות,
שנאמר בהם (שם) ודמות החיות
מראיהם כגחלי אש בערות
כמראה הלפדים היא מתהלכת
בין החיות. ונאמר בהם (שם)
ומתוכה דמות ארבע חיות וזה
מראהן דמות אדם להנה.
והרוח היא מצד העמוד האמצעי,
ולש לה ארבעה פנים, כמו זה יש

קר"ע שט"ן, נג"ד יכ"ש, בט"ר
צת"ג, חק"ב טנ"ע, יג"ל פז"ק, שק"ו
צ"ת. דנשמטא בהון פרחת לעלא בכל ליליא
וליליא, והאי איהו נשמת כל חי, דאצילותא
מאמא (דף קיד ע"ב) עלאה, ושבע שמחן אלין
דפרכת בהון, אנון שבע, דכלילן בבת שבע
דאיהי שכינתא תתאה, כלילא משבע ספירן,
דעליהו אמר דוד (דברי הימים א, כט) לך ה' הגדלה
והגבורה והתפארת והנצח וההוד פי כל
בשמים ובארץ.

ואמא עלאה איהי הנשר הגדול בעל הכנפים,
אדם הגדול, חכמה, ועשר חכמות
אתקריאו עשר ספירן מסטרה, וכתר עליון
אתקרי מסטרה חכמה קדומה, ואיהי יו"ד
ה"א וא"ו ה"א, דאתפשטותה בעשר ספירן,
אבל אמה עלאה נשרא עלאה דאתפשטותה
בשבע, ואיהי תמינאה ובה שבח משה.

א"ו ישיר משה (שמות טו א). ומנה תשפח רזא דקן
צפור, (דברים כב ז) שלח תשלח את האם
דאצילות. אריה חסד, שור גבורה, האי איהי
מרכבתא עלאה. מרכבתא תנינא, תפארת אדם
תנינא, דאתמר ביה (יחזקאל א) ודמות פניהם פני
אדם, דמות אריה שור נשר, נצח הוד יסוד
מלכות איהי תכנית כלהו, האי איהו רזא
דתקונא חדא.

אבר מסטרא דנשמטא אתקראו שרפים.
ומסטרא דרוחא חיות, דאתמר בהון
(שם) ודמות החיות מראיהם כגחלי אש בערות
כמראה הלפדים היא מתהלכת בין החיות.
דהא ואתמר בהון (שם) ומתוכה דמות ארבע
חיות וזה מראהן דמות אדם להנה.
והרוח איהו מסטרא דעמודא דאמצעיתא,
ואית לה ארבע אנפין, כגונא דא אית

לְנִשְׁמָתָא אַרְבַּעַּה פְּנִים. הַאֲוֹפְנִים
מִצַּד שֶׁל הַנֶּפֶשׁ, וְהִיא מִצַּד שֶׁל
הַשְּׂכִינָה הַתְּחִתוֹנָה, וְיֵשׁ לָהֶם
אַרְבַּעַּה פְּנִים שֶׁל מְרַכְּבָה שֶׁהֵם
נִצַּח וְהוֹד. וְהֵנָּה אוֹפֵן אֶחָד בְּאַרְצָן
זֶה צְדִיק. הַאֲוֹפְנִים הֵם מִמְטָה
לְמַעְלָה, הַחִיּוֹת בְּאֲמֻצֵּעַ,
הַשְּׂרָפִים לְמַעְלָה.

וְלַמְעֵלָה (על בלמ) אֲדוֹן יְחִיד שׁוֹלֵט
עַל הַכֹּל, מִפְּלָא וּמְכֻסָּה בְּכֹתֵר,
וּבְחֻכְמָה הוּא שְׁלוֹטוֹן שְׁעוֹמֵד עַל
כָּלֶם בַּעֲשֵׂר אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם
הַמְּפֹרָשׁ. אָבֵל מִשֵּׁם לְמִטָּה כֹּל
הַסְּפִירוֹת, מְרַבְּעוֹת בְּאַרְבַּע
אוֹתִיּוֹת. כְּמוֹ זֶה בִּינָה יו"ו, אוֹתוֹ
בֵּין שֶׁל י"ה הוּא ו', שֶׁהַתְּפִשְׁטוֹתוֹ
בְּשֵׁשׁ סְפִירוֹת. ה' רְבִיעִית
בְּשְׂכִינָה הַתְּחִתוֹנָה, בּוֹ נִשְׁלַם
יְהו"ה.

מִהֲצַד שֶׁל אַרְבַּע הַאֲוִיּוֹת הִלְלוּ
יֵשׁ לְכֹל חַיָּה אַרְבַּעַּה פְּנִים,
וּמִהֲצַד שֶׁל יו"ד ה"א וְא"ו ה"א
דְמוֹת אָדָם לְאַרְבַּעַתָּן. וְכַנְגֵּד
תִּשְׁעַ הַסְּפִירוֹת הִלְלוּ רָאָה
יְחֻזְקָאֵל תִּשְׁעַ מְרָאוֹת, שְׁנֹאֲמַר
בָּהֶם (ס) נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וְאָרְאָה
מְרָאוֹת אֱלֹהִים. וְאַלֶּה הֵם:
הַמְּרָאָה הָרֵאשׁוֹן - (ס) וּמִמַּעַל
לְרַקִּיעַ אֲשֶׁר עַל רֵאשֵׁם כְּמִרְאָה
אָבֵן סְפִיר דְמוֹת כֶּסֶף. הָאָבֵן הַזֶּה
הִיא הַשְּׂכִינָה, אָבֵן סְפִיר,
וְיְחֻזְקָאֵל רָאָה מִמְטָה לְמַעְלָה.
הוּא רָאָה אוֹתָהּ כְּמִי שְׂרוּאָה
מִתּוֹךְ עֲשָׂשִׁית.

הַמְּרָאָה הַשֵּׁנִי - וְעַל דְמוֹת הַכֶּסֶף
דְמוֹת כְּמִרְאָה אָדָם עָלָיו
מִלְּמַעְלָה. כָּאֵן רָאָה הַעֲמוּד
הָאֲמֻצְעִי סְמוּךְ לְשְׂכִינָה, וְרָאָה
אוֹתוֹ מִתּוֹךְ מִטְטְרוּ"ן שֶׁהוּא שְׂדִי.
הַמְּרָאָה הַשְּׁלִישִׁי - (ס) וְאָרְאָה
כְּעֵין חֲשָׁמֵל כְּמִרְאָה אֵשׁ בֵּית לֵה
סְבִיב, וְזֶה צְדִיק חֵי הַעוֹלָמִים,
שְׂאָחוֹז בֵּין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא יְהו"ה, וּבֵין הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא אֲדִנ"י. וְהַצְּדִיק הוּא חֲשָׁמֵל,
הַכֹּלֵל שֶׁל שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת הִלְלוּ, שֶׁהֵם יְאֵהֲדוּנָה י". וְרָאָה אוֹתוֹ מִתּוֹךְ שַׁר הַפְּנִים.

לְנִשְׁמָתָא אַרְבַּע אַנְפִּין. אוֹפְנִים מִסְטְרָא דְנֶפֶשׁ
וְאִיהִי מִסְטְרָא דְשְׂכִינְתָּא תְּתָאָה, וְאִית לוֹן
אַרְבַּע אַנְפִּין, דְמְרַכְּבָה דְאֲנוּן נִצַּח וְהוֹד. וְהֵנָּה
אוֹפֵן אֶחָד בְּאַרְצָן דָּא צְדִיק. אוֹפְנִים אֲנוּן מִתְּתָא
לְעֵלָא. חִיּוֹן בְּאֲמֻצְעִיתָא. שְׂרָפִים לְעֵלָא.

וְלַעֲיָרָא (על בלמ) אֲדוֹן יְחִיד שְׁלִיט עַל כָּלָא,
מִפְּלָא וּמְכֻסָּה בְּכֹתֵר, וּבְחֻכְמָה אִיהוּ
שׁוֹלְטָנוּ דְקָאִים עַל כָּלָהוּ בַּעֲשֵׂר אֲתוֹן דְשָׂמָא
מְפֹרָשׁ. אָבֵל מִתְּמֵן לְתִתָּא כָּלָהוּ סְפִירָן מְרַבְּעִין
בְּאַרְבַּע אֲתוֹן. כְּגוֹנָא דָּא בִּינָה יו"ו. הַהוּא בֵּין
דִּי"ה אִיהוּ ו', דְאֲתְּפִשְׁטוֹתָהּ בְּשִׁית סְפִירָאן.
ה' רְבִיעִעָה בְּשְׂכִינְתָּא תְּתָאָה בֵּיה אֲשְׁתְּלִים
יְהו"ה.

מִסְטְרָא דְאַרְבַּע אֲתוֹן אֲלִין אִית לְכֹל חַיָּה
אַרְבַּע אַנְפִּין, וּמִסְטְרָא דִּי"ד ה"א
וְא"ו ה"א דְמוֹת אָדָם לְאַרְבַּעַתָּן. וְלְקַבֵּל
תִּשְׁעַה סְפִירִין אֲלִין, חֻזָּא יְחֻזְקָאֵל תִּשְׁעַה
מְרָאוֹת, דְאֲתִמַּר בְּהוֹן (ס) נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם
וְאָרְאָה מְרָאוֹת אֱלֹהִים. וְאֲלִין אֲנוּן. חִיזוּ
קְדָמָאָה, (ס) וּמִמַּעַל לְרַקִּיעַ אֲשֶׁר עַל רֵאשֵׁם
כְּמִרְאָה אָבֵן סְפִיר דְמוֹת כֶּסֶף. הַאי אָבֵן אִיהוּ
שְׂכִינְתָּא אָבֵן סְפִיר, וְיְחֻזְקָאֵל חֻזָּא מִתְּתָא
לְעֵלָא. אִיהוּ חֻזָּא לָהּ כְּמֵאן דְחֻזָּא מְגוֹ עֲשָׂשִׁית.
חִיזוּ תְּנַנְנָא, וְעַל דְמוֹת הַכֶּסֶף דְמוֹת כְּמִרְאָה
אָדָם עָלָיו מִלְּמַעְלָה. הָכָא חֻזָּא עֲמוּדָא
דְאֲמֻצְעִיתָא סְמוּךְ לְשְׂכִינְתָּא, וְחֻזָּא לִיָּה מְגוֹ
מִטְטְרוּ"ן דְאִיהוּ שְׂדִי. חִיזוּ תְּלִיתָאָה, (ס) וְאָרְאָה
כְּעֵין חֲשָׁמֵל כְּמִרְאָה אֵשׁ בֵּית לֵה סְבִיב, וְדָא
צְדִיק חֵי עוֹלָמִין, דְאֲחִיד בֵּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
דְאִיהוּ יְהו"ה, וּבֵין שְׂכִינְתָּא דְאִיהִי אֲדִנ"י,
וְצְדִיק אִיהוּ חֲשָׁמֵל כָּלָלָא דְתָרִין שְׂמֵהֶן אֲלִין,
דְאֲנוּן יְאֵהֲדוּנָה י". וְחֻזָּא לִיָּה מְגוֹ שַׁר הַפְּנִים.
שְׂאָחוֹז בֵּין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא יְהו"ה, וּבֵין הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא אֲדִנ"י. וְהַצְּדִיק הוּא חֲשָׁמֵל,
הַכֹּלֵל שֶׁל שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת הִלְלוּ, שֶׁהֵם יְאֵהֲדוּנָה י". וְרָאָה אוֹתוֹ מִתּוֹךְ שַׁר הַפְּנִים.

וְד' הַפְּנִים הֵם יְהוּ"ה, וְאַרְבַּע
כְּנָפִים הֵם אֲדֹנָי. כָּל חֵיהָ הִיא
מְרַבֶּעֶת, וְלִכְל צַד יֵשׁ לָהּ ד' פְּנִים.
לְכָל פֶּן ד' פְּנִים, וְלִכְל כְּנָף ד'
כְּנָפִים, וְהֵם שֹׁשֶׁה עֶשֶׂר פְּנִים.
וְשֹׁשֶׁה עֶשֶׂר כְּנָפִים לְכָל חֵיהָ, הֵם
אוֹתָם שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם מְרַבְּעִים
עוֹלָם לְד' חַיּוֹת - שְׁשִׁים וְאַרְבָּעָה
פְּנִים וְשְׁשִׁים וְאַרְבַּע כְּנָפִים.

וַיֵּשׁ אוֹמֵר פֶּה, וְהַפֵּל אֶמֶת:
אַרְבָּעָה פְּנִים לְאַחַת וְאַרְבַּע
כְּנָפִים לְאַחַת לָהֶם, וְהֵם לְכָל חֵיהָ
אַרְבָּעָה פְּנִים וְאַרְבַּע כְּנָפִים, הָרִי
הֵם שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם כַּחֲשׁוֹבֹן
שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית. וְדַמּוֹת פְּנִיהֶם פְּנֵי אָדָם,
שֶׁהוּא עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם
הַמְּפָרָשׁ, כְּנֶגֶד עֶשֶׂר אֲמִירוֹת, הָרִי
אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם. וְשְׁשִׁים וְאַרְבָּעָה
פְּנִים וְכַנְפִים עִם שְׁמוֹנֶה אוֹתִיּוֹת
שֶׁל חֲשַׁמֶּל - שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם,
וְעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (שם) וְגִבִּיהֶן, אֵלוּ
שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם כְּנָפִים. וְגִבָּה
לָהֶם, וְהֵם שְׁבַעִים וּשְׁנַיִם פְּנִים.
שֶׁהֵם בְּאוֹתִיּוֹת אֶצֶל הַנְּקֻדּוֹת,
שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (קהלת ה) כִּי גִבָּה
מֵעַל גִּבָּה שֹׁמֵר. וְגִבּוֹהִים עֲלֵיהֶם
- אֵלוּ הַטְּעָמִים. וְגִבְלָלֶם נֶאֱמַר
(יחזקאל א) וְגִבְתָּם מְלֹאת עֵינַיִם
סָבִיב לְאַרְבַּעָתָן.

וְאוֹתָם הַנְּקֻדּוֹת כְּמוֹ פְּרָקִי
הָאֶצְבָּעוֹת שֶׁהֵם עֲגוּלִים, וְאוֹתָן
הָאוֹתִיּוֹת כְּמוֹ שֶׁהָאֶצְבָּעוֹת.
וְאוֹתָם הַטְּעָמִים כְּמוֹ הָעֵינַיִם
שֶׁמְנַהֲיָגִים אֶת כָּל אֵיבָרֵי הַגּוּף
אֲחֵרֵיהֶם, וְהֵם רְמוּזִים בְּשֵׁם הַזֶּה
יְהוּ"ה. וְעוֹד וְגִבְתָּם מְלֹאת עֵינַיִם
סָבִיב לְאַרְבַּעָתָן כְּמוֹ זֶה י', וְנֶאֱמַר
בְּכַנְפֵי, שְׁתַּיִם חֲבֵרוֹת אִישׁ, כְּמוֹ
(שמוות כח) שְׁתַּיִם כְּתַפַּת חֲבֵרָת.
וּשְׁתַּיִם מְכַסּוֹת אֶת גְּוִיַתִּיהֶנָּה, כְּמוֹ
אֵל שְׁנֵי קְצוֹתָיו וְחֲבֵר. שְׁתַּיִם
חֲבֵרוֹת - הֵם יָמִין וְשְׂמָאל.

נִקְרָאת חֲכָמָה אָדָם, וְנִקְרָא אִישׁ,

וְאַרְבַּע אֲנָפִין אֲנוּן יְהוּ"ה, וְאַרְבַּע גְּדָפִין אֲנוּן
אֲדֹנָי. כָּל חֵיהָ אִיהִי מְרַבֶּעֶת, וְלִכְל
סְטָרָא אִית לָהּ אַרְבַּע אֲנָפִין, לְכָל פֶּן אַרְבַּע
אֲנָפִין, וְלִכְל גְּדָפָא אַרְבַּע גְּדָפִין, וְהוּן י"ו
אֲנָפִין וַי"ו גְּדָפִין לְכָל חֵיהָ, אֲנוּן ל"ב מְרַבְּעִים
סְלָקִין לְאַרְבַּע חַיּוֹן ס"ד אֲנָפִין וּס"ד גְּדָפִין.

וְאִית דְּאֵמַר הָכִי וְכֹלָא קְשׁוּט, אַרְבָּעָה פְּנִים
לְאַחַת וְאַרְבַּע כְּנָפִים לְאַחַת לָהֶם, וְאֲנוּן
לְכָל חֵיהָ אַרְבַּע אֲנָפִין וְאַרְבַּע גְּדָפִין, הֵא אֲנוּן
ל"ב כַּחֲשׁוֹבֵן תְּלַתִּין וְתַרְיִין אֱלֹהִים דְּעוֹבְדָא
דְּבְרָאשִׁית. וְדַמּוֹת פְּנִיהֶם פְּנֵי אָדָם, דְּאִיהוּ
עֶשֶׂר אַתּוֹן דְּשָׁמָא מְפָרֵשׁ לְקַבֵּל עֶשֶׂר אֲמִירוֹן.
הֵא אַרְבָּעִין וְתַרְיִין. וְשִׁיתִין וְאַרְבָּעָה אֲנָפִין
וְגְדָפִין עִם תְּמַנְיָא אַתּוֹן דְּחֲשַׁמֶּל שְׁבַעִין וְתַרְיִין.
וְעֲלִיהוּ אַתְמַר (שם) וְגִבִּיהֶן, אֵלִין שְׁבַעִין וְתַרְיִין
גְּדָפִין. וְגִבָּה לָהֶם וְאֲנוּן שְׁבַעִין וְתַרְיִין אֲנָפִין.

דְּאֲנוּן בְּאַתּוֹן לְגִבִּי נְקוּדֵי, דְּעֲלִיהוּ אַתְמַר (קהלת
ה) כִּי גִבָּה מֵעַל גִּבָּה שֹׁמֵר. וְגִבּוֹהִים עֲלֵיהֶם,
אֵלִין טְעָמִי. וְכַנְפֵיהוּ אַתְמַר (יחזקאל א) וְגִבְתָּם
מְלֹאת עֵינַיִם סָבִיב לְאַרְבַּעָתָן.

וְאֲנוּן נְקוּדֵין כְּגוֹנָא דְּפִרְקִין דְּאַצְבָּעֵן דְּאֲנוּן
עֵיגוּלִין, וְאֲנוּן אַתּוֹן כְּגוֹנָא דְּאַצְבָּעֵן.

וְאֲנוּן טְעָמִי כְּגוֹנָא דְּעֵינַיִן דְּמַתְּנַהֲגִין כָּל אֵיבָרִין
דְּגוּפָא אֲבַתְרִיהוּ, וְאֲנוּן רְמִיזִין בְּהַאי שְׁמָא
יְהוּ"ה, וְעוֹד וְגִבְתָּם מְלֹאת עֵינַיִם סָבִיב
לְאַרְבַּעָתָן כְּגוֹנָא דָא, י' וְאַתְמַר בְּגְדָפִין שְׁתַּיִם
חֲבֵרוֹת אִישׁ, כְּגוֹן (שמוות כח) שְׁתַּיִם כְּתַפּוֹת חֲבֵרוֹת,
וּשְׁתַּיִם מְכַסּוֹת אֶת גְּוִיַתִּיהֶנָּה, כְּגוֹן (שם לט ד) אֵל
שְׁנֵי קְצוֹתָיו וְחֲבֵר. שְׁתַּיִם חֲבֵרוֹת אֲנוּן יְמִינָא
וּשְׂמָאֵלָא.

אִישׁ, ה' אִישׁ מְלַחְמָה (שם טו ג). מֵאן אִישׁ. לְזַמְנִין
מֵעֵלָא לְתַתָּא אַתְקֵרִיאַת חֲכָמָה אָדָם

אִישׁ - ה' אִישׁ מְלַחְמָה. מִי הָאִישׁ? לְפַעְמִים מֵמַעְלָה לְמַטָּה,

וְשֵׁלֶשׁ סְפִירוֹת תְּחַתּוּ תַּחֲתוּי נִקְרְאוּ
שֵׁלֶשׁ חַיּוֹת. וְלַפְעָמִים הָאֵם
הַעֲלִינָה נִקְרָאת הָאָדָם, בְּתוֹסֶפֶת
ה'. חֶסֶד גְּבוּרָה תִּפְאָרֶת שֵׁלֶשׁ
חַיּוֹת. וְלַפְעָמִים תִּפְאָרֶת נִקְרָאת
אָדָם. נִצַּח הוּד יְסוּד שֵׁלֶשׁ חַיּוֹת.
וְלַפְעָמִים חֲכָמָה אִישׁ. א' כְּתָר
עֲלִיּוֹן, י' חֲכָמָה, ש' תְּשׁוּבָה,
שְׁהִיא הָאֵם הַעֲלִינָה, שְׁתֵּים
חֲבֵרוֹת אִישׁ - גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה.
וּשְׁתֵּים מְכֻסּוֹת - הֵן נִצַּח וְהוּד.
אֵת גְּוִיַּתִּיהֶנָּה - אֵת זֶה צַדִּיק,
שֶׁהוּא תְּרַגּוּם אוֹת.

אֵת גְּוִיַּתִּיהֶנָּה - זֶה הַעֲמוּד
הָאֲמֻצְעִי שֶׁהוּא הַגּוֹף, וְשְׁכִינְתּוֹ
הַטְּבוּר שְׁלוֹ וְהַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי,
עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (שְׁמוֹת כה ב) וְהָיוּ
הַכְּרֹבִים פְּרָשִׁי כְּנָפִים לְמַעְלָה. מִי
הַכְּנָפִים שְׁלָהֶם לְמַעְלָה? יְמִין
וּשְׂמָאל. סְכָכִים בְּכֹנְפֵיהֶם - שְׁנֵי
עֲמוּדֵי אֲמַת. עַל הַפְּפֹרֶת - זֶה
צַדִּיק שְׁצַרְיָה לְכֻסּוֹתוֹ. וּפְנֵיהֶם
אִישׁ אֶל אַחֵיו - הֵם חֲכָמָה וּבִינָה,
שֶׁהֵם הַפְּנִים שֶׁל הַכְּרוּבִים.

וְרַמְבַּם הָיוּ פּוֹרְשִׁים כְּנָפֵיהֶם
וּמְסַתְּפִלִים אִישׁ אֶל אַחֵיו? לְאוֹתוֹ
שְׁנַכְנַס בְּכַתֵּר עֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא
מְכֻסָּה, שְׁעָלָיו נֶאֱמַר בְּמַפְלָא מִמֶּךָ
אֵל תִּדְרֹשׁ וּבְמְכֻסָּה מִמֶּךָ אֵל
תִּחְקֹר. וְהַכְּרוּבִים אֵלָיו, כְּנָפֵיהֶם
פְּתוּחִים לְמַעְלָה לְקַבֵּל אוֹתוֹ
עֲלֵיהֶם. (בְּמִדְבָר ז) וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל
- מִתּוֹךְ הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי. מִדְּבַר
אֵלָיו - מִתּוֹךְ הַשְּׁכִינָה הַתְּחַתּוֹנָה.
וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל - לְמַעְלָה מִתּוֹךְ
הָאֵב. וַיִּדְבֹר אֵלָיו - מִתּוֹךְ הָאֵם.
וּמִי שָׁמַע אוֹתוֹ? הַעֲמוּד
הָאֲמֻצְעִי. וְהַדְּבוּר נִשְׁמַע אֶל
הַשְּׁכִינָה.

מִרְאָה רְבִיעִי וְחִמְשִׁי - מִמְּרָאָה
מִתְּנִיּוֹ וְלְמַעְלָה, נִצַּח. וּמִמְּרָאָה
מִתְּנִיּוֹ וְלְמַטָּה, הוּד. שֶׁהֵם שְׁתֵּי
שׁוֹקִים. הַמְּרָאָה הַשְּׁשִׁי - רְאִיתִי
כְּמִרְאָה אֵשׁ, וְזוֹ הַגְּבוּרָה, שְׁמִשֵּׁם

וְאֶתְקַרֵי אִישׁ, וַתִּלְתֵּן סְפִירָן תְּחִלָּתָה אֶתְקַרֵיאוּ
תִּלְתֵּן חַיּוֹן. וְלִזְמַנֵּן אֲמָא עֲלָאָה אֶתְקַרֵיאת
הָאָדָם, בְּתוֹסֶפֶת ה'. חֶסֶד גְּבוּרָה תִּפְאָרֶת תִּלְתֵּן
חַיּוֹן, וְלִזְמַנֵּן תִּפְאָרֶת אֶתְקַרֵי אָדָם. נִצַּח הוּד
יְסוּד תִּלְתֵּן חַיּוֹן, לִזְמַנֵּן חֲכָמָה אִישׁ. א' כְּתָר
עֲלָאָה, י' חֲכָמָה, ש' תְּשׁוּבָה, דְּאִיהִי אֲמָא
עֲלָאָה, שְׁתֵּים חֲבֵרוֹת אִישׁ, גְּדֻלָּה גְּבוּרָה.
וּשְׁתֵּים מְכֻסּוֹת, אֲנוּן נִצַּח וְהוּד. אֵת גְּוִיַּתִּיהֶנָּה,
אֵת, דָּא צַדִּיק דְּאִיהוּ תְּרַגּוּם אוֹת.

אֵת גְּוִיַּתִּיהֶנָּה, דָּא עֲמוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא דְּאִיהוּ
גּוֹפָא, וְשְׁכִינְתָהּ טְבוּר דִּילָהּ וְעֲמוּדָא
דְּאֲמֻצְעִיתָא, עֲלֵיהוּ אֶתְמַר (שְׁמוֹת כה ב) וְהָיוּ
הַכְּרֹבִים פְּרָשִׁי כְּנָפִים לְמַעְלָה. מִאֵן גְּדַפִּין
דִּילְהוֹן לְעֵלָא, יְמִינָא וּשְׂמָאלָא. סְכָכִים
בְּכֹנְפֵיהֶם, תְּרִי סְמָכֵי קְשׁוּט. עַל הַפְּפֹרֶת, דָּא
צַדִּיק דְּצַרְיָה לְכֻסְּאָה לִיה. וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל
אַחֵיו, אֲנוּן חֲכָמָה וּבִינָה, דְּאֲנוּן אֲנַפִּין
דְּכְרוּבִים.

וְרַמְבַּם הָיוּ פְּרָשִׁי גְּדַפִּיהוּ וּמְסַתְּפִלִין אִישׁ אֶל
אַחֵיו, לְהֵהוּא (דף קטו ע"א) דְּעֵאל בְּכַתְרָא
עֲלָאָה, דְּאִיהוּ מְכֻסָּה, דְּעֵלָה אֶתְמַר בְּמַפְלָא
מִמֶּךָ אֵל תִּדְרֹשׁ וּבְמְכֻסָּה מִמֶּךָ אֵל תִּחְקֹר.
וְכְרוּבִים לְגַבְהָ גְּדַפִּיהוּ פְּתִיחֵן לְעֵלָא, לְקַבֵּלָהּ
לִיה עֲלֵיהוּ (בְּמִדְבָר ז ט) וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל, מִגּוֹ
עֲמוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא. מִדְּבַר אֵלָיו, מִגּוֹ שְׁכִינְתָא
תְּתָאָה. וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל, לְעֵלָא מִגּוֹ אֲבָא.
וַיִּדְבֹר אֵלָיו, מִגּוֹ אֲמָא. וּמִאֵן שָׁמַע לִיה עֲמוּדָא
דְּאֲמֻצְעִיתָא. וּמִלּוּלָא אֲשַׁתְּמַע לְגַבֵּי שְׁכִינְתָא.
חַיּוֹן רְבִיעָאָה וְחִמְשָׁאָה, מִמְּרָאָה מִתְּנִיּוֹ
וְלְמַעְלָה, נִצַּח. וּמִמְּרָאָה מִתְּנִיּוֹ וְלְמַטָּה,
הוּד. דְּאֲנוּן תְּרִין שׁוֹקִין. חַיּוֹן שְׁתֵּיתָאָה, רְאִיתִי
כְּמִרְאָה אֵשׁ, וְדָא גְּבוּרָה, דְּמִתְּמֵן אֲנוּן שְׁנַיִם
כְּרוּבִים זָהָב. דְּכֻסְּףָא אִיהוּ לִימִינָא, זָהָב

אותם שנים פרוכים זהב. שפספס
הוא לימין, הזהב לשמאל.
ושבעה מיני זהב נכללים בו.
המראה השביעי - כמראה
הקשת אשר יהיה בענן. מי הענן?
זה החסד שעולה שבעים ושנים,
וכו פא הקדוש ברוך הוא בעב
הענן בעבור ישמע העם (בשבא)
לדבר עם משה. ובו יש שבעים
ושנים שהוא חסד, נראית קשת
שהיא צדיק בגוניה המאירים,
שהם שלשה גונים של שלשה
אבות, ובו הם נכללים. ומשום
זה נאמר בצדיק ויכלו, שעולה
שבעים ושנים, שבו נכללים
שלשת האבות, שנאמר בהם
בפיל מפיל פיל. ובאלו שלשת
הגונים, וראיתיה, את השכינה,
לזכר ברית עולם.

שהצדיק הוא האלף הששי, היום
הששי. ונוסע בימין, שהוא חסד
כולל שבעים ושנים, ובשכילו
נאמר (דניאל יב) ואתה לך לקץ
ותנוח, בצדיק, ותעמד לגרלה
לקץ הימין. שהוא הימין, שבו
(ישעיה נב) פי עין בעין יראו בשוב
ה' ציון. ונוסע בע"ב של העמוד
האמצעי, שבו (בראשית א) ויהי
מבדיל בין מים למים. ובשכילה
נאמר ללבי גליתי, ולמלאכי
השרת לא גליתי. ללבי גליתי,
ולאיברי לא גליתי. (חסר פאן) (נראה
שקץ) יש בכל דור ודור פפי
זכיותיהם, בכל מורה הדור פפי
שרב הדור נוטים אחריו. ואם
החטאים מתרבים עליה - אמר
רבי חייא, הגאלה (נדיחית) עד הדור
האחרון. ומשום זה כל הקצין
פלו, והפל תלוי בתשובה
ובזכיות של המדות של כל דור
ודור.

אבר קץ והזמן ששם הקדוש

ברוך הוא לא תלוי בזכיות ובמדות של כל דור ודור, אלא בו

לשמאלא. ושבע מיני דהבא אתפלילן ביה.
חיוו שביעאה, כמראה הקשת אשר יהיה
בענן. מאן עננא, דא חסד דסליק ע"ב,
ובה אתא קודשא בריך הוא בעב הענן, בעבור
ישמע עמא (כדאתא) למללא עם משה. ובהאי
שבעין ותריין דאיהו חסד, אתחזיא קשת
דאיהו צדיק בגונוי נהירין, דאנון תלת גונון
דתלת אבהן, ובה אתפלילן. ובגין דא אתמר
בצדיק ויכלו, דסליק שבעין ותריין, דבה
אתפלילן תלת אבהן, דאתמר בהו בפ"ל מפ"ל
כ"ל. ובאלין תלת גונון וראיתיה, לשכינתא,
לזכר ברית עולם.

הצדיק איהו אלף שתיתאה יום הששי. ונטיל
בימינא דאיהו חסד פליל שבעין ותריין,
ובגינה אתמר (דניאל יב יג) ואתה לך לקץ ותנוח,
בצדיק, ותעמד לגרלה לקץ הימין, דאיהו
ימינא דבה (ישעיה נב ח) פי עין בעין יראו בשוב
ה' ציון. ונטיל בע"ב דעמודא דאמצעיתא,
דבה (בראשית א ז) ויהי מבדיל בין מים למים,
ובגינא אתמר ללבי גליתי ולמלאכי השרת לא
גליתי. ללבי גליתי ולאברי לא גליתי. (חסר פאן)
(נראה דקוץ) אית בכל דרא ודרא פפום זכון דילהון.
בכל מארה דדרא פפום דרב דרא נוטים
אבתרה. ואם חובין מתרפין עליה, אמר רבי
חיא, (אדתיא) פרקנא עד דרא אחרא. ובגין דא
כל הקצין פלו, וכלא תליא בתיובתא ובזכון
דמדות דכל דרא ודרא.

אבר קץ וזמן דשוי קודשא בריך הוא, לא
תליא בזכון ובמדות דכל דרא ודרא,
אלא ביה תליא, הדא הוא דכתיב (ישעיה מח יא)
למעני למעני אעשה, (יחזקאל כ ט) ואעש למען

ברוך הוא לא תלוי בזכיות ובמדות של כל דור ודור, אלא בו

למעני אַעֲשֶׂה, (יחזקאל ב) וְאֶעֱשׂוּ
לְמַעַן שְׂמִי. ומשום זה כל קץ של
כל דְרֻגָה הוא כפי הַזְכִּיּוֹת של
בְּנֵי הָאָדָם הוא, והקץ של הקדוש
בְּרוּךְ הוא לא תלוי בַּזְכִּיּוֹתֵיהֶם.
וְיֵשׁ שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם אַחַר הָאֵלֶּף
הַחֲמִישִׁי כְּפִי הַמְדָּה הַהִיא. וְיֵשׁ
שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם אַחַר אֵלֶּף
וּמְאֵתִים כְּפִי הַמְדָּה הַהִיא. וְיֵשׁ
מְאֵתִים וּחֲמִשִּׁים וּשְׁשׁ שֶׁל נח
שְׁלוֹ, כִּי עֵין בְּעֵין יֵרָאוּ קֵץ אַחַר
יֵשׁ מְאֵתִים אַרְבָּעִים וּחֲמִשׁ כְּפִי
(אֲוֹתָהּ) הַמְדָּה, וְהַדְרָגָה הַזֹּאת שֶׁל
רְצוֹן שֶׁהוּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.
שְׁנֵי קִצִּין אַאֲרִיף. וְזֶה וְכֹל
הַחֲשֹׁבוֹנוֹת וְגִימַטְרִיאוֹת שֶׁל
קִצִּים הֵם פְּרָפְרָאוֹת לַחֲכָמָה
מִכְתָּר לַמַּעֲלָה אֵין קֵץ וְחֲשֹׁבוֹן.
כְּמוֹ שֶׁפְּתַב בְּעַל סֵפֶר יִצִּירָה:
וְלִפְנֵי אַחַד מָה אַתָּה סוֹפֵר. הַרְאֵשׁ
שֶׁל כָּל הַקִּצִּים - חֲכָמָה, הַסּוֹף
שֶׁל כָּל הַקִּצִּים הוּא, שֶׁהַשְּׂכִינָה
הִיא הַעֲשִׂירִית.

הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי כוֹלֵל הַרְאֵשׁ
וְהַסּוֹף שֶׁל כָּל הַקִּצִּים, וְכֹל סוֹף
הוּא בְּצַדִּיק, וְהַפֶּל נִכְלָל בְּצַדִּיק
שְׁכוּלֵל שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת שְׁבָהֶם
נִקְרָא שְׁבִיעִי שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית ב) וַיְכַל אֱלֹהִים
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי, וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם
הַשְּׁבִיעִי. וְזֶהוּ בְּעַב הַעֲנָן, וּמִמֶּנּוּ
נִמְצָא הַשֵּׁם בֶּן שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם
שְׁמוֹת וַיִּסַּע וַיִּבֵּא וַיִּט, שֶׁהֵם
כָּלל וּפְרֻט וְכָלל, שְׁנִכְלָלִים בְּמִים
אֵשׁ וְרוּחַ, וְהֵם יָם וְאוֹר וְרִקִּיעַ.
וְהֵם הַיָּם וְתַקֵּף הַיָּמִין, מְלֶאֶךְ
הַחֲסֵד, וְזֶה מִיכָאֵל, שֶׁהוּא עַל שֵׁם
(שְׁמוֹת טו) מִי כְּמוֹךְ בְּאֵלִים ה',
שֶׁשְׁמוֹ מְכַבֵּי שְׁעוּלָה לְשְׁבַעִים
וּשְׁתַּיִם בְּחֲשֹׁבוֹן אוֹתִיּוֹת, וְאוֹרוֹ
אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם. וְזֶהוּ פָחוּ, (ישעיה
ג) כִּי תִלֵּךְ בְּמוֹ אֵשׁ לֹא תִכְוֶה.
(שְׁמוֹת טו) וַיִּט מִשֶּׁה אֶת יְדוֹ עַל

שְׂמִי. וּבְגִין דָּא כָּל קֵץ דְּכָל דְּרָגָא כְּפּוּם זְכוּן
דְּבְנֵי נְשָׂא אִיהוּ. וְקֵץ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא לֹא
תִּלְיָא בְּזְכוּן דְּלֵהוּן.

וְאִית ע"ב בְּתַר אֵלֶּף חֲמִישָׁאָה כְּפּוּם הִיא
מְדָה. וְאִית ע"ב בְּתַר אֵלֶּף וּמְאֵתָן, כְּפּוּם
הִיא מְדָה וְאִית מְאֵתָן וּחֲמִשִּׁין וְשִׁית דְּנ"ח
דִּילָהּ, כִּי עֵין בְּעֵין יֵרָאוּ קֵץ אַחֲרָא אִית רמ"ה
כְּפּוּם (תְּהִיא) מְדָה, וְהֵאֵי דְרָגָא דְרַעְוָא דְאִיהוּ
קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. תְּרִין קִצִּין אַאֲרִיף. וְדָא
וְכָל חֲשֹׁבוֹנוֹת וְגִימַטְרִיאוֹת דְּקִצִּים, אֲנוּן
פְּרָפְרָאוֹת לַחֲכָמָה מִכְתָּרָא לְעֵלָא לִית קֵץ
וְחֲשֹׁבָן, כְּמוֹ שֶׁפְּתַב בְּעַל סֵפֶר יִצִּירָה, וְלִפְנֵי
אַחַד מָה אַתָּה סוֹפֵר. רִישָׁא דְכָל קִצִּין חֲכָמָה,
סוֹפָא דְכָל קִצִּין צַדִּיק אִיהוּ, דְאִיהִי שְׂכִינְתָּא
עֲשִׂירָאָה.

עֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא כָּלִיל רִישָׁא וְסוֹפָא דְכָל
קִצִּין. וְכָל סוֹף אִיהוּ בְּצַדִּיק, וְכֹלָא
אַתְּכָלִיל בְּצַדִּיק דְּכָלִיל תִּלְתָּא אַבְהֵן דְּבַהוּן
אַתְּקָרִי שְׁבִיעִי תִּלְתָּא זְמַנִּין. הָדָא הוּא דְכָתִיב
(בְּרֵאשִׁית ב) וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיִּשְׁבַּת
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי.
וְהֵאֵי אִיהוּ בְּעַב הַעֲנָן, וּמִנֵּה אֲשַׁתְּכַח שֵׁם בֶּן
שְׁבַעִין וְתִרִין שְׁמֵהוּן וַיִּסַּע וַיִּבֵּא וַיִּט, דְּאֲנוּן
כָּלל וּפְרֻט וְכָלל, דְּאַתְּכָלִילֵן בְּמִיָּא אֲשָׁא
וְרוּחָא. וְאֲנוּן יִמָּא וְאוֹרָא וְרִקִּיעָא.

וְאֲנוּן יִמָּא וְתַקְפָּא דִּימִינָא, מְלֶאֶךְ הַחֲסֵד וְדָא
מִיכָאֵל, דְאִיהוּ עַל שֵׁם (שְׁמוֹת טו) מִי כְּמוֹךְ
בְּאֵלִים ה', דִּי שְׂמָה מְכַבֵּי דְסִלִּיק שְׁבַעִין וְתִרִין,
בְּחֲשֹׁבָן אֲתוּוֹי וְנַהוּרָא דִּילָהּ אַרְבָּעִין וְתִרִין.
וְדָא חִילָא דִּילָהּ (ישעיה מג ב) כִּי תִלֵּךְ בְּמוֹ אֵשׁ לֹא
תִכְוֶה. דְדָא מְכַבֵּי אֲשָׁא, וּמִיכָאֵל אִיהוּ דְמוֹת
אַרְיָה דְאִיהוּ אַרְיָה מְמִים. (שְׁמוֹת יד כא) וַיִּט מִשֶּׁה
שְׁנֵה מְכַבֵּה אֵשׁ, וּמִיכָאֵל הוּא דְמוֹת אַרְיָה, שֶׁהוּא אַרְיָה מְמִים. (שְׁמוֹת טו) וַיִּט מִשֶּׁה אֶת יְדוֹ עַל

הַיָּם, וַיִּשָּׂם אֶת הַיָּם לְחֶרֶב, בְּכַח
שֶׁל גְּבֻרַת שְׁלִיחַ הַגְּבוּרָה
שֶׁמְנַהֵג עַל חֶרֶב. וּמִשּׁוֹם זֶה
נֹאמַר בּוֹ וַיִּשָּׂם אֶת הַיָּם לְחֶרֶב,
מֵהֶצֶד שֶׁל אֹרִיאל, שְׁלִיחוֹ שֶׁל
הָעֲמוּד הָאֲמֻצִּיעִי, הַפְּרִיד בֵּין מַיִם
וְאֵשׁ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב, וַיִּבֹא בֵּין מַחְנֵה
מִצְרַיִם, שֶׁהִיא אֵשׁ נִכְרִיחַ, וּבֵין
מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא מַיִם.

וַיְהִי הָעֵנָן מִזְמִין, וְהַחֲשֵׁף שֶׁל
הַרְשָׁעִים מִשְׁמָאל, שֶׁהֵלֵךְ לְקַטְרֵג
לְצַד הַשְּׂמָאל שֶׁל גְּבוּרָה, וְלֹא
קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלַּיְלָה. וַיִּכְמוּ
שֶׁהַפְּרִיד בֵּין הַשְּׂמָאל שֶׁל הַצַּד
הָאֲחֵר לִזְמַן שֶׁל הַקֶּדֶשׁ שֶׁלֹּא
הִתְקָרַב אֵלָיָהּ, כִּי מִיַּחַד בֵּין
הַיָּמִין וְהַשְּׂמָאל שֶׁל הַקֶּדֶשׁ, שְׂבוּ
הַשְּׂמוֹת וְהַסְּפִירוֹת וְהָאוֹתִיּוֹת
וְהַהֲיוֹת מְשֻׁלָּשׁוֹת, וּמִשּׁוֹם זֶה
וְהָיָה וְכוּ' מְשֻׁלָּשׁ בְּשִׁלֹּשׁ אוֹתִיּוֹת,
מִשּׁוֹם שֶׁיִּשְׂרָאֵל שְׁלִישִׁי לַפֶּהֱן
וְלִלְוִי. אֲבָל שְׂמוֹת מְרַבְּעִים
וְאוֹתִיּוֹת שֶׁל תְּבֵה אַרְבַּע הֵם
מֵהַשְּׂכִינָה.

וְהַשְּׂעֵ סְפִירוֹת הֵן מְשֻׁלָּשׁוֹת
בְּעֲמוּד הָאֲמֻצִּיעִי, כְּמוֹ זֶה:
ח' כ' מ' חס' ד' נצ' ח פת' תפ' ארת'
יס' ד' בינ' גבו' ר' הו' ד',
וּמְלָכוֹת הֵיא עֲשִׁירִית לָהֶם,
וּרְבִיעִית לָהֶם מִצַּד הָאֵם
הָעֲלִיּוֹנָה, הִיא שְׂמִינִית, וְשִׁלֹּשׁ
הַסְּפִירוֹת הֵלְלוּ לְבוֹשֶׁם חֲשֵׁף עֵנָן
וְעֶרְפֵל. הַחֲשֵׁף לְשְׂמָאל, הָעֵנָן
לִזְמַן, וְהָעֶרְפֵל בְּאֲמֻצֵּי, תַּחַת
הַשְּׂמִימִים שֶׁהוּא הָעֲמוּד הָאֲמֻצִּיעִי.
זֶהוּ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים יח) וַיִּט שְׂמִיִם
וַיִּרְד וְעֶרְפֵל תַּחַת רַגְלָיו. בְּעֵנָן
שִׁיּוּצֵי קוֹל, שְׁנֹאמַר בּוֹ (שֵׁם כט)
קוֹל ה' עַל הַמַּיִם.

וְכַמּוֹ קוֹלוֹת מִתְּפוּצָצִים מִמְּנוֹ,
שְׁנֹאמַר בָּהֶם (שֵׁם ax) מִקְלוֹת מַיִם
רַבִּים, מִצַּד הַגְּבוּרָה שֶׁשֶׁם חֲשֵׁף,
שְׂבוּ (בְּרַאשִׁית כז) יִצְחָק וְתַכְהֵינְ עֵינָיו
וּמִצַּד הָעֶרְפֵל דּוֹפֵק קוֹל שְׁנֹאמַר

אֶת יָדוֹ עַל הַיָּם, וַיִּשָּׂם אֶת הַיָּם לְחֶרֶב, בְּתַקְפָּא
דְּגְבֻרַת שְׁלִיחַא דְּגְבוּרָה דְּמִמְנָא עַל חֶרֶב.
וּבְגִין דָּא אֲתַמַּר בֵּיה וַיִּשָּׂם אֶת הַיָּם לְחֶרֶב,
מִסְטָרָא דְּאוּרִיאל שְׁלִיחַא דְּעֲמוּדָא
דְּאֲמֻצִּיעִיתָא, אֲפֻרִישׁ בֵּין מַיָּא וְאֲשָׁא. הָדָא הוּא
דְּכְתִיב (שֵׁם פסוק כ) וַיִּבֹא בֵּין מַחְנֵה מִצְרַיִם, דְּאִיהִי
אֲשָׁא נּוֹכְרָא, וּבֵין מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל, דְּאִיהִי מַיָּא.
וַיְהִי הָעֵנָן מִימִינָא, וְהַחֲשֵׁף דְּרִשְׁיֵעִיא
מְשֻׁמָּאלָא, דְּאֶזֶל לְקַטְרֵגָא לְסְטָרָא
דְּשְׂמָאלָא דְּגְבוּרָה, וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל
הַלַּיְלָה, וַיִּכְמֹא דְּאֲתַפְּרִישׁ בֵּין שְׂמָאלָא דְּסְטָרָא
אֲחֵרָא לִימִינָא דְּקוּדְשָׁא דְּלֹא אֲתַקְרִיב לְגַבְהַ
הַכִּי מִיַּחַד בֵּין יְמִינָא וְשְׂמָאלָא דְּקוּדְשָׁא, דְּבֵה
שְׂמָהֵן וְסְפִירוֹן וְאֲתוֹן וְהוּיִן מְשֻׁלָּשִׁין, וּבְגִין דָּא
וְהָיָה וְכוּ' מְשֻׁלָּשׁ בְּתַלַּת אֲתוֹן. בְּגִין דִּישְׂרָאֵל
שְׁלִישִׁי לַכְּהֵן וְלוֹי, אֲבָל שְׂמָהֵן מְרַבְּעִין וְאֲתוֹן
דְּתְבֵה אַרְבַּע אֲנוּן מְשֻׁכִּינָתָא.

וְהַשְּׂעֵ סְפִירוֹת אֲנוּן מְשֻׁלָּשִׁין בְּעֲמוּדָא
דְּאֲמֻצִּיעִיתָא. כְּגוֹנָא דָּא ח' כ' מ' חס' ד'
נצ' ח פת' תפ' ארת' יס' ד' בינ' גבו' ר' הו' ד',
וּמְלָכוֹת עֲשִׁירִי לֹון, וּרְבִיעִי לֹון מִסְטָרָא דְּאֲמָא
עֲלָא, אִיהִי תְּמִינָא, וְתַלַּת סְפִירוֹן אֵלִין,
לְבוּשֵׁיהוּ חֲשֵׁף עֵנָן וְעֶרְפֵל. חֲשֵׁף לְשְׂמָאלָא,
עֵנָן לִימִינָא, וְעֶרְפֵל בְּאֲמֻצִּיעִיתָא, תַּחַת שְׂמִיִם
דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְּאֲמֻצִּיעִיתָא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב
(תְּהִלִּים יח) וַיִּט שְׂמִיִם וַיִּרְד וְעֶרְפֵל תַּחַת רַגְלָיו.
בְּעֵנָן דְּנִפְיָא קָלָא, דְּאֲתַמַּר בֵּיה (שֵׁם כט g) קוֹל ה'
עַל הַמַּיִם.

וְכַמּוֹ קָלִין מִתְּפוּצָצִין מְנָה, דְּאֲתַמַּר בְּהוּן (שֵׁם)
מִקְלוֹת מַיִם רַבִּים, מִסְטָרָא דְּגְבוּרָה
דְּתַמְן חֲשֵׁף, דְּבֵה (בְּרַאשִׁית כז a) יִצְחָק וְתַכְהֵינְ עֵינָיו
מִרְאֵת, דְּפִיק קָלָא דְּאֲתַמַּר בֵּיה (תְּהִלִּים כט z) קוֹל
מִרְאֵת. דּוֹפֵק קוֹל שְׁנֹאמַר בּוֹ (תְּהִלִּים כט) קוֹל ה' חֲצַב לְהַבּוֹת אֵשׁ,

בו קול ה' בְּהָדָר, הַיְדוּעַ הַדְּדוּר
לְיִשְׂרָאֵל דּוֹפֵק זָקֵן. זְהוּ שְׁפָתוֹב
(ויקרא מט) וְהִדְרַת פְּנֵי זָקֵן.

שְׂדֵשָׁה קוֹלוֹת אַחֲרֵים מְנַצַּח הוֹד
יְסוּד, שְׁהֵם פְּנַגְד שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת.
הַקּוֹל הַשְּׂבִיעִי יוֹצֵא מִן הָאֵם
הַעֲלִיּוֹנָה. וּכְנַגְד שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת
הֵם. הַזֵּית לְיָמִין, נֵר לְשִׂמְאֵל,
הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי פְתִילָה שְׂאֲחוּזָה
בְּשִׁנְיָהֶם, שְׁהִיא עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְרִי
לְמִינוֹ. אֲשֶׁר זָרְעוּ בוֹ עַל הָאָרֶץ,
זֶה הַכְּלִי שֶׁל הַנֵּר, וְנֵר שֶׁל שַׁבַּת
מִצַּד הַגְּבוּרָה בּוֹעֶרֶת וּמוֹאֲרֶת.
אוֹי לְמִי שֶׁמְקַרֵּיב אֵשׁ זָרָה אֵלֶיהָ,
שֶׁבְגָלְלוּ צִוְהָ לֹא תִבְעֶרּוּ אֵשׁ בְּכֹל
מִשְׁבְּתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבַּת, וְאִךְ
הַשְּׂכִינָה כִּף נִקְרָאת נֵר מִצַּד
הַשְּׂמָאל, וְנִקְרָאת אוֹר מִצַּד
הַיָּמִין, שְׁשֵׁם (שְׁמוֹת כו) זֵית זָךְ וְכוּ'
לְהַעֲלֹת נֵר תְּמִיד, וְהוּא שְׁמֵן
לְמָאוֹר, שְׁהִיא כִּי נֵר מִצְוֶה וְתוֹרָה
אוֹר, וְהִיא פְתִילָה מִצַּד הַעֲמוּד
הָאֲמֻצְעִי שְׂאוּחֹז בְּשִׁנְיָהֶם.

וּכְכוּ זֶה זָרַע שֶׁל אָדָם כְּנַגְד שְׁמֵן,
וּבְרִית מִלָּה כְּנַגְד פְתִילָה. נֵר ה'
נִשְׁמַת אָדָם כְּנַגְד נֵר שֶׁל מְנוֹרָה.
הַמְרָאָה הַשְּׂמִינִי, הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה
נִקְרָאת - כֵּן מְרָאָה הַנְּגָה סְבִיב,
מִט"ה הָאֱלֹהִים. הַנְּגָה מִצַּד הַיָּמִין
מִטָּה כְּלָפֵי חֹסֵד, לְרַחֵם עַל בְּעָלֵי
הַתְּשׁוּבָה, שְׁבוּ נֹאמֵר כִּי יְמִינְךָ
פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׂבִיִם. מִצַּד
הַשְּׂמָאל מִטָּה הָאֱלֹהִים, לְהַפּוֹת
בוֹ אֶת הַרְשָׁעִים. זְהוּ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת
י) וּמִטָּף אֲשֶׁר הַכִּית בּוֹ אֶת הַיָּאֵר
קַח בְּיָדְךָ וְהִלְכָתָּ.

וְשִׁבְעַ שְׁבָתוֹת, לְכֹל אַחַת שְׁבָעָה
יָמִים, עוֹלָיִם לְאֲרָבַעִים וְתִשְׁעִי.
וְזֵהוּ (ויקרא כה) וְסִפְרַת לָךְ שְׁבַע

ה' חֲצִיב לְהַבּוֹת אֵשׁ, וּמִסְטָרָא דְעַרְפֵּל דְפִיק
קָלָא דְאַתְמַר בֵּיה (שם פסוק ד) קוֹל ה' בְּהָדָר, הַיְדוּעַ
הַדְּדוּר לְיִשְׂרָאֵל דְפִיק סְבָא, הָדָא הוּא דְכֹתִיב
(ויקרא מט לב) וְהִדְרַת פְּנֵי זָקֵן.

תִּלְתָּ קָלִין אַחֲרֵינִין מְנַצַּח הוֹד יְסוּד, דְאֲנוּן
לְקַבֵּל תִּלְתָּ אֲבֵהוּן קָלָא שְׂבִיעֵאָה מְאֵמָא
עֲלָאָה נִפְקָא. וְלְקַבֵּל תִּלְתָּ אֲבֵהוּן אֲנוּן, זֵית
לְיָמִינָא. נֵר לְשִׂמְאֵלָא. עֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא
פְתִילָה דְאַתְאֲחִיד בְּתִרְוִיהוּ. דְאִיהִי (בראשית א יא)
עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְרִי לְמִינוֹ. אֲשֶׁר זָרְעוּ בוֹ עַל
הָאָרֶץ, דָּא מְאֲנָא דְשִׁרְגָא, וְנֵר דְשַׁבַּת מִסְטָרָא
דְגְבוּרָה אֲתוּקְדַת וְאַתְנַהֲרַת. וְוִי לְמָאן דְקָרִיב
אֲשָׂא נּוֹכְרָאָה לְגַבְהָ דְבְּגִינָה מְנִי (שְׁמוֹת לה ג) לֹא
תִבְעֶרּוּ אֵשׁ בְּכֹל מִשְׁבְּוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבַּת,
וּשְׂכִינְתָא אוֹף הֵכִי אֲתַקְרִיאת נֵר (דף קטו ע"ב)
מִסְטָרָא דְשִׂמְאֵלָא, וְאַתְקִרִיאת אוֹר מִסְטָרָא
דְיָמִינָא, דְתַמְנִן (שְׁמוֹת כו) זֵית זָךְ לְהַעֲלֹת נֵר תְּמִיד.
וְאִיהוּ שְׁמֵן לְמָאוֹר, דְאִיהִי (משלי י כג) כִּי נֵר מִצְוֶה
וְתוֹרָה אוֹר. וְאִיהִי פְתִילָה מִסְטָרָא דְעֲמוּדָא
דְאֲמֻצְעִיתָא דְאַחִיד בְּתִרְוִיהוּ.

וּבְגִזְוֵנָא דָא, זָרַע דְבֵר נֵשׁ לְקַבֵּל מִשְׁחָא, וּבְרִית
מִלָּה לְקַבֵּל פְתִילָה. (שם כ כו) נֵר ה' נִשְׁמַת
אָדָם, לְקַבֵּל נֵר דְשִׁרְגָא. חִיזוּ תְמִינָאָה, אֲמָא
עֲלָאָה אֲתַקְרִיאת, כֵּן מְרָאָה הַנְּגָה סְבִיב, מִט"ה
הָאֱלֹהִים. הַנְּגָה מִסְטָרָא דְיָמִינָא מִטָּה כְּלָפֵי
חֹסֵד, לְרַחֵם עַל מְאָרֵי תִיּוֹבְתָא דְבֵיה אֲתַמַּר,
כִּי יְמִינְךָ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׂבִיִם, מִסְטָרָא
דְשִׂמְאֵלָא מִטָּה הָאֱלֹהִים, לְמַחְאָה בֵּיה
לְרִשִׁיעֵיָא. הָדָא הוּא דְכֹתִיב (שְׁמוֹת יז ה) וּמִטָּף אֲשֶׁר
הַכִּית בּוֹ אֶת הַיָּאֵר קַח בְּיָדְךָ וְהִלְכָתָּ.

וְשִׁבְעַ שְׁבָתוֹת, לְכֹל חַד שְׁבַע יוֹמִין סִלְקִין מ"ט. וְהִיא אִיהוּ (ויקרא כה ח)
וְסִפְרַת לָךְ שְׁבַע שְׁבָתוֹת שָׁנִים, אֲנוּן מ"ט שָׁנִים. וּמ"ט יוֹמִין שְׁבַע

שבתות, לְקַבֵּל שֶׁבַע שְׁמָהָן אֲלֵינוּ, דְּאֲנוּן.
אב"ג ית"ץ, קר"ע שט"ן, נג"ד יכ"ש, בט"ר
צת"ג, חק"ב טנ"ע, יג"ל פז"ק, שק"ו

צי"ת, אנון שֶׁבַע שְׁמָהָן וּלְכָל חַד שִׁית אֲתוּן,
לְקַבֵּל שִׁית יוֹמֵי שְׁבוּעַ לְכָל שַׁבַּת וְשַׁבַּת. וְאֲלֵינוּ
אֲנוּן דְּאֲתָמַר (ישעיה ו ב) שְׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לּוֹ
שֵׁשׁ פְּנָפִים שֵׁשׁ פְּנָפִים לְאֶחָד. וְכִלְהוּ תְּשַׁעָה
וְאַרְבָּעֵין שֶׁבַע שַׁבְּתוֹת, וְאַרְבָּעֵין וּתְרִין יוֹמֵין
דְּחַל. וְשֶׁבַע שַׁבְּתוֹת, שֶׁבַע סְפִירָן לְכָל חַד שִׁית
דְּרִגִין, וְסִלְקִין תְּשַׁעָה וְאַרְבָּעֵין פְּנִים טְהוֹר
דְּאוּרִיתָא, אֲמַא עֲלָאָה חֲמֵשִׁים יוֹם דְּסְפִירַת
הַעֲמָר. ה' עֲלָאָה מִן מַט"ה, וּתְלַת דְּרִגִין אֲנוּן
עֲלֵאֵין, שְׂרָפִים וְחִיּוֹת וְאוֹפְנֵי קֹדֶשׁ.

שְׂרָפִים בְּהוּן פְּרַחַת אֲמַא עֲלָאָה דְּאִיְהִי נִשְׁמַת
כָּל חֵי, וּמְנָה נִשְׁמַת חֵיִים דְּבַר נֶשׁ,
דְּאֲתָמַר בֵּיה (בראשית ב ז) וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נִשְׁמַת חֵיִים.
וּבְשְׂרָפִים דְּאֲתַמְשְׁכֵן מֵאֲלֵינוּ אִיְהִי פְּרַחַת בְּכָל
לֵילִיא לְגַבֵּי אֲמַא עֲלָאָה וּבְכָל שַׁעְתָּא דְּחִזְרַת
בְּתַשׁוּבָה, דְּבִגִּינָא אֲתָמַר (שם א כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. הָאָדָם חֲשַׁבְנִיה חֲמֵשִׁין.
רוּחָא דְּקוּדְשָׁא דְּאֲתָמַר בְּה (שם פסוק ב) וְרוּחַ
אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. דְּאֲנוּן בְּנֵי תוֹרָה,
מֵים דְּאוּרִיתָא, אִיתְנַטִּיל מַעֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא.
הַאי סְלִיקַת בְּכָל לֵילִיא בְּאַרְבַּע חִיּוֹן, דְּלְכָל
חַד אַרְבַּע גְּדָפִין וּבְהוּן פְּרַחִין לְעֲלָא לְגַבֵּי
עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא דְּאִיהוּ כְּלִיל יֵאֵהוּדוּנָה"י.
יְהו"ה מִיִּמִּינָא אֲדַנ"י מִשְׁמַאלָא. נִפְשָׁא אֲתִיא
מִסְטָרָא דְּאוֹפְנִים, דְּאֲתָמַר עֲלֵיהוּ (יחזקאל א)

וּמִרְאָה הָאוֹפְנִים וּמַעֲשִׂיהֶם כְּעֵין תְּרִישִׁישׁ. נְאָמַר כָּאֵן תְּרִישִׁישׁ, וְנְאָמַר בְּשִׁיר הַשִּׁירִים (שיר ה)

הַשְּׂמוֹת הָאֵלֹהִים, שְׁהֵם:
אב"ג ית"ץ, קר"ע שט"ן, נג"ד
יכ"ש, בט"ר צת"ג, חק"ב טנ"ע,
יג"ל פז"ק, שק"ו צי"ת, הֵם
שֶׁבַע שְׂמוֹת, וּלְכָל אַחַת שֵׁשׁ
אוֹתִיּוֹת כְּנֶגֶד שִׁשַּׁת יְמֵי הַשְּׁבוּעַ
לְכָל שַׁבַּת וְשַׁבַּת. וְאֵלוּ הֵם
שְׁנַאֲמַר (ישעיה ו) שְׂרָפִים עֹמְדִים
מִמַּעַל לּוֹ שֵׁשׁ פְּנָפִים שֵׁשׁ פְּנָפִים
לְאֶחָד. וְכֹלֵם אַרְבָּעִים וְתַשַּׁע שֶׁבַע
שַׁבְּתוֹת, וְאַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם יְמֵים
שֶׁל חַל. וְשֶׁבַע שַׁבְּתוֹת שֶׁבַע
סְפִירוֹת, לְכָל אַחַת שֵׁשׁ דְּרָגוֹת,
וְעוֹלָם לְאַרְבָּעִים וְתַשַּׁע פְּנִים
טְהוֹר שֶׁל הַתּוֹרָה. הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה
חֲמֵשִׁים יוֹם שֶׁל סְפִירַת הַעֲמָר.
ה' הַעֲלִיּוֹנָה מִן מַט"ה. וְשֵׁלֶשׁ
דְּרָגוֹת הֵן עֲלִיּוֹנוֹת - שְׂרָפִים
וְחִיּוֹת וְאוֹפְנֵי הַקֹּדֶשׁ.

וּבְשְׂרָפִים דְּאֲתַמְשְׁכֵן מֵאֲלֵינוּ אִיְהִי פְּרַחַת בְּכָל
לֵילִיא לְגַבֵּי אֲמַא עֲלָאָה וּבְכָל שַׁעְתָּא דְּחִזְרַת
בְּתַשׁוּבָה, דְּבִגִּינָא אֲתָמַר (שם א כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. הָאָדָם חֲשַׁבְנִיה חֲמֵשִׁין.
רוּחָא דְּקוּדְשָׁא דְּאֲתָמַר בְּה (שם פסוק ב) וְרוּחַ
אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. דְּאֲנוּן בְּנֵי תוֹרָה,
מֵים דְּאוּרִיתָא, אִיתְנַטִּיל מַעֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא.
הַאי סְלִיקַת בְּכָל לֵילִיא בְּאַרְבַּע חִיּוֹן, דְּלְכָל
חַד אַרְבַּע גְּדָפִין וּבְהוּן פְּרַחִין לְעֲלָא לְגַבֵּי
עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא דְּאִיהוּ כְּלִיל יֵאֵהוּדוּנָה"י.
יְהו"ה מִיִּמִּינָא אֲדַנ"י מִשְׁמַאלָא. נִפְשָׁא אֲתִיא
מִסְטָרָא דְּאוֹפְנִים, דְּאֲתָמַר עֲלֵיהוּ (יחזקאל א)

וּמִרְאָה הָאוֹפְנִים וּמַעֲשִׂיהֶם כְּעֵין תְּרִישִׁישׁ. נְאָמַר כָּאֵן תְּרִישִׁישׁ, וְנְאָמַר בְּשִׁיר הַשִּׁירִים (שיר ה)

דִּיּוֹ גְּלִילִי זֶהָב מִמְּלָאִים בְּתְרִישִׁישׁ.

ואף על גב שהרי בארנו למעלה, שרפים וחיות ואופנים, בכל מקום שמתחדשים בו רזים, צריך להחזיר אותם השרפים כנגד פני הכרובים, והחיות כנגד גוף הכרובים. האופנים כנגד רגלי הכרובים, שהם עגלים. משגלו ישראל, היו מתמעטים פני החיות, וכרוב אחד, שהוא העמוד האמצעי, התעלה לאותו המפלא (ומכסה), שנאמר בו (תהלים יח) וירכב על כרוב ויעף.

נשאר כרוב שני, שהיא השכינה בגלות. אשריו מי שמחבר אותם בשפתים שלמות בכו"ה העולמים, שהוא לשון למודים, כולל שמונה עשרה ברכות התפלה, שבו מתפנסים שרפים וחיות ואופנים, כלם פניהם פתוחים כנגדו, וקולו נשמע מתוך העמוד האמצעי ושומעים להם. זהו שכתוב (יחזקאל א) ואשמע את קול פניהם.

באיזה מקום נשמע בקריאת שמע, ובאיזה מקום נפתחו? כשישראל אומרים אדני שפתי תפתח. אדני - השכינה, כשנפתחת לקבל את בעלה, נפתחים שרפים וחיות ואופנים, פניהם אליו לקבל אותם לרבונם. זהו שכתוב (שם) ופניהם וכנפיהם פרוות מלמעלה. הרי שאותם הפרובים זכר ונקבה יחד. בתפלת העמידה נאמר בשרפים וחיות ואופנים, (שם) בעמדם תרפינה כנפיהן. בעמדם - ודאי ישראל בתפלת העמידה, באותו הזמן אותם הפרובים ופניהם איש אל אחיו. באותו הזמן התפללות מתקבלות ברצון, שנאמר עליהן תפלות כנגד תמידין. ועוד הרי פרשוה בעלי המשנה, שאין עבודה אלא תפלה, ששקולה התפלה פעבודת הכהנים, וכמו הקרבנות שלהם.

ואף על גב דהא אוקימנא לעיל שרפים וחיות ואופנים. בכל אתר דמתחדש ביה רזין צריך לאחזרא לון שרפים לקבל גדפין דכרובים. וחיות לקבל גופא דכרובים. אופנין לקבל רגלין דכרובים דאנון עגולין. משגלו ישראל הו מתמעטין גדפין דחיון, וכרוב חד דאיהו עמודא דאמצעייתא אסתלק לגבי ההוא מופלא (ומכסה), דאתמר ביה (ש"ב כב יא) וירכב על כרוב ויעף.

אשתאר כרוב תנינא דאיהי שכינתא בגלותא, זפאה איהו מאן דמחבר לון בשפון שלים בכו"ה עלמין, דאיהו (ישעיה ג ד) לשון למודים, כליל ח"י ברפאן דצלותא, דבה מתפנשין שרפים וחיות ואופנים פלהו גדפיהו פתיחן לקבליה, וקלא דילה אשתמע מגו עמודא דאמצעייתא ושמעין לגביהו, הךא הוא דכתיב (יחזקאל א) ואשמע את קול פניהם.

באן אתר אשתמע בקריאת שמע, ובאן אתר אתפתחו, פד ישראל אמרין אדני שפתי תפתח, אדני, שכינתא פד איהי אתפתחת לקבלא לבעלה, מתפתחין שרפים וחיות ואופנים. גדפיהו לגבה לקבלא לון למאריהון. הךא הוא דכתיב (שם) ופניהם וכנפיהם פרוות מלמעלה. הא אנון פרובים דכר ונוקבא פחדא. בצלותא דעמידה אתמר, בשרפים וחיות ואופנים, (שם) בעמדם תרפינה כנפיהן. בעמדם, ודאי ישראל בצלותא דעמידה, בההוא זמנא אנון פרובים ופניהם איש אל אחיו בההוא זמנא. צלותין מתקבלין ברעוא, דאתמר עליהו תפלות כנגד תמידין, ועוד הא אוקמוה מארי מתניתין דאין עבודה אלא תפלה, דשקולה איהי צלותא פעבודת הכהנים וכקרבינא דילהון.

בזמן שהכרובים, שהם העמוד
האמצעי והשכינה, אינם פנים
בפנים, אין התפלה מתקבלת,
ויוצא סמא"ל, שהוא הפלב,
לאכל את הקרבנות שלהם, שהם
התפלות, וזהו (ויקרא ט) ותצא אש
מלפני ה' ותאכל אותם. וזו
האכילה של הקרבנות שהן
תפלות ישראל, ונאמר בהם
וימתו, כמו שבני אהרן, ואין
מיתה לישראל אלא עניית.
ובפנים של הכרובים הללו נאמר
(שמות לב) ודבר ה' אל משה פנים
אל פנים.

כמו כלם בעלי המשנה
והמלאכים, ואמרו, מי הוא
שגלה הסודות הללו? אלא ודאי
זהו שנקרא ספר הזוהר, בדרגה
שלו, שהוא בדיוקן של רבונו,
שנאמר בו (דניאל ד) גדל העץ
והתחזק, ש'לרגליו תהיה בצל
חיות השדה, שהן חיות הקדש.
ובענין ידורו צפרי השמים,
שהן הנשמות העליונות. וממנו
יזון כל בשר, זה ישראל למטה.
ולא עוד, אלא בכבת עינו מאירה
השכינה, שבשבילו נאמר (שמות א)
וירא מלאך ה' אליו בלבת אש
מתוך הסנה. וזה ב"ת ל"ב, בת
פלולה מעשר אמירות ול"ב
נתיבות שלה, שהם ל"ב אלהים
של מעשה בראשית. שבגלל
הל"ב הזה נאמר, הלב רואה הלב
שומע. בעין שלו מאיר העמוד
האמצעי.

בשרשת צבעי עינו הימנית
מאירים שלשה אבות. בשתי
כנפי עינו פותחים וסוגרים שני
עמודי אמת, ברב העין שאוחז
בשתי כנפי העין שלו, זה צדיק.
בת דקה קטנה יש מבפנים תחת
בת העין העליונה, וזו השכינה
הפתוחה. שבת העין העליונה
שם חכמה, לב, האם העליונה.

דבזמנא דכרובים, דאנון עמודא דאמצעיתא,
ושכינתא לאו אנון אנפין באנפין,
צלותא לא מתקבלא, ונפק סמא"ל דאיהו
פלבא למיכל קרבנין דילהון, דאנון צלותין,
והאי איהו (ויקרא ט כד) ותצא אש מלפני ה' ותאכל
אותם. ודא אכילה דקרבנין דאנון צלותין
דישראל, ואתמר בהון וימתו, כגונא דבני
אהרן, ולית מיתא לישראל אלא עניותא,
ובאלין אנפין דכרובים אתמר (שמות לג יא) ודבר
ה' אל משה פנים אל פנים.

כמו פלהו מארי מתניתין ומלאכין ואמרו מאי
ניהו דגלי רזין אלין. אלא ודאי דא איהו
דאתקרי ספר הזוהר, בדרגא דילה דאיהו
בדיוקנא דמארה, דאתמר ביה (דניאל ד ח) רבה
אילנא ותקיף, תחתיה תטלל חיות ברא,
דאנון חיות הקדש. ובענפיה ידורן צפרי
שמיא, דאנון נשמתין עלאין. ומנה יתזין כל
בשרא, דא ישראל לתתא, ולא עוד, אלא
בכבת עינוי נהרא שכינתא, דבגינה אתמר (שמות
ג) וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה.
ודא ב"ת ל"ב בת פלולה מעשר אמירות ול"ב
נתיבות דילה. דאנון ל"ב אלהים דעובדא
דבראשית. דבגין האי ל"ב אתמר הלב רואה
הלב שומע. בעין דילה נהיר עמודא
דאמצעיתא.

בתלת גונין דעינה ימינא נהרין תלת אבהן.
בתרי גדפי עינא דילה, פתחין וסגרין
תרי סמכי קשוט. ברב דעינא דאחיד בתרי
גדפי עינא דילה דא צדיק. בת דקיקא זעירא
אית מלגאו, תחות בת עינא עלאה ודא
שכינתא תתאה. דבת עינא עלאה תמן חכמה
לב אמא עלאה. אור (ד קטז ע"א) דנהיר בבת
עינא דאיהי י' ועמה אתקרי אור הקדמון,

האור שמאיר בבת העין שהיא י' ועמו נקרא האור הקדמון, זה פתר עליון. ועוד, בשבעה גלדי העין שלו מאירים נשמות רבי שמעון וששת חבריו, ועליהם נאמר (זכריה ד) שבעה ושבעה מוצקות.

ויש מפרש אותם כף בארבע עשרה אותיות של השם המפרש. בשבעה גלדי העין ושלשת צבעי העין מאירות עשר אותיות שהן יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וזהו (יחזקאל א) ודמות פניהם פני אדם. בשני כרוכי העין ובשני עפעפי העין מאירים פני אדם, שהם ד', והם יהו"ה, ועליהם נאמר ודמות פניהם פני אדם. דמות שלש החיות הם דמות פני אדם, כל איבר ואיבר שלו, נמצאת רשות היחיד, שרחבו ארבעה וגבהו עשרה, שהן ארבע עשרה אותיות השם המפרש. באיברים שלו מקננות כל נשמותיהם של ששים רבוא של ישראל. שששים רבוא של מלאכים כלם שמתכנסים בחדור הזה מקננים בו.

אמרו הנשמות של הישיבה העליונה: ודאי זה הוא שדרגתו העמוד האמצעי, שעתידי להגלות בדור שהמלך המשיח מתגלה בו. וסוד הדבר הפתוב מוכיח, מ'ה שהיה הוא שיהיה. ובה ממכו"ן שבת"ו השגי"ח אל כל יושבי הארץ.

קום רועה הנאמן להתעורר לאותו שנאמר בו אני ישנה ולפי ער. וכמה הם ישנים ושנה בעיניהם, שלא פותחים אותם להתעסק בסודות של התורה, שכל רז נקרא אור, להאיר בו לבת העין ולעורר אותה בו אל בעלה, שהיא ישנה בגלות בין אותם בעלי תורה, שאין אחד מהם שיעורר אותה לבעלה, שהוא ר"ז, האור שמאיר בה בבת העין. שרז, אור הוא בחדש שבין

דא פתר עלאה. ועוד בשבעה גלדי עינא דילה, נהרין נשמתיך דרבי שמעון ושית חברוי. ועליהו אתמר (זכריה ד) שבעה ושבעה מוצקות. ואית דפריש לון הכי בי"ד אתון דשמא מפרש. בשבעה גלדי עינא ותלת גוני עינא, נהרין עשר אתון דאנון יו"ד ה"א וא"ו ה"א, והאי איהו (יחזקאל א) ודמות פניהם פני אדם, בתרי כרוכי עינא ובתרי עפעפי עינא, נהרין פני אדם דאנון ארבע ואנון יהו"ה. ועליהו אתמר ודמות פניהם פני אדם, דמות תלת חיון אנון דמות אנפי אדם, כל אבר ואבר דילה, אשתכח רשות היחיד, דרחבו ארבע וגבהו עשרה, דאנון ארביסר אתון דשמא מפרש, באברין דילה מקננן כל נשמתיך דששים רבוא דישראל. דששים רבוא דמלאכים פלהו דמתפנשין בהאי חבורא, מקננין ביה.

אמרו נשמתיך דמתיבתא עלאה, ודאי האי איהו דדרגה עמודא דאמצעייתא דעתיד לאתגליא בדרא דמלכא משיחא אתגליא ביה. ורזא דמלא קרא אוכח, (קהלת א ט) מ'ה שהיה הוא שיהיה. ובה (תהלים לג טו) ממכו"ן שבת"ו השגי"ח אל כל יושבי הארץ.

קום רעיא מהימנא לאתערא ליה הוא דאתמר ביה (שה"ש ה ב) אני ישנה ולפי ער. וכמה אנון דמיכין ושינתא בעיניהון, דלא פתחין לון לאתעסקא ברזין דאורייתא, דכל רז אור אתקרי, לאנהרא ביה לבת עינא ולאתערא לה ביה לגפי בעלה, דאיהי דמיכא בגלותא בין אנון מארי תורה. דלית חד מניהו דיתער לה בבעלה דאיהו ר"ז אור דנהיר בה בבת עינא. דרו אור איהו בחשבון. דהא אנת הוא דאתמר מהם שיעורר אותה לבעלה, שהוא ר"ז, האור שמאיר בה בבת העין. שרז, אור הוא בחדש שבין

שְׁהָרִי אַתָּה הוּא שְׁנֹאֲמַר בּוֹ מִשֶּׁה קָבַל תּוֹרָה מְסִינִי. שְׁהָרִי כָּל הַנּוֹבְיָאִים וְהַחֲכָמִים וּבְעֲלֵי קַבְלָה אֲצִלָּךְ הֵם כְּלַבְנָה וְהַכּוֹכְבִים וְהַמְזֻלוֹת, שְׂאִין לָהֶם אוֹר אֲלֹא מִן הַשֶּׁמֶשׁ.

וּמִשּׁוֹם שְׁנֹאֲמַר בְּךָ פְּנֵי מִשֶּׁה כְּפָנֵי חֲמָה, קוּם הָאֵר לָהֶם, שְׁעַד שְׂאֲמַת מֵאִיר לָהֶם, כָּלֶם הֵם בַּחֲשֻׁכָה וְאִין לָהֶם אוֹר. שְׁבַמְקוּם שְׂאֲתָה תַמְצָא, הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי נִמְצָא שָׁם, שֶׁהוּא כּוֹלָל עֲלִיוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים. אַתָּה הוּא הַמְרָאָה שֶׁל כָּל מְרָאוֹת הַנְּבוּאָה, שְׁנֹאֲמַר בָּהֶם (יחזקאל א) וְאָרְאָה מְרָאוֹת אֱלֹהִים. הַמְרָאָה הַתְּשִׁיעִי - (שם) מְרָאָה דְמוֹת כְּבוֹד ה'. וְזוֹ חֲכָמָה שְׂיֵשׁ בָּהּ כִּיח מִ'ה, וְכַמָּה חֲשֻׁבוֹנוֹת וְגִימְטְרִיאוֹת יֵשׁ שָׁם, שְׁנֹאֲמַר בָּהֶם תְּקוּפוֹת וְגִימְטְרִיאוֹת פְּרָפְרָאוֹת לְחֲכָמָה. וְהֵם מִ'ה יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, הוּא (הק) עֶשֶׂר סְפִירוֹת.

שְׂאֲמַר בְּעַל סֵפֶר יִצְרָה: עֶשֶׂר, וְלֹא ט' וְלֹא י"א. כְּמוֹ שֶׁעֶשֶׂר הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ, שֶׁלֹּא לְהוֹסִיף עֲלֵיהֶן יוֹתֵר מֵעֶשֶׂר, וְלֹא לְגַרֵעַ מֵהֶן. וְחֲשֻׁבוֹן שֶׁל עֶשֶׂר הָאוֹתִיּוֹת הָאֵלֶּה הֵם מ"ה. הַכִּח שְׁלוֹ הֵם כ"ח אוֹתִיּוֹת שֶׁהֵם תּוֹלְדוֹת שֶׁל עֶשֶׂר הָאֵלֶּה. וְהֵם יו"ד וְא"ו דְל"ת, ה"א אֶל"ף, וְא"ו אֶל"ף וְא"ו אֶל"ף. עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת כְּנֶגֶד עֶשֶׂר אֲצַבְעוֹת. כ"ח אוֹתִיּוֹת כְּנֶגֶד כ"ח פְּרָקֵי עֶשֶׂר אֲצַבְעוֹת, וּבִשְׁבִילֵם נֹאֲמַר (במדבר יד) וַעֲתָה יִגְדַל נָא כִּיח אֲדָנִי.

וּמִשּׁוֹם הַכִּח הַזֶּה נֹאֲמַר, שְׂמִי שְׁלֹא יוֹדַע בְּגִימְטְרִיאוֹת וְחֲשֻׁבוֹנוֹת שְׁלוֹ, עֲתִיד לָרְדֹת לְשָׂאוֹל, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹהָ בַּמְדַּרְשׁ, (קהלת ט) (כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יִדָּף לַעֲשׂוֹת כִּכְחָד עֲשֵׂה) כִּי אִין מַעֲשֵׂה וְחֲשֻׁבוֹן וְדַעַת כְּמוֹ זֶה וְא"ו חֲשֻׁבוֹנוֹ אֶחָד כְּבוֹד.

בִּיה מִשֶּׁה קָבַל תּוֹרָה מְסִינִי. דְּהָא הוּוּ כְּלָהוּ נְבִיאִיא וְחֲכָמִיא וּמֵאִרִי קַבְלָה לְגַבְךָ, כְּסִיחָרָא וְכוּכְבִּיא וּמְזֻלֵי דְלִית לֹון נְהוֹרָא אֲלֹא מִשְׁמַשָּׁא.

וּבְגִין דְּאַתְמַר בְּךָ פְּנֵי מִשֶּׁה כְּפָנֵי חֲמָה. קוּם אֲנָהִיר לֹון דְּעַד דְּאַמַּת אֲנָהִיר לֹון, כְּלָהוּ הוּוּ בַּחֲשׁוּכָא וְלִית לֹון נְהוֹרָא. דְּבַאַתְר דְּאַנְתָּ תִשְׁתַּפַּח, עֲמוּדָא דְּאַמְצְעִיתָא אֲשִׁתַּכַּח תַּמָּן, דְּאִיהוּ כְּלִיל עֲלִאִין וְתַתַּאִין. אַנְתָּ הוּא חִיזוּ דְּכָל מְרָאוֹת דְּנְבוּאָה, דְּאַתְמַר בְּהוּן (יחזקאל א) וְאָרְאָה מְרָאוֹת אֱלֹהִים. חִיזוּ תְּשִׁיעָאָה (שם) מְרָאָה דְמוֹת כְּבוֹד ה'. וְדָא חֲכָמָה דְּאִית בָּהּ כ"ח מ"ה, וְכַמָּה חֲשֻׁבוֹנוֹת וְגִימְטְרִיאוֹת אִית תַּמָּן, דְּאַתְמַר בְּהוּן תְּקוּפוֹת וְגִימְטְרִיאוֹת פְּרָפְרָאוֹת לְחֲכָמָה. וְאַנּוּן מִ'ה יו"ד ה"א וּא"ו ה"א אִיהוּ (כ"א אַנּוּן) עֶשֶׂר סְפִירוֹת.

דְּאַמַּר בְּעַל סֵפֶר יִצְרָה עֶשֶׂר וְלֹא תִשַׁע וְלֹא אֶחָד עֶשֶׂר, כְּגוֹנָא דְּעֶשֶׂר אַתְוֹן דְּשִׂמָא מְפָרֵשׁ, דְּלֹא לְאוֹסְפָא עֲלֵיהוּ יוֹתֵר מֵעֶשֶׂר, וְלֹא לְמַגְרַע מִנֵּיהוּ וְחֲשֻׁבוֹן דְּעֶשֶׂר אַתְוֹן אֶלִין אַנּוּן מ"ה. כִּיח דִּילָה אַנּוּן כ"ח אַתְוֹן דְּאַנּוּן תּוֹלְדִין דְּעֶשֶׂר אֶלִין. וְאַנּוּן יו"ד וּא"ו דְל"ת, ה"א אֶל"ף, וְא"ו אֶל"ף וּא"ו אֶל"ף. עֶשֶׂר אַתְוֹן לְקַבַּל עֶשֶׂר אֲצַבְעוֹן. כ"ח אַתְוֹן לְקַבַּל כ"ח פְּרָקִין דְּעֶשֶׂר אֲצַבְעוֹן. וּבְגִינֵיהוּ אַתְמַר (במדבר יד ז) וַעֲתָה יִגְדַל נָא כִּיח אֲדָנִי.

וּבְגִין הָאִי כִיח אַתְמַר דְּמֵאֵן דְּלֹא יִדַע בְּגִימְטְרִיאוֹת וְחֲשֻׁבוֹנוֹת דִּילָה, עֲתִיד לְנַחֲתָא לְשָׂאוֹל, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ בַּמְדַּרְשׁ (קהלת ט) (כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יִדָּף לַעֲשׂוֹת כִּכְחָד עֲשֵׂה) כִּי אִין מַעֲשֵׂה וְחֲשֻׁבוֹן וְדַעַת וְחֲכָמָה בְּשָׂאוֹל אֲשֶׁר אַתָּה הוֹלֵךְ שְׂמָה, מ"ה אִיהוּ כְּבוֹד אֶחָד. כְּגוֹנָא דָא וְחֲכָמָה בְּשָׂאוֹל אֲשֶׁר אַתָּה הֹלֵךְ שְׂמָה. מ"ה הוּא כְּבוֹד אֶחָד.

הוא יו"ד ה"א ה"א. וכבוד הוא חשבון ל"ב, והוא ל"ב אָח"ד. ובגללו נאמר (יחזקאל א) הוא מראה דמות כבוד ה'. ועוד, מה באותיות מ"ם ה"א שעולה בגימטריא אהי"ה אדנ"י, וחשבוננו אלהים. וזה הפנוי של השם המפרש, שפך עולה אלהים בגימטריא פנוי. וזהו השם בכנוי. הפס"א כף עולה הוא בחשבוננו כ"ו וא"ו הוא. יהי"ה אלהים בגימטריא א' תוספת, מראה ששמו וכנויו אחד, ואינו כמו שהאדם שהוא אחד וכנויו אחד, אלא הקדוש ברוך הוא הוא ושמו וכנויו הכל אחד. תשע המראות הללו ראה יחזקאל מתוך תשע צורות אחרות. המראה העשירי שהוא פתר מפלא ומכסה, לא גלה בו שום מראה בעולם. זהו שפתוב (ש) ואראה ואפל על פני, ולא אמר מה ראה. משום שנאמר עליו במפלא ממך אל תדרש ובמכסה ממך אל תחקר. אין לה עסק בנסתרים.

מאן מסתרים דילה. אנון שית מאה ועשרים סתרי תורה גניזין (נ"א ריו) דתלין מנה, כחשבון פת"ר וכל אחד מלמד סוד למעלה ממנו, והם עולמות גנוזים לאותו מפלא, שהוא עלת כל העליונים. קום רועה הנאמן, גלה שבחיו, שהרי הרשות נתנה לה מן עלת כל העלות. וענן וערפל - אב ואם. ושבעה ענני כבוד - שבע ספירות. השקאה של אלו העממים הם יו"ד היי וי"ו היי שעולה לחשבון ע"ב. ועליו נאמר (ישעיה יט) הנה ה' רכב על עב קל וקבא מצרים. ועשר הספירות נכללו בו מצד של החסד, וממנו שם בן שבעים ושנים פתוב בזרוע של הקדוש

וא"ו חשבנה אָח"ד כבוד. איהו יו"ד ה"א ה"א. וכבוד איהו חשבון ל"ב, והאי איהו ל"ב אָח"ד. ובגינה אתמר (יחזקאל א) הוא מראה דמות כבוד ה'. ועוד מה באתון מ"ם ה"א דסליק בגימטריא אהי"ה אדנ"י וחשבנה אלהים. ודא פנוי דשמא מפרש דהכי סליק אלהים בגימטריא פנוי. והאי איהו השם בכנוי. הפ"סא הכי סליק איהו בחשבנה כ"ו כ"פ וא"ו, איהו.

יהי"ה אלהים בגימטריא א' תוספת אחזי דשמה וכנויה אחד. ולא איהו פגונא דבר נש דאיהו אחד וכנויה אחד, אלא קודשא בריך הוא הוא ושמה וכנויה פלא חד. אלין תשע מראות חזא יחזקאל מגו תשע צורות אחרנין. חיזו עשיראה דאיהו פתר מפלא ומכסה, לא גלי ביה שום מראה בעלמא. הדא הוא דכתיב (ש) ואראה ואפל על פני ולא אמר מאי חזא. בגין דאתמר עלה במפלא ממך אל תדרש ובמכסה ממך אל תחקר, אין לה עסק בנסתרים.

מאן מסתרים דילה. אנון שית מאה ועשרים סתרי תורה גניזין (נ"א ריו) דתלין מנה, כחשבון פת"ר וכל חד אוליה רזא לעלא מנה, ואנון עלמין גניזין לההוא מפלא דאיהו עלת כל עלאין. קום רעיא מהימנא גלי שבחוי, דהא רשו אתיהיב לה מן עלת כל העלות. וענן וערפל אבא ואמא. ושבע ענני כבוד שבע ספירן. שקיו דאלין עממין אנון יו"ד היי וי"ו היי דסליק לחשבון ע"ב. ועלה אתמר (ישעיה יט א) הנה ה' רוכב על עב קל וקבא מצרים. ועשר ספירן אתפלילין ביה מסטרא דחסד, ומנה שם בן ע"ב פתיב בדרועא דקודשא בריך הוא פמא דאוקמוה בספר רזיאל, בשעור

ברוך הוא, כמו שבארו בספר רזיאל, בשעור קומה שהוא היה הספר של אדם הראשון.

ובשעורה השכינה בעננים הללו, עולה בחשאי בתפלה בחשאי. וכמה חיות שהולכות באויר, שהם שרפים חשמלים, עשר פתות הם כלם פותחים בפניהם אליה. זהו שכתוב (יחזקאל א) ופניהם וכנפיהם פרוות מלמעלה, לקבל השכינה עליהם. וכשעולה, עולה בכלם בהבלים הללו של הפה, שהם שבעה הבלים שאמר קהלת ושלשה גנוזים.

ובשעורה עליהם, מיד יורד הקדוש ברוך הוא לקבל אותה בכמה צבאות ומחנות. המחנות של השכינה עולות עם השכינה, ומחנות המלך יורדים עליהם, והם המרכבות הפתוחות מהעליונות, ומקבלים אלו מאלו בשמחה בנשיקות. וסוד הדבר, (בראשית כח) והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו. והנה המלאכים של השכינה שנעשית אלהים עולים, ומלאכים יורדים בו אליה.

אשרי תפלת האדם שהיא עושה סלם לשני מחנות המלך והגבירה. ומשום זה, כשעולים מחנות הגבירה, עולים בחשאי, וכשירדים מחנות המלך עליהם, הם מדברים עליהם. באותו הזמן הוא היחוד של הקול והדבור יחד.

יאהרונה, שבשכילו נאמר גדול העונה אמן יותר מן המברך. והרי פרשוה, וכשירדים מחנות המלך, יורדים בקולות. זהו שכתוב (שמות יט) ויהי קול וברקים וענן כבד על ההר וקל שפר חזק מאד. שפך דרך המטר - להעלות ענן בחשאי, ולהוריד מטר בקולי קולות. ואין מטר אלא השקאת התורה לשכינה. שהשכינה

קומה דאיהו הנה ספרא דאדם קדמא. וכד סליקת שכינתא באלין עננין, סליקת בחשאי בצלותא בחשאי. וכמה חיון דאזלין באוירא דאנון שרפים חשמלים, עשר פתות אנון פלהו פתחין גדפיהו לגבה. הדא הוא דכתיב (יחזקאל א) ופניהם וכנפיהם פרוות מלמעלה. לקבלא שכינתא עליהו וכד סליקת, סליקת בכלהון באלין הבלים דפומא, דאנון שבע הבלים דאמר קהלת ותלת גניזין.

וכד סליקת עליהו מיד נחת קודשא בריך הוא לקבלא לה בכמה חילין ומשרין. משרין דשכינתא סלקין עם שכינתא, ומשרין דמלפא נחתין עליהו, ואנון מרפבת תתאין מעלאין, ומקבלין אלין מאלין בחדוא בנשיקו. ורזא דמלה (בראשית כח יב) והנה מלאכי אלהים עלים (דף קטז ע"ב) וירדים בו. והנה מלאכים דשכינתא דאיהי אתעבידת אלהים, עולים ומלאכים יורדים בו לגבה.

זבאה צלותא דבר נש דאיהי איתעבידת סלם לתרין משרין דמלפא ומטרוניתא. ובגין דא פד סלקין משרין דמטרוניתא, סלקין בחשאי, וכד נחתין משרין דמלפא עליהו, אנון ממלן עליהו, בההוא זמנא איהו יחודא דקול ודבור פחדא.

יאהרונה" דבגינה אתמר גדול העונה אמן יותר מן המברך. והא אוקמוהו וכד נחתין משרין דמלפא, נחתין בקלין הדא הוא דכתיב (שמות יט טז) ויהי קול וברקים וענן כבד על ההר וקל שפר חזק מאד. דהכי ארח דמטרא לסלקא עננא בחשאי, ולנחתא מטרא בקולי קולות. ולית מטרא אלא שקיו דאורייתא לגבי שכינתא. דשכינתא איהי שרגא, דאתמר ענן בחשאי, ולהוריד מטר בקולי קולות. ואין מטר אלא השקאת התורה לשכינה. שהשכינה

היא נר, שנאמר בה היא העלה. ישראל פתילת שמן תורה להעלת נר תמיד, ובזמן שהתפלה שהיא מצוה, עולה בתורה, אין לה פביה עולמית.

ובשפת פלה, היא עת רצון לפני ה', נראית הקשת בגוניה מאירים בענן, באותו הזמן וראייתה לזכר ברית עולם. שבגונים המאירים הללו נודע ששכינה עולה לפני ה' במעשים טובים של ישראל. אם לא נראית הקשת בגונים מאירים, היא רומזת (איכה א) סכתה בענן לך מעבור תפלה. ונראית בלבוש של ענן שחר.

אם קשת בו בגונים חשוכים, היא רומזת אל תראני שאני שחרחרת. ואם צבעי הקשת מאירים, היא רומזת שחורה אני ונאווה. שחורה אני - בענן שחר, ונאווה - בגונים יפים מאירים של הקשת, במעשים טובים של ישראל.

ושכר התפלה של התקון הזה, פשיוצאת הנשמה מן הגוף ללכת לעולם הבא, כמו שהוא כבוד את השכינה והלביש אותה בכמה עננים של לבושים נכבדים, שנקראו ענני כבוד, והעלה אותה בתפלתו לקדוש ברוך הוא בשירות וזמירות ותשבחות והודאות, שהתפלה כף מעלה אותה הקדוש ברוך הוא לעולם הבא לנשמתו בלבוש ענני כבוד ובכמה שירות ותשבחות והודאות, כמו שיצאו ישראל ממצרים בענני כבוד ובגוון, זהו שכתוב (שמות טו) אז ישיר משה ובני ישראל וגו'.

ובמו שמעלה אותה בכמה מחנות של מלאכים, ומוריד אליה את מחנות הקדוש ברוך הוא לפניו, והקדוש ברוך הוא עמם - כף מעלה את הנשמה מן הגוף עם מחנות השכינה,

בה היא העולה. ישראל פתילה משחא אורייתא להעלת נר תמיד ובזמנא דצלותא דאיהי מצוה סליקת באורייתא, לית לה פביה עולמית.

וכד צלותא איהי עת רצון קדם ה'. אתחזיא קשת בגונוי נהירין בעננא, בההוא זמנא (בראשית ט טז) וראייתה לזכר ברית עולם. דבאלין גונוי נהירין אשתמודע דשכינתא סליקת קדם ה' בעובדין טבין דישראל אם לא אתחזיא קשת בגונוי נהירין קא רמיזא (איכה ג מד) סכתה בענן לך מעבור תפלה. ואתחזיא בלבוש דעננא אפמא.

אם קשת ביה בגונוי חשוכין איהי קא רמיזת (שה"ש א ו) אל תראני שאני שחרחרת. ואם גונוי דקשת נהירין, איהי קא רמיזת (שם פסוק ה) שחורה אני ונאווה. שחורה אני בעננא אפמא, ונאווה בגונוי שפירין. נהירין דקשת בעובדין טבין דישראל.

ואגרא דצלותא דתקונא דא, כד נפקת נשמתא מן גופא לאזלא לעלמא דאתי, כמא דאיהו אוקיר לשכינתא, ולביש לה בכמה עננין דלבושין יקירין, דאתקריאו ענני יקר, וסליק לה בצלותה לגבי קודשא בריך הוא, בשירין וזמירות ותשבחות והודאות, דצלותא הכי סליק לה קודשא בריך הוא לעלמא דאתי לנשמתה בלבוש ענני יקר ובכמה שירות ותשבחות והודאות כגונא דנפקו ישראל ממצרים בענני יקר ובגוונה. הדא הוא דכתיב (שמות טו א) אז ישיר משה ובני ישראל וגו'.

ובכמה דסליק לה בכמה משרין דמלאכים, ונחית לגבה משרין דקודשא בריך הוא לקדמותה וקודשא בריך הוא עמהון, הכי סליק לנשמתא מן גופא במשרין דשכינתא

וַיִּוֹרֵד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְפָנֶיהָ
עִם מַחְנוּתָיו.

וּכְבוֹ שְׁמַעְטֵר אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בַתְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ, וּמִתְקִין
לוֹ כֶּסֶף בְּצִיצִית, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֵה
(ישעיה טז) וְהוֹכֵן בַּחֲסֵד כֶּסֶף - כֶּף
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְקֵן לְנִשְׁמָתוֹ
כֶּסֶף, וּמִתְקֵן לוֹ דִּירָה עִם מְזוּזָה,
וּמַעְטֵר אוֹתוֹ בַּכֶּתֶר שְׁלוֹ.

וּכְבוֹ שְׁקֵשֶׁר אֶת הַשְּׂכִינָה עִם
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּקֵשֶׁר שֶׁל
תְּפִלִּין וּמִיַּחַד אוֹתָהּ בּוֹ - כֶּף הַרוּחַ
שְׁלוֹ קְשׁוּרָה עִם הַנֶּפֶשׁ, וְהַנֶּשְׁמָה
עִם בְּעֵלָה, שֶׁהוּא אָדָם, וּמִתְקִין
לוֹ דִּירָה עִמּוֹ. וְהַסִּימֵן - (משלי ב)
גֵּר ה' נִשְׁמַת אָדָם. גֵּר - נֶפֶשׁ
רוּחַ, וְהֵם אֲצִילוֹת שֶׁל הַשְּׂכִינָה,
וְהַעֲמוּד הָאֲמִצְעִי שֶׁכּוֹלֵל שֵׁשׁ
סְפִירוֹת. נִשְׁמַת אָדָם - הָאֲצִילוֹת
שֶׁל הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה וְחֻכְמָה, שֵׁשׁ
מ"ה, שֶׁהוּא אָדָם הָרִאשׁוֹן.
הַמְחַשְׁבָּה כֶּתֶר עֲלִיּוֹן, תְּפִלִּין עַל
רֹאשׁ - הָאֵב וְהָאֵם. וּמִשׁוּם זֶה
נֶאֱמַר בְּאָדָם, בְּמִדָּה שְׁאָדָם מוֹדֵד,
בֵּה מוֹדְדִים לוֹ. וּבִשְׂבִיל בְּנֵי
הָאָדָם נֶאֱמַר (שמואל א-א) כִּי מִכְּבִדִי
אֶכְבֵּד וּבְזֵי יִקְלוּ. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא
מִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל בַּתוֹרָה, יֵשׁ לוֹ
תְּרוּת.

וְכַעַת צְרִיף לְפָרֵשׁ עַל פֶּה שְׁעוֹלָה
הַתְּפִלָּה מִמְּנָה, כְּצִפּוֹר וּכְיוֹנָה
וּכְנֶשֶׁר. וּכְשִׁישְׂרָאֵל יֵצְאוּ
מִמִּצְרַיִם, יֵצְאוּ כְּמוֹ שְׂיוֹנָה
בּוֹרַחַת, וְהַנֵּץ הִיָּה רוֹדֵף אַחֲרֶיהָ,
כֶּף יֵשׁ תְּפִלָּה שְׁמַהֲצֵד שְׁלוֹ
הַשְּׂכִינָה פּוֹרַחַת בֵּה כְּיוֹנָה,
וּסְמַ"ל וְצְבֹאוֹתָיו רוֹדְפִים
אַחֲרֶיהָ בְּכִמָּה חֲטָאִים שְׁמַלְמְדִים
עַל בְּעַל אוֹתָהּ הַתְּפִלָּה, וּמִלְמַד
אוֹתָם בְּגִבּוֹרָה לְעַכֵּב אֶת הַשְּׂכִינָה
שָׁם, שְׁלֹא תַעֲלֶה לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא עִם אוֹתָהּ הַתְּפִלָּה. וְזוֹהִי
תְּפִלַּת יִשְׂרָאֵל עַל הַיָּם, שֶׁהִיוּ בְּלִי
זְכוּת שֶׁל תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים,

וְנִחִית קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְקַדְמוֹתָא בְּמִשְׁרָן
דִּילָהּ.

וּבְכֹמָה דְּאֶעְטֵר לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בַתְּפִלִּין
דִּרִישָׁא, וְאַתְקִין לִיה פּוֹרְסִיָּא בְּצִיצִית,
כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, (ישעיה טז) וְהוֹכֵן בַּחֲסֵד כֶּסֶף. הֲכִי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתְקֵן לְנִשְׁמָתָה פּוֹרְסִיָּא,
וְתִקֵּן לִיה דִּירָה בְּמְזוּזָה, וְאֶעְטֵר לִיה בַּכֶּתֶרָא
דִּילָהּ.

וּבְכֹמָה דְּקָשִׁיר לְשְׂכִינְתָא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּקִשׁוּרָא דְתְּפִלִּין, וּמִיַּחַד לָהּ בֵּיה, הֲכִי
רוּחָא דִּילָהּ קָשִׁיר עִם נֶפֶשָׁא, וְנִשְׁמָתָא עִם
בְּעֵלָה, דְּאִיהוּ אָדָם, וְתִקֵּן לִיה דִּירָה עִמָּה,
וּסִימְנָא (משלי כ כז) גֵּר ה' נִשְׁמַת אָדָם. גֵּר נֶפֶשׁ
רוּחַ. וְאַנּוּן אֲצִילוֹת דְשְׂכִינְתָא, וְעֲמוּדָא
דְאֲמִצְעִיתָא דְכֻלִּיל שִׁית סְפִירָן. נִשְׁמַת אָדָם
אֲצִילוֹתָא דְאִמָּא עֲלָאָה וְחֻכְמָה. דְתִמְן מ"ה
דְּאִיהוּ אָדָם קְדַמָּאָה. מְחַשְׁבָּה כֶּתֶר עֲלָאָה,
תְּפִלִּין עַל רִישָׁא דְאָבָא וְאִמָּא. וּבְגִין דָּא אֶתְמַר
בְּבֵר נֵשׁ, בְּמִדָּה שְׁאָדָם מוֹדֵד, בֵּה מוֹדְדִין לוֹ.
וּבְגִינִיהוּן דְּבְנֵי נֶשָׁא אֶתְמַר (שמואל א ל ב) כִּי מִכְּבִדִי
אֶכְבֵּד וּבְזֵי יִקְלוּ, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא מָאן דִּישְׁתְּדֵל
בְּאוּרִיתָא, אִית לִיה חִירוֹ.

וּבְעֵן צְרִיף לְפָרֵשׁ עַל פּוּמָא דְסְלִיקָא צְלוֹתָא
מְנָה. כְּצִפּוֹר וּכְיוֹנָה וּכְנֶשֶׁרָא. וְיִשְׂרָאֵל
כַּד נִפְקוּ מִמִּצְרַיִם נִפְקוּ כְּיוֹנָה דְּבִרַחַת, וְנִץ
הִוָּה רְדִיף אַבְתְּרָה הֲכִי אִית צְלוֹתָא דְמַסְטְרָא
דִּילָהּ שְׂכִינְתָא אִיהִי פְּרַחָא בֵּה כְּיוֹנָה וּסְמַ"ל
וְחִילָהּ רְדִפִין אַבְתְּרָאָה בְּכִמָּה חוּבִין דְּאוּלְפִין
עַל מְאָרָה דִּיהִיא צְלוֹתָא, וְאוּלִיף לוֹן בְּגִבּוֹרָה
לְעַכְפָּא שְׂכִינְתָא תְּמֵן, דְּלֹא סְלָקָא לְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בֵּהִיא צְלוֹתָא. וְאִיהוּ הוּא צְלוֹתָא
דִּישְׂרָאֵל עַל נְמָא, דִּהוּוּ בְּלֹא זְכוּ דְאוּרִיתָא

והמים להם חומה, וכך הם
התפלות מעכבות.

ואם חוזרים בתשובה, בעל
התפלות הוא שאומר לשליח
התפלות מטטרון: מה תצעק
אלי? אומר לתפלות לנסע
במסעיהם. זהו שכתוב (שמות יד)
דבר אל בני ישראל ויסעו. לאדם
שהולך בדרך, והולך אחריו אותו
בעל מסי המלך, ואוחז בו עד
שפורע מנדה בלו (סוגי מסים) והלך.
משום שברח, הוא צווח למי
שמוציא אותו: יבא אדונו ויאמר,
(אמר) לו שילך לדרךכו, שאני
פרעתי. בא בעל המסים של
המלך. מה עשה? הטביע ראשו
בטיט והרג אותו. כך הקדוש
ברוך הוא עשה במצרים. זהו
שכתוב (שמות טו) מרכבות פרעה
וגו' טבעו בים סוף.

וכי גרם שרודפים אחרי ישראל?
משום שטרם היתה להם תורה
לא היה שטר שחרור, משום
שתורה היא שטר חרות לבני
אדם מיצר הרע וממלאך המות
ומפל מקטרגי העולם. זהו
שכתוב (שם לב) והמכתב מכתב
אלהים הוא חרות על הלחת. וזו
האם העליונה שנת החמשים,
שמשם תורה, שהיא העמוד
האמצעי שנקראת חרות, שמשם
נתנה ליונה הקדושה, שהיא
השכינה, שמצדה נקראו ישראל
יונה.

וכך פשתפלה, שהיא יונה, עולה
בתורה, מה פתוב בו? (ישעיה נב)
פי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא
תלכוני פי הלך לפניכם ה' וגו'.
ואלו הן התפלות של בעלי
התורה, שעולה פנשר שאינו
פוחד מפל עופות העולם. ומהצד
שלהם (של התפלה) הגבירה היא
דרך הנשר בשמים. ויש שיאמר
כך, והכל אמת.

ועובדין טבין, והמים להם חומה והכי אנון
צלותין מעכבין.

ואם חוזרין בתשובה. מארי דצלותין איהו
דאמר לגבי שלוהא דצלותין מטטרון,
מה תצעק אלי, מליל לצלותין דנטלין
במטלנותהון הדא הוא דכתיב (שמות יד טו) דבר
אל בני ישראל ויסעו. לבר נש דאזיל באורחא
ורדיף אבתרה ההוא מארי מנדה דמלפא,
ואחיד ביה עד דפרע (עזרא ז כד) מנדה בלו והלך.
בגין דברח איהו צווח למאן דאפיק ליה. יתי
מאריה וימא (אמא) ליה דיזיל לאורחה דאנא
פרעתה. אתא מארי מנדה דמלפא מה עבד
טבע רישה בטיט וקטל ליה, הכי קודשא בריך
הוא עבד במצראי. הדא הוא דכתיב (שמות טו ד)
מרכבת פרעה וגו' טבעו בים סוף.

ומאן גרים דרדפין אבתריהו דישראל, בגין
דעד לא הוה לון אורייתא לא הוה שטר
חירו. בגין דאורייתא איהי שטר חירו לבני
נשא, מיצר הרע וממלאך המות ומקטרגי
דעלמא. הדא הוא דכתיב (שם לב טז) והמכתב
מכתב אלהים הוא חרות על הלחת. ודא אמא
עלאה שנת החמשים, דמתמן אורייתא דאיהו
עמודא דאמצעיתא אתקרי חירו, דמתמן
אתיהיב אורייתא לגבי יונה קדישא דאיהי
שכינתא, דמסטרעה אתקריאו ישראל יונה.

והכי פד צלותא דאיהי יונה סליקת באורייתא,
מה פתיב ביה (ישעיה נב יב) כי לא בחפזון
תצאו ובמנוסה לא תלכוני פי הולך לפניכם
ה' וגו'. ואלין אנון צלותין דמארי דאורייתא.
דסליק פנשרא דלא דחלת מפל עופין דעלמא.
ומסטרע דאנון (נ"א דצלותא) איהי מטרונייתא דרך
הנשר בשמים. ואית דיימא הכי וכלא קשוט.

ומצדקם של בעלי המקרא עולה התפלה כמו צפור. ומצדקם של בעלי המשנה עולה כמו יונה. ומצדקם של בעלי קבלה עולה כמו נשר, גבירה על הכל. אבל מצדקם של אלו שאין בהם מקרא משנה וקבלה, שהם עמי הארץ, אין לה עליה בהם.

ומשום זה אמר קהלת בדרך רמז, (קהלת א) מי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ. ורוח הבהמה, אלו הם עמי הארץ, ולפעמים יוצאים מהם זרע מעלה, בני תורה, לעלות בהם. משום זה בארו בעלי המשנה, הזוהרו בעמי הארץ, שלפעמים יוצאים מהם בנים מעלים בעלי תורה.

קם המנורה הקדושה וכל המחנות לנשק אותו וקן. פרח. אמר רבי שמעון, ודאי אותו וקן לא רצה לטל שכר מעמנו לנשק אותו, ומשום כך פרח. אשרי חלקנו שזכינו לשמע שכר של מצוה ושל תפלה בעולם הבא. קם רבי אלעזר ואמר, אבא, מי היה אותו הנקן? אמר, ודאי רב המנונא סבא הנודע שגשמתו ירדה מלבשת באויר של ההבל של התורה. שבזמן שהצדיקים מתעסקים בתורה, כל ההבלים האלו שעולים מפיהם בתורה, פמה נשמות של אותו העולם ורכבים עליהם ומחלבים בהם. והקולות והדבורים של התורה נעשים להם כמו סוסים, ורכבים עליהם ויורדים בעולם הזה, ואפלו המלאכים. וכל שפן בחבור הזה.

ובבעלי החבור הזה שבו הקדוש ברוך הוא הטה השמים ושמי השמים כמו שבסיני, והוא ירד עליו להקים שכנתו בשמים

ובמסטרך דמארי מקרא סליקת צלותא כצפור. ומסטרך דמארי משנה סליקת פיונה. ומסטרך דמארי קבלה סליקת פנשרא, מטרוניתא על כלא. אבל מסטרך דאלין דלית בהו מקרא משנה וקבלה, דאנון עמי הארץ, לית לה סליקו בהון.

ובגין דא אמר קהלת בארז רמיזא, (קהלת ג כא) מי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ. ורוח הבהמה אלין אנון עמי הארץ. ולזמנין נפקין מניהו זרעא מעליא בני תורה לאסתלקא (דף ק"ז ע"א) בהון. בגין דא אוקמוהו מארי מתניתין הזוהרו בעמי הארץ, דלזמנין נפקין מניהון בני מעליא מארי אוריתא.

קם בוצינא קדישא וכלהו משרין לנשקא ההוא סבא. פרח. אמר רבי שמעון, ודאי ההוא סבא לא בעא לנטלא אגרא מן לנשקא ליה, ובגין דא פרח. זכאה חולקנא דזכינא למשמע אגרא דפקודא דצלותא בעלמא דאתי.

קם רבי אלעזר ואמר, אבא מאן הוה ההוא סבא. אמר ודאי רב המנונא סבא, אשתמודע דנשמתה נחתא מתלבשא באוירא דהבל דאוריתא. דבזמנא דצדיקיא מתעסקין באוריתא, כל אלין הבלים דסלקין מפומיהון באוריתא, פמה נשמתין דההוא עלמא רכבן עליהו ומתלבשן בהו. וקלין ודבורין דאוריתא אתעבידו לון פסוסון, ורכבין עליהו ונחתין בהאי עלמא. ואפלו מלאכין. וכל שפן בחבורא דא.

ובמארי דהאי חבורא דבה קודשא בריה הוא הטה השמים ושמי השמים פגוונא דסיני, ואיהו נחית עליה לאקמא שכנתה

רבוא של מלאכים, ובכל הנשמות שנבראו ושעתידות להבראות. זהו שכתוב (דברים כט) כי את אשר ישנו פה עמנו וגו'. ובנשמות האצילות של פיו, היא סיני. והקול שלו (בא) כמו הקול של אדונו, שנאמר בו (דברים ד) קול דברים אתם שמעים. וכל דבור ודבור נעשה ממנו מלאך. ונשמתו בגללה מכריזים למעלה, כשעולה בכל לילה: תנו כבוד לדיוקן המלאך. בינתיים הנה הרועה הנאמן בא. נטל מקלע בידו.

פתח ואמר, זרקא מקף שופר הולך סגולתא. נטל שלש אבנים וזרק אותן למעלה. וכשזרק אותן, נעשו אבן אחת, ואמר לראשי השייבה: קבלו אליכם את האבן הזו, שהי השכינה בגלות, ואין בכם מי שיתעורר אליה לרצותה לבעלה, ולא עוד, אלא כמה בעלי מדרשות, שהם חברים אצלכם, צווחים בכל יום ולילה בתורה שבעל פה בכמה קשיות, וצווחים בה כמו כלבים שאומרים הב הב, כמו שהגיהנם צווח הב הב. זהו שכתוב (משלי ל) לעלקה שתי בנות הב. הב לנו עשר בעולם הזה, הב לנו עשר בעולם הבא. כמו שבארונה, למד תורה הרבה, ויתנו לך שכר הרבה. ואין מי שישתדל בתורה להעלות בה השכינה מהגלות וליחד אותה עם בעלה, משום שהם אטומי עינים וסתומי לב. ומשום זה יוצא קול בכל לילה, כשיורד הקדוש ברוך הוא לגן עדן, כשעולות הנשמות לפניו, ואותו הקול אומר פסוק בכתוב (ישעיה ט) קול אמר קרא, לך ואמר להם שישתדלו בתורה כדי לחבר השכינה עם הקדוש ברוך הוא. כמו שדוד שאמר (תהלים קלב) אם

בשתיך רבוא דמלאכין. ובכל נשמתין דאתבריאו ועתידין למברי. הדיא הוא דכתיב (דברים כט יד) כי את אשר ישנו פה עמנו וגומר.

ובנשמתין דאצילות דפומה איהי סיני. וקלא דילה (אתא) כגונא דקלא דמארה דאתמר ביה (דברים ד יב) קול דברים אתם שמעים. וכל דבור ודבור אתעביד מנה מלאך. ונשמתא דילה בגינה מכריזין לעלא, פד סלקא בכל ליליא הבו יקרא לדיוקנא דמלאך. אדהכי הא רעיא מהימנא קא אתי נטל קרטא בידה.

פתח ואמר זרקא מקף שופר הולך סגולתא. נטיל תלת אבנין וזריק לון לגבי עלא. וכד זריק לון אתעבידו אבנא חדא, ואמר למארי מתיבתא, קבילו האי אבנא לגביכו, דהא שכינתא איהי בגלותא ולית בכו מאן דיתער לגבה לרצאה לה לגבי בעלה. ולא עוד אלא כמה מארי מדרשות דאנון חברין לגביכו, צוחין בכל יומא וליליא באורייתא דבעל פה, בכמה קושין. וצוחין בה ככלבין דאמרין הב הב. כגונא דגיהנם דצוח הב הב, הדיא הוא דכתיב (משלי ל טו) לעלקה שתי בנות הב הב. הב לן עותרא בעלמא דין. הב לן עותרא בעלמא דאתי. כמה דאוקמוה למד תורה הרבה ויתנו לך שכר הרבה. ולית מאן דישתדל באורייתא, לסלקא ביה שכינתא מן גלותא, וליחדא לה עם בעלה בגין דאנון אטימין דעינין סתימין דלבא.

ובגין דא קלא נפק בכל ליליא פד נחית קודשא בריך הוא בגנתא דעדן, דסלקין נשמתין

קמה, ויהוא קלא אמר קרא פדכתיב, (ישעיה מ) קול אמר קרא. זיל ואמא לון דישתדלון באורייתא לחברא שכינתא עם קודשא בריך הוא. כגונא דדוד דאמר (תהלים קלב ה) אם אתן

אֶתֶּן שְׁנַת לְעֵינַי לְעַפְעַפֵי תְּנוּמָה
עַד אֲמָצָא מְקוֹם לָהּ. וְהוּא הָיָה
מִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לַחֲבֵר אֶת הָאֵם,
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (מְשַׁלֵּי א) וְאֵל תִּטֵּשׁ
תּוֹרַת אֲמֹךְ, עִם בְּעֵלָהּ. שֶׁהָרִי
הַשְּׂכִינָה מִצַּד שֶׁל הַחֶסֶד נִקְרָאת
בְּגַמְלֵי חֶסְדִּים.

וּמִצַּד הַגְּבוּרָה נִקְרָאת עֲקֵדָה
וְקִרְבָּן, וּמִצַּד הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי
נִקְרָאת תּוֹרָה, וְאִין מִי שֶׁיַּעֲזִיר
אוֹתָהּ בַּמְדוּת הַלְלוּ לְבְעֵלָהּ. זֶהוּ
שְׂכָתוֹב (יִשְׁעִיָּה נא) אִין מְנַהֵל לָהּ
וּגּוֹ'. וּמִשׁוּם זֶה הַקּוֹל אוֹמֵר (יִשְׁעִיָּה
מ) מָה אֶקְרָא כָּל הַבֶּשֶׂר חֲצִיר.
שֶׁלֹּא מִשְׁתַּדְּלִים אֵלָּא לְזַבַּח בֶּשֶׂר,
וְאֵלּוּ הֵם עֲמֵי הָאָרֶץ. וְאֵלּוּ
שְׂמֵשְׁתַּדְּלִים בְּגַמְלֵי חֶסֶד
וּבַתּוֹרָה, לֹא מִשְׁתַּדְּלִים אֵלָּא
לְעֲצָמָם, וּבִשְׂבִילֵם נֶאֱמַר וְכָל
חֶסְדוֹ כְּצִיץ הַשָּׁדֶה. וְכָל אֵלּוּ שֶׁלֹּא
מִשְׁתַּדְּלִים בָּהּ לְשִׁמָּה - רוּחַ
הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה, לֹא שׁוֹרָה
עֲלֵיהֶם. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים עח)
וַיִּזְכֹּר כִּי בֶּשֶׂר הִמָּה רוּחַ הוֹלֵךְ
וְלֹא יִשׁוּב.

וַיֵּשׁ שֶׁלֹּא מִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה
שֶׁבְעַל פֶּה לְשִׁמָּה, וְנֶאֱמַר בָּהֶם
(שְׁמוֹת א) וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּהּ
קִשָּׁה - זוֹ קִשְׁיָהּ. בַּחֲמֹר - זֶה קָל
וְחֲמֹר. וּבִלְבָנִים - בְּלִבּוֹן
הַהֲלָכוֹת. שֶׁעֲלִיָּהֶם נֶאֱמַר וְתִכֵּן
לְבָנִים תִּתְּנוּ. בְּכָל עַבְדָּהּ בַּשָּׂדֶה
- זוֹ בְּרִיתָא. אֵת כָּל עַבְדָּתֶם - זוֹ
פְּסָקָה. אֲשֶׁר עָבְדוּ בָּהֶם בְּפָרֶךְ -
פְּרָכָה. כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְעִמְקָהּ שֶׁל
הַלְכָה, נֶאֱמַר בָּהֶם אִין הַלְכָה
כְּפִלּוּנֵי.

וַיֵּשׁ אַחֲרֵים שְׂמֵשְׁתַּדְּלִים בָּהּ
לְשִׁמָּה, שֶׁהֵם בְּעֵלֵי הַמַּגְנִים שֶׁל
בֵּית הַמִּדְרָשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (בַּמִּדְבָּר
יט) אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֵהָל. כְּמוֹ
שֶׁבְּאֵרוּיָהּ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, אִין
הַתּוֹרָה מִתְקַיְּמַת אֵלָּא בְּמִי
שְׂמִמִּית עֲצָמוֹ עָלֶיהָ.

שְׁנַת לְעֵינַי לְעַפְעַפֵי תְּנוּמָה עַד אֲמָצָא מְקוֹם
לָהּ. וְאִיהוּ הָיָה מִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵיתָא לַחֲבֵרָא
אֲמָא, דְּאֶתְמַר בָּהּ (מְשַׁלֵּי א ח) וְאֵל תִּטֵּשׁ תּוֹרַת
אֲמֹךְ, עִם בְּעֵלָהּ. דְּהָא שְׂכִינְתָא מִסְטָרָא דְּחֶסֶד
אֶתְקַרִּיאת גְּמִילוּת חֶסְדִּים.

וּמִסְטָרָא דְּגְבוּרָה אֶתְקַרִּיאת עֲקֵדָה וְקִרְבָּנָא.
וּמִסְטָרָא דְּעֲמוּדָא דְּאֲמָצְעִיתָא
אֶתְקַרִּיאת תּוֹרָה. וְלִית מָאן דִּיתְעַר לָהּ בְּאֵלִין
מְדוּת לְגַבֵּי בְּעֵלָהּ. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (יִשְׁעִיָּה נא יח)
אִין מְנַהֵל לָהּ וּגּוֹ'. וּבְגִין דָּא קָלָא אֲמַר (יִשְׁעִיָּה
מ) מָה אֶקְרָא כָּל הַבֶּשֶׂר חֲצִיר. דְּלֹא מִשְׁתַּדְּלִין
אֵלָּא לְדַבְּחָא בַּשָּׂרָא, וְאֵלִין אֲנוּן עֲמֵי הָאָרֶץ
וְאֵלִין דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּגַמְלֵי חֶסֶד וּבְאוֹרֵיתָא,
לֹא מִשְׁתַּדְּלִין אֵלָּא לְגַרְמִיָּהוּ, וּבְגִינֵיהוּ אֶתְמַר
(שם שם) וְכָל חֶסְדוֹ כְּצִיץ הַשָּׁדֶה. וְכָל אֵלִין דְּלֹא
מִשְׁתַּדְּלִין בֵּיהּ לְשִׁמָּה, רוּחָא קוּדְשָׁא דְּאִיָּהּ
שְׂכִינְתָא לֹא שְׂרִיא עָלֶיהוּ, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב
(תְּהִלִּים עח לט) וַיִּזְכֹּר כִּי בֶּשֶׂר הִמָּה רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא
יִשׁוּב.

וְאִית דְּלֹא מִשְׁתַּדְּלִין בְּאוֹרֵיתָא דְּבַעַל פֶּה
לְשִׁמָּה, וְאֶתְמַר בְּהוּן (שְׁמוֹת א יד) וַיִּמְרְרוּ
אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּהּ קִשָּׁה, דָּא קוּשְׁיָא, בַּחֲמֹר,
דָּא קָל וְחֲמֹר. וּבִלְבָנִים בְּלִבּוֹן הַהֲלָכוֹת.
דְּעֲלִיָּהוּ אֶתְמַר (שם ה יח) וְתִכֵּן לְבָנִים תִּתְּנוּ. בְּכָל
עַבְדָּהּ בַּשָּׂדֶה, דָּא בְּרִיתָא. אֵת כָּל עַבְדָּתֶם,
דָּא פְּסָקָא. אֲשֶׁר עָבְדוּ בָּהֶם בְּפָרֶךְ, פְּרָכָא. כְּדִ
מְטוֹ לְעִמְקָא שֶׁל הַלְכָה אֶתְמַר בְּהוּן לִית הַלְכָה
כְּפִלּוּנֵי.

וְאִית אַחֲרֵנִין דְּמִשְׁתַּדְּלִין בָּהּ לְשִׁמָּה, דְּאֲנוּן
מְאָרֵי תְּרִיסִין דְּבַהּ מְדַרְשָׁא דְּאֶתְמַר בְּהוּן
(בַּמִּדְבָּר יט יד) אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֵהָל. כְּמָה דְּאוּקְמוּיָהּ
מְאָרֵי מִתְּנִיתִין אִין הַתּוֹרָה מִתְקַיְּמַת אֵלָּא בְּמִי
שְׂמִמִּית עֲצָמוֹ עָלֶיהָ.

וְלִית מִיתָה אֶלָּא עֲנִי, שְׁבָאוּרָה בּוֹ
פֶת בְּמִלַּח תֹּאכַל. וְעֲלִיָּהֶם נֹאמֵר
(ישעיה כו) יִחְיֶי מִתְיָד. אֱלוֹ שְׁנֹאמֵר
בְּהֶם (במדבר יט) אָדָם כִּי יָמוּת
בְּאֵהָל. שְׁוֹדָאֵי בְּהֶם מִתְקַיְמַת
שְׁכִינָה, וְעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהַחְיֹתָם בּוֹ, כְּמוֹ שְׁבָאוּרָה, כֹּל
הַמְקִיָּם אֶת הַתּוֹרָה מֵעֲנִי, סוּפוֹ
לְקַיְמָה מֵעֶשֶׂר וָגו'. נִבְלַתִּי
יְקוּמוּן, אֱלוֹ שְׁנֹאמֵר בְּהֶם (משלי ל)
אִם נִבְלַת בְּהַתְנַשֵּׂא. וְאָמְרוּ בְּעֲלֵי
הַמְשָׁנָה, כֹּל הַמְּנַבֵּל עֲצָמוֹ עַל
הַתּוֹרָה, לְסוֹף מִתְנַשֵּׂא.

הַקִּיצוֹ וְרַנְּנוֹ שְׁכֵנֵי עֶפְרַיִם, אֱלוֹ
שְׁנֹאמֵר בְּהֶם וְעַל הָאָרֶץ תִּישָׁן.
מִשׁוּם הֵיאָה שְׁנֹאמֵר בָּהּ (קהלת א)
הַכֹּל הִזְה מִן הָעֶפְרַיִם, וְאֶפְלוּ גִלְגַּל
חֲמָה, שְׁבוּ בְּרַךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶת אֲבִרְהֶם וְהִזְה (ושמתי את) זֶרְעֶךָ
כְּעֶפְרַיִם הָאָרֶץ. וְזוֹ הַשְּׁכִינָה,
שְׁבִשְׁבִילָה נֹאמֵר בְּאֱלוֹ
שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בָּהּ לְשִׁמְהָ, (דניאל יב)
וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפְרַיִם קִיצוּ
אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם. (ואלו שלא משתדליו בָּהּ לְשִׁמְהָ,
בָּהּ לְשִׁמְהָ, יִהְיוּ לְחַרְפוֹת לְדָרְאוֹן עוֹלָם).

כִּי טַל אֲרוֹת טַלְךָ (ישעיה כו), וְזֶה
יִוֹד ה"א וְאִי. וְזֶה חֲשַׁבּוֹן ט"ל
תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, שֶׁהוּא ה"א,
שֶׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה הֵיא בְּחֲשַׁבּוֹן
ה"א, וּבְשִׁבִילָה בְּאֵרוֹ בְּעֲלֵי
הַמְשָׁנָה, כֹּל הָעוֹסֵק בְּטַל תּוֹרָה,
טַל תּוֹרָה מְחִיָּהוּ. וְזֶהוּ
שְׁמֵתִפְלִיָּם בּוֹ מוֹרִיד הַט"ל.
וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר (חושע יא)
לֹא אָבוֹא בְּעִיר.

מִשָּׁר לְבַת מְלָךְ דְּאִזֵּל בְּעֵלְהָ לְמַדִּינַת הַיָּם,
וְלִזְמַנָּא דְּאִתָּא לְגַבְהָ, אֹמְרֵי לָהּ דְּלֹא
עָאֵל בְּיִשׁוּבָא. וְהֵיא אִיהוּ לֹא אָבוֹא בְּעִיר. וְאִם
לִית אֶת מְהִימְנַת לִי, הֲרֵי לָךְ סִימְנָא (שה"ש ה ב)
שְׁרָאשֵׁי נִמְלָא ט"ל. דְּהֵיא אִיהוּ טַל לְהַחְיֹת
בּוֹ מִתִּים. (ישעיה כו) וְאָרֶץ רְפָאִים תְּפִיל,
פְּרִשׁוּהָ בְּעֲלֵי הַמְשָׁנָה, מִי
הַרְפָּאִים? אֱלוֹ שְׁנֹאמֵר בְּהֶם

וְלִית מִיתָה אֶלָּא עֲנִי. דְּאֹקְמוּהָ בִּיהַ, פֶּת בְּמִלַּח
תֹּאכַל. וְעֲלִיָּהוּ אֲתָמֵר (ישעיה כו יט) יִחְיֶי
מִתְיָד. אֱלִין דְּאֲתָמֵר בְּהוֹן (במדבר יט יד) אָדָם כִּי
יָמוּת בְּאֵהָל. דְּוֹדָאֵי בְּהוֹן אֲתַקְיַמַת שְׁכִינְתָּא.
וְעֵתִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַחֲזֵי לֹון בִּיהַ.
כְּמָה דְּאֹקְמוּהָ כֹּל הַמְקִיָּם אֶת הַתּוֹרָה מֵעֲנִי
סוּפוֹ לְקַיְמָה וְכו'. נִבְלַתִּי יְקוּמוּן, אֱלִין דְּאֲתָמֵר
בְּהוֹן (משלי ל לב) אִם נִבְלַת בְּהַתְנַשֵּׂא. וְאָמְרוּ מְאִרֵי
מִתְנִיתִין כֹּל הַמְּנַבֵּל עֲצָמוֹ עַל הַתּוֹרָה, לְסוֹף
מִתְנַשֵּׂא.

הַקִּיצוֹ וְרַנְּנוֹ שְׁכֵנֵי עֶפְרַיִם. אֱלִין דְּאֲתָמֵר בְּהוֹן
וְעַל הָאָרֶץ תִּישָׁן. בְּגִין הֵיאָה דְּאֲתָמֵר
בָּהּ (קהלת ג כ) הַכֹּל הִזְה מִן הָעֶפְרַיִם, וְאֶפְלוּ גִלְגַּל
חֲמָה, דְּבָהּ בְּרִיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם
(בראשית יג טז) וְהִזְה (ושמתי את) זֶרְעֶךָ כְּעֶפְרַיִם הָאָרֶץ.
וְדָא שְׁכִינְתָּא, דְּבִגְיָנָה אֲתָמֵר בְּאֱלִין דְּמִשְׁתַּדְּלִין
בִּיהַ לְשִׁמְהָ, (דניאל יב ב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפְרַיִם
יִקִּיצוּ אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם. (ואליו דְּלֹא מִשְׁתַּדְּלִין בָּהּ לְשִׁמְהָ,
יְהוֹן לְחַרְפוֹת לְדָרְאוֹן עוֹלָם).

כִּי טַל אֲרוֹת טַלְךָ (ישעיה כו יט), וְדָא יו"ד ה"א
וְאִי. הֵיא אִיהוּ חֲשַׁבּוֹן ט"ל אֲוִרִיתָא דְּבַעַל
פֶּה. דְּאִיהוּ ה"א שִׁית סְדְרֵי מִשְׁנָה אִיהוּ
בְּחֲשַׁבּוֹן ה"א. וּבִגְיָנָה אֹקְמוּהָ מְאִרֵי מִתְנִיתִין,
כֹּל הָעוֹסֵק בְּטַל תּוֹרָה. טַל תּוֹרָה מְחִיָּהוּ. וְהֵיא
אִיהוּ דְּמִצִּילָן בִּיהַ מוֹרִיד הַט"ל. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אָמַר (חושע יא ט) לֹא אָבוֹא בְּעִיר.

מִשָּׁר לְבַת מְלָךְ דְּאִזֵּל בְּעֵלְהָ לְמַדִּינַת הַיָּם,
וְלִזְמַנָּא דְּאִתָּא לְגַבְהָ, אֹמְרֵי לָהּ דְּלֹא
עָאֵל בְּיִשׁוּבָא. וְהֵיא אִיהוּ לֹא אָבוֹא בְּעִיר. וְאִם
לִית אֶת מְהִימְנַת לִי, הֲרֵי לָךְ סִימְנָא (שה"ש ה ב)
שְׁרָאשֵׁי נִמְלָא ט"ל. דְּהֵיא אִיהוּ טַל לְהַחְיֹת
בּוֹ מִתִּים. (ישעיה כו) וְאָרֶץ רְפָאִים תְּפִיל, אֹקְמוּהָ
מְאִרֵי מִתְנִיתִין, מְאִן רְפָאִים, אֱלִין דְּאֲתָמֵר

בפסוק אחר רפאים בל יקמו. ואילו הם שמתרפים מדברי תורה לעבודה זרה, שנותנים לעובדי כוכבים ומזלות את ממונם להתגבר בהם, ומרפים ידיהם מאלו שעוסקים בתורה לשמה לעשות חסד עמהם. אלו לא יקומו, והארץ מפילה אותם, כאשר מעברת שמפילה נפלים, וזהו וארץ רפאים תפיל. שהנפל אינו בר קיימא, וזהו שלא כלו לו חדשיו, שהם תשעה ירחי המעברת. מי המעברת?

אלא זו תורה, והיא השכינה, אותו הילד שנולד ממנה בתורה, בחדש הראשון מאלו שנאמר בהם אין בן דוד בא עד שתתפשט מלכות הרשעה תשעה חדשים על ישראל. בחדש הראשון הוא משיח א"ן. ובחדש השני עושה אותו יש מאין, בספירה השנייה שנאמר בה והחכמה מאין תמצא. בחדש השלישי מוסיף בו בינה, וזה ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה. ומשום זה פרשה בעלי המשנה, איזהו חכם? המבין דבר מתוך דבר. שקדם שבא לעולם מלמדים אותו חכמה ובינה. בחדש הרביעי גומל עמו חסד, שמכניס לו פרנסה מטבור אמו. בחדש החמישי נותן בו תקף של גבורה להתגבר על יצר הרע מצד של סמא"ל שלא ישלט עליו בבטן אמו לעשות אותו נפל להרג המשיה.

בחדש השביעי נותן בו דעת וכח ויפי של פנים. בחדש השביעי והשמיני נותן בו רוח הקדש מצד של נצח והוד, שהם שני נביאי אמת. ומשום זה נתנבא רוח הקדש עליו, (ירמיה א) בטרם אצרך בבטן ידעתיה ובטרם תצא מרחם וגו'. מצד הצדיק נותן לו אות

בהון בקרא אחרא, (ישעיה כו יד) רפאים בל יקמו. ואלין אנון דמתרפין מפתגמי אורייתא לעבודה זרה, דייהבי לעובדי פוכבים ומזלות ממונא דילהון, לאתגברא בהון וארפון ידיהון (דף קיז ע"ב) מאלין דעסקין באורייתא לשמה למעבד טיבו עמהון. אלין לא יקומו ואפילת לון ארעא, פאתתא עברא דמפלת נפלים, ודא איהו וארץ רפאים תפיל. דנפל לאו איהו בר קיימא. והאי הוא דלא פלו לו חדשיו, דאנון תשעה ירחין דעברא מאן עברא.

אלא דא אורייתא. ואיהי שכינתא, ההוא ילד דאתיליד מנה באורייתא, בירחא קדמאה מאלין דאתמר בהון אין בן דוד בא עד דתתפשט מלכות הרשעה תשעה חדשים על ישראל. בירחא קדמאה איהו משיח א"ן. ובירחא תנינא עביד ליה יש מאין, בספירה תנינא דאתמר בה (איוב כח יב) והחכמה מאין תמצא. בירחא תליתאה מוסיף ביה בינה. והאי איהו (ישעיה יא ב) ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה. ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין איזהו חכם המבין דבר מתוך דבר. דקדם דאתא לעלמא אולפין ליה חכמתא ובינה. בירחא רביעאה גמיל עמיה חסד, דעאיל ליה פרנסה מטבורא דאימיה. בירחא חמישאה יהיב ביה תקפא דגבורה לאתגברא על יצר הרע דהוא מסטרא דסמאל, דלא שליט (ישלום) עלה בבטן אמיה למעבד ליה נפל לקטלא משיחא.

בירחא שביעאה יהיב ביה דעתא וכח ושפירו דאנפוי. בירחא שביעאה ותמינאה יהיב ביה רוחא דקודשא מסטרא דנצח והוד, דאנון תרי נביאי קשוט. ובגין דא נתנבא רוחא דקדשא עליה (ירמיה א ה) בטרם אצרך בבטן ידעתיה ובטרם תצא מרחם וגו'. מסטרא

ומופת בחדש התשיעי שנולד מהול, ואותו התינוק הוא העשירי מצד המלכות, הוא הטפה העשירית, ומשום זה זכה לתשע הדרךגות הללו.

קבנו בעלי המשנה ואמרו, רועה הנאמן, טלו האבן שלך אליך, שאפה הוא שנאמר עליך (שמות ה) ותרא אתו פי טוב הוא. ופרשוה בעלי המשנה, מה זה פי טוב? שנולד מהול. ואפה הוא פלול בתשעה החדשים הללו, ומצד העבור שלך, המלכות הקדושה נאמר בה (דברים לג) ויהי בישרון מלך. וזו האבן, טפה קדושה כלולה מעשרה. אפה הוא הנזרע שנמשכת ממנה, ובה תלויה הגאולה, ועליך עתיד להבנות בנין ועליך תקום. טל אותה אליך. אמר להם, אינכם יכולים להנצל. אם נצלתם מאבן אחת, אני אזרק לכם שש, שנאמר בהם ברא"ש שי"ת. נטל המקלע כמו מקדם.

פתח ואמר זרקא מקף שופר הולך סגולתא. שלש אבנים עליונות הן סגולתא. שלש טפות עליונות שנאמר בהן (איוב לג) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר. ושלש טפות תחתונות פנגדום סגול, עליהן נאמר (מיכה ו) שמעו הרים את ריב ה'. מי ההרים? אלא הנה שלש אבנים עליונות אצלכם, שהן סגולתא. ולמי מפם? לרבי ורבי ורבי של הישיבה העליונה, שכנגדכם היו כל רב מבבל, ורבי מארץ ישראל, ורבי משאר הארצות.

שמעו שלאותיות ריב וקטטה ומחלקת בהלכה למעלה, ורבי ורבי ורבי מחלקת וריב וקטטה בהלכה שלהם למטה, ואין בכם שיהיה ריב וקטטה ומחלקת בשביל השכינה לקדוש ברוך הוא לדחוק אותו בכמה קשיות עד שיוציא אותו מן הגלות.

דצדיק יהיב ליה אות ומופת. בירחא תשיעאה דנולד מהול, וההוא נזקא איהו עשיראה מסטרא דמלכות, איהו טפה עשיראה. ובגין דא זכה לתשעה דרגין אלין.

קבנו מארי מתניתין ואמרו, רעיא מהימנא טול אבנא דילך לגבך, דאנתה הוא דאתמר עלך (שמות ב ב) ותרא אתו פי טוב הוא. ואוקמוה מארי מתניתין מאי פי טוב, דאתיליד מהול. ואנתה הוא פליל מתשעה ירחין אלין, ומסטרא דעבורא דילך, מלכות קדישא אתמר בה (דברים לג ה) ויהי בישרון מלך. והאי אבנא טפה קדישא פלילא מעשרה. אנתה הוא זרע דאתמשכא מנה. ובך תליא פרקנה, ועלך עתיד לאתבנאה בנינא ועלך תקום, טל לה לגבך. אמר לון לית אתון יכלין לאשתזבא. אי אשתזבתון מאבנא חדא. אנא זריק לכוון שית, דאתמר בהון ברא"ש שי"ת, נטל קרטא פמלקדמין.

פתח ואמר זרקא מקף שופר הולך סגולתא תלת אבנין עלאין אנון סגולתא. תלת טפין עלאין דאתמר בהון (איוב לג כט) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר. ותלת טפין תתאין לקבליהו סגול עליהו אתמר שמעו הרים את ריב ה' (מיכה ו ב). מאן הרים. אלא הא תלת אבנין עלאין לגביכו, דאנון סגולתא. ולמאן מנייהו לרבי ורבי ורבי דמתיתבא עלאה. דלקבליכו הוו כל רב מבבל. ורבי מארעא דישראל. ורבי משאר ארעין.

שמעו דאתון ריב וקטטה ומחלקת בהלכה לעלא. ורבי ורבי ורבי מחלקת וריב וקטטה בהלכה דילהון לתתא. ולית בכו דיהא ריב וקטטה ומחלקת בגין שכינתא, לגבי קודשא בריך הוא לדחוקא ליה בכמה קושין עד דיפיק ליה מן גלותא.

והאתנים - אלו התנאים של המשנה של הישיבה שלמטה. הנה שלש אבנים אצלכם, שהם סגול. ששש הנקודות הללו הם ששה סדרי משנה, וכל נקדה היא עשר, ועולים לס' מסכתות, שעליהם אמר שלמה (שיר השירים ו) ששים המה מלכות. ויש לו כמה בתולות אחריה רעותיה של הלכות פסוקות שנאמר בהן (שם) ועלמות אין מספר. והשכינה היא פתח על כלם.

התג של זרקא, עליו נאמר (משלי לא) רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה. והיא ריב וקטטה ומחלקת וקשיה לקדוש ברוך הוא בשביל ישראל אחיכם. ומורי המשנה שמשתדלים בתורה בכל יום ולילה בגלות, היא ריב בשבילם שיוציא אותם, ואין מי שיהיה ריב וקטטה ומחלקת לקדוש ברוך הוא בשבילו בגלות.

קם זקן אחד מביניהם ואמר, רועה הנאמן, כמה חזקות האבנים שזרקת, שהודעו בעלי הישיבה שלמעלה ומטה, ואפלו המלאכים העליונים, שהם סומכים את שש מדרגות הכסא, והכסא הודעו. אבל הרי איתן מושבך אליך, שהיא השביעית, השמר ממנה, שהרי האבן שזרקת הרי היא אצלך, שהיא פתח על כלם. ושים בסלע קנה, ושש אחרים אצלך, משום שהוא אמר (יחזקאל לו) לא למענכם אני עשה. הרי שש אצלך. פי אם לשם קדשי. הרי השביעית אצלך. ולא עוד, אלא אתה הוא שנאמר בך ויך את הסלע, ושים בסלע, שהנחש קנה לכפר עונך.

הקדוש ברוך הוא צוה אתכם ודברתם אל הסלע, ואתם לא עשיתם כף. שאם עשיתם מאמרו

והאתנים, אלין תנאים דמתניתין דמתיבתא דלתתא. הא תלת אבנין לגביכו, דאנון סגול. דשית נקודין אלין, אנון שית סדרי מתניתין. וכל נקדה איהי עשר. וסלקין לששים מסכתות, דעליהו אמר שלמה (שיר השירים ו) ששים המה מלכות. ואית ליה כמה (תהלים מח טו) בתולות אחריה רעותיה דהלכות פסוקות דאתמר בהון (שה"ש ו ח) ועלמות אין מספר. ושכינתא איהי תגא על פלהו.

התג דזרקא עליה אתמר (משלי לא כט) רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה. ואיהי ריב וקטטה ומחלקת וקשיה לקדוש ברוך הוא בגין ישראל אחיכו. ומארי מתניתין דמשתדלין באורייתא בכל יומא וליליא בגלותא, איהי ריב בגיניהו דיפוק לון. ולית מאן דיהא ריב וקטטה ומחלקת לקדוש ברוך הוא בגיניה בגלותא.

קם סבא חדא מביניהו ואמר, רעיא מהימנא כמה תקיפין אבנין דזריקת. דאזדעזעו מארי מתיבתא דלעלא ותתא, ואפלו מלאכין עלאין דאנון סמכין שית דרגין דפורסייא ופורסייא אזדעזעת. אבל הא (במדבר כד כא) איתן מושבך לגבך דאיהי שביעאה אסתמר מנה, דהא אבנא דזריקת הא איהי לגבך דאיהי תגא על פלהו. ושים בסלע קנה, ושית אחרנין לגבך בגין דאיהו אמר (יחזקאל לו כב) לא למענכם אני עשה. הא שית לגבך פי אם לשם קדשי, הא שביעאה לגבך, ולא עוד, אלא דאנת הוא דאתמר בך (במדבר כ"א) ויך את הסלע ושים בסלע, דהויא קנה לכפר עונך.

קודשא ברוך הוא מני לכו (שם פסוק ז) ודברתם אל הסלע, ואתון לא עבדתון הכי. דאי עבדתון מימריה בדבורא, הוו אולפין

בדבור, היו לומדים תורה בלי ספק וכלי קשיה ומחלקת. ומשום שגאמר בך (במדבר כ) ויך את הסלע, ולא יצאו ממנו אלא טפות טפות, בך בעלי המשנה הם כמי שמכה בסלע, והם לשונם.

בפטיש יפוצץ סלע, ופוסקים בה כמה הלכות פסוקות של הלכות, ולא יוצאים מהם אלא טפות טפות והן לקוטות. ומשום בך הכל תלוי בך. הרי האבן אצלך ושש אחרות. ובך תלוינה הגאולה של השכינה ובניה, כדי שיתקן בך מה שגהרס בקדמיתא. ובגין חביבותא דילך, שית טפין דגלגולא אתחזרון לגבך דאנון רמיזין ברישי ענפין דילך. אנון ש ש דכפל בהו משה משה.

אבנא שביעאה (איכה ב יג) מה אעידך מה אדמה לך, ואתמר ביה הבת ירושלים. ועלה אתמר מה אשנה לך. איהי אשנה לך בתבירו דילך, ואנחמך. דאית לך להתנחם עמה. דידיו לעבד להיות כרבו. ואף על דילך פנמא, הדא הוא דכתיב (שם) פי גדול פנים שברך (דף קיח ע"א) מ"י ירפא לך, דאיהי אמא עלאה תשובה דילך בירא דילך אתבקעת דאיהי ימא דאורייתא. הדא הוא דכתיב (שמות יד כא) ויט משה ידו על הים ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה. (ע"ב).

מכאן ואילך ויפקעו המים דילה לגבה. ואיהו עץ חיים דאתמר בה (שם טו כה) ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים, של תורה דבעל פה, דאתמר בהון (שם) ולא יכלו לשתות מים ממרה פי מרים הם. כמרה דאוקמוה (שם א יד) וימרו ואת חיייהם בעבדה קשה, דאיהי קושיא. ובההוא זמנא (במדבר כ יא) ותשת העדה ובעירם.

אורייתא בלא ספק ובלא קושיא ומחלקת. ובגין דאתמר בך (במדבר כ) ויך את הסלע, ולא נפקי מניה אלא טפין טפין. הכי מארי מתניתין אנון כמאן דמחי בסלע. ואנון לישנהון.

בפטיש יפוצץ סלע (ירמיה כג כט). ופסקין בה כמה פסקות דהלכות, ולא נפקין מניהו אלא טפין טפין ואנון לקוטות. ובגין דא בך תליא כלא. הא אבנא לגבך ושית אתרנין. ובך תליא פרקנא דשכינתא ובנהא, בגין דיתקן בך מה דאתהרס בקדמיתא. ובגין חביבותא דילך, שית טפין דגלגולא אתחזרון לגבך דאנון רמיזין ברישי ענפין דילך. אנון ש ש דכפל בהו משה משה.

אבנא שביעאה (איכה ב יג) מה אעידך מה אדמה לך, ואתמר ביה הבת ירושלים. ועלה אתמר מה אשנה לך. איהי אשנה לך בתבירו דילך, ואנחמך. דאית לך להתנחם עמה. דידיו לעבד להיות כרבו. ואף על גב דיהא רב תבירו דילך פנמא, הדא הוא דכתיב (שם) פי גדול פנים שברך (דף קיח ע"א) מ"י ירפא לך, דאיהי אמא עלאה תשובה דילך בירא דילך אתבקעת דאיהי ימא דאורייתא. הדא הוא דכתיב (שמות יד כא) ויט משה ידו על הים ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה. (ע"ב).

מכאן ואילך ויפקעו המים דילה לגבה. ואיהו עץ חיים דאתמר בה (שם טו כה) ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים דאורייתא דבעל פה, דאתמר בהון (שם) ולא יכלו לשתות מים ממרה פי מרים הם. כמרה דאוקמוה (שם א יד) וימרו ואת חיייהם בעבדה קשה, דאיהי קושיא. ובההוא זמנא (במדבר כ יא) ותשת העדה ובעירם.

ובשהתנַלְה לך עץ חיים בדור
האחרון, שאתה עתיד להתגלות
ביניהם, כמו שבארוה (קהלת א)
מ'ה שהיה הוא שיהיה, כמה
נסיונות יש לנסות את ישראל?
זהו שכתוב שם שם לו חק
ומשפט ושם נסוהו, את משה,
והתורה החזירה להם נסיון
לאותם שמשתדלים בה והם
בצרות רבות. כמו שבמצרים
שנאמר בו (שם א) כל הַבֵּן הַיְלֹוֹד
היארה תשליכהו, וזו התורה
שבכתב, וכל הבת תחיון -
התורה שבעל פה, ששתייהן הן
פה ולשון, ובהם תהיה אתה
כבוד פה וכבוד לשון, ולחכם
ברמז. ואין מיתה של בעל אור
התורה אלא עניות.

ובגאֹרֶה האחרונה, תורה תהיה
לישראל כמו שהים, שנאמר בך,
הרועה הנאמן, (שם) ותשם בסוף
על שפת היאר. בסוף פ"ו ימים,
דגה של גאלה, נאמר בך ותשם
בסוף על שפת היאר, שהוא אור
התורה, העמוד האמצעי. שפתו
השכינה.

באותו הזמן אלו הטפות שהיו
יוצאות מהסלע, שהן פסקי
הלכות, נאמר בהם (תהלים צ)
נשאו נהרות ה'. שתי טפות שהן
צר", עולות עם שני ווי"ם
ונעשים נהרות. ואותה הנקדה
העליונה, שהיא סגולתא,
התעלתה על כנפיהם. ועליתו
באיזה מקום הוא? אלא אלו שני
נהרות הם אבא ואמא. מצד הבת
של המלך נקראו טפות, שנאמר
בהם וייער, (ישעיה כו) כי ביה ה'
צור עולמים. ציר שני עולמות
דקים. העולמות של בת המלך
הם מטה למעלה. מצד העמוד
האמצעי נקראו נהרות, ומשום
זה נשאו נהרות.

וכר אתגלי לך אילנא דחיי בדרא בתראה, דאת
עתיד לאתגלאה ביניהו כמה דאוקמוה
(קהלת א ט) מ"ה שהיה הו"א שיהיה. כמה
נסיונות אית לאתנסאה ישראל. הדא הוא
דכתיב (שמות טו כה) שם שם לו חק ומשפט ושם
נסוהו למשה, ואורייתא אתחזרת לון נסיון לאנון
דמשתדלין ביה והיון בעאקו סגני. פגונא
דמצרים דאתמר ביה (שם א כב) כל הַבֵּן הַיְלֹוֹד
היארה תשליכהו. ודא אורייתא דבכתב. וכל
הבת תחיון אורייתא דבעל פה, דתרויהו אנון
פ"ה ולשו"ן, ובהון תהא אנת כבוד פה וכבוד
לשון, ולחפימא ברמיזא. ולית מיתה דמארי
דנהורא דאורייתא אלא עניותא.

ובפרקנא בתרייתא, אורייתא יהא לישראל
פגונא דימא, דאתמר בך, רעיא
מהימנא (שם ב ג) ותשם בסוף על שפת היאר.
בסוף פ"ו יומין דרגא דפרקנא אתמר בך
ותשם בסוף על שפת היאר, דאיהו נהורא
דאורייתא עמודא דאמצעיתא. שפה דילה
שכינתא.

בהווא זמנא אלין טפין דהוו נפקין מן הסלע,
דאנון פסקי הלכות אתמר בהון (תהלים
צ ג) נשאו נהרות ה'. תרין טפין דאנון צירי
סלקין בתרין ווין ואתעבדו נהרות. ובההיא
נקודא עלאה דאיהי סגולתא אסתלקת על
גדפיהו. וסליקו דילה באן אתר הוי, אלא אלין
תרין נהרות אנון אבא ואמא. מסטרא דברתא
דמלפא טפין אתקריאו דאתמר בהון, (בראשית ב
ו) וייער, (ישעיה כו ד) כי ביה ה' צור עולמים. ציר
תרין עלמין דקיקין. עלמין דברתא דמלפא
אנון מתתא לעלא. מסטרא דעמודא
דאמצעיתא אתקריאו נהרות. ובגין דא נשאו
נהרות.

רְמִי? לְאוֹתָהּ סְגוּלָתָא, מְעַלִּים
אוֹתוֹ כְּתָר עַל גְּבִייהֶם יִי לְהִיּוֹת
כּוֹלֵל סְגוּלָתָא, וּמִתְעַטְרָת כּוּ
בְּשֵׁלֶשֶׁה כְּתָרִים, שֶׁהֵם כְּתָר כְּהֵנָּה
וְכְתָר מְלָכוּת, וְכְתָר תּוֹרָה עַל
גְּבִייהֶן. וְכָף הֵם שְׁלֹשֶׁה נְהוּרוֹת
וְרִי' וְשֵׁלֶשׁ יוֹדִי"ם וְשֵׁלֶשׁ וְוִי"ם
רְמוּזִים בְּשֵׁלֶשֶׁה רְאֵשֵׁי תְבוּת
שֶׁהֵם וַיִּסַּע וַיִּבֵּא וַיֵּט. שְׁנַיִם
שֶׁהֵם אָבָא וְאָמָא מְעַלִּים כְּתָר עַל
כְּנֻפֵיהֶם.

נְשָׂאוֹ נְהוּרוֹת קוֹלָם. הֵם חֶסֶד
גְּבוּרָה, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר נְשָׂאוֹ נְהוּרוֹת
קוֹלָם. מִי קוֹלָם? הַעֲמוּד
הָאֲמֻצָּעִי, וְזֶה הַסּוּד שֶׁל שׁוּרֵק
לְמַעַלָּה. הַשְּׁלֹשֶׁת כּוֹלֵלֶת שְׁלֹשׁ
נְקוּדוֹת בְּקִשּׁוֹר אֶחָד שֶׁל הַעֲמוּד
הָאֲמֻצָּעִי, שְׁעָלָיו נֶאֱמַר (יִרְמִיָּה ב)
וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּיךָ שׁוּרֵק כְּלֵה זָרַע
אָמַת.

יִשְׂאוֹ נְהוּרוֹת דְּכָיִם, הֵם נִצַּח וְהוֹד.
לֹא כְּתוּב נְשָׂאוֹ, אֲלֵא יִשְׂאוֹ, וְהֵם
סְגוּלָה, שֶׁהִיא נְקֻדָּה מִצַּד הַשְּׂכִינָה,
הִיא נְקֻדָּה לְמִטָּה, שְׁצַדִּיק שְׂכִינָה
תַּחַת רַגְלָיִם, שֶׁהֵם יִרְכְּתֵי צְפוּן.
זֶהוּ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים מו) יִפָּה נוֹף
מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ וְגו'. כִּשְׁהִיא
נְקֻדָּה וְד' תַּחַת יִרְכְּתֵי אָמַת, נְקֻרָא
הַר צִיּוֹן, הַר נְמוּף. וְנְקֻרָא מִצַּד
שֶׁל צַדִּיק דְּכָיִם, ד"ף י"ם. דָּף
כְּלוּל מִכ"ד אוֹתִיּוֹת שֶׁהֵן בְּרוּף
שֵׁם כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד,
וּבְהֵם אֵל יֵשֵׁב דָּף נְכָלָם.

יָם נְקֻרָא מִצַּד שֶׁל הָאֵם
הַעֲלִיּוֹנָה, כְּלוּלָה מִחֲמִשִּׁים
אוֹתִיּוֹת שְׁכָלוּלוֹת בְּקֻרִיאַת שְׁמַע
בְּפִסּוּק הַרְאֵשׁוֹן שְׁמִיחִדִּים אֵת
הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא פְּעֻמִּים, שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. וּבְהֵם
וַיִּפֶן כֵּה וְכֵה וַיִּפֶן אֵת הַמְצָרִי.
וּמִצַּד שֶׁל הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה הִיא
נְקֻדָּה עַל כְּנֻפֵיהֶם, קֻרִיַת מְלֶךְ רַב.
וְכַעַת נֶאֱמַר כֵּה (איכה א) הָעִיר רַבְתִּי
עִם הִיְתָה כְּאֵלְמָנָה.

רְמִי? לְהִיָּא סְגוּלָתָא, סְלָקִין לִיה כְּתָר עַל
גְּבִייהוּ י י י לְמַהוּי כְּלוּל סְגוּלָתָא,
וּמִתְעַטְרָה בִּיה בְּתָלַת כְּתָרִין. דְּאֲנוּן כְּתָר כְּהֵנָּה
וְכְתָר מְלָכוּת וְכְתָר תּוֹרָה עַל גְּבִייהֶן. וְהִכִּי אֲנוּן
תָּלַת נְהוּרוֹת וְרִי' וְתָלַת יוֹדִין וְתָלַת וְוִין רְמִיזִין
בְּתָלַת רִישֵׁי תִיבוּת, דְּאֲנוּן ו"יִסַּע ו"יִבֵּא ו"יֵט.
תְּרִין דְּאֲנוּן אָבָא וְאָמָא סְלָקִין כְּתָר עַל
גְּדַפֵּיהוּ.

נְשָׂאוֹ נְהוּרוֹת קוֹלָם. אֲנוּן חֶסֶד גְּבוּרָה עֲלֵיהוּ
אֲתָמַר נְשָׂאוֹ נְהוּרוֹת קוֹלָם. מָאן קוֹלָם
דָּא עֲמוּדָא דְאֲמֻצָּעִיתָא וְדָא רְזָא דְשׁוּרִ"ק
לְעֵלָא. שְׁלֹשֶׁת אֵיהוּ כְּלוּל תָּלַת נְקוּדִין
בְּקִשּׁוּרָא חֶדָא דְעֲמוּדָא דְאֲמֻצָּעִיתָא. דְעֵלָה
אֲתָמַר (יִרְמִיָּה ב כא) וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּיךָ שׁוּרֵק כְּלֵה זָרַע
אָמַת.

יִשְׂאוֹ נְהוּרוֹת דְּכָיִם (תְּהִלִּים צג), אֲנוּן נִצַּח וְהוֹד.
נְשָׂאוֹ לֹא כְּתוּב אֲלֵא יִשְׂאוֹ. וְאֲנוּן סְגוּלָה
דְּהִיא נְקֻדָּה דְשְׂכִינָתָא מִסְטָרָא דְצַדִּיק אֵיהִי
נְקֻדָּה לְתַתָּא תַּחַת רַגְלִין, דְּאֲנוּן יִרְכְּתֵי צְפוּן.
הָדָא הוּא דְכְּתוּב (תְּהִלִּים מו ג) יִפָּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל
הָאָרֶץ וְגו'. כִּד אֵיהִי נְקֻדָּה וְד' תַּחַת יִרְכְּתֵי
קְשׁוּט אֲתַקְרִיאַת הַר צִיּוֹן טוּרָא מְאִיךְ.
וְאֲתַקְרִיאַת מִסְטָרָא דְצַדִּיק, דְּכַי"ם ד"ך י"ם.
כְּלוּל מִכ"ד אֲתוּן דְּאֲנוּן בְּרוּף שֵׁם כְּבוֹד
מְלָכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, וּבְהוּן (תְּהִלִּים עד כא) אֵל יֵשֵׁב
דָּף נְכָלָם.

יָם אֲתַקְרִיאַת מִסְטָרָא דְאָמָא עֲלָאָה, כְּלוּלָא
מִחֲמִשִּׁין אֲתוּן דְכְּלוּלִין בְּקֻרִיאַת שְׁמַע.
בְּקֻרָא קְדָמָא דְמִיחִדִּין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
תְּרִין זְמַנִּין (דְּבָרִים וד) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה'
אֶחָד. וּבְהוּן (שְׁמוֹת ב יב) וַיִּפֶן כֵּה וְכֵה וַיִּפֶן אֵת
הַמְצָרִי. וּמִסְטָרָא דְאָמָא עֲלָאָה אֵיהוּ נְקוּדָא
עַל גְּדַפֵּיהוּ קֻרִיַת מְלֶךְ רַב. וּכְעַן אֲתָמַר בִּיה
(איכה א) הָעִיר רַבְתִּי עִם הִיְתָה כְּאֵלְמָנָה.

קיום העמוד האמצעי, שאתה הוא ו' כולל שש ספירות, ואתה אחוז בין כ"ה עליונה ובין כ"ה תחתונה. קיום אצל סמא"ל, שהוא מצרי, בכלי הקרב שלך, שהם השכינה התחתונה, המקלע התחתון. והשכינה העליונה, המקלע העליון, שעליו נאמר (שמואל-א כח) ואת נפש איביך יקלענה בתוך כף הקלע. מי נפש איביך? סם מות נחש אשת זנונים, שמקננת בשבעה סלעים, ובעלה בשבעה הרים.

קיום באבנים שלך שהסתלקו בהרים לשבר את ההרים והסלעים של הנחש, ובשביל ההרים שלך נאמר (תהלים צג) נשאו נהרות ה'. ובהם כל גיא ינשא, שהוא שהכל כלול בו. וזה הרועה הנאמן שנאמר בו (דברים לד) ויקבר אתו בגי. שבשבילו נאמר (תהלים ט) ויף את אדום בגיא מלח. ונשמתו גנוזה בגי"א מן אבגית"ן. ת' תורת משה צפונה בצד"י שהוא ין. שצדי ארכה מצד העולם הבא, משם הוא טוב לצדיקים לעולם הבא.

בגי"א אב לי"ג מדות, שהם וא"ו, ויעבר ה' על פניו. ויעבר ע"ב רי"ו. ע"ב חסד. רי"ו גבורה, שבו קר"ע שט"ן מן הים, ובו עתיד לקרע לו מן הים של התורה. ומצד חסד הוא אב לי"ג מדות, שבו יהו"ה, הוא העמוד האמצעי ארך אפים, ומאריך בו על הבינונים ומטה להם כלפי חסד. ובאותיות א"ת ב"ש, יהו"ה הוא מצפ"ן א"ל ת"ך, רחום"ם גספ"י, וכן עד שלש עשרה תבות. באלו השלש עשרה הוא מאריך על הבינונים שיחזרו בתשובה. אבל בקר"ע שט"ן ידין בגוים מלא גויות, שהוא שטן מלא עינים. ומשום כף אבגית"ן נקרא פתר

קיום עמודא דאמצעיתא, דאנת הוא ו' כליל שית ספירן. ואת אחיד בין כ"ה עלאה ובין כ"ה תתאה. קיום לגבי סמא"ל דאיהי מצרי במאני קרבא דילך, דאנון שכינתא תתאה קורטא תתאה. ושכינתא עלאה קורטא עלאה דעלה אתמר (שמואל א, כח כט) ואת נפש איביך יקלענה בתוך כף הקלע. מאן נפש איביך. סם מות נחש אשת זנונים דמקננא בשבע סלעים ובעלה בשבעה טורין.

קיום באבנין דילך דאסתלקו בטוריא לתברא טורין וסלעין דחויא, ובגין טורין דילך אתמר (תהלים צג) נשאו נהרות ה'. ובהון (ישעיה מ ד) כל גיא ינשא ההוא דכלא כליל ביה. ודא רעיא מהימנא דאתמר ביה (דברים לד) ויקבר אתו בגי. דבגינה אתמר (תהלים ט ב) ויף את אדום בגיא מלח. ונשמתה גניזא בגי"א מן אב"ג ית"ן. ת' תורת משה צפונה בצד"י דאיהו ין. דצדי אריכא מסטרא דעלמא דאתי, מתמן הוא טוב לצדיקים לעלמא דאתי.

בגי"א אב לי"ג מכילין, דאנון וא"ו (שמות לד ו) ויעבר ה' על פניו. ויעבר ע"ב רי"ו. ע"ב חסד. רי"ו גבורה דביה קר"ע שט"ן מן ימא. ובה עתיד למקרע ליה מן ימא דאורייתא. ומסטרא דחסד איהו אב לתליסר מכילן, דביה איהו יהו"ה עמודא דאמצעיתא ארך אפים, ומאריך ביה על בינונים ומטה לון כלפי חסד. ובאתון א"ת ב"ש. יהו"ה איהו מצפ"ן א"ל ת"ך, רחום"ם גספ"י ויהכי עד תליסר תבין. באלין תליסר מאריך על בינונים דיחזרון בתשובה. אבל בקר"ע שט"ן (תהלים ק ט) ידין בגוים מלא גויות. דאיהו שטן מלא עינין. ובגין דא אבגית"ן אתקרי פתר חכמה אב לתליסר מכילן, דכלילן בחסד דכליל

חכמה, אב לשלש עשרה המדות,
שכלולות בחסד שכולל שבעים
ושנים שמות שהם הפלל שלהם,
והו אני והו, וחכמה לזמין, כמו
שנאמר הרוצה להחכים ידרים.
האם העליונה לגבורה (לשמאל)
בה.

קר"ע שט"ן מן השמאל. ובה
(שמות יד) וישם את הים לחרבה,
ובה קרע הים לשנים עשר
קרעים, ובה רקע הארץ
וצאצאיה, ובה עקר הרים ושבר
סלעים של הנחש. זהו שפתוב
(מלכים א-ט) ורוח גדולה ורחק
מפרק הרים ומשבר סלעים. שהם
ההרים והסלעים של הנחש,
שנאמר בו דרך נחש עלי צור.
ובשם הנה היה רבה עוקר הרים
בתורה שבעל פה.

בְּתֵר עֲלִיּוֹן הוּא פֶּלֶא, ובו העמוד
האמצעי, שנקרא אש עושה
פליאות. זהו שפתוב (שמות טו) נורא
תהלת עשה פלא. ובו אמר משה
נגד כל עמך אעשה נפלאות וכו'.
וזהו נג"ד יכ"ש. נג"ד י"ש כ'
שהוא פתר. י"ש, להנחיל אהבי
יש. והם י' חכמה, ש' תשובה.
כלם כולל העמוד האמצעי
השמים, שנאמר בו (מלכים א-ח)
ואתה תשמע השמים. שמע
ישׂראל.

בט"ר צת"ג זהו נצח, ויש
אומרים אותו גת"ץ רט"ב, בו
והיית כגן רטב. ויתקים בישראל
(ישעיה נח) והשביע בצחצחות
נפשך, מצד הנצח שהוא צח (שם)
ועצמתיך יחליץ וגו'. ונאמר כג'
מן גת"ץ, והיית כגן רטב, הוא
רחמים. ת' תפארת, ובו (בראשית
א) תדשא הארץ דשא, עץ פרי
עשה פרי, לישראל במדבר,
וכמה מעינות של מים.

חק"ב טנ"ע זה ההוד, בו (שמות ט)
שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו.

שבעין ותרין שמהן דאנון פללא דילהון והו
אני והו וחכמה לימנא. פמה דאת אמר
הרוצה להחכים ידרים. אמא עלאה לגבורה
(לשמאל) בה.

קר"ע שט"ן מן שמאלא (מן ימא). ובה (שמות יד כא)
וישם את הים לחרבה. ובה קרע ימא
לתריסר קרעים. ובה (ישעיה מב ה) רקע הארץ
וצאצאיה. ובה עקר טורין ותבר טינרין
דחויא. הדא הוא דכתיב (מלכים א, יט יא) ורוח
גדולה ורחק מפרק הרים ומשבר סלעים.
דאנון (דף קיח ע"ב) טורים וסלעים דחויא, דאתמר
ביה (משלי יט) דרך נחש עלי צור. ובהאי שמא
הוה רבה עוקר הרים באורייתא דבעל פה.

בְּתֵר עֲלִיּוֹן אִיהו פֶּלֶא, וביה עמודא
דאמצעיתא, דאתקרי נורא עביד
פליאן. הדא הוא דכתיב (שמות טו יא) נורא תהלת
עשה פלא. וביה אמר משה (שם לד י) נגד כל
עמך אעשה נפלאות וגו'. והאי איהו נג"ד
יכ"ש, נג"ד י"ש כ' דאיהו פתר. י"ש, (משלי ח
כא) להנחיל אהבי יש. ואנון י' חכמה ש'
תשובה. פלהו פליל עמודא דאמצעיתא
שמים, דאתמר ביה (מלכים א, ח לב) ואתה תשמע
השמים. שמע ישׂראל.

בט"ר צת"ג דא נצח ואית דאמרי ליה גת"ץ
רט"ב ביה והיית כגן רטב. ויתקים
בישראל (ישעיה נח יא) והשביע בצחצחות נפשך,
מסטרא דנצח דאיהו צח (שם) ועצמתיך יחליץ
וגו'. ואתמר כג' מן גת"ץ והיית כגן רטב
רטוב איהו רחמי, ת' תפארת ובה (בראשית א יב)
תדשא הארץ דשא, עץ פרי עשה פרי,
לישראל במדברא, וכמה מבויעין דמיא.

חק"ב טנ"ע דא הוד ביה (שמות טו כה) שם שם לו
חק ומשפט ושם נסהו. דהוד אתקשר

שבגבורה, נצח בחדו, נצח בגבורה, נצח בחדו, ונאמר בהוד (איכה א) נתנני שממה כל היום דוה. בו הסתכל בחרבן המקדש, וכמה הרוגים שנהרגו לטל נקמות מהרשעים, ובו נאמר (בראשית לב) והוא צלע על ירכו. באותו הזמן (ישעיה לה) אז ידלג כאיל פסח. ועוד, טנ"ע בהפוף אותיות טנ"ע, בו חטא אדם. זהו שפתיב (שם ז) ביום נטעף תשגשגי. ובו ננטע והשתרש בעולם. זהו שפתיב (ישעיה ס) נצר מטעי מעשה ידי להתפאר.

ועוד, חק"ב טנ"ע, שם בט"ן ושם ע"ב. השכינה בו נקראת בטנ"ג ערמת חטים. שהרי כל שם כלול שש לספירות, ושם ע"ב. זהו שפתיב (ויקרא כג) וענף עץ עבת. שנצ"ח והו"ד הם עבי שחקים, ועליהם נאמר (שם) ערבי נחל. דמיון לשתי שפתיב ושליש ספירות, כל אחד כולל שבועים ושתיים אותיות, שהם נצח והוד יסוד, כמו ששלישת האבות, וכל השלישה כוללים שבועים ושתיים (מ"ב) אותיות.

יג"ד פז"ק - זה הוא צדיק, האלף הששי, שבו הקדוש ברוך הוא יגל"ה פדיון זר"ע קדושי"ם. שהוא יסוד העולמות, הוא סוד קץ הגאלה שורמז בשכינה שנקראת שקוצי"ת, ששם שי"ת וק"ץ, שהיא השכינה השביעית להם, הקץ של כלם. עליה נאמר (דניאל יב) ואתה לך לקץ ותנוח ותעמד לגרלף לקץ הימין. והוא הק"ץ שמדלג מארבע מאות שנים שהיו עתידים להשתעבד במצרים היא ובניה, ונשארו רד"ו, רדו שמה.

מצד של הימין נקראת קץ הימין, ומצד השמאל קץ כל בשר. למי שמחבל את בשר קדש, היא דין לו, קץ כל בשר. והיא סוף פסוק,

בגבורה, נצח בחדו ואתמר בהוד (איכה א יג) נתנני שממה כל היום דוה. ביה אסתפל בחרבנא דמקדשא, וכמה קטילין דאתקטלו לנטלא נוקמין מרשעים. וביה אתמר (בראשית לב לד) והוא צלע על ירכו. בההוא זמנא (ישעיה לה ו) אז ידלג כאיל פסח. ועוד טנ"ע בהפוף אתון נטע ביה חב אדם הדא הוא דכתיב (שם יז יא) ביום נטעף תשגשגי. וביה אתנטע ואשתרש בעלמא הדא הוא דכתיב (ישעיה ס כא) נצר מטעי מעשה ידי להתפאר.

ועוד חק"ב טנ"ע תמן בט"ן ותמן ע"ב. שכינתא ביה אתקריאת (שה"ש ז ג) בטנ"ג ערמת חטים. דהא כל שמא כליל שית לספירן ותמן ע"ב הדא הוא דכתיב (ויקרא כו מ) וענף עץ עבת. דנצ"ח והו"ד אנון עבי שחקים. ועליהו אתמר (שם) ערבי נחל, דומיא דתרין שפון ותלת ספירן, כל חד כליל ע"ב אתון דאנון נצח והוד יסוד. כגונא דתלת אבהן וכלהו תלת כלילן שבועין ותרין (נ"א מ"ב) אתון.

יג"ד פז"ק דא איהו צדיק אלף שתיתאה דבה קודשא בריך הוא יגל"ה פדיון זר"ע קדושי"ם. דאיהו יסוד עלמין, איהו סוד דקץ דפרקנא דאתרמיז בשכינתא דאתקרי שק"ו צי"ת, דתמן שי"ת וק"ץ דאיהי שכינתא שביעית לון קץ דכלהו. עלה אתמר (דניאל יב) ואתה לך לקץ ותנוח ותעמד לגרלף לקץ הימין. ואיהו ק"ץ דדליג מן ארבע מאה שנין, דהו עתידין לאשתעבדא במצרים היא ובנהא, ואשתארו רד"ו (בראשית מב ב) רדו שמה. מסטרא דימינא אתקריאת קץ הימין. ומסטרא דשמאלא קץ כל בשר. למאן דחביל את בשר קדש, איהי ליה דינא, קץ כל בשר. ואיהי סוף פסוק סוף פסק

סוף פסק ההלכות. ובחבור של האות ו' הוא פסוק. הוא פסק והוא פסוק, כולל כל פסקי הלכות. שאלה צריכה, ופסק היא השכינה, תורה שבעל פה קוראים לה.

והיא משמעתא, שטה, תשובה, תוספתא, הגדה, תיקו. תניא, קבלה, הלכה, משנה, ברייתא, קשיה, מחלקת, חמרה, קלא. השכינה היא השאלה שבה החכם שואל פענן ומשיב כהלכה, ובה (שמות ג כב) ושאלה אשה משכנתה וגו'. ובה (דברים לב ז) שאל אביך ויגדך, דאיהי הגדה, דבה (שם כו ג) הגדתי היום לה' אלהיך. (תהלים ב ח) שאל ממני ואתנה גוים נחלתך. ובה אמר לשלמה (מלכים א, ג ה) שאל מה אתן לך, ובה תקנו לשאל בקשתו בברכות האמצעיות של התפלה, שבשאלה הזו לא יחזר ריקם בתפלתו לפני המלך. שהוא העמוד האמצעי. ובברכות הראשונות נקראת תשפחת, שבה תקנו לסדר האדם את שבתו של המלך.

ובש"ש האחרונות נקראת קבלה, שבה העבד, שהוא מטטרו"ן, הוא כמו עבד המקבל פרס מרבו והולך לו, ובו נותנים שכר התפלות לאלו שמתפללים על מנת לקבל פרס. אבל לאותם בנים שלא מתפללים, אלא מתוך אהבה ויראת רבונם בצדיק, היסוד ח"י העולמים כולל ח"י ברכות מקבלים.

שמעו של הצדיק היא נקראת קבלה, היא בית הקבול להוריש נשמות לצדיקים. הברכה נקראת מצד העמוד האמצעי, כשנוטל מגבורה, שהוא השור שהקריב אדם הראשון, שהוא חכמה, שממנה על כל הקרבנות. שהפכש הוא מצד הימין, והשור מצד השמאל.

דהלכות. ובחבורא דאת ו' איהו פסוק. איהו פסק ואיהו פסוק כלל כל פסקי הלכות. דשאלה צריכה ופסק איהי שכינתא אורייתא דבעל פה קרינן ליה.

ואיהו משמעתא, שיטה, תיובתא, תוספתא, הגדה, תיקו. תניא, קבלה, הלכה, משנה, ברייתא, קושיא. מחלקת חמרא, קלא, שכינתא איהי שאלה דבה חכם שואל פענן ומשיב כהלכה. ובה (שמות ג כב) ושאלה אשה משכנתה וגו'. ובה (דברים לב ז) שאל אביך ויגדך, דאיהי הגדה, דבה (שם כו ג) הגדתי היום לה' אלהיך. (תהלים ב ח) שאל ממני ואתנה גוים נחלתך. ובה אמר לשלמה (מלכים א, ג ה) שאל מה אתן לך. ובה תקינו למשאל שאלתה בברכאן אמצעין דצלותא, דבשאלה זו לא יחזר ריקנא בצלותיה קמי מלכא דאיהו עמודא דאמצעיתא ובברכאן קדמאין אתקריאת תשפחתא, דבה תקינו לסדרא בר נש שבחא דמלכא.

ובתלת בתראין אתקריאת קבלה דבה עבדא דאיהו מטטרו"ן איהו פעבד המקבל פרס מרבו והולך לו, וביה יתבין אגרא דצלותין לאלין דמצלין על מנת לקבל פרס. אבל לאנון בנין דלא מצלין אלא מגו רחימו ודחילו דמאריהון בצדיק, יסוד ח"י עלמין כליל ח"י ברפאין מקבלין.

דמסטרן דצדיק אתקריאת איהי קבלה, איהי בית קבול לירתא נשמתין לצדיקיא. הברכה אתקריאת מסטרן דעמודא דאמצעיתא, פד נטיל מגבורה דאיהו שור דקריב אדם קדמאה, דאיהו חכמה דממנא על כל קרבנין. דכבש איהו מסטרן דימינא, ושור מסטרן דשמאלא.

ומשום זה, השור שהקריב אדם הראשון נאמר בו (תהלים ט) משור פר מקרן מפריס, והוא ממנה על המדבר, ובו ספק צרכיהם במקום המדבר. ומשם השכינה נקראת הברכה, וממנו נקראת פסק, ומשם פסקי הדינים. ומשם לאוי הדינים אין צריך.

ומשום זה יש לדעת לאדם כל מדה ומדה שהיא שאלה ותשובה, שיהיה בה שואל ומשיב בהלכה, וכל רז לא אנוס לו, וכל עמק ההלכה התגלה לו. וצריך לחזור עליו שלא יהיה בו ספק בעולם. שאל"ה היא מזמין שהוא אל, האל הגדול ששם חכמה. ומשם בקש שלמה חכמה, כשאמר לו הקדוש ברוך הוא (מלכים א-א) שאל מה אתן לך. ומשם תניא שמסיע לו, שבו וה' נתן חכמה לשלמה.

מה זה תניא? זה העמוד האמצעי, ומשם נקראת סיעתא דשמיא, שנאמר בה (שם ח) ואתה תשמע השמים. צריכא הרי בארנו אותה מצד הגבורה. התשובה נקראת מצד הבינה. שאם אין אדם מבין ההלכה, איך יחזיר אותה ומשיב לשואל?

פסק, הרי בארנוהו מצד הדין פסק דין. משמעטא - משמעות ההלכה, מצד אותו שנאמר בו שמע ישראל של שהוא של ארבע הם תקוני ההלכה שנרמזו באדם, והם: י' ראיה, י"ה שמיעה, יה"ו ריח, יהו"ה דבור. וארבעה בגוף כלולים מארבע אותיות. פנגדס א' שמוש, א"ד תנועה, אד"נ ממוש, אדנ"י הלוח. שהם: שמוש בידיים, תנועה בגוף, ממוש בפריה, הליכה ברגלים. יש אומרים, ממוש בידיים, שמוש בפריה, והפל אמת.

בפריה. וכלא קשוט.

ובגין דא שור שהקריב אדם קדמא איתמר ביה (תהלים ט לז) משור פר מקרין מפריס.

ואיהו ממנא על מדברא ובה ספק צרכיהון בארע מדברא. ומתמן אתקריאת שכינתא הברכה, ומנה אתקריאת פסק ומתמן פסקי דינין. ומתמן לאוי דינין לא צריכא.

ובגין דא אית לאשתמודע לבר נש כל מדה ומדה דאיהי שאלה ותשובה דיהא בה שואל ומשיב בהלכה. וכל רז לא אנוס ליה. וכל עומקא דהלכה אתגליא ליה. וצריך לאחזרא עלה דלא יהא ביה ספיקא בעלמא שאל"ה איהי מימינא דאיהו אל, האל הגדול דתמן חכמה. ומתמן שאיל שלמה חכמתא. פד אמר ליה לקודשא בריך הוא (מלכים א, א) שאל מה אתן לך. ומתמן תניא דמסיע ליה, דבה (מלכים א, ה כז) וה' נתן חכמה לשלמה.

מאי תניא, דא עמודא דאמצעיתא. ומתמן אתקריאת סיעתא דשמיא דאתמר בה (שם ח לז) ואתה תשמע השמים. צריכא הא אוקימנא ליה מסטרא דגבורה תיובתא אתקריאת מסטרא דבינה, דאם בר נש לאו מבין ההלכה, איך יחזיר לה ומשיב לשואל.

פסק הא אוקימנא ליה מסטרא דדינא פסק דין. משמעטא משמעות ההלכה, מסטרא דהוא דאתמר ביה שמע ישראל דהוא דארבע אנון תיקונין דהלכה דאתרמיזו בבר נש. ואנון י' ראיה. י"ה שמיעה. יה"ו ריחא. יהו"ה דבור. וארבע בגופא פלילין מארבע אתון. לקבליהו א' שמוש. א"ד תנועה. אד"נ ממוש. אדנ"י הלוח. דאנון שמוש בידיים. תנועה בגופא. ממוש בפריה. הליכה ברגלין. אית דאמרי ממוש בידיים. שמוש

רְאִיָּה - מַצֵּד שֶׁל אַרְיָה, שְׁהִיא לְיָמִין, שְׁנֹאמַר בּוּ (יחזקאל א) וּפְנֵי אַרְיָה אֶל הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּם. רְאִיָּה - אַרְיָה. תּוֹסַפֶּת י' שְׁנֵיהֶם חֲכָמָה. הַרוּצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים. וּמִשָּׁם רְאוּבֵן, אוֹר"ב ב"ן, הָאוֹר שֶׁל הַיּוֹם הַרְאִשׁוֹן.

הַשְּׂמִיעָה - בְּשׁוֹר, גְּבוּרָה, שְׁשָׁם בִּינָה, שְׁהִיא הַשְּׂמִיעָה כּוֹלֶלֶת חֲמִשָּׁים אוֹתוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע. וּמִשׁוּם זֶה תִּקְנֶנוּ כּוּ קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שְׁחִרִית וְעַרְבִית, וּבִשְׁבִילָהּ אָמַר הַנְּבִיא (חבוק ג ב) ה' שְׂמַעְתִּי וְעַרְבִיתִי וְאָמְרוּ מְאֹרֵי מִתְנִיתִין הַבִּינוֹתִי מִבְּעֵי לִיה. וּבְגִינָה אָמַר (מ"ב יט טז) הִטָּה ה' אֲזוּנָה וְשָׁמַע. וּמִסְטָרָא דְחֶסֶד (ישעיה נב ח) פִּי עֵי"ן פְּעִי"ן יֵרְאוּ דְאִיהוּ ע"ב חֶסֶד. אָבֵל מִסְטָרָא דְגְבוּרָא שְׂמַעְתִּי שְׂמַעְתִּי יֵרְאֵתִי דְתַמָּן יֵרְאֵה דְמַתְמָן אִיהִי שְׂכִינְתָא תַתָּאָה מְשַׁמְעָתָא, וּמַתְמָן שְׂמַעִין.

הַרְיָח - (יחזקאל א) וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן. וּבוּ הִיא פּוֹרַחַת הַנֶּשֶׁר, וּמִשָּׁם נִקְרְאת הַשְּׂכִינָה נֶשֶׁר. זְהוּ שְׂכַתוּב (משלי ל) דְרָךְ הַנֶּשֶׁר בְּשָׁמַיִם. וּמִשָּׁם לו"י לוֹיָהּ, שְׂיָמִין וּשְׂמַאל חַבּוּר שֶׁל שְׁנֵיהֶם.

דְּבוּר - (יחזקאל א) וּדְמוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. וְיִהְוּדָה אֶת ה'. וּמִשָּׁם נִקְרְאת הַשְּׂכִינָה אַגְדָּה, מִשׁוּם וַיַּגֵּד יַעֲקֹב לְרַחֵל. וְהֵם שְׁנַיִם, הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה וְהַחֲכָמָה הַתַּתְּוֹנָה. וּבִשְׁבִילָם נֶאֱמַר (איוב יא) וַיַּגֵּד לָךְ תַּעֲלָמוֹת חֲכָמָה. פִּיהָ פִּתְחָה בְּחֲכָמָה. שְׂמַלְמִטָּה לְמַעַלָּה הִיא אָדָם הַקָּטָן, מִהַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה אָדָם הַגְּדוֹל, וּמַצֵּד הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי תַפְאָרַת אָדָם כּוֹלֵל בּוּ (בין) שְׁנֵיהֶם.

פְּשׁוּטָה נִקְרְאת מַצֵּד הַיָּמִין, כִּי יָמִינָה פְּשׁוּטָה, וּכְמוֹ תְּקִיעָה פְּשׁוּטָה לְפָנֶיהָ וְלֵאחֶרֶיהָ רַחֲמִים,

רְאִיָּה מִסְטָרָא דְאַרְיָה, דְאִיהוּ לְיָמִינָא דְאַתְמַר בִּיה (יחזקאל א) וּפְנֵי אַרְיָה אֶל הַיָּמִין (דף קיט ע"ב) לְאַרְבַּעַתָּם. רְאִיָּה אַרְיָה תּוֹסַפֶּת י' תַנְיָנָא חֲכָמָה. הַרוּצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים. וּמַתְמָן רְאוּבֵן, אוֹר"ב ב"ן אוֹר דְיוֹמָא קְדָמָאָה.

שְׂמִיעָה בְּשׁוֹר גְּבוּרָא דְתַמָּן בִּינָה דְאִיהוּ שְׂמִיעָה כּוֹלֵלֶת חֲמִשָּׁין אַתְוֹן דְקְרִיאַת שְׁמַע. וּבְגִין דָּא תִקְיִנוּ בִּיה קְרִיאַת שְׁמַע דְשְׁחִרִית וְעַרְבִית. וּבְגִינָה אָמַר הַנְּבִיא (חבוק ג ב) ה' שְׂמַעְתִּי שְׂמַעְתִּי יֵרְאֵתִי. וְאָמְרוּ מְאֹרֵי מִתְנִיתִין הַבִּינוֹתִי מִבְּעֵי לִיה. וּבְגִינָה אָמַר (מ"ב יט טז) הִטָּה ה' אֲזוּנָה וְשָׁמַע. וּמִסְטָרָא דְחֶסֶד (ישעיה נב ח) פִּי עֵי"ן פְּעִי"ן יֵרְאוּ דְאִיהוּ ע"ב חֶסֶד. אָבֵל מִסְטָרָא דְגְבוּרָא שְׂמַעְתִּי שְׂמַעְתִּי יֵרְאֵתִי דְתַמָּן יֵרְאֵה דְמַתְמָן אִיהִי שְׂכִינְתָא תַתָּאָה מְשַׁמְעָתָא, וּמַתְמָן שְׂמַעִין.

רְיָחָא (יחזקאל א) וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן. וּבִיה אִיהִי פְרָחָא נֶשֶׁרָא, וּמַתְמָן אַתְקְרִיאַת שְׂכִינְתָא נֶשֶׁרָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב (משלי ל יט) דְרָךְ הַנֶּשֶׁר בְּשָׁמַיִם. וּמַתְמָן לו"י לוֹיָהּ דְיָמִינָא וּשְׂמַאלָא חַבּוּרָא דְתַרְוֵיהוּ.

דְּבוּר (יחזקאל א) וּדְמוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. וְיִהְוּדָה בְּה, (בראשית כט לה) אוֹדָה אֶת ה'. וּמַתְמָן אַתְקְרִיאַת שְׂכִינְתָא אַגְדָּה. בְּגִין (שם פסוק יב) וַיַּגֵּד יַעֲקֹב לְרַחֵל. וְאֲנוּן תְּרִין חֲכָמָה עֲלָאָה וְחֲכָמָה תַתָּאָה. וּבְגִינָהּ אַתְמַר (איוב יא ו) וַיַּגֵּד לָךְ תַּעֲלָמוֹת חֲכָמָה. (משלי לא כו) פִּיהָ פִּתְחָה בְּחֲכָמָה. דְמַתְמָן לְעֲלָאָה אִיהִי אָדָם הַקָּטָן, מְחֲכָמָה עֲלָאָה אָדָם הַגְּדוֹל, וּמִסְטָרָא דְעַמּוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא תַפְאָרַת אָדָם כּוֹלֵל בִּיה (ג"א ב"ן) תַרְוֵיהוּ.

פְּשׁוּטָה אַתְקְרִיאַת מִסְטָרָא דְיָמִינָא כִּי יָמִינָה פְּשׁוּטָה וּכְגוֹן תְּקִיעָה פְּשׁוּטָה לְפָנֶיהָ

וְלֹא־תַחְרִיֵּה רַחֲמֵי, דְלִית תַּמָּן קוּשְׁיָא דְדִינָא. דְקוּשְׁיָא אִיהִי וְדַאי קוּשְׁיָא מִסְטָרָא דְדִינָא מִדַּת הַדִּין הַקָּשָׁה מְדָה דְדִינָא קוּשְׁיָא. וְכַד חֲזִי דְאִתְקַשָּׁה מִינָה הַלְכָה, אֲשֶׁתְּדַל בְּפִקּוּדֵינָן דְעֵשָׂה, וְיִתְעַר יְמִינָא בְשִׁמְאֵלָא, רַחֲמֵי בְדִינָא. דְפִקּוּדֵינָן דְעֵשָׂה הָא אִוְקְמוּהָ. (שְׁמוֹת ג טו) וְזֶה זְכָרֵי דְאִיהוּ ו"ה עִם זְכָרֵי רַמ"ח, מִסְטָרָא דְאַבְרָהָם אָבִינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם דְדַרְגָּה חֲסֵד כְּמָה דְאִוְקְמוּהָ (יִרְמִיָּה לֹא ב) אֶהְבֵּת עוֹלָם אֶהְבְּתִיךָ עַל כֵּן מִשְׁכַּתִּיךָ חֲסֵד. דְמָאן גָּרִים דְאִתְקַשְׁיָא מִינָה הַלְכָה דְאֶעְבֵּר עַל חַד מִשְׁס"ה לֹא תַעֲשֶׂה, דְאֲנוּן מִשְׁמָאֲלָא דְאִתְמַר בֵּיהּ זֶה שְׁמִי עִם י"ה שִׁס"ה.

חֲמָרָא אִתְקָרִי מִימִינָה. קוּלָא מִשְׁמָאֲלָא, וְהֵאִי אִיהוּ (שְׁמוֹת א) מְקַל וְחֲמָר. גְּזָרָה שְׁוֵה מִסְטָרָא דְעַמּוּדָא דְאִמְצָעִיתָא. וְהֵאִי אִיהוּ (שְׁמוֹת א יד) וְיִמְרָרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה בְּחֲמָר וּבִלְבָנִים, בְּקַל וְחֲמָר וּבְכָל עֲבוּדָה בְשָׂדֵה, בְּגִזְרָה שְׁוֵה. וְחֲמָרָא מִשְׁמָאֲלָא דְתַמָּן סֵטֶר סְמָא"ל דְאִיהוּ מְמוּנָה עַל לֹא תַעֲשֶׂה וְאִיהוּ חֲמָרָא מִסְטָרָא דְאֵל אַחַר חֲמוּר.

קוּלָא מִימִינָא דְאִתְמַר בֵּיהּ וּבִלְבָנִים בְּלַבּוֹן הַהֲלָכָה. וְאִית דְיִמָּא הֲכִי חֲמָרָא מִימִינָא, דְתַמָּן חֲמוּר נוֹעַר, דְאִתְמַר בֵּיהּ (חֲבֻקָק ג טו) חֲמָר מִים רַבִּים. קוּלָא מִשְׁמָאֲלָא דְתַמָּן שׁוּר מוּעֵד דְנִזְיָקִין, דְאִיהוּ אָבִי אַבוֹת דְנִזְיָקִין, אִיהוּ אֲשֶׁר דְגִיָּהֲנָם. אָבֵל חֲמוּר אִיהוּ אָבִי אַבוֹת הַטְּמָאָה. וּבְגִין דָּא צָרִיךְ בֵּיהּ חֲמָר יִתִּיר, וְאִתְמַר בְּהוֹן (דְּבָרִים כב י) לֹא תַחַרְשׁ בְּשׁוּר וּבְחֲמָר יַחְדוּ.

גְּזָרָה שְׁוֵה דָא עַמּוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, דְאִפְלִיג בִּינֵיהוּ מַחְלָקַת לְאִפְרָשָׁא בִּינֵיהוּ, וְאִיהוּ שְׁוֵה בִּין יְמִינָא וּשְׁמָאֲלָא דְקִדְשָׁא. וּבְגִין דָּא מַחְלָקַת אִיהוּ עַמּוּדָא

שְׁאִין שָׁם קוּשֵׁי שֶׁל הַדִּין. שְׁתַּקְשִׁיָּה הִיא וְדַאי קָשָׁה מִצַּד הַדִּין, מִדַּת הַדִּין הַקָּשָׁה, הַמְדָה שֶׁל הַדִּין הַקָּשָׁה. וּכְשֵׁרֹאָה שְׁמַתְקָשָׁה מִמְּנוּ הַלְכָה, מִשְׁתַּדֵּל בְּמִצְוֹת עֵשָׂה, וְיִתְעַוֵּר הַיָּמִין בְּשִׁמְאֵל, רַחֲמִים בְּדִין. שְׁמִצְוֹת עֵשָׂה הָרִי פְרִשְׁוֵה וְזֶה זְכָרֵי, שֶׁהוּא ו"ה, עִם זְכָרֵי רַמ"ח, מִצַּד שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שְׁדַרְגָּתוֹ חֲסֵד, כְּמוֹ שְׁבָאֲרוּהָ אֶהְבֵּת עוֹלָם אֶהְבְּתִיךָ עַל כֵּן מִשְׁכַּתִּיךָ חֲסֵד. שְׁמִי גוֹרָם שְׁמַתְקָשָׁה מִמְּנוּ הַלְכָה? שְׁעֵבֵר עַל אַחַת מִשְׁלֹשׁ מְאוֹת שְׁשִׁים וְחֲמֵשׁ לֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁהֵן מִשְׁמָאֵל, שְׁנֹאֲמַר בּוֹ זֶה שְׁמִי, עִם י"ה - שֹׁלֵשׁ מְאוֹת שְׁשִׁים וְחֲמֵשׁ.

הַחֲמָרָה נִקְרָאת מִימִינּוּ, הַקּוּל מִשְׁמָאֵל, וְזֶהוּ מְקַל וְחֲמָר (שְׁמוֹת א). גְּזָרָה שְׁוֵה מִצַּד הָעַמּוּד הָאִמְצָעִי. וְזֶהוּ וְיִמְרָרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה. בְּחֲמָר וּבִלְבָנִים - בְּקַל וְחֲמָר. וּבְכָל עֲבוּדָה בְשָׂדֵה - בְּגִזְרָה שְׁוֵה. וְחֲמָרָא מִשְׁמָאֵל, שְׁשֵׁם הַצַּד שֶׁל סְמָא"ל, שֶׁהוּא מְמוּנָה עַל לֹא תַעֲשֶׂה, וְהוּא חֲמָרָה מִצַּד שֶׁל אֵל אַחַר חֲמוּר. קִרְא מְלִיץ, שְׁנֹאֲמַר בּוֹ וּבִלְבָנִים, בְּלַבּוֹן הַהֲלָכָה. וְיֵשׁ שְׁתֵּים כַּף חֲמָרָה מְלִיץ, שְׁשֵׁם חֲמוּר נוֹעַר, שְׁנֹאֲמַר בּוֹ (חֲבֻקָק א) חֲמָר מִים רַבִּים. הַקּוּלָא מִשְׁמָאֵל, שְׁשֵׁם שׁוּר מוּעֵד שֶׁל נִזְיָקִין, שֶׁהוּא אָבִי אַבוֹת שֶׁל הַנִּזְיָקִין, הוּא אֲשֶׁר הִגִּיָּהֲנָם. אָבֵל חֲמוּר הוּא אָבִי אַבוֹת הַטְּמָאָה. וּמִשׁוּם זֶה צָרִיךְ בּוֹ חֲמָר יוֹתֵר, וְנֹאֲמַר בָּהֶם (דְּבָרִים כב) לֹא תַחַרְשׁ בְּשׁוּר וּבְחֲמָר יַחְדוּ. גְּזָרָה שְׁוֵה זֶה הָעַמּוּד הָאִמְצָעִי, שְׁמַחְלָק בִּינֵיהֶם מַחְלָקַת לְהַפְרִיד בִּינֵיהֶם, וְהוּא שְׁוֵה בִּין יָמִין וּשְׁמָאֵל שֶׁל הַקִּדְשׁ. וּמִשׁוּם זֶה

מחלקת היא העמוד האמצעי בין דרגות הטמאה, והוא הפרוד ביניהן. והיחוד בדרגות הקדושות.

הבריתא היא השכינה משמאל, זהו שכתוב (דברים כב) כי בשדה מצאה. והמשנה בצד הימין, שהיחוד שלו אינו אלא מצד העמוד האמצעי. ולמה היא משנה ובריתא מצד של ימין ושמאל? משום חמור ושור מועדים, שהם לימין ולשמאל.

התוספתא נקראת מצד הצדיק, שהוא כולל כל המוספים, ומשם השכינה היא קרבן של המוספים, ובשבילו נאמר (משלי יא) יש מפזר ונוסף עוד. בו התוספתא חכמה ובינה ודעת וכל המדות של הקדוש ברוך הוא, וממנו תוספת של נשמה? תרה שנוספת לאדם מערב שבת לערב שבת. והוא יום השבת, שביעי, כל הספירות נקראו בו שביעיות. וכל מי שמוסף בו בשבת במאכלים ובתענוגים, מוסיפים לו. ומהם מאכלותיו? הקרבנות של התפלה של מוסף שמוסיפים בו העם הקדוש יותר משאר ימות החל. תוספת קדשה של קדוש, ענוג, וקראת לשבת ענג בשלש סעודות.

ומשום זה כל המוסף מוסיפים לו, וכל הגורע גורעים לו. ועוד, השכינה נקראת תיק"ו, מצד אותו שנאמר בו במפלא ממך אל תדרש ובמכסה ממך אל תחקר. ובגללו פרשוה בעלי המשנה, שתק, כף עלה במחשבה.

קם רועה הנאמן ואמר, סבא סבא, עליך נאמר (ויקרא יט) מפני שיבה תקום. תקום בישראל העליון עד שאין סוף לעלייתך. העליונים והתחתונים מתברכים בך ומשתבחים בך, שנכללו בך

דאמצעיתא, בין דרגין דמסאבו, ואיהו פרודא ביניהו. ויחודא בדרגין קדישין.

בריתא איהי שכינתא משמאלא, הדא הוא דכתיב (שם פסוק כז) כי בשדה מצאה. ומשנה מסטרא דימינא, דיחודא דילה לאו איהו אלא מסטרא דעמודא דאמצעיתא. ואמאי איהי משנה ובריתא מסטרא דימינא ושמאלא. בגין חמור ושור המועד דאנון לימינא ושמאלא.

ותוספתא אתקריאת מסטרא דצדיק, דאיהו כליל כל מוספין, ומתמן איהי שכינתא קרבן המוספין. ובגינה אתמר (משלי יא כד) יש מפזר ונוסף עוד. ביה תוספתא חכמה ובינה ודעת וכל מדות דקודשא בריך הוא, ומנה תוספת נשמה יתרה, דאתוסף בכר נש מערב שבת לערב שבת. ואיהו יום השבת, שביעי כל ספירן אתקריאו ביה שביעיות. וכל מאן דאוסף ביה בשבת במאכלין בענוגין, מוספין ליה. ומאי מאכלות דילה. קרבנין דצלותא דמוסף, דאתוספן ביה עמא קדישא יתיר משאר יומין דחל. תוספת קדשה דקדוש ענוג (ישעיה נח יג) וקראת לשבת ענג בתלת סעדתן. ובגין דא כל המוסף מוסיפין ליה וכל הגורע גורעין לו. ועוד שכינתא אתקריאת תיק"ו, מסטרא דההוא דאתמר ביה במפלא ממך אל תדרש ובמכסה ממך אל תחקר. ובגינה אוקמוה מארי מתניתין שתק כף עלה במחשבה.

קם רעיא מהימנא ואמר, סבא סבא עלך אתמר (ויקרא יט לב) מפני שיבה תקום. תקום בישראל עלאה עד דלית סוף לסליקו דילך. עלאין ותתאין מתברכין בך ומשתבחים בך, דאתפלילו בך כל מדות אחוריים ופנימיים

כל המדות אחריים ופנימיים של הקדוש ברוך הוא. אמר, הרי זרקת מקלע, אבני הקלע אלי. אמר לאותם שהולכים באויר, שהרי אכן אליהם.

פתח ואמר, זרקא מקף שופר הולף סגולתא. הפלאכים של האותיות, שעליכם נאמר (תהלים ק) עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט, קבלו אבנים הללו שהן הנקודות שנקראו על שמכם, שנאמר בהם (דברים כז) אבנים שלמות תבנה את מזבח ה' אלהיך. אלו הם:

- קמין - קדומיא"ל מלכיא"ל
- צוריא"ל. פתח - פדא"ל
- תומיא"ל חסדיא"ל. צרי - צוריא"ל רזיא"ל יופיא"ל. סגול
- סטטוריא"ל גזריא"ל למוא"ל.
- שב"א - שמעיא"ל ברכיא"ל
- אהניא"ל. חל"ם - חניא"ל
- להריא"ל מהניא"ל. חר"ק - חזקיא"ל רהטיא"ל קדושיא"ל.
- שר"ק - שמועא"ל רעמיא"ל
- קניא"ל. שר"ק - שמיא"ל
- רפא"ל קדשיא"ל.

והמשבירים, אלו שיש בהם שכל להפיר בתפלה, איך מעלה אותה הבת באותיות ונקודות וטעמים. שכלם הם אהבת בת המלך לחתן שלה, להכניס אהבה ושלום וחבור וקרבה ביניהם בכל המדות של שניהם, להכליל אותם יחד בכלם. והם קרב לסמא"ל ונחש ושבעים הממנים. קם רבי שמעון המנורה הקדושה על רגליו, והעלה זדיו לרבוץ העולם ואמר, רבוץ העולם, יהי רצונך לתת לנו תקנה לי ולכל החברים ולכל הנכנסים לקרב הזה, שהם מן הצד שלה, להפגס לקרב הזה בלי בושה לפניה, ולצאת משם בלי בושה לפניה ולפני הגבירה העליונה.

דקודשא בריך הוא. אמר הא זריקת קירטא. אבנין דקירטא לגבאי, אמא לאנון דאזלין באוירא, דהא אבנא לגביהו.

פתח ואמר זרקא מקף שופר הולף סגולתא. מלאכין דאתון דעליכו אתמר (תהלים קד ד) עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט. קבילו אבנין אלין דאנון נקודין דאתקריאו על שמכם, דאתמר בהון (דברים כז ו) אבנים שלמות תבנה את מזבח ה' אלהיך, אלין אנון.

קמין. קדומיא"ל מלכיא"ל צוריא"ל. פתח פדא"ל תומיא"ל חסדיא"ל. צרי צוריא"ל רזיא"ל יופיא"ל. סגול סטטוריא"ל גזריא"ל למוא"ל. שב"א שמעיא"ל ברכיא"ל אהניא"ל. חל"ם חניא"ל להריא"ל מהניא"ל. חר"ק חזקיא"ל רהטיא"ל קדושיא"ל. שר"ק שמועא"ל רעמיא"ל קניא"ל. שר"ק שמיא"ל רפא"ל קדשיא"ל.

והמשבירים אלין דאית בהון שכל לאשתמודעא בצלותא, איך

סלקא לה ברפא באתון (דף קיט ע"ב) ונקדי וטעמי. דכלהו אנון רחימו דברפא דמלפא בחתן דילה, לאעלא רחימו ושלמא וחבורא וקורבא ביניהו, בכל מדות דתרויהו לאכללא לון פחדא בכלהו. ואנון קרבא לסמא"ל ונחש ושבעין ממנו.

קם רבי שמעון בוצינא קדישא על רגליו, וסליק ידוי למארי עלמא ואמר, רבוץ עלמא יהא רעוא דילך, למיהב לן תקפא לי ולכל חבריא ולכל דעאלין בקרבא דא, דאנון מסטרא דילך לאעלא בקרבא דא בלא פסופא קמו, ולאפקא מתמן בלא פסופא קמו וקמי מטרוניתא עלאה.

דְּבַר נִצְחִין בְּנֵהָא קְרַבִּין, אֲתָמַר בְּה (תהלים קיג ט)
 אִם הַבְּנִים שְׂמַחָה. וְלֹא אֵהָא בְּכַסּוּפָא קָמִי
 בְּרַתָּא דְּמַלְפָּא דְּאֲתָמַר בְּה (שם מה יד) כָּל כְּבוּדָה בַת
 מְלָךְ פְּנִימָה וְגו'. דְּהָא כַּמָּה פְּרוּזִין נִפְקִין בְּגִינָה.
 הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (משלי א כא) בְּרֹאשׁ הַמַּיּוֹת תִּקְרָא
 בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים בְּעִיר אֲמַרְיָה תֹאמַר. וּמֵאֵי אֲמַרִּין
 פְּרוּזִין (שם ח ד) אֲלֵיכֶם אִישִׁים אֲקָרָא וְקוּלֵי אֶל בְּנֵי
 אָדָם.

שְׂבִשְׂמֻנְצָחִים בְּנֵיה בְּקַרְבוֹת,
 נֹאמַר בְּה אִם הַבְּנִים שְׂמַחָה
 (תהלים קיג), וְלֹא אֵהָיָה בְּבוּשָׁה
 לְפָנַי בַּת הַמֶּלֶךְ, שְׂנֹאמַר בְּה (שם
 מה) כָּל כְּבוּדָה בַת מְלָךְ פְּנִימָה
 וְגו'. שְׁהָרִי כַּמָּה פְּרוּזִים יוֹצְאִים
 בְּשִׁבְלֵיהָ. זְהוּ שְׂפָתוֹב (משלי א)
 בְּרֹאשׁ הַמַּיּוֹת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי
 שְׁעָרִים בְּעִיר אֲמַרְיָה תֹאמַר.
 וּמָה אוֹמְרִים הַפְּרוּזִים? (שם ח)
 אֲלֵיכֶם אִישִׁים אֲקָרָא וְקוּלֵי אֶל
 בְּנֵי אָדָם.

דְּהָא כַּמָּה פְּרָשִׁין תְּקִיפִין הוּוּ מִתְּפַנְשִׁין לְאַגְחָא
 קְרַבָּא עִם חוּזָא נְחָשׁ הַקְּדַמוּנִי, דְּקָטִיל
 לְאָדָם קְדַמָּא, וְקָטִיל לְכָל דְּרִין דְּאֲתִין אַבְתָּרָה.
 מְנַהוּן הָוּה אָכִיל בְּנוֹרָא דִּילָה דְּאִיהוּ גִינָהם,
 וּמְנַהוּן הָוּה בְּלַע לוּן חֵיין כְּגוֹנָא דְּקַרְח, דְּאֲתָמַר
 בַּהוּן (במדבר טז לג) וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים
 שְׂאֵלָה. מְנַהוּן קָטִיל בְּכַמָּה מִינֵי מִיתָה. דְּאֲתָמַר
 בַּהוּן (תהלים סח כא) לְמֹות תּוֹצְאוֹת.

שְׁהָרִי כַּמָּה פְּרָשִׁים חֲזוּקִים הָיוּ
 מִתְּפַנְסִים לְהַלְחֵם בְּקַרְבַּ עִם
 הַנְּחָשׁ, נְחָשׁ הַקְּדַמוּנִי, שְׁהָרַג
 אֶת אָדָם הָרֹאשׁוֹן, וְהָרַג אֶת כָּל
 הַדּוֹרוֹת שְׂבָאוֹ אַחֲרָיו. מִהֶם הָיָה
 אוֹכֵל בָּאֵשׁ שְׁלוֹ שְׁהִיא גִינָהם,
 וּמִהֶם הָיָה בּוֹלַע אוֹתָם חַיִּים
 כְּמוֹ קַרְח, שְׂנֹאמַר בְּהֶם (במדבר
 טז) וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים
 שְׂאֵלָה. מִהֶם הָרַג בְּכַמָּה מִינֵי
 מִיתָה, שְׂנֹאמַר בְּהֶם (תהלים סח)
 לְמֹות תּוֹצְאוֹת.

וּכְמָה מְאִרֵי תְרִיסִין הוּוּ מִתְּפַנְשִׁין לְגַבְהָ בְּבַתִּי
 כְּנַסְיוֹת וּבְבַתִּי מִדְּרָשׁוֹת וּפְסָקִין עֲלֵיהָ
 כַּמָּה פְּסָקוֹת בְּקִלִּין וְחִמּוּרִין דִּילָה (שמות ב יב) וַיִּפֶן
 כ"ה וְכ"ה וַיִּרָא פִי אֵין אִישׁ. לִית בְּהוּ חַד דְּקָטִיל
 לְחוּזָא וְכְרוּזִין נִפְקִין מֵאֵן דְּנִצְחָא קְרַבָּא וְקָטִיל
 לְחוּזָא יְהֵא הַלְכָה דִּילָה וּכְמָה הַלְכוֹת פְּסוּקוֹת
 אַנוּן דְּאֲתָמַר בְּכָל חַד הַלְכָה כְּפִלוּנִי וְאַנוּן (תהלים
 מה טו) בְּתוֹלוֹת אַחֲרֵיהָ רַעוּתֵיהָ, דְּבְרַתָּא דְּמַלְפָּא.

וּכְמָה בְּעֵלֵי מְגַנִּים הָיוּ
 מִתְּפַנְסִים אֲלֵיו בְּבַתִּי כְּנַסְיוֹת
 וּבְבַתִּי מִדְּרָשׁוֹת וּפּוֹסְקִים עֲלֵיו
 כַּמָּה פְּסָקוֹת, בְּקִלוֹת וְחִמּוּרוֹת
 שְׁלוֹ. (שמות ב יב) וַיִּפֶן כ"ה וְכ"ה וַיִּרָא
 כִּי אֵין אִישׁ. אֵין בְּהֶם אֶחָד
 שְׁהָרַג אֶת הַנְּחָשׁ. וְהַפְּרוּזִים
 יוֹצְאִים: מִי שְׂנִצְחָא בְּקַרְבַּ וְהָרַג
 אֶת הַנְּחָשׁ, תְּהִיָּה הַהֲלָכָה שְׁלוֹ.
 וּכְמָה הַלְכוֹת פְּסוּקוֹת הֵן,
 שְׂנֹאמַר בְּכָל אַחַת הַלְכָה
 כְּפִלוּנִי, וְהֵן (תהלים מה) בְּתוֹלוֹת
 אַחֲרֵיהָ רַעוּתֵיהָ, שֶׁל בַּת הַמֶּלֶךְ.
 אַבְרָהָם עַל בַּת הַמֶּלֶךְ נֹאמַר (משלי לא)
 רְבוֹת בְּנוֹת עֲשׂוּ חֵיל וְאֵת עֲלִית
 עַל כְּלָנָה. וְהִיא אַרוּסָה לְמִשָּׁה,
 הַלְכָה לְמִשָּׁה מְסִינִי, וְעַדִּין אֵינָה
 נְשׂוּאָה לוֹ, עַד שְׁיִהְרַג הַנְּחָשׁ

אַבְרָם בְּרַתָּא דְּמַלְפָּא עֲלֵהָ אֲתָמַר (משלי לא כט) רְבוֹת
 בְּנוֹת עֲשׂוּ חֵיל וְאֵת עֲלִית עַל כְּלָנָה. וְאִיהִי
 אַרוּסָה לְמִשָּׁה הַלְכָה לְמִשָּׁה מְסִינִי וְעַד לָאו
 אִיהִי נְשׂוּאָה לִיהָ עַד דִּיקָטוּל לְחוּזָא וַיַּעוּל
 לְאַרְעָא קְדִישָׁא. דְּבִגִין דָּא לֹא עָאל לְאַרְעָא
 קְדִישָׁא עַד דִּיזְכָּה לָה דְּמִדְּתִרִין לוֹחִין אֲתָפְרוּ
 פְּרַחָא מִנָּה וּבְגָלוּתָא רְבִיעָא יִזְכָּה לָה וּבְגִינָה
 יִזְכָּה לְאַעֲלָא לְאַרְעָא קְדִישָׁא.

וַיִּכְנַס לְאַרְצָא הַקְּדוּשָׁה. שְׂבַגְלָל זֶה לֹא נִכְנַס לְאַרְצָא הַקְּדוּשָׁה עַד שִׁיזְכָּה לָה, שְׂמָאז שְׂשִׁנֵי הַלוֹחֹת נִשְׁפְּרוּ
 פְּרַחָה מִמֶּנִּי, וּבְגָלוֹת הַרְבִּיעִית יִזְכָּה לָה, וּבְגָלְלָה יִזְכָּה לְהַכְנַס לְאַרְצָא הַקְּדוּשָׁה.

קום אנת רעיא מהימנא, דבגינך אתמר (שמות ב
 יב) ויפן כ"ה וכו"ה ויך את המצרי. דבשמא
 דאמא עלאה דאיהי חמשין תרעין, מחית ליה
 דאתרמיוזו בכ"ה. וכו"ה אתון דמיחדין בהון
 לקודשא בריך הוא תרין זמנין בכל יומא שמע
 ישראל ה' אלהינו ה' אחד, דאית בשית תיבין
 כ"ה אתון, ותרין זמנין אנון חמשין. באלין
 חמשין מחי לפרעה ובכל עבדיו חמשין
 מכות.

קום לגבה בחוטרא דילך, למחאה ליה
 ככלבא, דהכי אורחא דכלבא למחאה
 ליה בחוטרא. ואורחא דעבדא למחאה ליה
 בחוטרא ככלבא, בגין דעלה אתמר (משלי כט יט)
 בדברים לא יוסר עבד. בקדמיתא מחית ליה
 על ימא. פען קום מחי ליה בימא דאורייתא
 בקלמוס דילך בדרועא דילך ביד דילך.
 דאתמר ביה (שמות יד כא) ויט משה את ידו על
 היים דהא בימינה אתבקעא ימא. בשמאלא
 אתחזרת יבשה. הדא הוא דכתיב (שם פסוק כט)
 ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך היים. בעמודא
 דאמצעיתא (שם טו י') נשפת ברוחך פסמו ים.
 קום נצח קרבין דהא ברפא דמלכא דילך איהי
 ולך אתחזרת. ולא עוד אלא פמה דבים
 וזאבים דערבוביא מתפנשין בגלותא למיכל
 עאנא דילך, דאתמר בהון (יחזקאל לד לא) ואתן צאני
 צאן מרעיתי.

קום נטיל קירטא דילך לגביהו דהא קירטא
 דוד אתמר בה (שמואל א, יז מ) ויבחר לו חמשה
 חלקי אבנים מן הנחל. נטיל לון בחמשה
 תיבין, דאנון שמע ישראל ה' אלהינו ה'. וכד
 שוי לון בקירטא, אתעבידו אחד, אבנא חדא,
 וקטיל לפלישתאה.
 והאי אבנא עלה אתמר (דניאל ב לה) ואבנא די מחת

קום אתה הרועה הנאמן,
 שבגללך נאמר (שמות ב) ויפן כה
 וכה ויך את המצרי. שבשם האם
 העליונה, שהיא חמשים שערים,
 הפית אותו, שגמרזו בכ"ה. וכו"ה,
 האותיות שמיוחדים בהם את
 הקדוש ברוך הוא פעמים בכל
 יום שמע ישראל ה' אלהינו ה'
 אחד, שיש בשש התבות עשרים
 וחמש אותיות, ופעמים הם י'.
 באלו החמשים הפה את פרעה
 ואת כל עבדיו חמשים מכות.

קום אליו במקל שלך להכות
 אותו כמו כלב, שפך דרך הפלג,
 להפוחו במקל. ודרך העבד
 להפוחו במקל ככלב, משום
 שעליו נאמר (משלי כט) בדברים לא
 יוסר עבד. בהתחלה הפית אותו
 על היים. פעת קום והפה אותו
 בים של התורה, בקולמוס שלך,
 בדרוע שלך, ביד שלך, שנאמר
 בו (שמות יד) ויט משה את ידו על
 היים, שהרי בימין נבקע היים,
 ובשמאל חזרה היבשה. זהו
 שכתוב (שם טו) ובני ישראל הלכו
 ביבשה בתוך היים. בעמוד
 האמצעי, נשפת ברוחך פסמו ים.
 קום תנצח בקרבות, שהרי בת
 המלך שלך היא, ולך חוזרת. ולא
 עוד, אלא פמה דבים וזאבים של
 ערבוביה מתפנסים בגלות לאכל
 את הצאן שלך, שנאמר בהם
 (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי.
 קום קח המקלע שלך עליהם,
 שהרי במקלעו של דוד נאמר
 (שמואל א-יז מ) ויבחר לו חמשה חלקי
 אבנים מן הנחל. נטל אותן
 בחמש תבות, שהן שמע ישראל
 ה' אלהינו ה' אחד. וכששם אותו
 במקלע, נעשו אחת, אבן אחת,
 והרג את הפלשתי.

ועל האבן הזו נאמר (דניאל ב)
 והאבן שהפכה את הצלם היתה
 להר גדול, ומלאה כל הארץ. זהו

שְׁכַתוּב (יחזקאל א) מְלֵא כָּל הָאָרֶץ
כְּבוֹדוֹ. וּבִשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר (תהלים קיח)
אֲבָן מְאֹסוֹ הַבּוֹנִים הִיִּתָּה לְרֹאשׁ
פְּנֵיהָ. מֵאֵת ה' הִיִּתָּה זֹאת.
וּבִשְׁבִילָהּ אָמַר דָּוִד, (שם כז) אִם
תַּחֲנֶנּוּ עָלַי מִחֲנֵה לֹא יִירָא לְבִי
וְגו', בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ. וְאֵל יִתְהַלֵּל
הַמִּתְהַלֵּל, (ירמיה ט) כִּי אִם בְּזֹאת
יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל. (איכה א) זֹאת
אָשִׁיב אֵל לְבִי עַל פֶּן אוֹחִיל.

וַיַּעֲקֹב, מִשּׁוּם שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהִיא
עֶקֶר הַכֵּל, לְמַד אוֹתָהּ לְבָנָיו, זֶהוּ
שְׁכַתוּב (בראשית מט) וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר
לָהֶם אֲבִיהֶם. וּמִשָּׁה רִבְּנוּ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם מִמֶּנָּה קָבַל תּוֹרָה, זֶהוּ
שְׁכַתוּב (דברים מד) וְזֹאת הַתּוֹרָה
אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה. וְאֶהְרֹן נִכְנַס עִמָּה
לְקַדֵּשׁ הַקִּדְשִׁים, וְהִתְקַבַּל קִרְבָּנוֹ,
זֶהוּ שְׁכַתוּב (ויקרא טז) בְּזֹאת יָבֵא
אֶהְרֹן אֶל הַקִּדְשׁ. זֹאת אֲשֶׁר
לְלוֹיִם. וּבִשְׁבִילָהּ נֶאֱמַר (בראשית מט)
מִשָּׁם רָעָה אֲבָן יִשְׂרָאֵל. (זכריה א)
עַל אֲבָן אַחַת שִׁבְעָה עֵינַיִם.

אֲשֶׁרֵי הוּא מִי שֶׁשָּׂם אוֹתָהּ
בְּמִקְלַע שָׁלוֹ, שֶׁהוּא פִּיּו, בְּקִרְיַאת
שְׁמֵעַ, וְזוֹרֵק אוֹתָהּ לְשָׁמַיִם שֶׁל
סַמְא"ל, שֶׁבִשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר (ירמיה ב)
שָׁמוּ שָׁמַיִם עַל זֹאת. וּבָהּ כִּי
שָׁמַיִם (שְׁלוֹ) בְּעֵשֶׂן נִמְלְחוּ וְהָאָרֶץ
כִּפְגַּד תִּבְלָה.

וְאֵתָה רֹעֵה הַנְּאֻמָּן, קוּם טַל אֵת
הַמִּקְלַע שֶׁלְּךָ, שֶׁלְּמִקוּם עֲלִיּוֹן
אֵתָה מַעֲלָה אוֹתוֹ, יוֹתֵר מִדּוֹד
וּמִפֶּל הַנְּבִיאִים וְהַחֲכָמִים שֶׁל כָּל
דוֹר וָדוֹר. וְזֶהוּ הַמִּקְלַע שֶׁלְּךָ -
זֶרְקָא מִקָּף שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ סְגוּלָתָא.
שֶׁהָאֲבָן הַזֶּה מִפִּיךָ עוֹלָה לְמִקוּם
שְׁנֵאֲמַר בּוֹ בְּמִפְּלֵא מִקָּף אֵל
תְּדַרְשׁ וּבְמִכְסֵה מִקָּף אֵל תַּחֲקֹר.
וְהוּא הַשֵּׁם שֶׁל הַכֶּתֶר הַעֲלִיּוֹן,
שֶׁהִיא חֲכָמָה קְדוּמָה. שֶׁכָּף עוֹלָה
חֲכָמָה לְחֻשְׁבוֹן שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ,
עִם עֵשֶׂר אוֹתִיּוֹת בְּכֻלָּל, שֶׁהֵם
י"ד ה"י וּא"ו ה"י. שֶׁשָּׂם שֶׁלֹּשׁ

לְצִלְמָא הוֹת לְטוֹר רַב וּמְלֵאת כָּל אֶרְעָא. הָדָא
הוּא דְכַתִּיב (ישעיה ו ג) מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.
וּבְגִינָה אֶתְמַר (תהלים קיח ב) אֲבָן מְאֹסוֹ הַבּוֹנִים
הִיִּתָּה לְרֹאשׁ פְּנֵיהָ. מֵאֵת ה' הִיִּתָּה זֹאת. וּבְגִינָה
אָמַר דָּוִד (שם כז א) אִם תַּחֲנֶנּוּ עָלַי מִחֲנֵה לֹא יִירָא
לְבִי וְגו'. בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ. (ירמיה ט כג) וְאֵל יִתְהַלֵּל
הַמִּתְהַלֵּל כִּי אִם בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל. (איכה
ג כא) זֹאת אָשִׁיב אֵל לְבִי עַל פֶּן אוֹחִיל.

וַיַּעֲקֹב בְּגִין דִּיהוּה יָדַע דְּאִיהִי עֶקְרָא דְכִלְא,
אוֹלִיף לִיה לְבָנוֹי. הָדָא הוּא דְכַתִּיב
(בראשית מט כח) וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם, וּמִשָּׁה
רִבְּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם מִיָּנָה קָבַל אוֹרִיתָא. הָדָא
הוּא דְכַתִּיב (דברים מד מד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם
מֹשֶׁה. וְאֶהְרֹן בָּהּ עָאֵל לְקִדְשׁ קְדֻשִׁין, וְאֵתְקַבַּל
קִרְבָּנָהּ. הָדָא הוּא דְכַתִּיב (ויקרא טז א) בְּזֹאת יָבֵא
אֶהְרֹן אֶל הַקִּדְשׁ. (במדבר ח כד) זֹאת אֲשֶׁר לְלוֹיִם.
וּבְגִינָה אֶתְמַר (בראשית מט כד) מִשָּׁם רָעָה אֲבָן
יִשְׂרָאֵל. (זכריה ג ט) עַל אֲבָן אַחַת שִׁבְעָה עֵינַיִם.
זְבָאָה אִיהוּ מָאן דְּשׁוּי לָהּ בְּקִרְטָא דִּילָהּ,
דְּאִיהִי פּוּמוּי, בְּקִרְיַאת שְׁמֵעַ, וְזַרְיֵק לָהּ
לְגַבֵּי שָׁמַיִם דְּסַמְא"ל. דְּבְגִינָה אֶתְמַר (ירמיה ב יב)
שָׁמוּ שָׁמַיִם עַל זֹאת. וּבָהּ (ישעיה נא ו) כִּי שָׁמַיִם
(דִּילָהּ) בְּעֵשֶׂן נִמְלְחוּ וְהָאָרֶץ כִּפְגַּד תִּבְלָה.

וְאֵנְתָ רַעֲיָא מְהִימְנָא, קוּם טַל קִירְטָא דִּילָךְ.
דִּלְאֵתֵר עֲלָאָה אֵנְתָ סְלִיק לִיה, יִתִּיר
מִדּוֹד וּמִפֶּל נְבִיאִיא וְחֲכָמִיא דְכָל דְרָא וְדָרָא.
וְהִיא אִיהִי קִירְטָא דִּילָךְ. זֶרְקָא מִקָּף שׁוֹפֵר
הוֹלֵךְ סְגוּלָתָא. דְּאֲבָנָא דָּא מִפּוּמָךְ סְלִיקָא לְאֵתֵר
דְּאֶתְמַר בֵּיה בְּמִפְּלֵא מִקָּף אֵל תְּדַרְשׁ וּבְמִכְסֵה
מִקָּף אֵל תַּחֲקֹר.

וְאִיהִי שְׁמָא דְכַתֵּר עֲלָאָה דְּאִיהוּ חֲכָמָה קְדוּמָה.
דְּהִכִּי סְלִיק חֲכָמָה לְחֻשְׁבוֹן שְׁמָא קְדִישָׁא,
עִם עֵשֶׂר אֵתוֹן בְּכֻלָּלָא, דְּאֵנּוּן יו"ד ה"י וּא"ו

חתרו במאמצים גדולים לשמור את התורה בשלמותה על עקרונותיה היסודיים וחקיה, על ידי כך שהראו כי נתן לישראל בכל שטחי החיים. דרך הקבלה נעשו מאמצים להראות שהדברים בהשם רואים אור רוחני וששים ושמחים בכל מעשיהם.

ב. עוד קדם ביאת האר"י לצפת והתגלותו, הייתה בצפת חבורת מקבילים, קדושי עליון, בראשם עמדו רבי שלמה אלקבץ מחבר הפיוט "לכה דודי", וגיסו רבי משה קורדובירו - המכנה הרמ"ק.

ג. הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו] כבר הספיק אז לחבר ספרים רבים בתורת הקבלה, וביניהם ספריו הענקיים: "פרדס רמונים" - ספר המקביל לספר "עץ חיים" שחבר רבי חיים ויטאל, וכן ספר "אור יקר", והוא פרוש נרחב ביותר על ספר הזהר.

העיד האר"י כי בנשמת הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו] נתלבשה רוח בניהו בן יהוידע.

באותה השנה שעלה האריז"ל לצפת. - נפטר הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו]. זה היה בכ"ג תמוז שנת ש"ל.

ד. האריז"ל והרמ"ק [רבינו משה קורדובירו] הספיקו להפגש מספר פעמים ואהבת אמת שררה ביניהם.

ה. כאשר לוו את הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו] למקום קבורתו, הלך לפני המטה עמוד אש (אשר מובא בגמרא כתובות דף י"ז, שרק יחיד בדור זוכה לכה), כאשר נעצר העמוד מלכת, הבינו כי מקום זה הוא מקום קבורת איש האלקים הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו].

ו. תורת הקבלה והסוד שגלה האר"י הקדוש, אינה מקבילה לתורת הסוד שגלה הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו]. דומות הן בעקרי הדברים ושרשיהן, אך תורת האר"י מתעמקת ומסתעפת לשרשים גנוזים עמקים ורחבים.

**(י) משה אמת ותורתו אמת – אך גבהו דברי האר"י מהרמ"ק
[רבינו משה קורדובירו]**

א. רבי מנחם עזריה מפאנו מגדולי חכמי איטליה הנחשב לגדול מפיצי תורת הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו], מגדיר את ההבדל בין קבלת הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו] לקבלת האר"י, באמרו: "משה אמת ותורתו אמת (הוא הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו]) לפי פשוטן של דברי הזהר והגאונים. פי פתח לנו החכם הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו] עליו השלום שיערים מציינים בחכמת האמת, אמנם גבהו דרכי האריז"ל מדרכי הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו], ויש לכל אחד מהם שיטות עמקות זה מזה עד להפליא, ואסור ונמנע לצרף ולערבב חכמת האריז"ל לא מיניה ולא מקצתיה בחכמת הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו]. פי הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו] דרש כל ימיו בעולם הבלימה ששנינו בספר יצירה, והיא מכלל חכמת האמת, בה דרכו רב המקבלים אשר היו לפנינו. אמנם האריז"ל היה דורש ביסודי האדרא וספרא דצניעותא, שהן עוסקין במתקלא ממש ובדגמא של מעלה". באור הדברים בקצרה: תורת הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו] מכוננת לעולמות התהו, ותורת האריז"ל מכוננת לעולמות התקון.

(יא) רבי חיים ויטאל נסמך להוראה מהאלשי"ך

א. רבי חיים ויטאל ז"ל נולד בצפת בשנת ש"ג לפ"ק, לאביו הרב המקבל רבי יוסף שהיה סופר סת"ם מפאס. ולמד בישיבת רבינו מהר"ם, ונסמך ממנו להוראה בכ' אלול שנת ש"נ. בשנת של"א כשהיה בן כ"ח שנה הלך ללמד אצל רבינו האריז"ל חכמת האמת.

ב. הרב חיד"א בשם הגדולים כתב, שנשמת הרב רבי חיים ויטאל זי"ע הייתה גדולה מאד ונקיה יותר מכל בני דורו, והיה גלגול הרב המגיד. ורבינו האריז"ל צנה ששום אחד מתלמידיו לא יכתב את תורתו וחדושו זולת הרב רבי חיים ויטאל זי"ע.

יב) לא זזה יד רבי חיים ויטאל מיד האר"י מעת שהחל לגלות תורת הח"ן

א. הרב רבי חיים ויטאל זי"ע כותב בספרו שער הגלגולים וזה לשונו: דע מן היום אשר מורי האריז"ל החל לגלות זאת החכמה לא זזה ידי מידו אפלו רגע אחד, וכל אשר תמצא כתוב באיזהו קנטרסים על שמו ז"ל, ויהיה נגד מה שכתוב בספר זה, טעות גמור הוא, כי לא הבינו דבריו, ואם יש בהם איזה תוספות שאינו חולק עם ספרינו זה אל תשית לבך בקבע אליו, כי שום אחד מהשומעים את דברי קדשו לא ירדו לעמק דבריו וכוננתו. ולא הבינום, בלי שום ספק.

ב. ואם יעלה בדעתך לחשב שתוכל לברר הטוב ולהניח הרע, אל בינתך אל תשען, כי אין הדברים האלו מסורים ללב האדם כפי שכל האנושי, והסברא בהם סכנה עצומה, ויחשב בכלל קוצץ בנטיעות חס ושלום, לכן הזהרתיך. ואל תסתכל בשום קנטרסים הנכתבים בשם מורי זלה"ה, זולתי במה שכתבתי לך בספר הזה, ודי לך בהתראה זאת, עכ"ל.

ג. הרב רבי חיים ויטאל זי"ע חבר ספר שמונה שערים מסדרים על ידי בנו הרב המקבל האלקי רבי שמואל. אך זהו מהדורא קמא שכתב רבי חיים ויטאל. כתבים נבחרים (מהדורא בתרא מהשמונה שערים) הטמין רבי חיים ויטאל בתכרוך מיוחד - אותם צנה להטמין בתוך קברו ביום פטירתו. אמנם עשו וקימו צואתו, אבל אחר קבורתו, קימו תלמידיו סדר תעניות ועשו שאלת חלום והשבעות השמות הקדושים לקבל רשות רבם, והוציאו את הכתבים מתוך קברו. התלמידים רבי יעקב צמח ורבי מאיר פאפריש - הנקראים גורי האר"י, ערכו כתבים אלה. הספר שסדר מהר"ם פאפריש נקרא עץ חיים, שהפך להיות הספר המרכזי והמקיף ביותר לתורת הקבלה במכלול מאמריו, הקפם ועמקם. מה שסדר מהר"י צמח נקרא אוצרות חיים.

ד. רבינו בעל השל"ה כותב אודות ספר "עץ חיים", שזכה לראותו בדמשק בכתב יד: "מיום שנתנה תורה לא היה ספר כזה".

התגלות הזהר

קעז

ה. עוד העתק מכתביו על ידי רבי אברהם בן אשר, ספר בשם שערי קדשה, עוד נדפסו ממנו ספר ארבע מאות שקל כסף, וספר הגלגולים מענין נשמות וגלגולים.

יג) חכמי הקבלה דורו אמרו על הרב רבי חיים ויטאל זי"ע שאינ כמוהו במעלה ובחכמה

א. החיד"א בשם הגדולים כתב, שראה בכתב יד הרב רבי חיים ויטאל זי"ע ספר עץ הדעת טוב, דרשות על כל התורה על דרך פרדס, וגם חדושים על ש"ס ותוספות.

ב. בספר שבחי הרב רבי חיים ויטאל זי"ע כותב הוא עצמו כל מה שארע עמו עוד קדם יצירתו עד סוף ימיו. הוא מתחיל משנת ש"א ליצירה, ומסיים ביום כ' אדר שס"ט.

ג. בשנת שי"ז צוה רבינו הבית יוסף בשם המגיד הדובר בו למהר"ם אלשיך, שיזהר בתלמידו הרב רבי חיים ויטאל, כי הוא עתיד למלאות מקומו.

ד. חכמי ומקבלי דורו אמרו על הרב רבי חיים ויטאל זי"ע שאין כמוהו אדם גדול בישראל במעלה ובחכמה בדורו.

ה. רבי חיים ויטאל לא למד לפני האר"י מיד עם בואו לצפת - אלא כעבור חצי שנה. בה' אב שנת של"ב, פחות משנתיים מאז עלה עלה האר"י ונתישב בצפת - נפטר האר"י בחטף. מקום קבורתו נכרה ליד הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו] ורבי שלמה אלקבץ. במשך תקופה זו של כשנה וחצי או שנה ועשרה חדשים לדעת החיד"א, הספיק האר"י ללמד את תלמידו הרב רבי חיים ויטאל זי"ע את כל תורת הקבלה על בוריה.

ו. רבי חיים ויטאל מספר, כי לא זכה לחכמת האמת ולא נקלטה בלבו, עד שפעם אחת לקחו האר"י לימה של טבריה, שם שָׁכְרוּ ספינה קטנה ושטו על פני הכנרת, לפתע במקום מסים נטל האר"י כוס ומלא מים מן הכנרת, נתנו לרבי חיים ויטאל, וצוהו לשותות עד תמו. לאחר מכן אמר לו, כי היו

אלה מים מבארה של מרים, מאז נפתח לבו וקלט תעלומות חכמה ודעת לרב.

(ספר הגלגולים)

ז. בשנת של"ו היה במצרים, ומשנת של"ח עד שנת שמ"א ישב בירושלים, ובעת ההיא היתה המעשה המובא בשם הגדולים מהחיד"א, דשר העיר ירושלים ידע שחזקה המלך סתם את מי גיחון מפני סנחריב, ושאל אם נמצא איש גדול ורחם שיוכל לפתחו, ואמרו הגויים יש חכם מקבל אלקי רבי חיים ויטאל שמו, הוא בודאי יכול לפתחו, וגזר השר על הרב רבי חיים ויטאל זי"ע לפתח מי גיחון שנצרך לעיר מאד, ואם לאו ימיתהו.

ח. רבי חיים ויטאל עשה קפיצת הדרך, וברח לדמשק, ובא אליו רבינו האר"י בחלום ואמר לו הספלת עשו, כי השר הוא גלגול סנחריב, ואתה יש בך ניצוץ חזקה המלך, והיתה אז שעת הכשר לתקן ולפתח מי גיחון, כי שלא ברצון חכמים עשה חזקה המלך דבר זה, (שהוא מג' דברים שלא הודו לו חכמים), ובזה היתה אתחלתא דגאולה. השיבו הרב רבי חיים ויטאל זי"ע, לא רציתי להשתמש בשמות הקדש. אמר לו האר"י, הרי כבר השתמשת בשמות בקפיצת דרכך לדמשק. אמר רבי חיים ויטאל, אם כן אחזור לירושלים לפתחו, אמר לו האר"י, כבר עבר זמנו.

ט. בשנת שס"ד נחלה רבי חיים ויטאל במחלה מסכנת מאד, והיה נוטה למות ממש. אז הסתכל בב' עמודי אש שהיו סביבותיו, וגלו לו מן השמים שעדין לא הגיע זמן פטירתו, כי לא נגמר עדין בנן ביתו בגן עדן. וכשהקיץ משנתו הוסר ממנו החלי לגמרי.

י. ב' חשוון שנת שכ"ו נשא רבי חיים ויטאל את בת הרב הקדוש רבי משה סעדיה לאשה.

יא. בנו הרב הקדוש האלקי רבי שמואל, היה חתנו של מהר"י פינטו, הוא היה אחד מרבני דמשק, ואחר כך במצרים, וחבר חמשה קבצים דרושים ושו"ת, וספר חכמת נשים בעניני גטין וחליצה, ועוד כמה ספרים בכל החכמות.

התגלות הזהר

קעט

יב. כמעט כל חכמי דורו של רבי חיים ויטאל היו תלמידיו, והיותר גדולים שבהם היו הג"ר חיים הכהן מארם צובה בעל טור ברקת על שו"ע, ור"י צמח, ור"מ פאפריש, מהר"ם אלשיך, ורבי אברהם אזולאי.

יג. תלמידו הגדול רבי יעקב צמח כשמנה חכמי המקבילים שנמסר להם חכמה זו מדור לדור, כשהגיע לרבינו האריז"ל, כתב וזה לשונו (בהקדמה ושבהי הרב של ספר שער הגלגולים): וברוך אלקי ישראל אשר לא עזב אמתו וחסדו שמוחץ ורופא, בידו הציץ והפרח, האיר וזרח, להאיר על הארץ, אל עבר פניו אור גדול הוא אבי החכמה אשר מלא ידיו לשבת על כסא מלכות האריז"ל תלמידו ותיק חי המדבר איש אלקי בוצינא דנהורא, החסיד הקדוש והענו מעלת כבוד רבינו חיים ויטאל ז"ל, ועשה לנו מודעה רבא לאורייתא קדישתא, וחלק מחכמתו ליראי השם, האיר פרקיו ומשפטיו באמרים שפרים מספרים שונים, פרושים על כל מאמרי הזהר הקדוש כמה דרושים תלי תלין על כל קוץ וקוץ וכו'.

יד. בנו רבי שמואל ויטאל בספרו שו"ת באר מים חיים כותב, שאביו רבי חיים ויטאל נכנס לפרדס רק אחר שמלא כרסו מהויות דאביי ורבא, והרביץ תורה ברבים בנגלה ואחר כך בנסתר. חמש תשובות (פ"ב-פ"ו) בספר הנ"ל נכתבו למר אביו רבי חיים ויטאל. הרבה ספרים חבר רבי חיים ויטאל שאינם מצויים בינינו. כתבו עליו שמ"ח ספרים חבר בקבלה, וגם את ספר הגורלות מיחסים לו, ובשנת ש"פ ביום ל' ניסן א' דראש חדש איר סליק נשמתו לאביו שבשמים בן ע"ז שנה, זכותו יגן עלינו ועכ"א.

טו. בערב שבת אחד, רבי משה אלשיך, הדרשן החשוב ביותר בזמן ההוא, בא אל האריז"ל ושאלו: "למה הוא (רבי משה אלשיך) גדול בשנים יותר ממני (רבי חיים ויטאל), והיה משעבד לי (רבי חיים ויטאל) לשמע הדרוש ממני... והשיב לו, כי הוא (האריז"ל) ז"ל לא בא לעולם אלא ללמד אותי (רבי חיים ויטאל) בלבד, ושכל שאר החברים לא היו יכולים ללמד אפלו אות אחת ממנו (האריז"ל), אלא כלם היו צריכים ללמד עמי (רבי חיים ויטאל).

(שער הגלגולים)

טז. כְּאִשֶּׁר שָׁאַל רַבֵּי חַיִּים וַיִּטַּל אֶת הָאֵר"י אוֹתָהּ הַשְּׂאֵלָה שֶׁנִּשְׂאָלָה עַל יְדֵי הָרַב אֶלְשֵׁיךָ, עָנָה לוֹ הָאֵר"י שֶׁלְּמֹוד הַקְּבֵלָה אֵינֹו תְּלוּי בְּרַמַּת הַבְּנֵתוֹ שֶׁל הַתְּלָמִיד, בְּהַשְׁכָּלְתוֹ אוֹ בְּהַגְיוֹן שְׁלוֹ, אֶלָּא תְּלוּי בְּנִשְׂמָה מִדְּרָגָה גְבוּהָה הַמְּגַלְגֶּלֶת בּוֹ.

(שַׁעַר הַגְּלוּלִים)

יד) רַבֵּי חַיִּים וַיִּטַּל וּבְנֹו רַבֵּי שְׁמוּאֵל נִקְבְּעוּ לְעֶרְךָ תּוֹרַת הָאֵר"י וּלְהוֹצִיָּאָה לְאוֹר

א. לְתַלְמִידוֹ הַנְּאֻמָּן וְהָאֵהוּב רַבֵּי חַיִּים וַיִּטַּל, וְכֵן לְבְנוֹ שֶׁל רַבֵּי חַיִּים וַיִּטַּל - רַבֵּי שְׁמוּאֵל, הוֹתִיר הָאֵר"י אֶת עֲבוּדַת עֲרִיכַת רְעִיוֹנוֹתָיו וְהַעֲלָאֲתָם עַל הַכְּתָב, מִפְּעַל אֲשֶׁר הִנְצִיחַ אֶת שְׁגִשׁוּגוֹ שֶׁל תּוֹר הַזֶּהָב שֶׁל הַקְּבֵלָה בְּצַפָּת. שְׁנֵי מִמְּשִׁיכָיו הַנְּאֻמָּנִים סָכְמוּ כַּמּוֹ כַּמּוֹ שֶׁאֶפְשָׁר מַעֲשֵׂי רַבָּם וְאֶת חֻכְמָתוֹ בְּסַפְרִים הַמְּכֻנָּים "כְּתָבֵי הָאֵר"י".

ב. רַבֵּי חַיִּים וַיִּטַּל הִפְךָ לְדַמוּת אֲגַדְתִּית וּמְקוֹר חֻכְמָה לְמַקְבָּלִים בְּתַקּוּפוֹת מְאַחֲרוֹת יוֹתֵר. אֵלָּה יָכְלוּ לְפָנוֹת לְעֲבוּדָה הַמְּרַכְּזָת וְהַבְּהִירָה שְׁלוֹ, עֲבוּדָה אֲשֶׁר פְּתַחָה וְחִשְׁפָּה אֶת הַתִּכּוֹן הַסְּתוּם וְהַנְּסֻתָר שֶׁל יְסוּד תּוֹרַת הַקְּבֵלָה - סֵפֶר הַזֶּהָר.

טז) רַבֵּי שְׁמוּאֵל וַיִּטַּל כָּתַב תּוֹרַת הָאֵר"י בִּיעִילוֹת עֲלִיוֹנָה

א. רַבֵּי חַיִּים וַיִּטַּל וְרַבֵּי שְׁמוּאֵל בְּנוּ עֲבָדוֹ יַחַד עַל מְנַת לְהוֹצִיָּא אֶת כְּתָבֵי הָאֵר"י לְאוֹר. רַבֵּי שְׁמוּאֵל וַיִּטַּל כָּתַב כָּל מְלָה אֲשֶׁר הֶעֱבְרָה לוֹ מֵאֲבִיו בִּיעִילוֹת שֶׁל סוֹפֵר מְשֻׁלָּם, וְהַסְּפָרִים שֶׁנִּכְתְּבוּ הִכְרוּ כְּסַפְרֵי הַלְּמוּד הַמְּפָרְסְמִים בְּיוֹתֵר שֶׁל הַזֶּהָר.

ב. בְּדִיוֹק כְּמוֹ בְּמַקְרָה שֶׁל בְּחִירַת הָרַב חַיִּים וַיִּטַּל, גַּם בְּנוֹ הָרַב שְׁמוּאֵל וַיִּטַּל נִבְחַר בְּצוּרָה זֵהִירָה מְאֹד לְמַלְא אֶת הַתְּפָקִידִים אֲשֶׁר הִטְלוּ עָלָיו בְּמִשְׁךָ חַיָּו.

טז) דמיון וקרבה בין האב לבנו

א. בספר הגלגולים מתאר האר"י את ההתפתחויות בנשמתו של הרב שמואל ויטאל, את משמעותו ואת הקשר שלה לתפקיד אשר יעד לרבי שמואל במשך תקופת חייו עלי אדמות. לפי האר"י היה דמיון וקרבה מיוחדים בין הרב חיים ויטאל לבין בנו רבי שמואל.

ב. אשתו ראשונה של רבי חיים ויטאל הייתה גלגול של כלבא שבוע, חמיו של רבי עקיבא. מאחר ונשמתה של אשת רבי חיים ויטאל הייתה של זכר, לא הייתה יכולה ללדת ילדים, כפי שהאר"י הסביר, חנה אשת רבי חיים ויטאל, תמות, והוא ישא אשה שניה. כאשר דרגת ה"נפש" (הדרגה הנמוכה של הנשמה) תתקן, אז יקבל רבי חיים ויטאל את דרגת הרוח (הדרגה השניה של הנשמה). וכאשר ה"נפש" שלו תצטרף לזו של רבי עקיבא, ה"רוח" שלו אף היא תצטרף לזו של רבי עקיבא, ורק אז ירשה הרב חיים ויטאל לשאת את בת זוגו האמתית. זאת תהיה בדרגה רוחנית כמו דרגתה הרוחנית של בת זוגו של רבי עקיבא, מאחר שנפשו ו"רוחו" של רבי חיים ויטאל זו של רבי עקיבא הן מאחדות לגמרי בדרגות אלה. אז ישא את גלגולה של רחל בתו של כלבא שבוע ויתברך בבו אשר יקרא שמואל.

(שער הגלגולים)

יז) רבי שמואל ויטאל היה גלגול התנא רבי מאיר

א. ברור שהרקע הרוחני של רבי שמואל ויטאל היה מסוג מאד נדיר: אף עדין לא נראית שום סבה מיוחדת, פרט להצטינוות כללית, מדוע נבחר הרב שמואל ויטאל למלא את התפקיד המיוחד של רשום כתבי האר"י כפי שדווחו לו על ידי אביו.

ב. לשם קבלת תשובה על כך, עלינו לפנות חזרה לבחינת דמותו של הרב חיים ויטאל עצמו: יום אחד גלה רבי חיים ויטאל לבנו, רבי שמואל, שהוא גלגול רבי מאיר, התנא המפרסם. בחלומו חלם רבי שמואל כי רבי מאיר אומר לו זאת בעצמו. במשנה נאמר שרבי מאיר היה סופר גדול בדורו.

רבי יוסף ויטאל, סבו של הרב חיים ויטאל התברך אף הוא בניצוץ מנשמת רבי מאיר, וגם הוא נודע כסופר גדול בקיא ואמן שלא קם כמוהו.

ג. האר"י אמר על רבי יוסף ויטאל כי: "חצי העולם היה נזון בזכות זקני עליו השלום (הרב יוסף ויטאל), באמצעות התפלין הכשרים שהיה עושה, ואחר כך נתגלגל זקני בי הצעיר שמואל ויטאל, ולכן גם אני יש בי יכלת בכתיבה". וזהו הטעם מדוע היה מכשר ומסגל הרב שמואל ויטאל לערוך את כתבי האר"י בצורה כל כך מהימנה ומדויקת. (שער הגלגולים)

ד. מאז החלה תורת הקבלה מיסודו של האר"י הקדוש, להתפשט ולהתרחב. מספר לומדיה והוגיה גדל משנה לשנה והקיף רבדים מברורים מבני העליה שבכל ארצות הפזורה מזרח ומערב. נציין האישים שתורמו תרומה מכרעת להתפשטות תורת הקבלה: רבי יעקב צמח ורבי מאיר פאפריש תלמידי רבי חיים ויטאל, רבי אברהם גלאנטי תלמיד הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו], רבי ישראל סרוק תלמיד האר"י לפני ביאת רבי חיים ויטאל, ותלמידו רבי מנחם עזריה מפאנו, הם שהפיצו את מורשת האר"י ברחבי אירופה. רבי משה חיים לוצאטו - הרמח"ל, שנתן לתורת האר"י לבוש וגון מקורי מיחד משלו. הבעל שם טוב מיסד החסידות ובחירי תלמידיו, שמלבד שהנהיגו הנהגות האר"י בקרב עדת החסידים, גם נתנו לתורת האר"י לבוש וגון ופנים חדשות. הגר"א מוילנא מנהיג עדות אשכנז והמתנגדים, יצק כל תורת האר"י לתוך ספריו, הגר"א היה מגדולי מעריצי האר"י, כעדות תלמידו רבי חיים מוולוז'ין, הכותב "עיני ראו יקר תפארת קדשת האר"י ז"ל בעיני רבינו הגדול (הגר"א) נשמתו עדן. כי מדי דברי עמו אודותיו היה נרתע כל גופו, ואמר: מה נאמר ומה נדבר מקדוש השם, איש אלקים קדוש ונורא כמוהו" (בהקדמת ספרא דציניעותא). רבי שלום שרעבי - המכנה השמ"ש, ראשי תבות שמו הרב ש'לום מ'זרחי ש'רעבי (הוא הרש"ש הקדוש), ראש חכמי מדרש בית אל בעיר העתיקה בירושלים שגלה רבדים עמקים חדשים בתורת האר"י בספריו המפלאים: "נהר שלום", ו"רחובות הנהר".